

ju

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 0

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE.**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERMIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

**KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915.**

TELEFONY: KRÓLHUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU
Z KOPALNÍ KRÓL BIELSZOWICE, KNURÓW.

ADR. TELEGR. **SKARBOFERME** KRÓL. HUTA.

SPÓŁKA AKCYJNA „SIŁA I ŚWIATŁO“

Warszawa, ul. Marszałkowska Nr. 94 (dom własny)

Telefony: Centrala Nr. Nr. 318-02, 318-03, 318-04.

Adres telegraf.: „ESES”. Warszawa.

Kapitał akcyjny zł 5,200.000.

Budowa i finansowanie elektrowni miejskich i okręgowych, tramwajów i kolei dojazdowych.

DO KONCERNU SP. AKC. „SIŁA I ŚWIATŁO” NALEŻĄ:

SOCIÉTÉ BELGO-POLONAISE DE FORCE ET DE TRACTION ÉLECTRIQUES
(SOBELPOL) **Kapitał akcyjny fr. bel. 120,000.000** Bruksela, 168 rue Royale

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskim, Sp. Akc. Kapitał akcyjny zł 12,500.000, kapitał zainwest. zł 22,000.000. Dyrekcja: Sosnowiec, Sienkiewicza 9.

Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Krakowskim Sp. Akc. Kapitał akcyjny zł 7,500.000, kapitał zainwest. zł 17,000.000. Dyrekcja: Siersza Wodna, p. Trzebinia.

Elektrownia Okręgowa w Pruszkowie, Sp. Akc. Kapitał akcyjny zł 6,000.000, kapitał zainwest. zł 17,000.000. Dyrekcja: Warszawa, Marszałkowska 94.

Elektrownia w Bielsku, Sp. Akc. Kapitał akcyjny zł 1,000.000, kapitał zainwest. zł 3,000.000. Dyrekcja: Bielsko, Batorego 13-a.

Sieci Elektryczne, Sp. Akc. Kapitał akcyjny zł 1,500.000, kapitał zainwest. zł 6,000.000. Dyrekcja: Sosnowiec, Sienkiewicza 9.

Elektryczne Koleje Dojazdowe, Sp. Akc. Kapitał akcyjny zł 1,500.000, kapitał zainwest. zł 25,000.000. Dyrekcja: Warszawa, Marszałkowska 94.

Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskim, Sp. Akc. Kapitał akcyjny zł 3,200.000, kapitał zainwest. zł 11,000.000. Dyrekcja: Sosnowiec, Jasna 2.

Śląsko-Dąbrowskie Kolejowe Towarzystwo Eksploatacyjne, Sp. z ogr. odp. Kapitał udziałowy zł 1,000.000. Dyrekcja: Katowice, Plac Wolności 16.

Kole Elektryczna Warszawa—Mociny—Modlin, Sp. Akc. Kapitał akcyjny zł 300.000, kapitał zainwest. zł 1,500.000. Dyrekcja: Warszawa, Marszałkowska 94.

Kabel Polski, Tow. Akc. Kapitał akcyjny zł 5,000.000. Dyrekcja: Bydgoszcz, Gdańska 153.

Zakłady Górnicze „Silesia”, S. A. Kapitał akc. zł 1,120.000, kapitał zainwest. zł 15,000.000. Dyrekcja: Dziedzice, Podkowa Leśna.

Sprzedaż dzialek i urządzenie racjonalnego miasta-ogrodu. Zarząd: Warszawa, Marszałkowska 94. Biuro sprzedaży Inż. Szydłowski i S-ka, Piękna 44.

Zakup i Dostawa, Sp. z ogr. odp. Ubezpieczenia grupowe elektrowni, tramwajów i kolei elektrycznych oraz przemysłu elektrotechnicznego. Dyrekcja: Warszawa, Marszałkowska 94.

OBWIESZCZENIE.

Nadleśnictwo Zdzięciolskie

niniejszem obwieszcza, że we środę dn. 22 stycznia 1930 r. w lokalu Nadleśnictwa w Więzowcu (8 km od m. Zdzięcioła, pow. nowogródzki) odbędzie się licytacja na sprzedaż sosnowych kłoców tartacznych, wyrobionych ze zrębów etatu 1929/30 r. i znajdujących się w obrębie Wielkowolskim w oddziale 5, 21, 56, 57, 75, 77, 78, 79, 80 i 90 (przeciętna odległość od rzeki splawnej Szczary 11 km, odległość od stacji kol. Nowojelna 34 km) w ilości ogólnej około 2.695 m³, w tem:

do 20 cm. średnicy zrównanej około 225 m³

21 — 30 „ „ „ „ 1.804 „

31 — 40 „ „ „ „ 628 „

41 i wyżej „ „ „ „ 38 „

Cena wywoławcza za jeden metr sześcienny zł 21.

Licytacja będzie dokonana ustnie i za pomocą ofert pisemnych. Oferty będą przyjmowane do dn. 22 stycznia 1930 r.

Początek licytacji o godz. 12 w południe. Wysokość wadium określa się na zł 2.830.

Szczegółowe warunki licytacyjne i projekt umowy są do przejrzenia codziennie w Dyrekcji Lasów Państwowych w Białowieży i w kancelarji Nadleśnictwa Zdzięciolskiego.

Więzowiec, dn. 7 stycznia 1930 r.

Nadleśnictwo Zdzięciolskie

OBWIESZCZENIE.

Nadleśnictwo Zdzięciolskie

niniejszem obwieszcza, że we środę dn. 22 stycznia 1930 r. w lokalu Nadleśnictwa w Więzowcu (8 km od m. Zdzięcioła, pow. nowogródzki) odbędzie się licytacja na sprzedaż sosnowych kłoców tartacznych, wyrobionych ze zrębów etatu 1929/30 r. i znajdujących się w obrębie Więzowieckim w oddz. 3, 9, 10, 11, 13, 21, 24, 26, 29, 51 i 53 (przeciętna odległość od stacji kol. norm. torowej 27 km) w ilości ogólnej około 3.027 m³ w tem:

do 20 cm. średnicy zrównanej około 410 m³

21 — 30 „ „ „ „ 1.775 „

31 — 40 „ „ „ „ 784 „

41 — i wyżej „ „ „ „ 58 „

Cena wywoławcza za jeden metr sześcienny zł 25 (słownie: dwadzieścia pięć złotych). Licytacja będzie dokonana ustnie i za pomocą ofert pisemnych. Oferty będą przyjmowane do dn. 22 stycznia 1930 r.

Początek licytacji o godz. 12 w południe. Wysokość wadium określa się na zł 3.785.

Szczegółowe warunki licytacyjne i projekt umowy są do przejrzenia codziennie w Dyrekcji Lasów Państwowych w Białowieży i w kancelarji Nadleśnictwa Zdzięciolskiego.

Więzowiec, dn. 7 stycznia 1930 r.

Nadleśnictwo Zdzięciolskie

MAGISTRAT
miasta Ostrowca nad Kamienną
powiat opatowski, woj. kieleckie

ogłasza niniejszym przetarg na wykonanie na obszarze miasta Ostrowca następujących urządzeń elektrycznych:

- 1) 16 km przewodów powietrznych dla napięcia 380/220 woltów;
- 2) 5,5 km kabli podziemnych dla 3.000 woltów;
- 3) 5 stacyj transformator. na napięcie 3.000/380/220 woltów o mocy każda 50 do 100 kVA.

Warunki przetargu, warunki teczniczne, wzór umowy i ślepe kosztorysy są do przejrzania, ewentualnie do nabycia za opłatą zł 3'00 w Magistracie m. Ostrowca w godz. od 9 do 3.

Oferty należy składać do dn. 1 marca 1930 r. do godziny 12 w Magistracie m. Ostrowca.

Otwarcie ofert nastąpi w dn. 1 marca 1930 r., o godzinie 12 i pół.

Ostrowiec, dn. 11 stycznia 1930 r.

Prezydent:

(—) *K. Buško* w. r.

Doświadczony
Urzędnik Administracyjny

z dwudziestokilkoletnią praktyką na naczelnych stanowiskach jako główny buchalter, prokurent, zarządca, władający językiem niemieckim, znający najnowsze metody księgowości i naukowej organizacji pracy, poszukuje odpowiedniego zajęcia.

Referencje znanych osobistości.

Zgłoszenia dla „K. B.” przyjmuje administracja tyg. „Polska Gospodarcza” Warszawa, Elektoralna 2

THE POLISH ECONOMIST

MIESIĘCZNIK GOSPODARCZY O POLSCE

W JĘZYKU ANGIELSKIM

POD REDAKCJĄ TYGODNIKA

POLSKA GOSPODARCZA

ZESZYT I-szy (STYCZEŃ 1930) UKAZAŁ SIĘ JUŻ
I JEST DO NABYCIA WSZĘDZIE — CENA zł 3

POLSKA GOSPODARCZA

DAWNIEJ

PRZEMYSŁ I HANDEL

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIAŁE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI
WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
MOŚCICE — INŻ. T. ZAMOYSKI	89	NOWE SPÓŁKI AKCYJNE	115
ROLNICTWO NA PROGU 1930 R. — ADAM ROSE	90	PODWYŻSZENIE KAPITAŁÓW ZAKŁ. W SPÓŁKACH AKCYJNYCH	115
ZNACZENIE EKONOMICZNE PRZEMYSŁU LUDOWEGO W POLSCE — STANISŁAW KOPCZYŃSKI	92	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH	116
ŻYCIE GOSPODARCZE:		SPRAWY SAMORZĄDOWE	116
GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ:		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
Z trudnień w przemyśle przetwórczym — W. Sz.		PODATKI I OPŁATY	117
HUTNICTWO ŻELAZNE	98	MONOPOLE	117
ROLNICTWO	101	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	118
Racjonalizacja żywienia zwierząt gospodarskich — Inż. Ksawery Kózański		Z BANKU POLSKIEGO	119
Konkursy hodowców drobiu — M. Trybułski		PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
HANDEL:		DRUGA KONFERENCJA W HADZE — DR. T. Ł.	120
OKAZJE DO HANDLU Z ZAGRANICĄ	103	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
TARGI I WYSTAWY	104	FRANCJA	123
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	105	BELGJA	123
RYNEK AKCYJNY	108	ANGLJA	124
CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO	109	STANY ZJEDNOCZONE AM.	124
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	111	NIEMCY	125
ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	113	CZECOSŁOWACJA	126
POCZTA I TELEGRAF	113	JAPONJA	126
PRAWO I SĄD W ŻYCIU GOSPODARCZYM:		SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO W PAŃSTWACH ZAGRANICZNYCH	127
ORZECZNICTWO SĄDOWE	114	Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	129
KRONIKA BIEŻĄCA:		BIBLIOGRAFJA	133
PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	115		

MOŚCICE

W PRZEMYSŁE chemicznym każdego kraju syntetyczna wytwórczość związków azotowych odgrywa pierwszorzędną rolę. Zapotrzebowanie połączeń azotowych rośnie na całym świecie w niebywale szybkim tempie. Gdy np. w r. 1898 światowe spożycie związanego azotu wynosiło 300.000 tonn, to w r. 1928 osiągnęło już liczbę 1.800.000 tonn. Równoległe ze wzrostem zapotrzebowania idą przesunięcia w zakresie źródeł dostarczania azotu. W dobie przedwojennej saletra chilijska pokrywała $\frac{2}{3}$, związki zaś amonowe z gazowni i koksowni — $\frac{1}{3}$ konsumpcji azoto-

wej. Na parę lat przed wojną tylko drobny odsetek spożycia przypadła na syntetyczne związki azotowe. Z biegiem lat sytuacja zmieniła się stopniowo i np. rok 1928 daje już odmienny obraz: konsumpcja światowa w 70 prawie procentach jest zaspakajana przez związki syntetyczne, reszta — w równych prawie częściach przypada na saletrę chilijską i produkty destylacji węgla.

W chwili odzyskania niepodległości polska wytwórczość związków azotowych z powietrza znajdowała się w stanie embrjonalnym, mimo że takie kraje, jak

np. Niemcy lub Francja, właśnie w czasie wojny rozwinęły znakomicie syntezę związków azotowych, opierając się na własnych oryginalnych patentach (metoda Habera w Niemczech, metoda Claude'a we Francji). Inne kraje również zajęły się energicznie rozwojem produkcji związków azotowych, rozumiejąc, jak doniosłe znaczenie dla całokształtu gospodarstwa narodowego ma własna synteza połączeń azotowych.

Polska w przeciągu pierwszego dziesięciolecia niepodległego bytu rozwinęła wytwórczość związków azotowych na drodze syntetycznej. Wielkim naszym sukcesem technicznym i organizacyjnym było uruchomienie opuszczonej przez Niemców fabryki chorzowskiej, której rozkwit, rozszerzenie i podjęcie nowych działów produkcji przypada na czas administracji polskiej. Obok fabryki chorzowskiej — istnieją jeszcze trzy instalacje do syntezy związków azotowych. Jest to fabryka „Azot” w Jaworznie, wytwarzająca żelazocyjanek i cyjanowodor przy pomocy oryginalnych polskich metod (patenty Pana Prezydenta Mościckiego), instalacja do syntezy amonjaku w Knurowie według metody Claude'a oraz instalacja do podobnej syntezy — według patentów amerykańskiego towarzystwa „Nitrogen Engineering Corp.” — w Wyrach. Fabryka chorzowska zbudowała wreszcie analogiczną do ostatniej instalację, która pracuje zupełnie niezależnie od aparatury do otrzymywania cyjanamidu.

Nie licząc fabryki w Jaworznie, która produkuje związki azotowe, nie przeznaczone do celów nawozowych, oraz cyjanamidowej aparatury w Chorzowie — wszystkie wyszczególnione wyżej instalacje do syntezy amonjaku wytwarzać będą w najbliższej przyszłości ok. 50—55 ton NH_3 dziennie.

Uruchomienie Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Mościcach pod Tarnowem, pracującej według systemu Fausera, pozwoli podwyższyć podaną liczbę do 110 ton amonjaku dziennie; odpowiada to 95 tonnom azotu związanego lub 440 tonnom siarczanu amonu dziennie. W stosunku do całkowitej produkcji azotu związanego w Polsce np. w 1927 r. (45.000 ton) — uruchomienie nowych instalacji oznacza podniesienie wytwórczości w ciągu trzech lat prawie o 100% — do niespełna 80.000 ton związanego azotu rocznie.

Jeśli wszystkie otrzymane Polsce nawozowe związki azotowe zużyte będą wewnątrz kraju, wówczas (przy 18.000.000 ha ziemi pod pługiem) przeciętne zużycie azotu związanego wyniesie 4'4 kg na 1 ha. Rok 1927/28 w Niemczech wykazał zużycie 13'5 kg azotu związanego na 1 ha.

Przyjmując minimalną normę zużycia nawozów azotowych w wysokości 7 kg związanego azotu na 1 ha, ocenić można zapotrzebowanie Polski na 126.000 ton azotu związanego rocznie — co przekracza znacznie możliwą obecnie do osiągnięcia liczbę 80.000 ton. Zważywszy jednak na ciężką sytuację rolnictwa w dobie obecnej, należy uznać tę produkcję azotu związanego za wystarczającą na pokrycie potrzeb rolnictwa, co zresztą nie przesądza w sensie negatywnym potrzeby budowy w przyszłości dalszych nowych fabryk syntetycznych związków azotowych.

Dopiero po przeprowadzeniu powyższych rozumowań i rachunków staje się rzeczą jasną, jak doniosłe jest dzieło zbudowania i uruchomienia fabryki tarnowskiej. Skazani doniedawna jeszcze na import nawozowych środków azotowych, byliśmy uzależnieni w tej ważnej dziedzinie od zagranicy. Stopniowe urzeczywistnianie budowy przemysłu azotowego w Polsce pozwalało na coraz pełniejsze pokrywanie konsumpcji rolnictwa przez produkcję wewnętrzną, fabryka zaś tarnowska ze swą wytwórczością 60 ton amonjaku dziennie zamyka pierwszy rozdział w historii rozwoju polskiego przemysłu azotowego.

Jak już wyżej wspomniano, istniejące w Polsce 4 instalacje do syntezy amonjaku działają według 3 odrębnych metod: Claude'a, Fausera i amerykańskiego towarzystwa „Nitrogen Engineering Corp.”. Ta adaptacja różnych systemów pozwoli już na terenie Polski stwierdzić, który z nich najlepiej odpowiada naszym wymaganiom.

Witając z najwyższą radością uruchomienie fabryki w Mościcach — nowego wielkiego ogniwa w budowie naszego gospodarstwa narodowego — należy podkreślić, że nietylko stanowi ono doniosły przejaw celowego rozwoju polskiego przemysłu chemicznego, lecz jednocześnie stwarza dla rolnictwa naszego możliwość całkowitego pokrywania zapotrzebowania na nawozy azotowe przez produkcję krajową.

Inż. T. Zamojski

ROLNICTWO NA PROGU 1930 R.

Rok 1929 był dla rolnictwa polskiego rokiem niezwykle ciężkim. Obniżenie się cen zboża, a zwłaszcza żyta do poziomu nietylko znacznie niższego od tego, który notowany był w ciągu ostatnich lat w Polsce, ale również od notowanego obecnie zagranicą, wywołało powszechne przesilenie na całym terytorjum Państwa. Przesilenie to w pewnym tylko stopniu łagodzi okoliczność, iż ceny produktów hodowlanych trzymają się jeszcze na względnie wysokim poziomie i dla wszystkich stał się oczywistym

jeszcze niedawno dosyć powszechnie kwestjonowany fakt, że dobrobyt całego rolnictwa w równym stopniu zależy od ceny produktów hodowlanych, jak zbożowych. Rozwiała się tak często głoszona teoria, według której tylko wielka własność korzysta z wysokich cen zboża, podczas gdy mała własność, wytwarzająca przedewszystkiem produkty hodowlane, raczej korzysta na niskiej cenie zboża, gdyż uzyskuje tańsze pasze. Gdyby tak było w istocie, to rok 1929 powinien byłby być rokiem idealnie korzystnym dla

drobnej własności, skoro produkty hodowlane zachowały należyty poziom cen, a tylko produkty roślinne ze zbożami na czele uległy niższości. Wiemy jednak wszyscy, że rzecz ma się wręcz przeciwnie i że obecne przesilenie objęło małe gospodarstwa narówni z większymi folwarkami. Trudno o bardziej oczywiste zadokumentowanie słuszności tezy, że interesy rolników zasadniczo są wspólne i że tylko równomierny rozwój wszystkich gałęzi produkcji rolniczej decydować może o istotnym dobrobycie wsi polskiej.

Analiza przyczyn przesilenia obecnego zaprowadziłaby nas niezmiernie daleko, to też z konieczności ograniczamy się do pobieżnego tylko ich nakreślenia. Wiadomo powszechnie, że przyczyny te są w Polsce natury zewnętrznej, międzynarodowej, a równocześnie natury wewnętrznej.

Gdy się mówi o przyczynach natury zewnętrznej, powszechnie wysuwa się na ich czoło międzynarodową hiperprodukcję zboża. Teza ta wymaga jednak komentarza, gdyż nowe badania, prowadzone zwłaszcza pod kierunkiem Prof. K. Rittera przez Instytut Gospodarczy Wyższej Szkoły Rolniczej w Berlinie, udowadniają na zasadzie drobiazgowo opracowanych liczbowych zestawień, że obecna produkcja zbóż nie przewyższa zasadniczo produkcji przedwojennej. W pracy, ogłoszonej w ostatnim numerze „*Berichte über Landwirtschaf*”, dochodzi Prof. Ritter do wniosku, że wskaźnik produkcji wyniósł przeciętnie w latach 1923 — 1927, o ile przeciętną za lata 1909 — 1913 uznamy za 100.

dla pszenicy . . .	106
„ żyta	97
„ jęczmienia . . .	92
„ owsa	100
„ kukurydzy . . .	106
„ ryżu	106

Przeciętna za lata 1924 — 1928 daje wyniki analogiczne, co obala tezę o nadmiernym wzroście produkcji zbóż, jeżeli zważymy, że wzrost ludności globu ziemskiego wyniósł dla tego samego okresu 7%. Wzrost produkcji zbóż był zatem, wbrew temu, co się powszechnie twierdzi, mniejszy niż przyrost ludności. Niemniej fakt hiperprodukcji istnieje, lecz hiperprodukcji nie w stosunku do przedwojennego stanu rzeczy, ale w stosunku do obecnego zapotrzebowania. Zmniejszenie konsumpcji zbóż, a zwłaszcza żyta, na głowę ludności istotnie stanowi fakt, którego nie można zaprzeczyć, — nie należy go jednak tłumaczyć jako wyniku niedożywiania się szerokich rzesz ludności, jak to uczynił swego czasu Prof. Sering, zmierzając do udowodnienia, że Europa powszechnie zubożała skutkiem niekorzystnych dla Niemiec przepisów traktatu wersalskiego. Rzecz ma się wręcz przeciwnie, i ucieczka ludności od konsumpcji zboża jest wynikiem nie obniżenia, lecz wręcz przeciwnie podwyższenia poziomu życia szerokich mas ludności. Ludność ta konsumuje coraz mniej produktów mącznych i zastępuje je produktami drożdżami, t. j. przede wszystkim mięsem, jajami, jarzynami i owocami. „Zubożale” skutkiem traktatu wersalskiego Niemcy zajmują w ewolucji tej jedno z pierwszych miejsc, jak o tem dokładnie świadczy niemiecka statystyka handlu zagranicznego. Dla ilustracji tego faktu przytaczamy następujące liczby: przywóz owoców południowych do Niemiec wzrósł w latach 1924—1928 w stosunku do lat 1909—1913 o 57%, świeżych jarzyn bez pomidorów — o 35%, pomidorów — o 342%, masła — o 91%. Analogiczne dane otrzymujemy dla Francji, Anglii i wszystkich innych państw zachodnio-europejskich, skutkiem czego mię-

dzynarodowy handel masłem, który wynosił w latach 1909—1913 średnio 3·2 miljn. q, wzrósł w r. 1927/28 do 4·9 miljn. q, a zatem o 50%. Wzrost był jeszcze silniejszy w dziedzinie międzynarodowego handlu mięsem. W zakresie handlu jajami wyniósł 21%.

Interesujące jest, że wyżej naszkicowany proces zastępowania żywności mącznej żywnością bardziej kosztowną zaznacza się dotychczas najmniej w Europie Wschodniej i w Polsce, jak to wyraźnie wynika z wyżej wskazanego źródła niemieckiego.

Dane powyższe stanowią dowód oczywisty, że o hiperprodukcji zbóż można mówić tylko w tym sensie, że produkcja obecna przewyższa istotne zapotrzebowanie. Tem się tłumaczy wzrost zapasów zboża na rynkach wszechświatowych — zapasów, które obecnie przekraczają $\frac{1}{3}$ ilości zboża chlebowego, dostającego się zazwyczaj w orbitę handlu międzynarodowego.

Jeśli się zatem mówi o międzynarodowych przyczynach kryzysu rolniczego, to dopatrywać się ich trzeba przede wszystkim w tem, że liczne państwa zmierzają do stałego wzrostu produkcji zbóż, choć zgóry wiadomo, że nie znajdują spożywców dla tych dodatkowo wyprodukowanych ilości. Odosi się to przede wszystkim do zamorskich krajów eksportowych, które posiadają nieograniczone niemal możliwości podniesienia produkcji zbożowej przez bardziej intensywnej produkcję, lecz również do pewnych państw europejskich, a zwłaszcza do Niemiec, wzmagających stale swą produkcję zboża dla względów całkiem innych niż gospodarcze. Usunięcie międzynarodowych przyczyn przesilenia zbożowego nastąpić może zatem jedynie w drodze odpowiedniej racjonalizacji produkcji rolnej w poszczególnych państwach i dostosowania jej do wyraźnej linii ewolucyjnej spożycia. Z oświadczeń przedstawicieli różnych państw, złożonych na „komisji ekspertów rolnych”, która niedawno obradowała na terenie Ligi Narodów, wynika, że pewne państwa, jak Belgja i Holandia, zrozumiały ten nakaz chwili i rozpoczęły na wielką skalę proces zastępowania produkcji zbożowej produkcją innych roślin, zwłaszcza pastwiskowych. Póki zrozumienie tego nie przesiąknie do wszystkich państw i póki pewne z nich dążyć będą bez względu na wzrastające koszty produkcji do coraz większego forsowania produkcji zboża, chaos na rynku międzynarodowym trwać będzie nadal, i każde państwo europejskie będzie musiało, chcąc nie chcąc, bronić własnego rynku przed zalewem zewnętrznym zapomocą muru celnego oraz zdobywać rynki zewnętrzne w drodze dumpingu, bez względu na to, czy polegać on będzie na t. zw. świadectwach przywozowych, na mniej lub więcej ukrytych premjach wywozowych, czy też poprostu na sprzedaży zboża zagranicę poniżej kosztów własnych.

Sytuacja jest tem bardziej groźna, że nie można łądzić się co do tego, iż przesilenie ograniczy się do zbóż, a choćby do całej produkcji roślinnej, a oszczędzi produkcję hodowlaną. Niskie ceny zboża skłaniać muszą rolników wszędzie do spasaniania go, w wyniku czego nastąpić musi hiperprodukcja w zakresie wytwórczości hodowlanej. I w tej dziedzinie grozi zatem załamanie się cen, które narazie nie nastąpiło jeszcze jedynie dzięki wyżej wskazanym tendencjom wzmoczenia konsumpcji produktów hodowlanych. Narazie jeszcze panuje zatem w tej dziedzinie równowaga między podażą a popytem, lecz równowaga ta załamać się może w każdej chwili, i pewne niepokojące objawy

już dziś dają się stwierdzić. Zbyteczną jest rzeczą dodawać, że załamanie się dotknie przypuszczalnie w pierwszym rzędzie produkcję trzody, gdyż ilość nierogacizny najłatwiej daje się wszędzie pomnożyć. Rolnictwo polskie, produkujące przedewszystkiem trzodę, jest zatem najsilniej zagrożone.

Wyżej naszkicowany obraz stosunków, istniejących na rynkach międzynarodowych, niewątpliwie nie zachęca do optymizmu, tem bardziej, że u nas nie istnieje właściwie ten czynnik, którym normalnie posługują się rolnicy, aby przetrzymać okresy lat chudych: nie istnieje właściwie kredyt rolniczy. Jeżeli stwierdzimy, że rolnicy niemieccy w przeciągu ostatnich 5 lat uzyskało niskoprocentowych i długoterminowych kredytów na ogólną sumę 14 milj. mk. zł., czyli około 30 milj., to ta jedna liczba wystarczy, aby wskazać, jak olbrzymimi kwotami operować należy, aby w tej dziedzinie uzyskać faktyczne wyniki, i jak małe są w istocie sumy, które dla ratowania rolnictwa rozporządzać możemy. Fakt powyższy stanowi niewątpliwie najgłówniejszą wewnętrzną przyczynę przesilenia, gdyż w istniejących warunkach długotrwałe przesilenie oznacza u nas dla olbrzymiej większości rolników okres załamania się równowagi między dochodami i wydatkami, przyczem drobni rolnicy ratują się sposobem najprostszym, „przeglądając” okres przesilenia, t. j. redukując do minimum swe potrzeby, więksi natomiast w znacznym odsetku zmuszeni są do likwidacji swych warsztatów. Likwidacja ta nie jest przytem korzystna nawet z punktu widzenia reformy rolnej, gdyż pozbawiona środków finansowych ludność mała i średnia, a tem bardziej bezrolna, nie jest w stanie likwidowanych gruntów folwarcznych przejmować i zagospodarować. Skurczenie się parcelowanej przestrzeni w 1929 r. w stosunku do 1928 r. jest pod tym względem szczególnie charakterystyczne.

Wśród wewnętrznych przyczyn przesilenia wysuwa się niewątpliwie na plan pierwszy poza brakiem kredytów zygzakowatość polityki rolnej, która charakteryzowała długi szereg lat naszej samodzielnej polityki państwowej. Mamy wrażenie, że zygzakowatość ta jest przedewszystkiem odbiciem braku jednolitego programu u rolników. Jeśli załamania się państwowej polityki gospodarczej nie widzimy ani na odcinku polityki robotniczej, ani na odcinku polityki przemysłowej, to fakt ten tłumaczy się tem, że tak świat robotniczy, jak przemysłowy zdobył się na wypracowanie programu, opartego na wytycznych jasnych i niezmiennych. Świat rolniczy na wypracowanie takiego programu dotychczas się nie zdobył, nie mówiąc już o kompletnej rozbieżności poglądów, istniejących wśród rolników przed okresem t. zw. unifikacji społeczeństwa rolniczego. Liczne w konsekwencjach

swych dla rolnictwa zabójcze hasła, jak wyżej wspomniana doktryna, według której drobna własność nie jest zainteresowana w należytych poziomach cen zbożowych, wyszły z obozu rolniczego względnie z poszczególnych jego odłamów. Dotychczas nie zrobiono jeszcze poważnej próby w zakresie wypracowania stałych wytycznych polskiego programu rolniczego, a wręcz przeciwne poglądy kół rolniczych na poszczególne kapitalne zagadnienia zmieniały się niewspółmiernie szybko, jak to stwierdził P. Prezes Rady Ministrów w swym ostatnim exposé sejmowem. Dotychczas ujawnione poglądy organizacji rolniczych dotyczą zresztą przeważnie tylko poszczególnych aktualnych zagadnień, względnie środków popierania rolnictwa, a nie objęły nigdy całokształtu problemu polskiej polityki rolnej. Mówiono głucho o konieczności wzmożenia produkcji rolnej, nie zastanawiając się nad tem, jak dalece intensyfikacja tej lub innej gałęzi produkcji odpowiada sytuacji międzynarodowej. Postępowano w myśl hasła, że rzeczą rolnika jest jak najwięcej wyprodukować, a rzeczą innych czynników zabezpieczyć zbyt wyprodukowanych artykułów. Mamy wrażenie, że w tej dziedzinie nastąpić powinna obecnie rewizja poglądów i metod działania, a fakt, że dziś istnieje zunifikowany i zorganizowany obóz rolniczy, upoważnia pod tym względem do daleko idących nadziei.

W chwili obecnej wypracowanie programu rolnego, obliczonego na długą metę, ustępuje jednak na plan drugi wobec konieczności ratowania rolnictwa w roku bieżącym i zażegnania przesilenia, które nie tylko realnie istnieje, ale według wszelkiego prawdopodobieństwa pogłębiać się będzie. Temu doraźnemu celowi podporządkować należy przedewszystkiem — w naszym przekonaniu — w chwili obecnej politykę gospodarczą Państwa. Mamy wrażenie, że nie będzie to przesadą, jeśli stwierdzimy, że rok obecny winien być rokiem „ratowania rolnictwa”, tak, jak inne lata były i tam ratowania budżetu państwa lub pieniądza. Doraźnym potrzebom rolnictwa podporządkować należy politykę taryfową, celną, kredytową, a poczęści i budżetową. Należy wypracować plan działania na okres najbliższy w rodzaju niemieckiego „Notprogramm”, który objąłby te zarządzenia, które doraźnie, na krótką metę przynieść mogą rolnictwu ulgę.

Program taki opracować może tylko Rząd w najściślejszej współpracy z organizacjami, reprezentującymi interesy rolnicze, i opracowanie akcji wszechstronnej, natychmiast wykonalnej, pozbawionej wszelkiego teoretycznego doktrynerstwa, winno się stać hasłem dnia. Od realizacji tego hasła zależeć będzie, czy w roku 1930 rozwieją się chmury, które nagromadziły się obecnie nad polskim horyzontem gospodarczym.

Adam Rose

ZNACZENIE EKONOMICZNE PRZEMYSŁU LUDOWEGO W POLSCE

PRZEMYSŁ ludowy należy do tych dziedzin wytwórczości społecznej, które bez względu na swe wielkie znaczenie w życiu narodów są zaniedbywane i nawet, można powiedzieć, neglizowane.

Jest to wytwórczość mas ludowych, dzieło i przejaw ich ducha, świadczący o ich kulturze, upodobaniach i dążnościach życiowych oraz sposobie zaspokajania tych ostatnich.

Produkcja przemysłu ludowego jest niezmiernie urozmaicona, wytwarzająca dzieła co najwyżej o wspólnym typie, nigdy jednak do siebie niepodobne, jak niepodobne są do siebie indywidualności ich wytwórców.

Wspólność typu nadają produkcji przemysłu ludowego tworzywa, czyli surowce lub półsurowce, uzyskiwane lub produkowane przez samych wytwórców w danej okolicy, zasadnicze cechy metod i narzędzi pracy, forma i zdobienia, wyrobione w ciągu wieków i przekazywane tradycją, warunki otoczenia, wspólne upodobania i uzdolnienia ludu.

Różnorodność i odrębność poszczególnych wyrobów powstają na tle ręcznej obróbki surowców, sporządzania narzędzi pracy, stosowania metod pracy przez poszczególne jednostki, pojmowania otoczenia, wreszcie osobistych uzdolnień oraz całej indywidualności wytwórcy.

Możliwość indywidualnego ujmowania własnej wytwórczości, krępowanej li tylko tworzywem i uwarunkowanej potrzebami, oraz niezależność wytwórcy ludowego przy produkcji, polegająca przede wszystkim na dowolnym komentowaniu i rozwijaniu tradycyjnych wzorów, swobodnym rozporządzaniu czasem pracy, możliwości dokonywania wielokrotnych prób w celu pochwylenia właściwego rozwiązania i wykonania postawionych sobie zadań — nadały produkcji przemysłu ludowego charakter twórczości artystycznej, dochodzącej w wielu wypadkach do rezultatów bardzo wartościowych. Zmechanizowanie produkcji i powstanie przemysłu fabrycznego, jak również intensyfikacja gospodarki wiejskiej — te przejawy życia społecznego, występujące na tle cywilizacyjnego rozwoju i liczebnego rozrostu ludzkości, spowodowały wśród wielu narodowości odciążenie ludu od własnej wytwórczości przemysłowej i całkowity zanik przemysłu ludowego na ich terenach, czego typowym przykładem mogą być Niemcy.

Napierał w tym kierunku przemysł fabryczny, dążąc do rozszerzenia swoich rynków zbytu, współdziałał sam lud, który znalazłszy lepsze i łatwiejsze zarobki w fabrykach i przy intensywnej gospodarce wiejskiej, pozwalające mu nabywać gotowe wyroby fabryczne, zarzucał zupełnie swoją produkcję przemysłową.

W ten sposób posunięto naprzód sprawę zaspokajania potrzeb szybko zwiększających się mas ludzkich i częściowo rozwiązano zagadnienie ich dobrobytu, ale jednocześnie zupełnie zatracono jeden z najważniejszych rozwojowych czynników społecznych — twórczość ludową.

Wtłoczony między mury fabryczne i mechanizm maszyn, jako uzupełnienie pracy tych ostatnich, lud przestoczył się w ślepego wykonawcę zarządzeń. Z wolnego i niezależnego producenta stał się więc drobnym szczegółem w produkcji fabrycznej, ztracając przytem tradycję i formę wypowiedzania się w materiale tworzyw i swoje zdolności twórcze oraz obniżając swoją duchową kulturę.

To też dzisiaj w krajach, gdzie pierwotny przemysł ludowy zanikł, wytwarza się on powtórnie na tle nowych stosunków ekonomicznych w najgorszej swojej formie, a mianowicie w postaci chałupnictwa, tego surogatu tak przemysłu fabrycznego, jak i ludowego, organizacji przemysłowej, obliczonej na wyzysk bezrobotnego i dodatkowo dorabiającego w wolnych chwilach od normalnych zajęć wieśniaka.

Praca chałupnicza, wykonywana podług narzuconych wzorów, skrupowana czasem, pozbawiona wszelkiej inicjatywy ze strony wytwórcy, nie ma w sobie właściwych cech przemysłu ludowego, będącego przejawem swobodnej indywidualnej twórczości ludowej.

Mało zróżniczkowana szematyczna produkcja maszynowa, coraz silniej normalizowana pod wpływem życiowych konieczności i warunków konkurencyjnych, zaspokajając nasze najprymitywniejsze potrzeby życiowe, nie jest w stanie zadowolić w pełni duchowych potrzeb człowieka i wytworzyć estetyki jego otoczenia.

To też społeczeństwa, które wytworzyły najsilniejszy przemysł fabryczny, są dziś w poszukiwaniu nowych oryginalnych form i wzorów produkcji, będących wyrazem swobodnej twórczości w przeciwieństwie do pospolitości wyrobów fabrycznych. Idą one po te wzory nawet do ludów pierwotnych.

Zarzucając własną wytwórczość przemysłową, lud jednocześnie wykreśla ze swojego otoczenia wszelkie dzieła twórcze, otaczając się wzamian nich mniej lub więcej udolnymi plagiatami fabrycznymi. Tego rodzaju stan estetyczny otoczenia nie wpływa na podniesienie ludowej kultury, naodwrot — zabija indywidualność, pozbawia go przeżyć estetycznych i twórczych.

Przemysł ludowy niema racji bytu w dziedzinie przedmiotów użytkowych, o cechach masowej produkcji i w tym wypadku powinien być wypchnięty przez przemysł fabryczny. Przemysł zdobniczy, będąc odbiciem cech etnicznych ludu i jego przeżyć i nastrojów, będąc wyrazem indywidualności wytwórców i ich wewnętrzznego stanu duchowego oraz przemysłem w danej dziedzinie produkcji, będąc poniekąd samą sztuką — zanikając lub nawet upadając tylko, zawsze pociąga za sobą obniżenie stanu kulturalnego samego ludu i jego otoczenia.

Zagadnienie przemysłu ludowego w Polsce kształtuje się w sposób specjalny na tle istniejących stosunków ekonomicznych.

Jako wytwórczość przedmiotów użytkowych istnieje on na terenie prawie całej Rzeczypospolitej, jako przemysł zdobniczy występuje silnie tylko tam, gdzie czynniki etniczne okazały się tak żywotne, by wytworzyć podatny grunt dla jego rozwoju i uczynić go niezbędnym dla danych okolic. Mamy to, naprzykład, na ziemiach wschodnich, na Huculszczyźnie, na Podhalu, w Lubelszczyźnie, w Kieleckiem, w Łowickiem i na Kurpiach.

Ziemie zachodnie — t. j. b. zabór pruski, posiadają bardzo nikły przemysł ludowy. Upadł on tu w okresie rządów zaborczych wskutek działania tych samych czynników, które wywołały upadek przemysłu ludowego w całych Niemczech.

Warunki ekonomiczne całej Polski, a przede wszystkim istniejące wśród ludu wiejskiego, sprzyjają rozwojowi przemysłu ludowego w kraju i czynią go na wielu obszarach niezbędnym.

Tam, gdzie on upada, daje się zauważyć i obniżenie kulturalne ludności i gorsze ekonomiczne warunki egzystencji.

Przykładem tego może być porównanie terenów: kurpiowskiego i łowickiego z terenami sąsiadującymi z niemi. Kultura i zamożność ludności pierwszych 2 terenów pomimo lichszych ziem jest większa niż sąsiednich, a wyraża się to i w samym urządzeniu gospodarki i w dbałości o otoczenie. Tam, gdzie przemysł ludowy jest zaniedbany, pomimo nawet większych

dochodów z gospodarki wiejskiej, czy też z jakichkolwiek innych zarobków, przeziiera zawsze pustka w otoczeniu, granicząca nieraz z biedą, a to dlatego, że dochody są zbyt małe, by mogły wystarczyć na zakupienie nawet najniezbędniejszych rzeczy dla egzystencji lud i wytworzenia kulturalnego otoczenia jego. Składają się na to trzy następujące przyczyny: 1) brak odpowiedniego zbytu na produkcję drobnych gospodarstw wiejskich, 2) niskie ceny na wytwory tej produkcji i wyzysk ludności wiejskiej na tle niezorganizowanego handlu jej wytworami i 3) stosunkowo wysokie ceny towarów przemysłowych.

Przeciętny dochód jednostki rolniczej w Polsce nie przewyższa w średnio urodzajnych latach zł 260 rocznie, a podczas urodzaju niewiele się zwiększa.

Uboczne zajęcia poza rolnictwem w kraju nie mogą również wiele podnieść dochodów prostego ludu wiejskiego, ponieważ są one nieliczne, a przytem dają liche zarobki. Na lepszym tego dowodem są przeciętne zarobki przemysłowej ludności robotniczej, nie dochodzące nawet do zł 320 rocznie na jednostkę. Zarożki zaś, osiąganę na emigracji sezonowej, nie równoważą stosunkowej drożyzny naszych towarów przemysłowych.

Na tem tle zdolność kupcza naszego ludu wiejskiego w stosunku do produkcji przemysłowej jest bardzo niska, a wskutek tego nie może on w obecnych warunkach liczyć na dostateczne zaopatrzenie swoich potrzeb przez produkcję fabryczną.

Niska konsumpcja produktów przemysłowych w Polsce, niewiele przewyższająca konsumpcję dziś ekonomicznie zrujnowanej Rosji Europejskiej, jest najlepszym tego dowodem.

Nie mogąc zaopatrzyć się w odpowiednie ilości produktów fabrycznych, lud wiejski, skoro jest gospodarzem, wytwarza sam potrzebne przedmioty i towary.

Również obecne trudne warunki komunikacyjne w Polsce czynią przemysł ludowy koniecznością wielu okolic kraju, w których regularna dostawa towarów na większą skalę dla całych mas ludowych byłaby i kosztowna i uciążliwa, a zatem podnosiłaby znacznie cenę towaru, czyniąc go dla tychże mas jeszcze więcej niedostępnym.

Jak duże są te wartości, wytwarzane przez lud dla siebie lub na sprzedaż, świadczą liczby, które poniżej przytaczam dla przykładu.

W powiecie przasnyskim w 1928 r. wytworzono różnych tkanin lnianych i wełnianych na sumę przeszło zł 270.000, obliczoną podług miejscowych cen, kilkakrotnie niższych od istniejących na te towary na rynku przemysłowym ogólnokrajowym. Wartość produkcji szewctwa ludowego w tym powiecie wynosiła około zł 550.000. Ogólna wartość przemysłowej produkcji ludowej w powiecie przasnyskim w powyższym roku wynosiła zł 1 — 1,5 miljn. Wartość pozostałej produkcji powiatu nie przekraczała zł 2 — 3 miljn. Trzeba przytem zaznaczyć, że jest to powiat, niezbyt bogaty pod względem przemysłu ludowego.

W powiecie włodawskim, znacznie bogatszym pod tym względem, wartość ogólna produkcji przemysłu ludowego w 1928 r., obliczona podług cen miejscowych, jeszcze niższych niż w przasnyskim, wynosiła zł 2,5 — 3 miljn., przyczem produkcja tkactwa ludowego została oceniona w przybliżeniu na zł 1,5 miljn. Ogólna produkcja powiatu, bez przemysłu ludowego, wynosiła w tym samym roku zł 6 — 8 miljn.

W powiecie przasnyskim rzemieślników ludowych pracowało 373, w powiecie włodawskim przeszło 1.000.

W powiecie kutnowskim, odznaczającym się wysoką kulturą rolną, rozwiniętym przetwórczym przemysłem rolnym i znacznym ogólnym uprzemysłowieniem, dającym dobre zarobki miejscowej ludności rolniczej — wartość przemysłu ludowego, pomimo częściowego zaniku jego, dochodzi do setek tysięcy złotych. Przemysł ludowy występuje tu w postaci szeregu rękodzielnictw ludowych, uprawianych w małym zakresie. Wśród tych rękodzielnictw wyróżniają się przede wszystkim: tkactwo ludowe i rzemiosła ludowe. Ilość pracujących w dziedzinie tych ostatnich się a kilku setek. Trzeba przytem zaznaczyć, że większość terenów powiatu do ostatnich czasów znajdowała się w ręku wielkiej własności. Dopiero w ostatnich czasach wskutek licznych parcelacji część tej ziemi przeszła do drobnej własności. Drobny przemysł ludowy nie miał więc tu warunków do silniejszego rozwoju.

Widzimy z powyższego, że aprowidowanie ludności w obecnych warunkach w Polsce w artykuły produkcji przemysłowej bez współdziałania samego ludu i bez jego osobistej produkcji nie byłoby możliwe.

Przemysł fabryczny przy swojej stosunkowo nieznacznej produkcji, a przytem niezawsze przystosowanej do potrzeb wiejskiego rynku, nie jest w stanie nasycić o w dostateczny sposób własnymi wyrobami.

Trzeba pamiętać o tem, że wypierając ściśle, grube oraz mocne wyroby wełniane przemysłu ludowego, stanowiące doskonałą i ciepłą odzież ludu polskiego, dostosowaną do klimatu kraju, dość ostrego i zmiennego, przemysł fabryczny nie może jej zastąpić odpowiednimi towarami własnego wyrobu, zbyt drogiemi dla ludu.

Materiały zaś z wigoni lub bawełny oraz liche kretony, perkale i madapolamy, produkowane dla uboższych sfer społecznych w Polsce, nie są w stanie zastąpić solidnych wyrobów tkackich ludu, ani pod względem ich wartości, ani też pod względem estetyki.

Wprowadzając powyższe towary fabryczne do sfer ludowych wzamian jego własnej produkcji, narażamy te ostatnie na znaczne straty materialne i wystawiamy zdrowie ludu na szwank.

To samo, cośmy powiedzieli o produkcji tkackiej, możemy powiedzieć i o produkcji obuwia, mebli, naczyń, wozów, zaprzęgów i t. d. Nasza produkcja fabryczna nie jest dostatecznie przystosowana do prymitywnych jeszcze warunków egzystencji polskiej wsi i jej potrzeb, natomiast wieś niema odpowiedniej siły kupczej dla nabywania wytworów przemysłu fabrycznego, choć w przybliżeniu odpowiadających jej własnym wyrobom.

Wprowadzanie więc produkcji fabrycznej na rynek ludowy w formie jej surogatów jest ubożeniem ludu i obniżaniem jego dorobku i kultury, a jednocześnie wobec nadmiaru rąk wolnych do pracy, istniejącego wśród ludu wiejskiego, odbieraniem mu dochodów, powstających choćby w formie produkcji na własne potrzeby.

Uprzemysłowienie wsi polskiej staje się więc koniecznością obecnych czasów; początkowo musi ono pójść po linii popierania i rozwoju przemysłu ludowego — ze względu na słaby ekonomiczny stan ludu wiejskiego i niedostateczne przygotowanie naszego przemysłu fabrycznego do racjonalnego aprowidowania wsi.

Musimy jednak zawsze pamiętać o tem, że tylko część tego, co jest potrzebne do wytworzenia kulturalnej egzystencji ludu na wsi i zabezpieczenia mu do-

brobytu, jest on w stanie wyprodukować własnymi rękami, i że taka produkcja, chociaż twórcza, jest jednak zawsze powolna, a tem samem z chwilą zmniejszenia się bezrobocia wsi zbyt kosztowna, a dla producenta nieopłacalna, szczególnie przy wytwarzaniu przedmiotów użytkowych, które nie mogą być drogie.

Poza tem wieś ma do rozstrzygnięcia cały szereg zagadnień, np. intensyfikacji gospodarki rolnej i hodowlanej, mechanizacji gospodarstwa rolnego, przerobu płodów rolnych, polepszenia środków komunikacyjnych, organizacji zbytu wytwarzanych produktów, i wszystkiego tego bez pomocy produkcji fabrycznej i odpowiednich fachowców nie będzie mogła dokonać. Na pokrycie kosztów współpracy z powyższymi czynnikami musi więc wieś znaleźć środki.

Jedynym kapitałem twórczym ludu jest jego rola i inwentarz i jego własne ręce oraz głowa. Jak mało jest ten kapitał wykorzystywany przez sam lud — świadczy o tem: niewysoka produktywność naszego rolnictwa i hodowli oraz miliony rąk wśród ludności rolniczej pozostające bez pracy. Jak słabe przytem jest uświadomienie ludu o wartości pracy i potrzebie jej organizacji — świadczy obojętność i bezradność ludu wobec wyzysku, jaki stosują w stosunku do niego sfery handlujące. Pod ich to wpływem zarzuca on obecnie własną produkcję przemysłową, zmniejszając tem swoje możliwości do podniesienia wsi i wytworzenia nowych dochodów na tle dalszego uprzemysłowienia wsi przez zorganizowanie przetwórczego przemysłu rolnego, który, prowadzony przez drobną własność wiejską, nie jest niczem innym, jak nowym rozgałęzieniem przemysłu ludowego.

Uprzemysłowienie wsi może więc nastąpić tylko na tle rozwoju przemysłu ludowego we wszystkich jego formach, mających rację bytu w danej chwili — tak ze względu na aprowidowanie wsi, jak i wytworzenie eksportu z niej do sąsiednich miast, innych okolic kraju i zagranicę w celu wzmożenia dochodów, dających ludowi możność dalszego rozwoju wsi i podniesienia warunków własnej egzystencji.

Ponieważ jednak nie wszystkie dziedziny przemysłu ludowego nadają się do rozbudowy na większą skalę w celu wytwarzania produkcji nie tylko na własne potrzeby, ale i na sprzedaż, a wiele z nich z chwilą upadku bezrobocia na wsi i dostarczenia przez przemysł fabryczny ludowi odpowiednich wyrobów, tak pod względem cen, jak i wartości użytkowej — tracą wogóle swoją rację bytu, przeto przy dalszym organizowaniu przemysłu ludowego winny być uwzględnione powyższe okoliczności i winien być położony nacisk na dalszy rozwój tylko tych gałęzi przemysłu ludowego, których produkcja może liczyć na wytrzymanie konkurencji z solidnym przemysłem fabrycznym i szerszy zbyty, oraz wytrzyma kalkulację wszelkich nakładów, zapewniając ludowi stałe podniesienie dochodów.

Do tych ostatnich dziedzin przemysłu ludowego należy bezspornie przemysł zdobniczy, którego produkcja przy utrzymaniu jej na wysokim poziomie kulturalnym i estetycznym wobec jej cech twórczości artystycznej może być potraktowana jako sztuka ludowa. Przy odpowiedniej propagandzie i odpowiednim uświadomieniu społeczeństwa o istnieniu i walorach ludowego przemysłu zdobniczego, może on znaleźć szeroki zbyty wśród tych licznych rzesz społecznych, dla których wielka sztuka jest dostępna tylko w reprodukcjach lub muzeach.

Do tych dziedzin również należy drobny rolny przemysł przetwórczy, oparty na konieczności natychmiastowego przerobu szybko się psujących płodów rolnych i leśnych, np. suszenie grzybów, otrzymywanie konserw i soków z owoców, jak również wyrób specjalnych przetworów (wyrób półgęsków, wędlin litewskich, specjalnych serów i t. d.).

Ważną dziedziną produkcji ludowej jest również wytwarzanie surowców i półsurowców przemysłowych, których produkcja ma łatwy zbyty, tak na rynku krajowym, jak i zagranicznym. Produkcja ta, dopiero w ostatnich czasach rozwijając się w takich rozmiarach, aby mogła być po zaspokojeniu potrzeb przemysłu ludowego jeszcze sprzedawana — wobec dobrych koniunktur dla niej ma duże szanse rozwoju w najbliższym czasie. Do surowców i półsurowców poszukiwanych należą przede wszystkim: len i włókno lniane, wełna surowa i myta, wiklina zielona i korowana. Produkcja tych surowców, wchodząca właściwie w zakres rolnictwa, była dotychczas zaliczona do dziedzin produkcji przemysłu ludowego i uważana za tak zwany (oprócz produkcji wikliny) przemysł „babski”, którym się rolnictwo prawie nie interesowało.

Musimy pamiętać również, że Polska jest największym producentem w Europie wikliny. Niema ona jednak ani odpowiednio rozwiniętego koszykarstwa, zużytkowującego tę produkcję, ani też należytego eksportu zagranicę.

Również ważną dziedziną w przemyśle ludowym są rzemiosła ludowe, mające licznych przedstawicieli po wsiach i produkcję o dużej wartości. Słabe wyrobienie i uświadomienie fachowe pracujących w tych rzemiosłach przedstawicieli ludu sprowadza prawie do zera możliwość technicznej pomocy z ich strony dla postępującej coraz dalej mechanizacji rolnictwa i rozwijającego się przemysłu ludowego.

Dobre postawienie tych rzemiosł jest konieczne dla uprzemysłowienia wsi, a przytem może wytworzyć poważne dochody dla ludu.

Widzimy z powyższego, że istnienie całego szeregu gałęzi przemysłu ludowego jest niezbędne dla normalnego funkcjonowania życia i normalnej pracy wsi, i że wszystkie one mogą wytworzyć dla niej znaczne dochody.

Wiele z tych gałęzi znajduje się w stadium początkowym, jak np. drobny przetwórczy przemysł rolniczy, inne są w stanie dezorganizacji, jak wikliniarstwo, barwne tkactwo ludowe, produkcja lnu, rzemiosła ludowe i t. d.

Produkcja ich jest więc często niewłaściwa, wypaczona przez niekulturalne elementy, przyjmujące w niej częściowy udział, jak to mamy przy farbowaniu tkanin ludowych, a przeważnie niezorganizowana.

Przemysł ludowy, powstawszy w epoce naturalnej gospodarki, nie zdołał się przystosować do nowych form produkcji, opierając całą swoją produkcję na indywidualnej pracy jednostki nad danym wyrobem we wszystkich jego fazach wytwarzania, począwszy od wyprodukowania lub wyszukania surowca (tworzywa) aż do ostatecznego wykończenia. Zasadą dzisiejszej produkcji jest szybkość wykonania przy solidności roboty i dobrem, efektywnym wykończeniu przez zastosowanie odpowiednich narzędzi i metod pracy. Wszystkiego tego przemysł ludowy nie stosuje ze względu na małe uświadomienie twórców w zakresie rozwoju metod pracy i stosowanych ulepszonych narzędzi,

Wprowadzenie tych ulepszeń do przemysłu ludowego nie mogłoby obniżyć jego wartości kulturalnej i estetycznej, ponieważ wykonanie i dobór tworzywa zawsze pozostaje w ręku wytwórcy i podlega jego właściwościom indywidualnym oraz ustosunkowaniu się jego do tradycji i otoczenia.

Pracując w takich warunkach, przemysł ludowy pomimo tego swojemi drobnymi i nieudolnymi środkami wytwarza olbrzymie wartości, dorównyujące bodaj wartości produkcji przemysłu fabrycznego, ocenionej u nas na sumę około zł 5 miljard. Produkcja przemysłu ludowego, jak to możemy sądzić z liczb, podanych o nim oddzielnych powiatów, wynosi 25—50% produkcji przemysłowej powiatu (bez uwzględnienia przemysłu ludowego). W wielu powiatach wytwórczość przemysłu ludowego nawet o wiele przewyższa wytwórczość fabryczną i rzemieślniczą.

Przypuszczać więc możemy z wielkim prawdopodobieństwem, że wytwórczość przemysłu ludowego

dochodzi w Polsce w swojej wartości miliardowych sum.

Ta ostatnia okoliczność dostatecznie wyjaśnia, jak wielkie znaczenie ekonomiczne ma przemysł ludowy dla całego Państwa, i dostatecznie wykazuje, że rozwój jego musi należeć do rzędu najważniejszych zagadnień ogólnopaństwowej polityki gospodarczej kraju, a zaniedbanie go może się srodze odbić na dobrobycie i kulturze mas ludowych, dla których przy niskich dochodach ich w zasadniczych dziedzinach produkcji jest on istotnym podtrzymaniem i pomocą w ciężkich warunkach bytu.

Poza tem uprzemysłowienie wsi może tylko wpłynąć na rozszerzenie rynków zbytu dla produkcji fabrycznej, wytwarzając pośród miejscowej ludności cały szereg nowych zapotrzebowań.

Stanisław Kopczyński

ŻYCIĘ GOSPODARCZE

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM. — W latach poprzednich zatrudnienie w przemyśle przetwórczym (w zakładach, zatrudniających co najmniej 20 robotników) osiągało swe maksimum w miesiącu listopadzie. W 1929 r. sytuacja przedstawiała się nieco odmiennie: najwyższy stopień zatrudnienia osiągnęło w październiku i już od tego miesiąca, a więc wcześniej niż zwykle, zaczął się zimowy spadek zatrudnienia, którego minimum normalnie przypada na luty. Poza tem zauważyć należy, że o ile w okresie 1925—1928 roczne maksimum zatrudnienia stale wzrastało, wskazując na to, że przemysł chłonał coraz nowe siły robocze, o tyle w 1929 r. najwyższe zatrudnienie obniżyło się, aczkolwiek tylko bardzo nieznacznie, w stosunku do roku poprzedniego. Mianowicie, gdy w 1925 r. (listopad) było maksymalnie zatrudnionych przy produkcji (a więc bez uwzględnienia robotników dodatkowych, jak stróże, woźnice i t. p., dalej robotników, zatrudnionych przy nadzwyczajnym remoncie, oraz urlopowanych i chorych) 391.669, to w 1926 r. (listopad) 427.378, w 1927 r. (listopad) 509.571, w 1928 r. (listopad) 578.987 i w 1929 r. (październik) 550.679.

Wcześniejsze rozpoczęcie się w 1929 r. spadku zatrudnienia oraz osiągnięcie nieco niższego niż w 1928 r. (choć znacznie wyższego niż w latach poprzednich) maksimum tłumaczy się, oczywiście, stanem recesji konjunkturalnej, która zwłaszcza dotknęła (omijając górnictwo) przemysł przetwórczy. Sezonowy wzrost zatrudnienia był w 1929 r. zarówno w gałęziach przemysłu, wytwarzających dobra wytwórcze, jak i w gałęziach, wytwarzających dobra spożycia, mniejszy niż w 1928 r. i skończył się wcześniej. Przyczyniło się tu, niewątpliwie, aczkolwiek niezwiązane z konjunkturą, ale wywierające na nią znaczny wpływ położenie budownictwa z jednej strony i rolnictwa z drugiej. Osłabienie budownictwa (mimo że w miesiącach jesiennych był ożywiony ruch przy wykończaniu budowli) i wcześniej-

sze zakończenie sezonu budowlanego (mimo pomyślnych warunków atmosferycznych) wpłynęło silnie na stan zatrudnienia w przemyśle, pracującym na cele budownictwa. Podobnie spadek do minimum zdolności nabywczej rolnictwa znacznie osłabił możliwości zbytu, a więc i potrzeby produkcyjne.

Liczby, wyżej przytoczone, nie dają jednak jeszcze właściwego obrazu stanu zatrudnienia, bo obejmują zarówno pracujących pełną skalę dni w tygodniu, jak i częściowo zatrudnionych, bez wskazania na ustosunkowanie się tych grup. Dlatego też właściwsze pojęcie o wahaniami zatrudnienia daje dopiero następujące zestawienie:

		Zatrudnieni w tygodniu:		
		6—7 dni	4—5 dni	1—3 dni
Listopad	1925 r.	265.552	57.575	68.542
	1926 „	382.888	40.247	4.243
	1927 „	461.960	40.981	6.630
	1928 „	531.557	44.088	3.342
Październik	1929 „	466.619	74.600	9.460

Jak widzimy, w 1929 r. w okresie maksymalnego napięcia zatrudnienia liczba pracujących pełną liczbę dni w tygodniu wykazuje znacznie większy spadek niż liczba ogólna zatrudnionych przy produkcji; gdy w latach 1926—1928 liczba częściowo zatrudnionych w badanych momentach utrzymywała się na mniej więcej jednakowym poziomie (45—47 tys. robotników), to w 1929 r. liczba ta prawie że się podwoiła. Faktyczny więc spadek zatrudnienia był w 1929 r. nieco większy, niż to wykazuje nieznaczna niższa ogólna liczby zatrudnionych. Odwrotnie się sprawa przedstawia, jeśli porównamy 1929 r. — rok recesji, z 1925 r. — rokiem ostrego kryzysu: widzimy wtedy nie tylko ogromny wzrost ogólnej liczby zatrudnionych przy produkcji, ale stwierdzamy jednocześnie znaczny spadek liczby częściowo zatrudnionych, mianowicie o 50%, przyczem w 1925 r. większość częściowo zatrudnionych stanowili pracujący 1—3 dni w tygodniu,

w 1929 r. zaś ta kategoria stanowi zaledwie 11% częściowo zatrudnionych. W 1925 r. częściowo zatrudnieni stanowili 32% ogółu zatrudnionych, w 1926 r. — 10%, w 1927 r. — 9%, w 1928 r. — 8% i w 1929 r. — 15%.

Stopień zatrudnienia przemysłu dokładnie ilustrują liczby godzin i dni pracy, przypadających na 1 robotnika, a najlepszą miarą zmian zatrudnienia w przemyśle są wahania liczby przepracowanych robotniko-godzin. Dlatego też poniżej przytaczamy odpowiednie dane za ostatnich 5 lat:

		Na 1 robotnika przypada tygodniowo:		Przepracowano tysięcy robotniko-godzin tygodniowo
		godzin pracy	dni pracy	
Listopad	1925 r.	42'7		16.714
"	1926 "	46'7	6'00	19.975
"	1927 "	46'3	5'97	23.571
"	1928 "	46'4	6'00	26.881
Październik	1929 "	45'4	5'85	24.976

Jak widzimy, w 1929 r. liczba godzin pracy tygodniowo obniżyła się w stosunku do 3 lat poprzednich, ale pozostawała znacznie wyższa niż w 1925 r. Od 1926 r. fabryki stają się całkowicie uruchomione, gdyż jeden robotnik pracuje przeciętnie 6 dni w tygodniu; stan ten trwa właściwie i w 1929 r., bo odchylenie od pełnego tygodnia pracy wynosi tu zaledwie 2½%. Liczba przepracowanych robotniko-godzin wzrosła w okresie 4 lat 1925—1929 prawie o 50%, a w okresie ostatniego roku obniżyła się zaledwie o 7%. Gdyby przeciętną płacę robotnika na godzinę przyjąć w wysokości 90, to okazałoby się, że wzrost zatrudnienia w ciągu ostatniego 4-letnia pociągnął za sobą wzrost tygodniowych zarobków (robotników, zatrudnionych przy produkcji w większych zakładach przemysłu przetwórczego) o 7'4 miljn., natomiast spadek zatrudnienia w ostatnim roku pociągnął spadek zarobków o 1'7 miljn. Zauważyć należy, że liczba robotniko-godzin, przepracowanych tygodniowo, a więc i suma zarobków — były w 1929 r. wyższe niż w 1927 r., a niższe tylko od rekordowego 1928 r.

Aby się przekonać, jak ten olbrzymi wzrost zatrudnienia, jaki nastąpił od 1925 r. — roku kryzysu — do 1929 r. — roku recesji konjunktury po rekordowym ożywieniu w 1928 r. — odbywał się w poszczególnych gałęziach przemysłu, zestawiamy liczby pracujących w tych gałęziach robotników w listopadzie 1925 r. i październiku 1929 r. (są to liczby wszystkich zatrudnionych w danych gałęziach robotników — nietylko przy produkcji — ustalone na koniec miesiąca, t. j. w ostatnim tygodniu):

Przemysł:	1925	1929
Włókienniczy	112.524	160.176
Metalowy	63.741	95.648
Spożywczy	84.723	92.974
Mineralny	30.074	61.900
Drzewny	36.739	49.495
Budowlany	22.906	47.879
Chemiczny	31.848	38.282
Odzieżowy	7.074	15.631
Papierniczy	8.613	13.635
Poligraficzny	8.068	10.792
Skórzany	3.896	4.982

Jak widzimy, najsilniej, bo o 122%, wzrosło zatrudnienie w przemyśle odzieżowym, niewątpliwie w związku ze znacznym wzrostem konsumpcji, ograniczonej do minimum w 1925 r. Następnie bardzo gwałtowny wzrost wykazało zatrudnienie w przemyśle mineralnym (o około 106%) w związku z rozwojem ruchu

budowlanego. Dla tego też powodu zwiększyło się o około 109% zatrudnienie w przemyśle budowlanym. Znamienne w związku z rozwojem ruchu inwestycyjnego jest wzmoczenie się zatrudnienia w przemyśle metalowym o 50%. Znacznie już słabsza, bo wynosząca 42%, była zwyzka zatrudnienia w przemyśle włókienniczym — największym przemyśle z wytwarzających dobra spożycia. Najslabiej wzrosło zatrudnienie w przemyśle: chemicznym (o 20%) i spożywczym (o 10%).

Zmiany zatrudnienia w przemyśle przetwórczym w okresie ostatniego roku (listopad 1928 — październik 1929) ilustruje następujące zestawienie:

Przemysł:	Liczba robotników:		Przepracowano tysięcy robotniko-godzin tygodniowo:	
	1928	1929	1928	1929
Włókienniczy	176.237	160.176		
w tem:				
przedalnie i tkalnie	154.395	140.910	6.700	5.934
Metalowy	100.288	95.648		
w tem:				
metalowy	46.190	44.764	1.944	1.905
maszynowy	47.436	44.414	1.984	1.882
elektrotechniczny	6.662	6.470	292	278
Spożywczy ¹⁾	90.130	92.974 ¹⁾		
w tem:				
cukrownie	49.485	52.685	2.602	1.982 ²⁾
browary	5.362	5.222	228	219
młyny	4.644	4.012	183	174
fabryki tytoniu	12.273	11.921	518	526
" konserw	12.339	1.100	60	47 ³⁾
Mineralny	60.794	61.900 ⁴⁾		
w tem:				
cementownie	8.172	7.285	407	345
wapienniki	4.334	5.032 ⁵⁾	195	231 ⁶⁾
ceglownie	21.021	22.267 ⁶⁾	992	1.064 ⁶⁾
huty szkła	15.019	15.888	656	689
fabryki porcelany	5.013	5.528	225	248
Drzewny	50.808	49.495		
w tem:				
tartaki	28.988	28.081	1.235	1.202
fabryki mebli giętych	6.787	5.645	300	252
Budowlany	46.495	47.879 ⁷⁾		
Chemiczny	37.258 ¹⁾	38.282		
w tem:				
rafinerje nafty	4.558	4.223	217	195
Odzieżowy	15.382	15.631		
w tem:				
fabryki obuwia mechanicznego	2.053	2.082	87	91
Papierniczy	14.531	13.635		
w tem:				
fabryki papieru	10.183	9.461	377	363
Poligraficzny	10.629	10.792		
Przemysł skórzany	5.674	4.982 ⁸⁾		
w tem:				
garbarnie	4.448	3.858 ⁹⁾	183	165 ⁹⁾

Jak widzimy, zatrudnienie w październiku 1929 r. było mniejsze od zatrudnienia w listopadzie 1928 r. tylko w przemyśle: włókienniczym, metalowym, drzewnym, papierniczym i skórzanym, w pozostałych było większe. Trzeba jednak wziąć na uwagę, że porównanie zatrudnienia w przemyśle mineralnym i budowlanym w listopadzie obu lat wykazuje spadek

¹⁾ W listopadzie 1929 r. 93.204.

²⁾ W listopadzie 1929 r. 2.577 tysięcy.

³⁾ W listopadzie 1929 r. 53 tysięcy.

⁴⁾ W listopadzie 1929 r. 56.739.

⁵⁾ W listopadzie 1929 r. 4.432 robotników i 201 tys. przepracowanych robotniko-godzin.

⁶⁾ W listopadzie 1929 r. 18.130 robotników i 819 tys. przepracowanych robotniko-godzin.

⁷⁾ W listopadzie 1929 r. 40.195.

⁸⁾ W listopadzie 1929 r. 5.108.

⁹⁾ W listopadzie 1929 r. 3.993 robotników i 171 tys. przepracowanych robotniko-godzin.

w 1929 r. Natomiast w niektórych przemysłach porównanie zatrudnienia w listopadzie obu lat wypadło korzystniej dla 1929 r., np. w przemyśle cukrowniczym, fabrykach konserw, garbarniach.

W. Sz.

HUTNICTWO ŻELAZNE

KOPALNICTWO RUD ŻELAZNYCH W LISTOPADZIE 1929 R. — Konjunktura dla kopalń rudy żelaznej powoli, lecz stale się pogarsza. Wydobycie, co prawda, zmniejszyło się tylko w bardzo nieznacznym stopniu, lecz jest to wynikiem chwilowo większego zapotrzebowania ze strony hut które z powodu braku widoków na powiększenie wytwórczości nie robiły większych zapasów, obecnie jednak przed zimą muszą to zrobić, ażeby mieć zapewniony ruch choć w tym zmniejszonym zakresie, jaki istnieje obecnie. Widoków na zwiększenie wytwórczości surówki narazie niema, należy jednak przypuszczać, iż dzięki uzyskanym przez huty dostawom dla Z. S. R. R. poziom wytwórczości surówki albo pozostanie na wysokości dzisiejszej, albo, jeżeli jeszcze padnie, to nie o dużą ilość. Ze kopalnie nie spodziewają się również polepszenia konjunktury, świadczy o tem zamykanie drobniejszych, finansowo słabszych jednostek, oraz ograniczanie ruchu w większych. W listopadzie zatrzymane zostały 3 kopalnie, 1 w okręgu częstochowskim i 2 w okręgu radomskim. Poza tem sygnalizowane jest zatrzymanie w grudniu jeszcze jednej kopalni okręgu radomskiego.

Wobec trudności zbytu na rynku krajowym niektóre większe kopalnie starają się łączyć go zbytem do sąsiednich hut zagranicznych w Czechosłowacji, który naogół nie przedstawia żadnych specjalnych korzyści finansowych, staje się jednak prawie niezbędnym przy silniejszym ograniczeniu zbytu krajowego. Niestety, dużą trudnością w tem jest podwyższenie taryfy kolejowej, która dziś wszelki wywóz czyni nierentownym, kolej zaś, stojąc na punkcie widzenia pewnego ustalonego stopnia dochodowości swoich przewozów, nie chce zupełnie uwzględnić słusznych potrzeb kopalń rudy.

Praca na kopalniach odbywała się normalnie. Komisja dla zbadania stanu gospodarczego kopalń prowadziła w dalszym ciągu swoje prace, do ostatecznego jednak rezultatu w listopadzie jeszcze nie doszła.

Wydobycie rudy żelaznej wykazało nieznaczne zmniejszenie w ciągu listopada, które przypisać jednak należy jedynie mniejszej ilości dni pracy niż w październiku, gdyż wytwórczość dzienna powiększyła się trochę.

Liczbowo wydobycie przedstawiało się w poszczególnych okręgach, jak następuje (w tonach):

Okręgi górnicze:

	częstochow.	radomski	zagł. dąbrowskie	krakowski	tarnogórski	Ogółem w Polsce
1928 r. — przec. mies.	44.231	9.997	2.054	587	1.350	58.219
I kwart. 1929 r. — przec. mies.	41.900	7.647	1.674	1.009	1.229	53.459
II kwart. 1929 r. — przec. mies.	42.550	8.861	1.410	1.114	815	54.750
III kwart. 1929 r. — przec. mies.	44.972	9.016	411	1.445	901	56.745
Październik 1929 r.	47.329	7.538	497	700	881	56.945
Listopad	43.979	9.282	538	565	831	55.195
Stycz.-listop. "	479.573	93.391	11.521	11.968	10.548	607.001
" " 1928 r.	494.189	113.516	23.195	6.418	14.509	651.827

Ogólne wydobycie rudy żelaznej w porównaniu z październikiem zmniejszyło się o 1.750 t., t. j. o 3,1%, przy uwzględnieniu jednak, że w listopadzie było o 2 dni robocze mniej,

wydobycie dzienne wykazuje wzrost o 4,6%. Wyniosło ono w listopadzie 2.208 t., wobec 2.109 t. w październiku; w stosunku do największego w 1929 r. wydobycia w czerwcu — 2.463 t., wydobycie listopadowe było mniejsze o 10,3%.

Z poszczególnych okręgów w częstochowskim, krakowskim i tarnogórskim nastąpiło zmniejszenie wydobycia w ilości miesięcznej, przyczem jednak tylko okrąg krakowski wykazał również zmniejszenie dziennego wydobycia.

Największy ilościowo spadek wydobycia, gdyż o 3.350 t., nastąpił w okręgu częstochowskim, procentowo zaś w okręgu krakowskim. Okrąg radomski i zagłębie dąbrowskie wykazały wzrost wydobycia zarówno miesięcznego, jak i dziennego. Porównanie okresu 11-miesięcznego 1929 i 1928 r. wykazuje obniżenie się wydobycia w 1929 r. o 44.826 t., t. j. o 6,9%, przyczem wzrost w tym okresie dał jedynie okrąg krakowski, który właściwie powędziawszy, dopiero w 1929 r. zaczął prawdziwą eksploatację. Największe zmniejszenie wydobycia w ciągu 11 miesięcy dał okr. radomski, gdyż o 20.115 t., podczas gdy w okr. częstochowskim spadek ten wyniósł 14.616 t.

Poniższe zestawienie przedstawia procentowe zmiany wydobycia listopadowego w 3 dzielnicach w porównaniu do poprzednich okresów:

	Zmiana wydobycia listopadowego w stosunku do:				Zmiana wydob. za 11 mies. 1929 r. w stos. do 1928 r.
	październ. 1929 r. mies.	listopada 1928 r. dzien.	przecięt. 1913 r. mies.		
Ogółem w Polsce	3,1	+ 4,6	- 4,9	+ 42,9	- 6,9
B. Kongresówka	2,8	+ 4,9	- 3,6	+ 104,0	- 7,3
Małopolska	- 19,3	- 12,7	- 18,6	- 55,8	+ 86,5
Górny Śląsk	- 5,7	+ 1,8	- 50,0	- 92,5	- 27,2

Udział poszczególnych okręgów w % ogólnego wydobycia przedstawiał się, jak następuje: okr. częstochowski 79,6% (w październiku 75,5%), okr. radomski 16,8% (21,4%), zagł. dąbrowskie 1,0% (1,6%), okr. krakowski 1,1% (0,7%) i okr. tarnogórski 1,5% (0,8%). B. Kongresówka dała więc 97,4% (w paźdz. 98,5%) ogólnego wydobycia.

Ogólna liczba uruchomionych kopalń wynosiła 25, z których jednak tylko 23 dało wydobycie; z kopalń tych 2 zostały zatrzymane w ciągu listopada, tak że w końcu miesiąca czynne już były tylko 23 kopalnie.

Liczba robotników zwiększyła się w listopadzie z 5.645 do 5.869 ludzi, t. j. o 4%. Najwięcej zwiększyła się ich liczba w okr. częstochowskim, gdyż o 142, t. j. o 3,3%, w okr. radomskim o 65, t. j. o 5,1%, w dąbrowskim o 3 ludzi, w okr. tarnogórskim o 14, t. j. o 29,2%. W okr. krakowskim liczba robotników pozostała bez zmiany. Wydajność pracy robotnika (w tonach miesięcznie i dziennie) przedstawiona jest w poniższym zestawieniu; przy określaniu wydajności uwzględniona została jedynie załoga kopalń, dających wydobycie:

	Liczba kopalń:		Liczba robotn.:		Wydobycie na 1 robotnika:	
	czynnych	z wydobyc.	ogółem	w kop. z wyd.	miesięcznie	dziennie
Czerwiec 1929 r.	27	26	6.383	6.328	9,35	0,390
Lipiec	25	24	6.019	5.945	11,10	0,412
Sierpień	27	24	5.290	5.154	11,09	0,426
Wrzesień	26	24	5.452	5.317	9,09	0,363
Październik	26	25	5.645	5.574	10,20	0,378
Listopad	25	23	5.869	5.806	9,47	0,379

Jak widać więc, wydajność dzienna pozostała prawie identyczna z wydajnością październikową, wykazując jednak w ciągu ostatnich miesięcy lekką tendencję do wzrostu.

Obrót rudą z zagranicą zwiększył się w listopadzie; szczególnie silnie podniósł się przywóz rudy, zwiększył się jednak również i przywóz materiałów, zawierających żelazo, oraz wywóz rudy. Przywóz rudy manganowej zmniejszył się tylko bardzo nieznacznie. Liczbowo przywóz rud przedstawia się, jak następuje (w tonach):

	Przywóz z zagran. rudy żelaznej	Wywóz z materiałów zawieraj. żelazo	Wywóz rudy żel. zagra-nicę	Wywóz rudy manganowej
1928 r. — przec. mies.	34.753	9.967	9.724	3.448
I kwart. 1929 r. — przec. mies.	38.078	4.458	8.709	6.244
II kwart. 1929 r. — przec. mies.	44.093	13.776	9.320	6.336
III kwart. 1929 r. — przec. mies.	38.661	6.983	7.404	5.138
Październik 1929 r.	38.959	10.766	7.759	4.672
Listopad "	62.979	12.076	9.298	4.367
Styczeń-listopad "	479.360	99.518	93.363	52.091
" " 1928 r.	374.677	99.566	106.258	36.452

Jak widać z powyższego, przywóz rudy zwiększył się o 23.971 t., t. j. o 61,5%, materiałów zaś, zawierających żelazo, o 1.310 t., t. j. o 12,5%. Należy tu zwrócić uwagę, iż w powyższej liczbie rudy przywiezionej mieści się 5.673 t. rudy niskoprocentowej, podczas gdy nasze kopalnie nie mają gdzie zbywać swojej i zamykają się jedna po drugiej. Jak wykazują dane statystyczne, przywóz tej rudy wzrasta, gdyż z 7.718 t. w ciągu 11 miesięcy 1928 r. podniósł się do 12.300 t. w tymże okresie 1929 r. pomimo istnienia cła w wysokości zł 5 za tonę. Przywóz tej rudy nie jest uwarunkowany żadną koniecznością techniczną, a jest on bezwarunkowo szkodliwy z punktu widzenia rozwoju naszych kopalń, będącego koniecznością państwową. Najwidoczniej więc stawka powyższa jest już dziś niewystarczająca. Według danych Gł. Urz. Stat. wysokoprocentowa ruda żelazna została w listopadzie przywieziona: z Z. S. R. R. w 41,4% (w październiku 46,2%), ze Szwecji w 42,6% (32,2%) i z Algieru w 8,1%; z Niemiec przywieziono 365 t., t. j. 0,6%, i to prawdopodobnie tranzytem.

Stosunek żelaza, zawartego w rudzie przywiezionej i wydobytej (obliczony według metody, wskazanej w zesz. 48/1928), zużytych w kraju, przedstawiał się w ostatnim półroczu, jak następuje (w tonach):

	Żelazo w rudzie wydobytej	Żelazo w rudzie przywiezionej	Stosunek żelaza w rudzie przywiez. do żel. w rudzie wydobytej
Czerwiec 1929 r.	13.075	26.332	2'02
Lipiec "	15.645	26.323	1'68
Sierpień "	15.055	21.159	1'40
Wrzesień "	12.583	19.889	1'58
Październik "	14.317	22.596	1'58
Listopad "	13.072	36.529	2'79

Jak widać, w listopadzie stosunek zużycia rud zagranicznych i krajowych uległ znacznemu pogorszeniu, gdyż na 100 jednostek otrzymanego żelaza znajdowało się w nim ok. 73 jednostek żelaza zagranicznego i ok. 27 jednostek żelaza krajowego, podczas gdy w październiku stosunek ten był, jak 62:38.

Objasnia się to niezwykle dużym w tym miesiącu przywozem rudy zagranicznej i większym niż w ostatnich miesiącach wywozem rudy polskiej.

Ceny rudy pozostawały bez zmiany (p. zesz. 42/1929).

HUTNICTWO ŻELAZNE W LISTOPADZIE 1929 R. — Listopad przyniósł dalsze pogorszenie w położeniu hutnictwa. Coprawda miesiące zimowe, począwszy od listopada, są zwykle miesiącami zastoju w przemyśle hutniczym, w 1929 r. jednak zastój ten przybrał rozmiary znacznie większe niż zwykle. Wskazują na to liczby zamówień wewnętrznych, które od

sierpnia stale się zmniejszają i w listopadzie doszły do liczby niezmiernie niskiej 26.852 t., podczas gdy w tymże miesiącu 1928 r. wynosiły 59.266 t. Zbyt w kraju wytworów walcowniczych (bez rur) ma również linję zniżkową, gdyż wyniósł w listopadzie 41.568 t. wobec 54.550 t. w październiku i 60.287 t. we wrześniu; w tychże miesiącach 1928 r. wyniósł 69.867 t., i 69.009 t. Wywóz, jak widać z liczb statystycznych, podnosi się, lecz wynika to wyłącznie z wywozu do Z. S. R. R. — nasutek dużego obstalunku 150 tys. t., otrzymanego przez huty górnośląskie. Wywóz natomiast do innych krajów obniża się skutkiem tego, że ceny są zupełnie deficytowe, i huty wobec małego zbytu w kraju, i w dodatku niedostatecznej ceny, nie są w możności pokrywania tego deficytu.

O zmniejszaniu się wywozu do innych krajów wymownie świadczą liczby Związku Eksportowego Hut Żelaznych, które wykazują, że wywóz do krajów poza Z. S. R. R. zmniejsza się stopniowo i podczas kiedy w lipcu wynosił 4.600 t., w listopadzie osiągnął zaledwie 1.559 t.

Przyczyny małej ilości zamówień wewnętrznych są te same, co i w poprzednich miesiącach, tylko może spotęgowane przez zbliżającą się zimę. Ze strony obstalunków rządowych pomocy niema, gdyż obstalunki te są bardzo nikłe pod względem ilościowym, pod względem zaś warunków płatności, a nieraz i technicznych tak trudne, że przepada cała korzyść z ich otrzymania.

Sytuacja finansowa ujawniła w listopadzie raczej lekkie pogorszenie. Wpływy wekslowe w ogólnej należności powiększyły się, jak również zwiększyła się i ilość protestów wekslowych. Z drugiej strony klientela, nie wyłączając i rządowej, wymaga coraz to dłuższego kredytu, który wymaga od hut coraz to większego kapitału obrotowego, wpływającego tylko niekorzystnie na wzrost kosztów własnych wytwórczości.

Ceny wytworów hutniczych w dalszym ciągu pozostawały bez zmiany.

Stan zasadniczych działów hutnictwa żelaznego podaje poniższe zestawienie, wyrażające procentowy stosunek wytwórczości obecnej do przeciętnej miesięcznej z 1913 r.:

	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad
Wielkie piece	75'4	67'5	67'1	68'6
Stalownie	80'9	74'8	78'2	75'9
Walcownie	75'8	74'0	77'5	72'9

Jak widać więc, wytwórczość hut obniżyła się w stosunku do poprzedniego miesiąca, jedynie w dziale surówki nastąpił lekki wzrost. Jeżeli jednak uwzględnić, że listopad miał o 2 dni robocze mniej, to się okaże, że faktycznie wytwórczość we wszystkich działach cokolwiek wzrosła.

Liczbowo wytwórczość hut żelaznych w ich zasadniczych działach przedstawiała się w następujący sposób (pierwsze 4 rubryki w tonach):

	Su-rówka	Stal zlewna	Wytw. walc. gotowe	Rury żel. i stal.	Licz-ba ro-bofn.
a) w województwie kieleckim					
1928 r. — przec. mies.	18.352	40.678	28.776	3.327	21.697
I kwart. 1929 r. — "	17.173	43.136	28.702	3.994	20.463
II " " — "	21.195	42.445	29.418	4.514	20.832
III " " — "	20.146	38.193	26.384	3.899	19.522
Październik 1929 r.	17.745	34.198	29.365	5.130	18.521
Listopad "	17.610	33.314	25.919	4.343	18.298
Styczeń-listopad "	211.196	438.833	308.793	46.693	—
" " 1928 r.	204.653	439.711	315.496	36.972	—

	Su-rówka	Stal zlewna	Wytw. walc. gotowe	Rury żel. i stal.	Licz-ba ro-bofn.
b) w województwie krakowskim					
1928 r. — przec. mies.	—	1.093	886	—	199
I kwart. 1929 r. — "	—	555	855	—	198
II " " — "	—	1.028	774	—	200
III " " — "	—	1.206	1.084	—	199
Październik 1929 r.	—	1.261	1.190	—	200
Listopad "	—	1.099	836	—	200
Styczeń-listopad "	—	10.728	10.168	—	—
" " 1928 r.	—	11.999	9.521	—	—

c) w województwie śląskim

1928 r. — przec. mies.	38.644	78.079	57.706	6.028	28.753
I kwart. 1929 r. — „	39.482	85.517	54.956	6.589	32.024
II „ „ — „	39.747	77.124	51.959	6.865	32.483
III „ „ — „	42.729	69.982	52.888	5.472	32.239
Październik 1929 r.	39.958	74.456	50.392	6.280	31.861
Listopad „	41.447	70.626	49.408	6.141	31.879
Styczeń-listopad „	447.282	842.517	579.209	69.200	—
„ „ 1928 r.	421.721	858.482	638.381	66.630	—

d) ogółem w Polsce

1928 r. — przec. mies.	56.996	119.850	87.365	9.354	50.649
I kwart. 1929 r. — „	56.655	129.208	84.513	10.583	52.685
II „ „ — „	61.042	120.597	82.151	11.379	53.515
III „ „ — „	62.875	109.381	80.356	9.371	51.960
Październik 1929 r.	57.703	109.915	80.947	11.410	50.582
Listopad „	59.057	105.042	76.163	10.484	50.377
Styczeń-listopad „	658.478	1,292.517	898.170	115.893	—
„ „ 1928 r.	626.374	1,310.192	963.398	103.602	—

Liczy powyższe wykazują lekkie zmniejszenie się miesięcznych liczb w dziale stalowni, walcowni i rurkowni oraz podniesienie się w wielkich piecach. Po uwzględnieniu zaś, że listopad miał mniejszą ilość dni pracy okazuje się, że dzienna wytwórczość wszystkich działów z wyjątkiem rurkowni wzrosła. Porównanie wytwórczości w ciągu 11 miesięcy 1929 r. i 1928 r. wykazuje wzrost wytwórczości w działach surówki i rur oraz zmniejszenie w stalowni i walcowni.

Poniższe zestawienie wykazuje procentowe zmiany wytwórczości surówki w listopadzie w porównaniu z innymi okresami:

Zmiana wytwór. listopadowej w stos. do:
październ. 1929 r.: listop. przecięt.
mies. dzien. 1928 r. mies. 1913 r.

Ogółem w Polsce	+ 2'3	+ 5'7	- 0'13	- 31'4	+ 5'1
B. Kongresówka	- 0'76	+ 2'5	+ 1'3	- 49'5	+ 3'2
Górny Śląsk	+ 3'7	+ 7'2	- 0'73	- 18'9	+ 6'1

Zmian. wytw. za 11 mies. 1929 r. w stos. do 1928 r.

Zbyt w kraju surówki obniżył się z 24.390 t. w październiku do 22.273 t., wytwórczość stalowni obniżyła się, więc rozchód surówki i tu zmniejszył się, i wreszcie obniżył się cokolwiek wywóz jej, co, oczywiście, przy zwiększeniu wytwórczości musiało pociągnąć za sobą zwiększenie się zapasów, które w końcu listopada wyniosły 82.248 t. wobec 80.817 t. w końcu października.

W poszczególnych hutach zapasy te sięgają już dwumiesięcznej produkcji. Wobec takiego stanu rzeczy trudno jest oczekiwać jakiegos wydatniejszego powiększenia wytwórczości. Stosunkowo lepsze położenie jest w b. Kongresówce, gdyż tu zapasy od sierpnia stopniowo się zmniejszają.

Liczba wielkich pieców w ruchu pozostawała bez zmiany, t. j. 5 w b. Kongresówce i 9 na Śląsku. Ogólna liczba pieco-dni wynosiła w listopadzie 420 wobec 435 w październiku, Udział poszczególnych dzielnic w wytwórczości wynosił: b. Kongresówka 29'6% (w paźdz. 30'8%) i Górny Śląsk 70'4% (69'2%).

Ogólna wytwórczość miesięczna stalowni zmniejszyła się, dzienna zaś wykazała wzrost, przyczem zmniejszenie miesięczne dały wszystkie dzielnice, dzienne zaś tylko Małopolska, dwie pozostałe zaś dały wzrost. Porównanie wytwórczości za 11 miesięcy daje zmniejszenie w 1929 r. zarówno w liczbie ogólnej, jak i w poszczególnych dzielnicach.

Poniższe zestawienie wykazuje procentowe zmiany wytwórczości stali w listopadzie w porównaniu z innymi okresami:

Zmiana wytwór. listopadow. w stos. do:
październ. 1929 r.: listopada przec. mies.
mies. dzien. 1928 r. 1913 r.

Ogółem w Polsce	- 4'4	+ 3'2	- 20'1	- 24'1	- 1'3
B. Kongresówka	- 2'6	+ 5'2	- 24'3	- 35'0	- 0'2
Małopolska	- 12'8	- 6'4	- 12'1	+ 13'1	- 10'6
Górny Śląsk	- 5'1	+ 2'4	- 18'1	- 18'1	- 1'9

Zmian. wytw. za 11 mies. 1929 r. w stos. do 1928 r.

Wytwórczość miesięczna zmniejszyła się więc, co wpłynęło dodatnio na stan zapasów, które z 50.019 t. w październiku zmniejszyły się do 47.666 t. w końcu listopada, stanowiły więc mniej niż połowę przeciętnej wytwórczości. Liczba pieców martenowskich obniżyła się w dalszym ciągu do 38, t. j. 21 na Śląsku, 16 w b. Kongresówce i 1 w Małopolsce. Poza martenami pracowało 6 pieców elektrycznych i 2 gruszki do odlewów. Udział poszczególnych dzielnic w wytwórczości wynosił: b. Kongresówka 31'7% (w paźdz. 31'1%), Małopolska 1'0% (1'1%) i Śląsk 67'3% (67'8%).

Wytwórczość walcowni w ilości miesięcznej obniżyła się, dzienna zaś wzrosła, przyczem miesięczne obniżenie się wykazały wszystkie dzielnice, dzienne zaś b. Kongresówka i Małopolska, Śląsk zaś dał produkcję dzienną większą. Okres 11-miesięczny dał w 1929 r. wytwórczość ogólną mniejszą, przyczem tylko Małopolska wykazała wzrost.

Poniższe zestawienie podaje dla walcowni procentowe zmiany wytwórczości w listopadzie w porównaniu z poprzednimi okresami:

Zmiana wytwór. listopadow. w stos. do:
paźdz. 1929 r.: listopada przec. mies.
mies. dzien. 1928 r. 1913 r.

Ogółem w Polsce	- 5'9	+ 1'6	- 8'1	- 27'1	- 6'8
B. Kongresówka	- 11'7	- 4'7	- 19'3	- 30'0	- 2'1
Małopolska	- 29'7	- 24'2	+ 15'2	+ 35'7	+ 6'8
Górny Śląsk	- 1'9	+ 5'9	- 18'9	- 25'9	- 9'3

Zmian. wytw. za 11 mies. 1929 r. w stos. do 1928 r.

Dzięki obstalunkowi roswijskiemu walcowni pracowały lepiej niż w poprzednim miesiącu, z wyjątkiem walcowni szyn i ciężkich profili, które miały kompletne bezrobocie. Dzięki zmniejszeniu wytwórczości zapasy obniżyły się trochę i wynosiły w końcu listopada 66.641 t. wobec 68.984 t. w końcu października. Widoków na polepszenie się pracy walcowni niema żadnych, jedynie jakiś poważniejszy obstalunek rządowy mógłby sytuację poprawić w ciężkiej walcowni, narazie jednak na to się nie zanosz. Udział wytwórczości poszczególnych dzielnic wynosił: b. Kongresówka 34'1% (w paźdz. 36'3%), Małopolska 1'1 (1'5%) i Górny Śląsk 64'8% (62'2%).

Wytwórczość rur, która od paru miesięcy wykazywała dążność ku wzrostowi, w listopadzie załamała się, dając spadek 926 t., t. j. 8'1%, przyczem wytwórczość dzienna zmniejszyła się o 0'76%. Zapasy w dalszym ciągu obniżyły się i w końcu listopada wyniosły 8.690 t. wobec 8.842 t. w końcu października. Wytwórczość 11 miesięcy 1929 r. okazała się większa od zeszłorocznej o 12.291 t., t. j. o 11'9%. Wywóz rur obniżył się trochę, utrzymywał się jednak na poziomie ostatnich miesięcy: w ciągu 11 miesięcy 1929 r. wywieziono o 10.018 t. więcej, niż w tymże okresie 1928 r. W b. Kongresówce wyprodukowano 41'5% (w paźdz. 45'0%) ogólnej wytwórczości, na Śląsku zaś 58'5% (55'0%).

Liczba robotników w hutnictwie żelaznym zmniejszyła się za ledwie o 205 ludzi, t. j. o 0'4%, przyczem w b. Kongresówce ubyło ich 223, t. j. 1'2%, na Śląsku natomiast przybyło 18. Tak mała redukcja robotników przy słabym stanie zatrudnienia objaśnia się wprowadzaniem na wielką skalę świętówek, jeżeli jednak dotychczasowy brak zamówień potrwa dalej, to należy liczyć się ze znaczną redukcją załóg hutniczych. Poszczególne dzielnice zatrudniały: b. Kongresówka 36'4% (w paźdz. 36'6%), Małopolska 0'4% (0'4%) i Górny Śląsk 63'2% (63'0%).

Jak już było wyżej wskazane, ilość zamówień krajowych zmniejszyła się. Według danych Syndykatu Polskich Hut Żelaznych, nie obejmujących surówki, rur i zamówień zagranicznych, ilość obstalunków wynosiła (w tonach):

	Wrzesień	Październik	Listopad
Rządowe	3.533	2.921	2.330
Prywatne	38.236	32.064	24.522
Razem:	41.769	34.985	26.852

W prywatnych było:			
zamówień handlu . .	27.148	22.867	17.523
" przemysłu .	11.088	9.197	6.999

Jak widać więc, we wszystkich kategoriach zamówienia spadły. Z zamówień prywatnych najwięcej spadły zamówienia na żelazo prętowe i kształtowniki; również zmniejszyły się na blachę grubą; wzrosły, w bardzo zresztą nieznaczny sposób, w dziale blachy cienkiej, zamówionej przez cynkownię.

Obrót zagraniczny starem żelastwem i surówką przedstawiał się, jak następuje:

	Stare żelastwo		Surówka	
	ton	tys. zł	ton	tys. zł
1928 r.—przec. mies.			478	275
I kwartał 1929 r.—przec. mies.			195	113
II kwartał 1929 r.—przec. mies.			888	225
III kwartał 1929 r.—przec. mies.			541	323
Październik 1929 r.			440	267
Listopad "			397	232
Stycz.-listop. 1929 r.			4.210	2.483
" " 1928 r.			5.586	3.222
			6.861	3.543

Przywóz żelastwa obniżył się w listopadzie bardzo znacznie, gdyż o 23.572 t., t. j. o 67,5%, pomimo to jednak w ciągu 11 mies. 1929 r. przywieziono go więcej niż w 1928 r. o 31.359 t., t. j. o 6,6%. Obrót surówki był w dalszym ciągu ujemny, gdyż nadwyżka przywozu nad wywozem wyniosła 384 t., pod względem zaś wartości zł 295 tys.

Obrót zagraniczny wytworami walcownikami wzrósł w listopadzie. Również wywóz w ciągu 11 miesięcy wykazuje dosyć dużą nadwyżkę w 1929 r. w stosunku do 1928 r.

Liczbowo przywóz i wywóz wytworów walcownikanych gotowych przedstawiał się, jak następuje (liczby z 1928 r. nie obejmują obrotu uszlachetniającego):

	Szyny, żelazo i stal wszelkie		Blacha żel. i stalowa		R u r y	
	ton	tys. zł	ton	tys. zł	ton	tys. zł
1928 r.—przec. mies.	4.847	1.523	2.994	1.811	4.793	2.911
I kw. 1929 r.—przec. mies.	3.960	1.415	3.068	2.189	5.354	3.332
II kw. 1929 r.—przec. mies.	7.790	2.660	3.501	2.056	6.260	4.223
III kw. 1929 r.—przec. mies.	10.593	3.538	3.584	1.967	5.043	3.531
Paźdz. 1929 r.	8.586	2.844	3.805	2.131	6.017	4.219
Listopad "	10.866	3.475	5.886	2.739	5.441	3.810
Stycz.—listop. 1929 r.	86.481	29.160	40.149	22.608	61.429	41.287
Stycz.—listop. 1928 r.	45.808	15.540	12.367	9.696	2.507	4.527
	54.495	17.002	34.535	20.745	51.411	31.157
	14.865	9.079	14.776	11.154	1.875	3.476

Wywóz wytworów walcownikanych wzrósł w listopadzie o 3.785 t., t. j. o 20,6%, pod względem zaś wartości o zł 830 tys. t. j. o 9%. Jednocześnie przywóz zmniejszył się o 249 t., t. j. o 4%, wartościowo zaś o zł 194 tys., t. j. o 6,4%. W wyniku więc hutnictwo zyskało w listopadzie na obrocie zagranicznym 4.034 t. o wartości zł 1.024 tys. Porównanie obrotów za 11 miesięcy nie jest miarodajne, gdyż liczby dotyczące 1928 r. nie zawierają obrotu uszlachetniającego.

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA

RACJONALIZACJA ŻYWIENIA ZWIERZĄT GOSPODARSKICH. — Wzorem państw europejskich polska hodowla koni przechodzić będzie ewolucję w kierunku powiększenia wzrostu konia i jego siły pociągowej. Łącznie z intensywnością w rolnictwie użytkowanie konia doborowego powiększy jego wymogi i zapotrzebowanie na owies lub podobną paszę treściwą, dającą gwarancję paszy energetycznej, a możliwie zbliżoną do owsa (bogatego ilościowo i jakościowo w białko, aweninę i cystynę).

Rozwój mleczarstwa przy jego opłacalności wybitnie wpłynie na podnoszenie się hodowli bydła. Warunkiem racjonalnego rozwoju hodowli zwierząt domowych jest przede wszystkim postępowy i staranny wychów młodzi przy wzorowym utrzymaniu materiału rozplodowego. Równoległe więc do intensywnego zapotrzebowania owsa dla koni nastąpi wielkie zapotrzebowanie i dla bydła. Dotychczasowa konsumpcja owsa na 1 konia w Polsce jest o 200% mniejszą niż w Niemczech, a o 400% niż w Danii, mimo to produkcja kraju jest niewystarczająca, np. w 1924/25 r. nadwyżka importu nad eksportem owsa wyniosła 79.761 t. wartości zł 36.025 tys.

Polski bilans handlowy w zakresie obrotu owsem jest bierny. Zaspokojenie zapotrzebowania owsa winno być ze względu na bilans handlowy, intensyfikację rolnictwa i potrzeby wojska, samowystarczalność i obronę Państwa pokrywane bezwzględnie z pro-

dukcji krajowych warsztatów rolnych, które jednak same nie będą mogły podolać temu zadaniu.

Powstała przeto konieczność spreparowania namiatki owsa, która dałaby dostateczną ilość energii i siły, a nie wpływała na tuczenie koni i zanik ich ruchliwości, była łatwa w transporcie, praktyczna w użyciu i nie podlegająca zepsuciu, a w składnikach swych i działaniu najbardziej zbliżona do owsa.

Ministerstwo Rolnictwa uznało potrzebę rewizji dotychczasowego stanu zarówno w zakresie produkcji, jak przerobu i użycia produktów roślinnych na karmę dla zwierząt domowych. Na życzenie Ministerstwa Rolnictwa pracy tej podjęło się Polskie Towarzystwo Zootechniczne, które jest zrzeczeniem, zainteresowaniem w specjalnym dziale wiedzy stosowanej, jak to § 2 statutu głosi: „podniesienie wytwórczości zwierzęcej w kraju przez prowadzenie i wspieranie naukowych badań biologicznych i zastosowanie do hodowli zwierząt gospodarskich ze szczególnem uwzględnieniem zagadnień, mogących służyć do rozwiązania pytań praktyki”.

Już z racji swego programu, jak i ze względu na rodzaj swych członków, Polskie Towarzystwo Zootechniczne stanowi łącznik pomiędzy wolną pracą badawczą, prowadzoną w zakładach wyższych uczelni naukowych i specjalnych instytutach, a pomiędzy wymogami z jednej strony rolników, zainteresowanych w intensyfikacji produkcji roślinnej, głównie oczywiście z po-

wodu zysków materialnych, z drugiej zaś strony czynników miarodajnych, sprawujących pieczę nad samowystarczalnością i bezpieczeństwem kraju.

W Ministerstwie Rolnictwa odbyło się posiedzenie Towarzystwa z przedstawicielami odnośnych resortów, na którym ustalono program i środki działania, przyjmując za punkt wyjścia, że istota intensyfikacji wytwórczości rolniczej wyraża się w pierwszym rzędzie w zracjonalizowaniu zużycia pasz zwierząt gospodarskich, przyczem współczynnik intensyfikacyjny wywodzi się z momentów zarówno w stosowaniu wiedzy przyrodniczej, jak i praktycznej i elementu opłacalności ekonomicznej. Została wybrana, jako ciało opiniodawcze, komisja dla racjonalizacji wyżywienia zwierząt gospodarskich i badania namiastek pasz zwierzęcych.

Komisja dzieli się na dwie sekcje: sekcja namiastek owsa i sekcja dla racjonalizacji paszy dla koni, bydła, owiec i trzody chlewnej.

Poszczególne działy programu są następujące:

1) opracowanie ekonomiczno-statystyczne operatu produkcji krajowych pasz roślinnych,

2) cyfrowe i opisowe stwierdzenie warunków wytwarzania pasz pochodzenia roślinnego, będących produktami, przetworzonymi fabrycznie lub odpadkami przemysłu rolnego, przerabiającego różne rodzaje surowców roślinnych,

3) zbadanie warunków powstania odpadków przemysłu, pracującego na surowcach zwierzęcych, które to odpadki służą dla karmy zwierząt domowych,

4) uzyskanie danych o stosunkach karmienia zwierząt paszami naturalnymi w różnych typach gospodarstw w Polsce, wynalezienie i wykazanie popełnianych błędów, podanie środków naprawy,

5) zbadanie jakościowe i ilościowe pasz treściwych w kraju ze specjalnym uwzględnieniem pasz koncentrowanych pochodzenia zagranicznego,

6) zbadanie stanu i możliwości rozwoju przemysłu konserwującego paszę, jak chłodnictwo, suszarnictwo, fabrykacja pasz sztucznych, i sprawy silosów,

7) ustalenie granic możliwości i sposobów technicznej oraz organizacyjnej realizacji wykorzystania nowych źródeł pasz zwierzęcych, które mogą być wytwarzane w kraju na większą skalę, czy to przez zwiększenie plantacji odpowiednich roślin, czy też przez wyzyskanie tych produktów, które jako uzupełnienia w odpowiednich mieszankach karmowych mogą spełnić pożądaną rolę, które niejednokrotnie masowo się marnują, a rolnictwo braki ich pokrywa przez import rozreklamowanych małowartościowych specyfików zagranicznych,

8) zaprojektowanie dróg propagandy, aby w karmieniu zwierząt w krajowych gospodarstwach rolnych stosowano raczej cukier, a nie, aby dzięki polityce dumpingowej, cukier naszej produkcji zjadały zwierzęta gospodarskie krajów, gdzie kierujemy eksport tego produktu, a do którego Polska dopłaca po 36 na każdym kilogramie; zwiększenie spożycia cukru wewnątrz kraju pociągnęłoby rozszerzenie uprawy buraka cukrowego, co w efekcie dałoby staranną uprawę roli, podniesienie kultury gospodarstw i pracę robotnikom rolnym, szukającym zarobku na emigracji zagranicą,

9) opracowanie ustawy o ochronie obrotu paszami zwierzęcymi, jak to uczyniły już Niemcy, wydając w 1926 r. specjalną ustawę normalizacji pasz,

10) rewizja dotychczasowych sposobów obliczenia

norm karmowych, bazujących dotychczas na analizach chemicznych, wykonywanych w indywidualnych warunkach, częstokroć bez uwzględnienia biologicznych wartości białka, oraz faktu, że liczne środki karmowe, zwłaszcza pasze skoncentrowane, jedynie w specjalnych mieszankach dla określonych celów produkcji mogą być należycie wykorzystane,

11) zaprojektowanie środków zastępczych paszy zwierzęcej, a specjalnie namiastki za owies, główny środek pokarmowy dla konia.

Oto są najważniejsze zadania komisji specjalnej, pracującej przy Polskiem Towarzystwie Zootechnicznym. Realizacja powyższych zadań wymaga pracy technicznej i laboratoryjnej, którą kieruje Prof. Malarzski. On też za całość akcji jest odpowiedzialny.

Niezależnie od popierania powyższego planu racjonalizacji żywienia zwierząt gospodarskich, Ministerstwo Rolnictwa pracuje nad podniesieniem jakości i wydajności naszych obfitych łąk i pastwisk, które z pasz objętościowych dają najlepszą naturalną paszę, gdyż młode roślinki traw, odpowiednio i w porę zbierane i suszone są najbogatsze w białko i składniki odżywcze, jak sole i witaminy; to też śladem Ameryki Ministerstwo Rolnictwa bada sprawę kondensowania odpowiednio wysuszonych traw, a nawet chwastów, jak lebioda i pokrzywa, które odpowiednio sprasowane są jakby ekstraktem odżywczym, używanym nawet jako pożywienie dla ludzi.

Drogą oszczędności, umiejętnego zbioru, właściwego przerobu, przechowania w odpowiednio zbudowanych silosach, dojdziemy do tego, że będziemy rozporządzali dostateczną i wystarczającą ilością pasz zwierzęcych.

Zwrócono także uwagę na uzyskiwanie paszy z drzew (chrustu) przez hydrolizę (system Prof. Bergiusa), oraz wykorzystanie krwi z rzeźni, i budowę na szeroką skalę zakładów utylizacyjnych, które mogłyby rozszerzyć krajową produkcję maczki mięsno-kostnej z padliny, co w przybliżeniu obliczono na sumę zł 30 miljn. rocznie.

Inż. Ksawery Rózański

KONKURSY HODOWCÓW DROBIU. — Sprawa podniesienia hodowli drobiu jest obecnie troską zarówno Rządu, jak i szerokich sfer rolniczych. To też w ostatnich latach widzimy szereg zamierzeń, mających na celu usprawnienie metod produkcji w tej dziedzinie. Podniesienie samej produkcji pod względem ilościowym jest rzeczą doniosłą, niemniej jednak musimy liczyć się coraz bardziej z wymogami rynków światowych, których pojemność niestety nie jest nieograniczona, a duża konkurencja wywołuje konieczność odpowiedniego nastawienia produkcji pod kątem tych wymogów. Nie jest również dla nikogo tajemnicą, że gros towaru, nasycającego w tej dziedzinie rynki konsumpcyjne w naszym kraju oraz wędrującego zagranicę pochodzi z gospodarstw drobnych producentów. Dla tego też w pierwszej linii, należy zaopiekować się drobnym producentem i odpowiednio nastawić pracę tegoż w kierunku najbardziej pożądanym. W tym celu potrzebna jest współpraca organizacji spółdzielczego zbytu produktów drobiowych. Wspólna akcja organizacji wymienionych może w danym wypadku osiągnąć bardzo poważne wyniki, zwłaszcza, iż obecna sytuacja na rynku zbożowym skłania drobne rolnictwo w kierunku wzmocnienia produkcji zwierzęcej.

Wychodząc z powyższych przesłanek, Centralne Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych przy współ-

dziale Centralnego Komitetu do spraw Hodowli Drobiu w Polsce oraz Związku Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich i przy pomocy Ministerstwa Rolnictwa rozpoczęło akcję w kierunku organizacji konkursów producentów drobiu. Pierwszy konkurs tego rodzaju zorganizowano na terenie woj. lubelskiego, a to z tej przyczyny, iż na terenie tego województwa jest prowadzona przez szereg lat akcja w kierunku podniesienia hodowli drobiu wśród drobnych producentów, oraz istnieje najwięcej spółdzielczych zbiornic jaj. Organizatorzy wymienionego konkursu zamierzają pobudzić uczestników konkursu drogą rywalizacji do zdobycia niezbędnych wiadomości, dotyczących nowoczesnych metod hodowli i wprowadzenia w czyn szeregu ulepszeń w ich gospodarstwach drobiowych. Konkurs ten ma trwać przez rok czasu, a uczestnicy jego mają wypełnić niezbędne ulepszenia w ich gospodarstwach drobiowych pod kierunkiem instruktorów, którzy będą opiekować się gospodarstwami konkursistów oraz wielokrotną lustracją tychże. Do konkursu przystąpiło bardzo dużo gospodarstw, co świadczy o popularności omawianej akcji. Ministerstwo Rolnictwa wyznaczyło dla konkursistów po 8 nagród na każdy powiat, z których najwyższa wynosi zł 500, a najniższa zł 50. Nadto za wszelkie ulepszenia własnego pomysłu w zakresie urządzeń, przeprowadzenia sumiennej kontroli nieśności i t. d. mają być przyznawane specjalne nagrody honorowe. Opracowano specjalne szematy dla lustratorów konkursu, wydano szereg ulotek i plakatów w tej sprawie, opracowano i wydano drukiem specjalną instrukcję dla uczestników tego konkursu, w której omówiono wszystko to, co ma być wymagane od konkursistów, oraz w jaki sposób uczestnik konkursu może w ciągu danego roku wprowadzić niezbędne ulepszenia metod produkcji. Konkurs jest pomyślany w ten sposób, aby udział w zawodach mogły wziąć gospodarstwa, które wykazały pewne zainteresowanie w dziedzinie produkcji drobiowej i wykazały chęć wprowadzenia niezbędnych ulepszeń. Od uczestnika konkursu nie wymaga się, aby chował bezwzględnie drób rasowy i posiadał nowoczesne urządzenia. Wystarczy, gdy prowadzi pewną najbardziej nawet prymitywną rachunkowość i kontrolę użytkowości swego stadka, dba o należyte dla niego schronienie oraz żywi je w sposób zapewniający wyższą produkcję. Ze względu na to, iż nasz handel jajczarski narzeka na duży odsetek zabrudzonych skorupki jaj, duży nacisk kładą organizatorzy konkursu na czystość utrzymania gniazd i pomieszczeń dla drobiu. Jest to jeden z ważnych warunków, stawianych uczestnikom konkursu. W celu uzgodnienia metod prowadzenia rachunkowości wydano specjalne

rejstry wszystkim uczestnikom konkursu oraz broszury popularne o chowie drobiu.

Konkurs rozpoczęto dn. 15 listopada r. ub., poprzedzając go zjazdem hodowców woj. lubelskiego, który odbył się w dn. 10 listopada w Lublinie. Na zjeździe tym ogłoszono szereg referatów z zakresu hodowli drobiu i wyjaśniono uczestnikom zjazdu cele i zadania konkursu. Podczas zjazdu odbył się wielki pokaz drobiu, zorganizowany przez Wojewódzkie Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych w Lublinie. Pokaz ten zasługiwał na szczególniejszą uwagę ze względu na to, iż wystawcami byli prawie wyłącznie drobni producenci, z drugiej zaś strony wystawiony drób należał wyłącznie do ras użytkowych. Wielu hodowców zgłosiło wyniki kontroli nieśności, a materiały, przedstawione przez niektórych hodowców, są bardzo cenne. Na pokazie wymienionym wystawiono 383 sztuki drobiu, w tem 360 sztuk kur krajowych zielononówek polskich, co jest wynikiem akcji tamtejszego Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych, propagujących tę rasę na terenie woj. lubelskiego. Pozostawiając na uboczu sprawę rozpowszechnienia tej rasy kur na terenie danego województwa, należy podkreślić planowość samej akcji i jej pomyślne wyniki. Jest rzeczą jasną, iż w warunkach ekstensywnej hodowli organizacje miejscowe nie mogły oprzeć swej pracy na rasach zagranicznych. W miarę usprawnienia metod samej gospodarki, sprawa zorganizowania hodowli odpowiednich kur staje się bardziej łatwą i szybką w swych wynikach, ptactwo bowiem posiada wielką siłę rozrodczą i może być w szybkim czasie rozmnożone do rozmiarów imponujących, o ile tylko warunki gospodarstwa na to pozwolą.

Naogół więc widzimy, iż organizacja konkursu producentów drobiu w początkowym stadium rozwoju tegoż wypadła korzystnie i, o ile zawodnicy będą korzystać w ciągu całego roku z należytej fachowej opieki, wyniki konkursu mogą być kompletnie zadowalające. Siłą rzeczy akcją powyższą, o ile ona wypadnie korzystnie, należy w przyszłości rozszerzyć na inne województwa, które już dziś wyszukują dróg w celu przeprowadzenia na swych terenach akcji analogicznej, zabiegając o pomoc rządu i samorządów.

M. Trybulski

KURS DLA ROLNIKÓW Z ZAKRESU RACHUNKOWOŚCI I SPRAW PODATKOWYCH. — Podajemy do wiadomości, że profesorowie Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego PP.: Moszczeński i Biedrzycki zamierzają pod koniec lutego 1930 r. zorganizować dla rolników - praktyków tygodniowy kurs, poświęcony zagadnieniom podatkowym oraz rachunkowym w rolnictwie.

Kursy odbywałyby się w nowym gmachu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

H A N D E L

OKAZJE DO HANDLU Z ZAGRANICĄ

Życzący poznać szczegóły któregośkolwiek z wymienionych niżej interesów oraz otrzymać adres odnośnej firmy zagranicznej winni podać Redakcji odpowiedni numer kolejny, umieszczony przy danej wzmiance, oraz załączyć na koszt odpo-

wiedzi sumę zł 1— w znaczkach pocztowych (od każdego poszczególnego numeru).

Redakcja Tygodnika „Przemysł i Handel” nie przyjmuje na siebie odpowiedzialności za konsekwencje handlowe zawartych tą drogą interesów.

ZAPYTANIA Z ZAGRANICY:

Nr. 96/A: Angielski dom handlowy pragnie nawiązać stosunki z polskimi producentami węgla drzewnego.

OFERTY FIRM ZAGRANICZNYCH:

Nr. 84/B: Czeskosłowacka fabryka sztucznych kwiatów oraz piór ozdobnych pragnie oddać przedstawicielstwo na Polskę.

Nr. 85/B: Firma amerykańska nawiąże stosunki z polskimi importerami szmat i odpadków włókienniczych.

TARGI I WYSTAWY

JUBILEUSZOWE TARGI WSCHODNIE. — Na rok 1930 przypada dziesięciolecie działalności Targów Wschodnich we Lwowie. Tegoroczna kampanja zatem będzie, jako jubileuszowa, manifestacją gospodarczą, opartą na znacznie rozszerzonym programie, o całkiem specjalnym charakterze i przekroczy niewątpliwie zwyczajne dotychczasowe ramy. W myśl świeżo zapadłej uchwały Komitetu Wykonawczego Targów Wschodnich dziesiąta kampanja odbywać się będzie bezpośrednio po żniwach w czasie od 2 do 16 września. Zgodnie z praktyką życia gospodarczego porę tę ze względu na potrzeby i interesy ludności rolniczej, zamieszkującej najbliższą strefę terytorjalnego oddziaływania Targów Wschodnich i stanowiącej na rynku wewnętrznym i w krajach ościennych główny trzon konsumentów, który w tym okresie zaczyna pokrywać sezonowe swe zapotrzebowania, uważać należy za najwłaściwszą i najdogodniejszą.

IV OGÓLNOKRAJOWY TARG ROLNICZO-NASIENNY WE LWOWIE.

— Niezależnie od rozpoczętej już przedwstępnej akcji organizowania na rok bieżący dziesiątej jubileuszowej kampanji, urządzają Targi Wschodnie, po raz czwarty już z rzędu, doroczny przedwiosenny Ogólnokrajowy Targ Rolniczo-Nasienny, który pod patronatem specjalnie w tym celu utworzonego Komitetu Organizacyjnego odbędzie się w dn. 23, 24 i 25 lutego r. b. w sali giełdowej Izby Handlowo-Przemysłowej we Lwowie. Doroczna ta rolniczo-handlowa impreza ma za sobą już 3-letni chlubnie odbyty okres próbny, którego rezultaty i doświadczenia stanowią najpewniejszą rękojmię, że stworzenie z inicjatywy Targów Wschodnich trwałego ośrodka dla podaży i zbytu nasion w metropolji handlowej południowo-wschodnich rolniczych województw Rzeczypospolitej wynikało z trafnego wycucia praktycznych potrzeb życia gospodarczego, dzięki czemu placówka ta wykazuje z roku na rok wzrastające postępy. Jak z dotychczasowych zapowiedzi i zgłoszeń wnosić wolno, dogodny termin, w którym pokrycie zapotrzebowania w dziale materiału siewnego i sprzętu gospodarskiego jest dla rolnika sprawą szczególnie aktualną, wyłącznie sprzedażny cel imprezy i jej wypróbowane walory praktyczne — zapewniają i tym razem przedsięwzięciu temu jak najlepsze powodzenie.

W skład Komitetu Organizacyjnego Targu weszli przede wszystkim, jak w latach poprzednich, przedstawiciele kompetentnych miejscowych instytucji państwowych i społeczno-gospodarczych, oraz delegaci wszystkich centralnych zrzeszeń rolniczych i organizacyj handlowych Małopolski Wschodniej. Ponadto zaś po raz pierwszy wstąpili w skład Komitetu również zastępcy całego szeregu firm rolniczo-handlowych, co niewątpliwie przyczynić się musi do dalszego podniesienia czysto praktycznego, sprzedażnego charakteru całej imprezy.

Jakkolwiek tegoroczny Targ Rolniczo-Nasienny z powodu niskich cen zboża i ogólnej depresji gospodarczej odbywać się będzie w warunkach znacznie trudniejszych, nie ulega wątpliwości, że spełni on

tem skuteczniej swe zadanie zaopatrzenia interesowanych w doborowy, kwalifikowany materiał siewny i w potrzebny sprzęt gospodarski w możliwie najdogodniejszy sposób.

MIĘDZYKRAJOWA WYSTAWA KOMUNIKACJI I TURYSTYKI W POZNANIU.

— Na dawnych terenach Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu organizuje się obecnie Międzynarodową Wystawę Komunikacji i Turystyki, której otwarciu ma nastąpić w dn. 6 lipca r. b. Jak dotychczas, wystawa obudziła dość duże zainteresowanie zarówno w kraju, jak i zagranicą. Udział swój w M. W. K. T. zgłosiły już przemysły komunikacyjne i turystyczne następujących państw: Anglii, Austrii, Belgii, Chin, Czechosłowacji, Francji, Japonji, Niemiec, Stanów Zjednoczonych Am., Szwajcarii, Węgier i Włoch. Spodziewany jest również udział innych państw. Poważne zainteresowanie się przyszłą wystawą wykazuje również Liga Narodów.

Międzynarodowa Wystawa Komunikacji i Turystyki w Poznaniu obejmować będzie następujące sekcje i działy:

1. — Sekcja Komunikacji Ogólnej: Dział I (koleje normalno- i wąskotorowe): lokomotywy, wagony, chłodnictwo transportowe, sygnalizacja kolejowa, urządzenia dworcowe, budowa kolei, akcesoria kolejowe i przemysł pomocniczy, propaganda towarzystw kolejowych i ubezpieczeń oraz tow. transportowych; dział II (komunikacja miejska i podmiejska): tramwaje i elektrobuse, budowa linii tramwajowych, kolejki podziemne, kolejki zębate, przemysł pomocniczy, propaganda towarzystw tramwajowych i kolejek podziemnych; dział III (lotnictwo): samoloty, akcesoria lotnicze i aparaty precyzyjne, budowa portów lotniczych, propaganda towarzystw lotniczych; dział IV (żegluga morska i rzeczna): stocznie, budowa portów i urządzenia portowe, propaganda portów, budowa kanałów i śluz, przemysł pomocniczy, propaganda towarzystw okrętowych; dział V (powozy, wozy i wózki); dział VI (drogi i mosty): budowa dróg i ulic, budowa mostów, przemysł pomocniczy; dział VII (telefon, telegraf i poczta): urządzenie pocztowe; dział VIII (radio): aparaty odbiorcze i nadawcze, telewizja, przemysł pomocniczy, propaganda towarzystw radiowych; dział IX (urządzenia transportowe): przenośniki przemysłowe, dźwigi.

2. — Sekcja trakcji spalinowej: Dział I (autobusy); dział II (samochody ciężarowe); dział III (samochody specjalne): sanitarne, do czyszczenia i polewania, pożarnicze, handlowe i reklamowe, wojskowe kuchnie polowe, czołgi; dział IV — samochody osobowe; dział V — traktory; VI — cyklonetki; dział VII — motocykle, dział VIII — rowery; dział IX — karoserje; dział X — opony, dział XI — części składowe i zapasowe; dział XII — materiały i półfabrykaty; dział XIII — akcesoria.

3. — Sekcja turystyki — w 8 działach zawierać będzie: propagandę poszczególnych miejscowości, propagandę przedsiębiorstw transportowo-turystycznych, propagandę biur podróży, wydawnictwa, poświęcone komunikacji i podróży, film podróżniczy i fotografię, kartografię, sport i artykuły sportowe oraz przybory podróżnicze.

Poszczególne z wyżej wyszczególnionych działów będą obficie obsłane przez krajowych i zagranicznych eksponentów. Ministerstwo Komunikacji zamierza wystawić w dziale komunikacji ogólnej jedynie wagony specjalne, jak np. sanitarne, ratunkowe, L.O.P.P., do

hodowli jedwabników i t. p.; co dotyczy wystawy parowozów oraz wagonów pasażerskich i towarowych, to zajmą się tą sprawą poszczególne firmy; w tym celu ułożone będą na terenach M.W.K.T. tory o długości 800 m.

Przewiduje się liczny udział firm samochodowych, zwłaszcza francuskich, których zgłoszenia obejmują już 1.500 m². Międzynarodowe biuro konstruktorów samochodowych koncesjonowało M.W.K.T. do posiadania działu automobilowego, który wobec tego zapowiada się okazałe.

Lotnictwo również wystawi dość dużą ilość eksponatów.

W chwili obecnej zarząd wystawy prowadzi energiczną akcję propagandową w kraju oraz w 20 państwach obcych. Należy się spodziewać, że tegoroczna wystawa w Poznaniu przyczyni się do rozwoju turystyki w Polsce i zapoznania zagranicy ze zdobyczami Polski na polu komunikacji.

WYSTAWA „MIESZKANIE NAJMNIEJSZE”.—

W końcu lutego r. b. staraniem Polskiego Towarzystwa Reformy Mieszkaniowej w domach Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej odbędzie się wystawa „Mieszkanie Najmniejsze”. Wystawa ta ma na celu przede wszystkim zobrazowanie wysiłków, podejmowanych w różnych krajach celem stworzenia najdogodniejszego typu mieszkania małego, przeznaczonego dla robotników i niezamożnej inteligencji. W tym celu sprowadzona będzie Międzynarodowa Wystawa Mieszkania Najmniejszego, zorganizowana staraniem II Międzynarodowego Kongresu Architektury Nowoczesnej i odbywająca się kolejno w wielkich miastach Europy i Ameryki; dział ten obejmie sporządzone w jednolity sposób plany typów mieszkań najmniejszych, budowanych w poszczególnych krajach, między innymi i w Polsce. Ponadto materiał tego działu uzupełniony będzie planami, wyróżnionymi na konkursie Ministerstwa Robót Publicznych, na „Typy tanich mieszkań”.

Dalszy dział Wystawy obejmie mieszkania Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, zaopatrzone w sprzęty przez poszczególnych wystawców. Wreszcie przewidziana jest pewna ilość normalnych stoisk wystawowych dla wystawców sprzętów i urządzeń domowych oraz, jako dział odrębny, pokaz zastępczych materiałów budowlanych, których stosowanie w budownictwie — przynajmniej teoretycznie — winno dać znaczne obniżenie kosztów budowy.

Podkreślić należy, że Wystawa „Mieszkanie Najmniejsze” nie zamierza objąć całokształtu polskiego przemysłu meblarskiego i wytwórczości przedmiotów urządzenia wewnętrznego; pragnie jedynie zgromadzić to, co przystosowane jest do potrzeb mieszkań małych, a zarazem i do siły nabywczej ludności, mieszkania takie zamieszkującej, i dalej — wskazać przemysłowi polskiemu na rozwijający się rynek — mieszkania małe i konieczność tworzenia odpowiednich dlań typów urządzeń. Jest to niewątpliwie sprawa poważna, jeśli zważymy, że natężenie głodu mieszkaniowego jest najsilniejsze w stosunku do mieszkań małych i w związku z tem budownictwo mieszkaniowe — zwłaszcza finansowane ze środków publicznych — niewątpliwie pójdzie w tym kierunku.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE

NA PODSTAWIE DANYCH MIN. PRZEM. I HANDLU I MIN. ROLNICTWA
DONIESIEN WYDZIAŁÓW PRZEM. WOJEWÓDZTW, ORGANIZACYJ
SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH, WŁASNYCH KORESPONDENTÓW, DE-
PESZ „PAT’A” I „AGENCJI WSCHODNIEJ” I T. D.

ZIEMIOPŁODY

RUCH CEN ZBÓŻ

w okresie od 23 grudnia 1929 r. do 8 stycznia 1930 r.

(za kwintal)

	23 — 31/XII		1 — 8/I		Różnica w %/o-ach cen z 1—8/I w stos. do cen z 23—31/XII
	zł	\$	zł	\$	
Pszzenica					
Warszawa . . .	38'50	4 32½	39 50	4'43	+ 2'5
Poznań . . .	36 00	4 04½	37 16	4 17	+ 3'2
Lwów . . .	37 06	4 16	37 62	4 22	+ 1'5
Średnia giełd krajowych	37'19	4 17½	38 09	4 27	+ 2'4
Żyto					
Warszawa . . .	24'34	2 73½	24 29	2 72	— 0'2
Poznań . . .	25 62½	2 87	25 29	2 84	— 1'2
Lwów . . .	24 12	2 71	24 12	2 71	—
Średnia giełd krajowych	24 69	2 77	24 56	2 75½	— 0 5
Owies					
Warszawa . . .	23 50	2 64	22 16	2 49	— 5 7
Poznań . . .	20 75	2 33	20 08	2 25	— 3 2
Lwów . . .	21 00	2 35½	20 94	2 35	— 0 2
Średnia giełd krajowych	21 75	2 44	21 06	2 36	— 3 1
Jęczmień browarowy					
Warszawa . . .	28 00	3 14½	27 75	3 11½	— 0 8
Poznań . . .	28 25	3 17½	28 25	3 17½	—
Lwów . . .	—	—	—	—	—
Średnia giełd krajowych	—	—	—	—	—
Jęczmień zwykły					
Warszawa . . .	24 50	2 75	24 50	2 75	—
Poznań . . .	24 25	2 72	24 25	2 72	—
Lwów . . .	—	—	—	—	—
Średnia giełd krajowych	—	—	—	—	—

NOTOWANIA GIEŁDOWE

za okres od 7 do 11 st. cznia 1930 r.

WARSZAWA. — Okres sprawozdawczy minął na rynku zbóż chlebowych przy tendencji słabej. Zapotrzebowanie bardzo małe. W porównaniu z notowaniami końcowymi z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, zmniejszało żyto, jęczmień przemiałowy, owies oraz otręby. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg franco stacja Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica 39 00—40 00 (39 00—40 00), żyto 23 00—24 00 (24 25—24 50), jęczmień brow. 27 00—28 50 (27 00—28 50), — przemiałowy 23 50—24 50 (24 00—25 00), owies jednolity 21 00—22 00 (22 00—23 00), otręby pszenne szale 20 00—21 00 (20 00—21 00), — pszenne średnie 16 00—17 50 (17 00—18 00), — żytnie 13 00—13 50 (13 75—14 00).

— Dla mąki usposobienie spokojne; nieznacznie zmniejszała mąka żytnia. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg franco stacja Warszawa (jak wyżej): mąka pszenna luksusowa 71 00—74 00 (71 00—74 00), — pszenna 4/0 61 00—64 00 (61 00—64 00), — żytnia 70%-owa 40 00—41 00 (40 00—42 00).

— Dla kasz i grochów zainteresowanie małe; ceny kształtują się zmniejszająco. Notowano — w zł za 100 kg loco skład: kasza jęczmieńna łamana 40 00, pęczak 40 00, kasza perlowa 65 00, — owsiana 75 00, płatki owsiane 70 00, pszena manna 80 00, kasza gryczana palona cała 65 00, — w połówkach 55 00, — biała cała 65 00, — w połówkach 55 00, maczek „0” 85 00, — „00” 95 00, — „000” 105 00, kasza jaglana I gat. 65 00, — II gat. 60 00, groch łuskany cały 80 00, — Victoria 65 00, — polny 40 00, fasola olbrzymia 110 00, — drobna 90 00, mąka kartoflana 50 00, ryż Burma 89 00, — Siam 105 00.

POZNAŃ. — Na rynku zbóż chlebowych panowała w okresie sprawozdawczym tendencja słaba; jedynie pszenica i mąka pszenna utrzymały się na dotychczasowym poziomie, wszystkie

pozostałe natomiast zboża notowane były niżej niż w okresie poprzednim. W ostatnim dniu okresu sprawozdawczego notowano następujące ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej — za ładunki całowagonowe z natychmiastową dostawą): pszenica 36'50 — 38'50 (36'80 — 38'50), żyto 24'50 — 25'00 (25'25 — 26'00), jęczmień brow. 26'25 — 29'25 (26'75 — 29'75), — przemiałowy 23'25 — 24'25 (23'75 — 24'75), owies 18'00 — 20'00 (19'75 — 21'75), mąka pszenna 65%-owa 57'50 — 61'50 (57'50 — 61'50), — żytnia 70%-owa 38'50 (39'50), otręby pszenne 17'50 — 18'50 (18'00 — 19'00), — żytnie 15'00 — 16'00 (15'75 — 16'75).

LWÓW. — Zainteresowanie rynkiem zbóż chlebowych bardzo małe, tendencja słaba. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Podwoleczyska (jak wyżej): pszenica dworska 36'00 — 37'00, zbiorowa 33'25 — 34'25, owies małopolski 17'75 — 18'75 (18'00 — 19'00), otręby pszenne (bez worka) 13'75 — 14'25, — żytnie (bez worka) 12'00 — 12'50.

WILNO. — Obróty zbożami chlebowymi niewielkie, usposobienie spokojne. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg franco stacja Wilno (jak wyżej): żyto 24'00 — 25'00 (24'00 — 25'00), jęczmień brow. 26'00 — 27'00 (26'00 — 27'00), — przemiałowy 23'00 — 24'00 (23'00 — 24'00), owies 23'00 — 24'00 (22'00 — 23'00), otręby pszenne 20'00 — 21'00 (21'00), — żytnie 17'00 — 18'00 (17'00 — 18'00), makuchy lniane 45'00 — 46'00 (45'00 — 46'00).

GDAŃSK. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica 22'50 — 22'75 (22'25), żyto krajowe 14'75 — 15'00 (16'75 — 16'80), — tranzytowe 12'50 — 12'60, jęczmień brow. krajowy 15'00 — 16'00 (15'00 — 16'25), — tranzytowy 14'50 — 15'50, — pastewny krajowy 14'00 (14'10 — 14'70), — tranzytowy 13'25 — 13'75, owies krajowy 13'50 (13'00 — 13'50), — tranzytowy 11'50 — 12'00, otręby pszenne grube 13'50 (13'50), — żytnie 11'50 (11'50).

PASZA

LUBLIN. — Podaż zwiększona, ceny zniżkowały. Notowano — w zł za 100 kg: siano słodkie luzem 10'00 — 11'00, — półśładkie 8'50 — 9'00, — kwaśne 5'50 — 6'00, koniczyna 11'00 — 12'00, słoma prosta 10'00 — 11'00, — targana 7'00 — 8'00.

WARSZAWA. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg: siano koniczynowe 15'00 — 17'00, — zwykłe, średnie gat. 11'00 — 13'00, słoma prosta (przeważnie żytnia) 9'00 — 11'00; franco wagon stacja załadowania: siano słodkie I gat. 8'50 — 9'00, słoma prasowana 4'50 — 5'00; za 1 tonę loco cukrownia w Poznańskiem: wytloki buraczane \$ 19'00 — 20'00; za 100 kg franco stacja Warszawa: kuchy lniane 40'00 — 41'00, — rzepakowe 31'00 — 32'00, otręby pszenne średnie 16'50 — 17'50, — żytnie 13'00 — 13'50; kuchy zagraniczne — za 100 kg franco skład Warszawa: mączka arachidowa (z orzecha ziemnego) 50% białka i tłuszczu w workach brutto za netto 53'00 — 54'00, kuch sojowy śrutowy 46% w workach brutto za netto 49'00, kuchy słonecznikowe w taflach 40'00, — mielone 41'50.

LWÓW. — Notowania paszy Centralnej Targowicy — w zł za 100 kg: siano I gat. 10'00 — 13'00, — II gat. 8'00 — 9'00, koniczyna niemłocna 13'00 — 14'00, słoma omtotowa 7'00 — 9'00.

KRAKÓW. — Tendencja słaba. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Kraków: siano słodkie 9'50 — 10'50, — średnie 8'00 — 8'50, — kwaśne 6'50 — 7'00, koniczyna pastewna 12'00 — 13'00, słoma długa 7'50 — 8'50, mierzwa luzem 5'50 — 6'00, — prasowana 6'50 — 7'00, makuchy z orzecha ziemnego 54 — 56% 52'00 — 53'00, — rzepakowe 33'50 — 34'00, — lniane 43'00 — 44'00, — słonecznikowe 48% białka i tłuszczu 34'00 — 35'00, śrut soja 46% 45'00 — 46'00.

WIKLINA

KRAKÓW. — Notowania Syndykatu Koszykarskiego — w zł za 100 kg loco wagon stacja załadowania: wiklina niezgradowana, niegałęzista, odpowiednio sortowana: zielona niekulturowana, niskopienna 6'00 — 8'00, — średniopienna ok. 6'00, — wysokopienna 5'00, zielona kulturowana niskopienna 10'00 — 15'00, — średniopienna 8'00 — 10'00, — wysokopienna 7'00 — 8'00, biała korowana niekulturowana niskopienna 10'00.

WARSZAWA. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg franco skład Warszawa: wiklina zielona nieokorowana 6'00 — 7'00, — okorowana 6'00 — 7'00, — amerykańska kulturowana do 14'00, kije wiklinowe (za kope) 6'00.

LEN I KONOPIE

WILNO. — Tendencja słaba. Ceny orientacyjne — w £ za 1 tonę franco wagon granica polsko-niemiecka lub polsko-czeska względnie f. o. b. Ryga: len wołożyński oszony surowy 37 — 38, — choduciński roszone surowy 34 — 35, — lubczański 35 — 36, — wołożyński roszone trzepany 52, — głębocki moczeniec trzepany 48 — 49.

LUBLIN. — Przy niewielkiem zapotrzebowaniu ceny kształtują się zniżkowo. Ceny orientacyjne — w \$ za 100 kg franco wagon stacja załadowania: len czesany I gat. 31'00, — II gat. 21'00, — nieczesany I gat. 12'00, — II gat. 8'00, pakuły lniane I gat. 15'00, — II gat. 8'00, konopie czesane 25'00, — nieczesane 16'00, pakuły konopne 12'50.

WARZYWA

WARSZAWA. — Notowania Hurtowego Targu Warzywnego — w zł za 100 kg: brukiew 4'00 — 5'00, buraki 4'00 — 5'00, cebula twarda I gat. 14'00 — 16'00, — II gat. 10'00 — 12'00, kapusta biała 13'00 — 15'00, — czerwona 18'00 — 20'00, marchew 4'00 — 5'00, selery 18'00 — 24'00, pietruszka 12'00 — 18'00, ziemniaki jadalne (transport wozowy) 6'00 — 7'00; za 1 kg: chrzan 1'25 — 1'50, kapusta brukselska 0'60 — 0'80, szpinak 0'60 — 0'80; za 60 sztuk względnie pęczków: kalafior I gat. 25'00 — 40'00, — II gat. 10'00 — 15'00, — III gat. 6'00 — 7'00, kapusta biała w główkach 10'00 — 16'00, — włoska 10'00 — 18'00, pory 15'00 — 16'00, sałata w główkach 10'00 — 15'00.

NASIONA

LUBLIN. — Zapotrzebowanie wzrosło, szczególnie na koniczynę białą. Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg loco wagon Lublin; koniczyna biała prima 300'00 — 330'00, — czerwona 150'00 — 160'00, przelot 65'00 — 70'00.

BYDGOSZCZ. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg: koniczyna czerwona 120'00 — 160'00, — biała 140'00 — 200'00, — szwedzka 170'00 — 240'00, — żółta odluszczone 110'00 — 140'00, — żółta w łuskach 55'00 — 70'00, inkarnatka 190'00 — 220'00, przelot 80'00 — 88'00, tymotka 35'00 — 40'00, rajgras krajowy 80'00 — 90'00, seradela 25'00 — 28'00, wyka letnia 32'00 — 35'00, — zimowa 60'00 — 70'00, peluszka 30'00 — 34'00, groch polny 34'00 — 38'00, — Victorja 44'00 — 52'00, — zielony 38'00 — 43'00, — gorczyca 65'00 — 75'00, rzepak 68'00 — 70'00, rzepak letni 70'00 — 78'00, siemię lniane 80'00 — 90'00, — konopne 70'00 — 80'00, proso 44'00 — 50'00, tatarska 24'00 — 26'00, mak biały 120'00 — 140'00, niebieski 100'00 — 120'00, łubin niebieski siewny 20'00 — 22'00, — żółty siewny 22'00 — 24'00.

POZNAŃ. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg loco stacja załadowania: koniczyna czerwona 130'00 — 155'00, — biała 160'00 — 220'00, szwedzka 190'00 — 215'00, — żółta chmielowa odluszczone 120'00 — 140'00, — w łuskach 60'00 — 65'00, inkarnatka 220'00 — 240'00, przelot pospolity 80'00 — 100'00, rajgras ang. 90'00 — 105'00, tymotka 38'00 — 45'00, seradela 24'00 — 27'00, wyka letnia 32'00 — 34'00, — wiczka zimowa 65'00 — 75'00, peluszka 29'00 — 32'00, groch Wiktorja 40'00 — 46'00, — zielony Folgera 38'00 — 45'00, — polny mały 35'00 — 39'00, gorczyca 66'00 — 70'00, rzepak letni 70'00 — 78'00, rzepak zimowy 74'00 — 80'00, tatarska 30'00 — 32'00, siemię lniane 84'00 — 85'00, — konopne 70'00 — 80'00, proso 45'00 — 52'00, mak niebieski 110'00 — 120'00, — biały 125'00 — 140'00, łubin niebieski 19'00 — 21'00, — żółty 22'00 — 24'00.

BYDŁO I MIĘSO

Ceny na bydłą materiał rzeźny w kraju kształtowały się w II połowie grudnia zniżkowo. Zwiększone zapotrzebowanie świąteczne wywołało jedynie chwilowy wzrost cen i ożywienie tendencji.

Rozpiętość cen na określone kategorie bydła uległa nieznamacznemu zmniejszeniu wskutek większego ujednostajnienia materiału rzeźnego z chwilą zmniejszenia się podaży opasów pastwiskowych.

Podaż w dużym stopniu przewyższa zapotrzebowanie konsumpcyjne ze względu na powszechną dążność rolników do stawiania bydła na opas. Ponadto sytuację pogarsza ograniczone spożycie mięsa, wywołane zmniejszeniem się siły nabywczej szerszych mas ludności. Popyt na materiał chudy jest w dalszym ciągu bardzo silny i ceny chudźców na niektórych targowiskach dorównywały cenom, płaconym za towar utuczony. Ceny cieląt utrzymują się na poprzednim wysokim poziomie.

Na rynku trzody chlewnej ceny i nastrój utrzymane, aczkolwiek daje się już odczuwać większe poszukiwanie zbytu.

WARSZAWA. — Według [notowań Kasy Ubezpieczeniowej ceny żywca — w zł za 1 kg żywej wagi na targowicy trzody chlewnej wynosiły ostatnio 2'45 — 2'75.

POZNAŃ. — Według ostatnich sprawozdań Komisji Targowej Notowania Cen płacono — w zł za 100 kg żywej wagi: woły mięs. tucz. młode do lat 3 136 — 142, — buhaje wytucz. pełnom. 145 — 152, — tucz. mięsiste 132 — 138, — nietucz. dobrze odżyw. starsze 118 — 126, — miernie odżyw. 106 — 114, krowy wytucz. pełnom. 144 — 150, — tucz. mięs. 130 — 136, — nietucz. dobrze odżyw. 110 — 120, — miernie odżyw. 80 — 90, jałowice wytucz. pełnom. 144 — 152, — tucz. mięs. 130 — 140, — nietucz. dobrze odżyw. 116 — 120, — miernie odżyw. 100 — 110, — młodzież dobrze odżyw. 106 — 114, — miernie odżyw. 96 — 100, — najprzed. cielęta wytucz. 200 — 210, — tucz. cielęta 180 — 190, — dobrze odżyw. 160 — 170, — miernie odżyw. 140 — 150; wytucz. pełnom. jagnięta i skopy 140 — 154; świnię pełnom. od 120 do 150 kg żywej wagi 250 — 258, — od 100 do 120 kg żywej wagi 240 — 248, — od 80 do 100 kg żywej wagi 230 — 236, — świnię ponad 80 kg 214 — 224, maciory i późne kastraty 200 — 206, — świnię bekonowe 214 — 224. Przebieg targu normalny.

KRAKÓW. — Targowica miejska notowała ostatnio 1 kg wagi żywej loco w hurcie: stadniki 1'10 — 1'60, woły 1'18 — 1'85, krowy 0'86 — 1'57, jałowki 1'16 — 1'70, cielęta 1'65 — 2'73, nierogacizna 2'30 — 2'75. Tendencja bez zmiany.

MASŁO

Na wewnętrznym rynku maślanym w II połowie grudnia ceny utrzymały się na poziomie cen z pierwszej połowy miesiąca z uwagi na ożywiony zazwyczaj okres transakcyjny przedświątecznych w związku ze zwiększeniem zapotrzebowania. Wzrost cen, jaki był przewidywany na powyższy okres, nie nastąpił. Należy przypuszczać, że ceny na wewnętrznym rynku maślanym spadną, a przyczyni się do tego jednocześnie oczekiwane zwiększenie produkcji, charakterystyczne dla zbliżającego się okresu. Panujący w dalszym ciągu kryzys ekonomiczny, a zatem ogólne zubożenie, nie przemawia bynajmniej za możliwością zwiększenia zapotrzebowania.

Za spadkiem cen w kraju przemawia również fakt panującej obecnie niskiej tendencji cen na zagranicznych rynkach maślanym, która wytworzy konieczność dostosowania cen krajowych do osiągalnych w eksporcie zagranicę.

W Katowicach cena masła chwilowo uległa niższości, rychło jednak osiągnęła poprzednie notowania z pierwszej połowy miesiąca sprawozdawczego. Wspomniana niższa nastąpiła wskutek chwilowego nagromadzenia się większej ilości towaru na rynku śląskim, co wywołane zostało faktem, że w związku z wprowadzoną standaryzacją dyrekcja ceł w Mysłowicach nie wydała odpowiednich przepisów, normujących wywóz. Wówczas znaczna ilość towaru została przetrzymana, a eksporterzy narażeni zostali na poważne straty.

Niżej podane zestawienie cen na masło, notowane przez Komisję Nabiałową z grudnia 1928 i 1929 r., daje pojęcie o pogorszeniu się koniunktur dla nabiału (w zł za 1 kg):

	1928	1929
I gat.	8'50	6'80
II gat.	8'10—8'30	6'30

Jednakowoż w porównaniu z powyższym spadkiem cen masła znacznie większy spadek cen zbóż w kraju w zestawieniu 1928 r. i 1929 r., jak również i cen na zagranicznych rynkach, przemawia wyraźnie za opłacającą się w kraju produkcją nabiałową.

W okresie sprawozdawczym notowano następujące ceny masła w zł za 1 kg:

WARSZAWA. — Notowania Komisji Nabiałowej od 28/XIII: za I gat. 6'80, II gat. 6'30, solone 6'40, osekłkowe 6'00 — ceny w hurcie.

KATOWICE. — Notowania z dn. 18/XII: I gat. 7'20 — 7'40, paczkowe dla odsprzedawców 7'40 — 7'50, w detalu 8'00, II gat. hurt 6'90 do 7'00, detalu 7'40 — 7'60.

POZNAŃ. — W detalu na targach wiejskich notowano masło 6'00 — 6'40, mleczarniane 7'00 — 7'20.

LWÓW. — W blokach hurt: I gat. 6'00, — II gat. 5'60.

JAJA

— Na krajowych rynkach jajczarskich w II połowie grudnia panuje spokój; ceny poważniejszych zmian nie wykazują. Dowozy towaru świeżego ograniczone. Produkcja jaj mimo panującej prawie bez przerwy łagodnej pogody utrzymuje się na dość niskim poziomie. Zapotrzebowanie ze strony zagranicznych odbiorców nieznaczne.

Sytuacja w poszczególnych ośrodkach produkcji przedstawia się następująco (cena za skrzynię à 1.440 szt.):

BOCHNIA. — Dowozy świeżego towaru minimalne; notowano: jaja oryginalne 280, jaja eksportowe franco granica \$ 36, jaja kalcjonowane \$ 28'50 — \$ 29'00.

KRAKÓW. — Ceny bez zmian, zapotrzebowanie ze strony zagranicy słabe, na rynku zastój.

LWÓW. — Konjunktura dla eksportu w dalszym ciągu niekorzystna, gdyż kraje odbiorcze starają się przedewszystkiem wyzbyc się jaj konserwowanych, ożywienia ruchu należy oczekiwać dopiero po wyprzedaniu większych partij jaj z chodni. cena towaru eksportowego franco granica waha się od \$ 35 do \$ 36.

TARNOPOL. — Na rynku spokój, notowano: jaja eksportowe \$ 38.

STANISŁAWÓW. — Eksport ustał prawie zupełnie, na rynku spokojnie, ceny bez zmian.

LUBLIN. — Na rynku jaj tendencja wyczekująca, podaż zmniejszona, zapotrzebowanie średnie; notowano: jaja świeże gwarantowane 280 — 290, jaja wapnowane 225 — 230.

WARSZAWA. — Związek Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich notuje za 1 kg zł 4'40; tendencja utrzymana.

KATOWICE. — Zapotrzebowanie dla jaj świeżych umiarkowane, dla jaj konserwowanych słabe, notowano loco skład Katowice: jaja świeże I gat. 336, — (II gat. 316), — III gat. 296, jaja wapnowane 240 — 250.

SKÓRY

KRAKÓW. — Notowania skór surowych targowicy miejskiej — w zł za 1 kg: skóry wołowe 1'80, — krowie 1'60, — z jałowek 1'80; za 1 sztukę: skóry cielęce 12'00 — 13'00.

LUBLIN. — Obroty skórami surowymi małe. Ceny orientacyjne — w zł za 1 kg: skóry bydłce ciężkie i lekkie 1'90 — 2'00; za 1 sztukę: skóry cielęce 12'00 — 13'00, — baranie 9'00 — 10'00, — końskie 30'00 — 35'00.

LWÓW. — Ceny orientacyjne skór surowych — w zł za 1 kg: skóry bydłce ciężkie i lekkie 1'90, cielęce 4'80, — cielęce prowincjonalne 3'80; za 1 sztukę: skóry końskie duże 24'00, — małe 12'00.

PIERZE

WARSZAWA. — Ceny orientacyjne — w zł za 1 kg loco Warszawa: pierze darte i czyszczone: gęsie szare bite 9'00 — 12'00, podskuby 12'00 — 15'00, gęsie białe I gat. 22'00 — 25'00, — II gat. 15'00 — 18'00, kacze szare 5'00 — 7'00, — białe 9'00 — 10'00, puch szary 30'00 — 35'00, — biały 40'00 — 45'00; pierze surowe niedarte i nieoczyszczone białe i szare 4'00, — czyszczone 6'00.

RYBY

WARSZAWA. — Usposobienie spokojne, podaż dostateczna. Notowano — w zł za 1 kg franco Warszawa: karpie żywe 4'20; orientacyjne ceny detaliczne: karpie żywe 4'50 — 4'60, — śnięte 3'50, liny żywe wybór 4'50 — 5'00, — śnięte 3'00 — 4'00, karasie żywe 5'00 — 6'00, — śnięte 3'00 — 4'00, łososie 14'00 — 15'00, sandacze rosyjskie mrożone 4'00, leszcze śnięte 4'00 — 4'50, sum krajany 5'00 — 6'00, ślize 5'00 — 5'50, szczupaki śnięte 5'00 — 6'00, sielawy 4'50, średnica 2'00 — 3'00, drobnica 1'20 — 1'50.

TŁUSZCZE I OLEJE

LUBLIN. — Zapotrzebowanie niewielkie, ceny niskowały. Notowano — w zł za 1 kg: olej rzepakowy 2'15, — lniany 2'10; za 100 kg parytet Lublin: rzepak bez zapachu 80'00 — 82'00, — z zapachem 68'00 — 70'00, siemię lniane 65'00 — 68'00, maku-chy rzepakowe 32'00 — 34'00, — lniane 38'00 — 40'00.

CHEMICALJA

WARSZAWA. — Ceny orientacyjne — w *zł* za 100 kg loco fabryka bez opakowania: aceton 560'00, alkohol metylowy techniczny 230'00, — czysty 99% 330'00, amoniak skroplony za 1 kg NH₃ 1'80, azotniak mielony za 1 kg % N₂ 1'68, — granulowany za 1 kg % N₂ 1'88, azotan amonowy 103'60, benzen handlowy 90% 91'00, — czysty 103'50, bisulfat (kw. siarczan sodu) 20'00, chlorek cynku (ług 50%) 55'00, chlorek wapna bielący 40'00, chlorek wapnia (CaCl₂) 20'00 — 22'00, chloroform czysty 900'00, — „pro narcosi” 1.800'00, fenol czysty 300'00, formalina 30% 250'00, gliceryna farmaceutyczna 30^v Bè 305'00, — techniczna 175'00, karbid 75'00 — 80'00, karbolineum 45'00, klej kostny 295'00, klej skórny 400'00, krezol 140'00, kwas azotowy 30^v Bè w przel. na 100% HNO₃ 110'00, kwas mrówkowy 85% 241'00, kwas siarkowy 60^v Bè 7'74, kwas solny bez arsenu 14'00, kwas octowy techn. 30% 110'00, fosforyty rachowskie surowe 3'50 — 4'00, mączka fosforytowa rachowska 16'5% P₂O₅ 7'20 — 8'52, mączka kostna odklejona 30% P₂O₅ 20'00, naftalen surowy prasowany 34'50, — czysty w łuskach 68'00, octan sodu 160'00, — ołowiu 260'00, oleina zwierzęca destylat 300'00, — saponificat 290'00, oleum 20% 20'85, pirydyna czysta (za 1 kg) 12'00, smoła preparowana 21'00, siarczan amonu 43'00, siarczek sodu 60 — 62% 70'00, soda amonjalna 25'00, — kaustyczna 60'00, sól glauberska kalcynowana niemielona 16'00, stearyna 280'00, superfosfat 16% 13'76 — 15'20, toluen czysty 120'00.

— Notowano — w *zł* za 1 kg loco skład Warszawa: biel ołowiana 2'40, glejta ołowiana 2'80, minja ołowiana chemicznie czysta 2'00, biel cynkowa 1'60, siarczan miedzi techniczny 99'5% (na beczki) 1'70, siarczan miedzi rolniczy 1'60, licopodium 15'00.

METALE I WYROBY METALOWE

KATOWICE. — Ceny orientacyjne — w *zł* za 1 kg loco skład Katowice: blacha miedziana 4'85, — mosiężna 3'60, drut miedziany 4'70, — mosiężny 4'30, pręty miedziane 4'45, — mosiężne 3'60; metale stare: miedz 3'00 — 3'10, bronz 2'00 — 2'20, ołów 0'90 — 1'00, cynk 0'80.

WARSZAWA — Ceny orientacyjne — w *zł* za 1 kg: cyna Banka w blokach 11'00, ołów hutniczy 1'25, cynk 1'40, antymon 2'25, aluminium hutnicze 4'30, blacha cynkowa — cena zasadnicza 1'72, blacha miedziana 5'30 — 5'80, blacha mosiężna 4'00 — 4'80.

— Centralne Biuro Polskich Fabryk Gwoździ i Drutu notuje następujące ceny — w *zł* za 100 kg loco stacja odbiorcza: gwoździe 65'00, drut ocynkowany 97'00, — inne gatunki 80'00; za wymiar i gatunki dopłata według specjalnych cenników; za 100 kg franco wagon stacja nadawcza: drut kolczasty czarny cena zasadnicza 80'00, — dopłata 30'00 razem 110'00, — ocynkowany cena zasadnicza 97'00, dopłata 40'00, razem 137'00.

— Ceny orientacyjne odlewów ze stopów specjalnych, przepisanych dla taboru P. K. P. — w *zł* za 100 kg: bronz panewkowy VII 624'00, — osprzętowy VII₂ 578'00, fosforowy VII₃ 630'00, mosiądz VIII 457'00; w *zł* za 1 kg loco fabryka bez opakowania: armatura mosiężna 5'50, — bronzowa 6'00, — fosforobronzowa 6'30, odlew mosiężny galenteryjny 10'00, odlew glinowe (aluminijowe) 11'00 — 16'00.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 7 do 11 stycznia 1930 r.

Pierwsze dni okresu sprawozdawczego minęły na giełdzie warszawskiej przy bardzo niewielkiem zainteresowaniu rynkiem akcyjnym. Dopiero ostatnie dni tygodnia przyniosły pewne ożywienie i wzrost obrotów, które jednak odbiegały dość znacznie od przeciętnej; ilość notowanych akcji uległa dość silnemu obniżeniu, kursy zaś kształtowały się niejednolicie w zależności od popytu. W kilku wypadkach różnice kursowe w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego przybrały poważniejsze rozmiary.

Grupa akcji bankowych była stosunkowo mało ożywiona; jedynie akcje Banku Polskiego cieszyły się większym zainteresowaniem, zwiększając przy mocnej tendencji o *zł* 4; niewielką stratę poniósł Bank Dyskontowy, akcjami zaś Banku Związku Spółek Zarobkowych obracano po kursie dotychczasowym.

Z pośród akcji przedsiębiorstw chemicznych notowano jedynie Spiessa, który, ulegając poważniejszym wahaniom kursowym, stracił w rezultacie tygodniowym ok. *zł* 7.

Grupa akcji przedsiębiorstw elektrycznych pozostała w okresie sprawozdawczym zupełnie bez notowań.

W grupie akcji przedsiębiorstw cukrowniczych obracano jedynie akcjami Warsz. T-wa Fabryk Cukru — po kursie dotychczasowym.

Nieco więcej ożywiona była grupa akcji przedsiębiorstw cementowych; Firley nieznacznie się obniżył, zaś dla Łaz nadal panowała tendencja mocna; kurs tych ostatnich wykazuje minimalną poprawę.

Akcje Warsz. T-wa Kopalń Węgla utrzymały się na dotychczasowym poziomie. obroty akcjami Standard Nobla wzrosły przy tendencji zwiększonej.

Obroty akcjami przedsiębiorstw metalurgicznych były niewielkie. Z czterech notowanych w okresie sprawozdawczym akcji wyżej cenione były akcje Ostrowca. Kurs akcji Lilpola i Starachowic pozostał niemal bez zmiany, natomiast dość znaczną zniżkę wykazują rzadko notowane akcje Zieleniewskiego.

Pozostałe grupy akcji: przedsiębiorstw włókienniczych, spożywczych, handlowych i innych pozostały niemal bez obrotów. Zainteresowanie wzbudzały jedynie akcje Borkowskiego, które obracano po kursie znacznie wyższym.

Na giełdach prowincjonalnych zainteresowanie rynkiem akcyjnym było w okresie sprawozdawczym bardzo niewielkie. Obracano minimalną ilością akcji przy tendencji słabej.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 11/1
Bank Polski	<i>zł</i> 100	180'00	175'00	177'50-180'00 -179'00
„ Dyskontowy	<i>zł</i> 100	125'00	124'00	124'00
„ Zw. Sp. Zarobk.	<i>zł</i> 100	78'50	78'50	78'50
Spiess	<i>zł</i> 100	105'00	95'00	100'00-102'00 -98'00
Warsz. T-wa Fabryk Cukru	<i>zł</i> 100	27'00	26'50	27'00
Firley	<i>zł</i> 50	38'00	38'00	—
Łazy	<i>zł</i> 10	6'50	6'50	—
Warsz. T-wa Kopalń Węgla	<i>zł</i> 100	50'00	50'00	50'00
Standard Nobel	<i>zł</i> 50	10'50	10'00	10'50
Lilpop	<i>zł</i> 25	37'75	37'00	—
Ostrowiec serja B I—III em.	<i>zł</i> 50	66'00	65'00	66'00
Starachowice	<i>zł</i> 50	21'50	21'00	21'00
Zieleniewski — Fitzner i Gamper	<i>zł</i> 100	60'00	60'00	—
Borkowski	<i>zł</i> 25	7'50	7'50	7'50
Gdański Monopol Tytoniowy ¹⁾	Gld. 100	260'25	260'25	—

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (w dn. 9/1 — w *zł*; w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Zieleniewski — 60'00, Pharma — 5'75.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (w dn. 10/1 — jak wyżej): Chodorów — 150'00 (153'00 — 154'00).

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego — jak wyżej): Herzfeld i Victorius — 44'00, Piechcin — 60'00.

¹⁾ Certyfikaty zast. akcje.

CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN.

ULGI CELNE. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 90/1929, poz. 676 ukazało się rozporządzenie, które przewiduje możliwość stosowania 65% ulgi celnej dla maszyn i aparatów, niewyrabianych w kraju, o ile stanowią część składową nowoinstalowanych kompletnych urządzeń oddziałów zakładów przemysłowych lub mają służyć do obniżenia kosztów względnie zwiększenia produkcji przemysłowej lub rolnej.

W każdym poszczególnym przypadku Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu orzeka, czy ulga celna będzie zastosowana.

Rozporządzenie powyższe obejmuje prolongatę do dn. 30 czerwca 1930 r. włącznie ważności pozwoleń Ministerstwa Skarbu, wydanych na podstawie rozporządzenia z dn. 12 czerwca 1929 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 48, poz. 399) z tym zastrzeżeniem, że cło ulgowe będzie wynosiło 35% cła normalnego (autonomicznego).

W wypadkach oclenia maszyn i aparatów w terminie ważności rozporządzenia bez zastosowania ulgi celnej § 3 przewiduje możliwość zwrotu różnicy należności między cłem normalnym a ulgowym, o ile tożsamość maszyn i aparatów zostanie stwierdzona przy oczeniu, i o ile ulga celna na podstawie powyższego rozporządzenia zostanie przyznana.

Rozporządzenie to obowiązuje od dn. 1 stycznia 1930 r. do dn. 30 czerwca 1930 r. włącznie.

Z powyższego widzimy, że rozporządzenie, wygasłe z dniem 31 grudnia 1929 r., nie różni się co do treści od obecnie obowiązującego z wyjątkiem wysokości ulgi celnej, która została z 75% zredukowana do 65%.

Poza tem w „Dz. Ust. R. P.” Nr. 91/1929, poz. 683 zostało ogłoszone drugie rozporządzenie o ulgach celnych na półfabrykaty, zawierające następujące postanowienia:

§ 1. — Poniżej wyszczególnione towary opłacają przy przewozie cło ulgowe, którego wysokość w stosunku do cła normalnego (autonomicznego) wynosi odpowiedni procent, uwidoczniony w poniższej tabeli:

Pozycja taryfy celnej	Nazwa towaru	Cło ulgowe w % cła normalnego (autonom.)
z 62 p. 5 e	Nasiona słonecznikowe (ziarnka słonecznikowe), sprowadzane przez olejarnie — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	bez cła
z 71 p. 2	Grafit zmielony, również zespolony w grudki do celów odlewniczych — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	35
z 71 p. 5 b i c	Elektrody z węgla, niewyrabiane w kraju, do wyrobu ługu, karbidu, azotniaku, żelazokrzemu (ferrosilicium) i innych stopów żelaza — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	10
z 77 p. 2 b	Rurki szklane maszynowo ciągnięte dęte do wyrobu ampulek i t. p. — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	20
z 102 p. 1	Dwutlenek baru	20
z 108 p. 1	Kwas siarkowy (siarczany) wszelkiej koncentracji	20
z 108 p. 4 a	Kwas azotowy, skoncentrowany (powyżej 40° Bé), nitroza (mieszana kwasu azotowego z siarkowym)	75

z 124 p. 2 a	Ekstrakt quebrachowy suchy niesulfitowany — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	25
z 148 p. 5	Drut srebrny specjalny, t. zw. topikowy, do wyrobu bezpieczników — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	20
z 150 p. 4 a i b	Walce utwardzane o średnicy 850 mm i wyżej dla hut — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	20
z 152 p. 1	T. zw. „walczaki”, t. j. zbiorniki pary i wody, wykute z jednego bloku do kotłów wodnorurkowych — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	25
z 152 p. 6 a i b	Dna wygięte żelazne, stalowe dla t. zw. kotłów krakowych o średnicy 2.700 mm i wyżej o grubości ścianki 32 mm i wyżej — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	20
z 153 p. 1 a I	Formy stalowe „wlewnice” obrabiane do wyrobu rur żeliwnych, lanych systemem odśrodkowym — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	20
z 155 p. 1 lit. odpowiednia oraz lit. i z 166	Drut stalowy hartowany do wyrobu szczołek — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	30
z 175 p. 1 a i b	Statki morskie z własnym popędem mechanicznym, z wyjątkiem osobno wymienionych	10
p. 2 a i b	Statki morskie pomocnicze	10
p. 3	Łodzie z własnym popędem mechanicznym: a) rybackie (kutry) . . . . . b) wszelkie inne, o ile nie są luksusowe	10 10
p. 4	Statki morskie bez własnego popędu mechanicznego, doki, pontony morskie: a) I, II żelazne lub stalowe	10
p. 5	Statki rzeczne z własnym popędem mechanicznym, z wyjątkiem osobno wymienionych — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	10
p. 6	Statki rzeczne bez własnego popędu mechanicznego: a) żelazne lub stalowe — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	10
p. 7	Pogłębiarki rzeczne — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	10
p. 8	Łodzie bez własnego popędu mechanicznego: z a) łodzie sportowe z żaglem lub bez, o ile są zaopatrzone w stały kil, oraz łodzie sportowe wyścigowe fornierowe — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu . . . . . b) wszelkie inne osobno niewymienione, o ile są łodziami rybackimi	50 10
z 177 p. 3	Fibra wulkanizowana	30

Uwaga 2: Dźwigi, elewatory i t. p. pływające, osobno niewymienione urządzenia, nie mające charakteru statków, cła się podług tonażu brutto pływaka z dodatkiem 50% za urządzenia, obliczonym od stawki normalnej (autonomicznej)

z 177 p. 6b III i p. 11 a i b	Papier, wymieniony w poz. 177 p. 6b III i p. 11 a i b, do wyrobu papieru światłoczułego — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	20
z 184 p. 5 a	Przędza z włókien rami w kłębkach lub na szpulkach surowa nienitkowana, do przerobu fabrycznego — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	20
z 187 p. 2	Tkanina bawełniana surowa, zawierająca w 1 kg wagi do 15 m ² włącznie do wyrobu opon samochodowych — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	20
z 187 p. 2	Tkanina bawełniana surowa o wiązaniu satynowym, zawierająca w 1 kg wagi do 15 m ² włącznie, do wyrobu welwetów ciętych — za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu	30

O ile chodzi o towary, które będą podlegały postanowieniom rozporządzenia z dn. 25 stycznia 1928 r. w sprawie ceł maksymalnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 9, poz. 66), cło ulgowe, za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu, będzie wynosiło uwidoczniony w powyższej tabeli odpowiedni procent cła maksymalnego.

§ 2. — Przedłuża się do dn. 30 czerwca 1930 r. włącznie ważność pozwoleń Ministerstwa Skarbu, wydanych na podstawie rozporządzeń: z dn. 5 czerwca 1929 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 53, poz. 428) oraz z dn. 17 października 1929 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 78, poz. 585).

§ 3. — Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1930 r. i obowiązuje do dn. 30 czerwca 1930 r. włącznie.

Jednocześnie uchyla się rozporządzenie z dnia 24 grudnia 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 105, poz. 956).

Ulgi celne, przewidziane w powyższym rozporządzeniu, zastępują wyszczególnione w rozporządzeniach: 1) z dn. 24 grudnia 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 105, poz. 956), 2) z dn. 24 grudnia 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 105, poz. 957), 3) z dn. 5 czerwca 1929 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 53, poz. 428), 4) z dn. 17 października 1929 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 78, poz. 585) z następującymi zmianami;

1) rozszerzono ulgę celną na elektrody z węgla, które będą sprowadzane do wyrobu innych stopów z żelaza; ma to na celu niepodwyższanie kosztów własnych produkcji tychże stopów;

2) ulgę celną na ekstrakt quebrachowy uwarunkowano pozwoleniami Ministerstwa Skarbu;

3) ograniczono ulgę celną na walczaki tylko do walczaków, wykutych z jednego bloku;

4) rozszerzono ulgę celną na przędzę z włókien rami na wszystkie zakłady przemysłowe, o ile przędza, sprowadzana przez nie, służyć będzie do przerobu fabrycznego; ma to przede wszystkim na celu zmniejszenie importu gotowych tkanin technicznych.

Wprowadzona ulga celna na nasiona słonecznikowe podyktowana jest koniecznością utrzymania w ruchu olejarni. Prawdopodobnie wpłynie ona na obniżenie kosztów własnych produkcji oraz na zmniejszenie importu oleju i makuchów.

Wysokie obciążenie celne na grafit jako środek produkcji, wynoszące około 88% ad valorem, oraz wpływ opłat celnych na zwiększenie kosztów własnych produkcji, przemawiały za wprowadzeniem 65% ulgi celnej.

ZWROT CEŁ PRZY WYWOZIE WYTWORÓW HUTNICZYCH WALCOWANYCH ORAZ METALOWYCH. — Przygotowane ostatnio nowe rozporządzenie w sprawie zwrotu cła przy wywozie wy-

tworów hutniczych oraz niektórych wyrobów metalowych:

1) zawiera zestawienie wyrobów przemysłów: hutniczego i metalowego, które dotychczas wymienione były w 4 rozporządzeniach Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa, a mianowicie z dn. 1 lipca 1927 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 63, poz. 561), z dn. 6 sierpnia 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 76, poz. 681), z dn. 22 kwietnia 1929 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 330) oraz z dn. 10 września 1929 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 73, poz. 552);

2) wprowadza nowy zwrot cła przy wywozie stali szlachetnej: w prętach, w kręgach oraz profilowej, blachy ze stali szlachetnej i odlewów ze stali szlachetnej, wyrobów kutych, tłoczonych (prasowanych) i wyciskanych (sztancowanych) ze stali szlachetnej;

3) podwyższa wysokość zwrotu cła dla butli stalowych.

Stal szlachetna nie posiadała dotychczas specjalnych norm zwrotu cła. Przy wywozie stali szlachetnej mógł być jedynie zastosowany zwrot cła, przewidziany dla żelaza handlowego, który wynosił zł 3'50 od 100 kg. Dowodem niekorzystnych warunków dla eksportu stali szlachetnej jest znaczny spadek wywozu jej zagranicę. Główną przyczyną tego stanu stanowi dysproporcja pomiędzy kosztami własnymi hut polskich a niskimi cenami eksportowymi na stal szlachetną na rynkach zagranicznych. W celu zatem poparcia wywozu wytworów hutniczych wysoce uszlachetnionych, jakimi jest stal szlachetna, projektowane jest wprowadzenie zwrotu cła w wysokości zł 90 od tonny.

Co się tyczy butli stalowych, to korzystały one dotychczas ze zwrotu cła, wymienionego w punkcie 15 § 1 rozporządzenia z dn. 6/VIII 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 76, poz. 681), w wysokości zł 4'70 od 100 kg, łącznie z wszelkimi wyrobami żelaznymi i stalowymi, polerowanymi, szlifowanymi lub inaczej obrobionymi (objętymi poz. 153 taryfy celnej). W projektowanym obecnie rozporządzeniu butle stalowe zostały wyłączone z dotychczasowego punktu 15 i stworzony został dla nich specjalny punkt 17, z ustaleniem wysokości zwrotu cła zł 14 od 100 kg, obliczonego na podstawie przypadającego cła za ważniejsze surowce, użyte przy wyrobie butli, i odpowiadającego bardziej potrzebom poparcia intensywniejszego eksportu butli zagranicę.

Po uwzględnieniu powyższych zmian i uzupełnień pełny wykaz wyrobów hutniczych i metalowych, korzystających ze zwrotu cła, przedstawić się będzie następująco:

Nazwa towaru	Wysokość zwrotu cła zł od 100 kg
Żelazo i stal: płaskie (oprócz taśmowego) o szerokości powyżej 13 mm do 200 mm włącznie i o grubości powyżej 3½ mm; kwadratowe i okrągłe o średnicy powyżej 13 mm do 100 mm; kątowne o szerokości powyżej 40 mm	3'50
Szyny kolejowe o wysokości powyżej 90 mm, również z końcami frezowanymi i otworami	2'90
Żelazo i stal: kwadratowe i okrągłe o średnicy lub szerokości powyżej 100 mm; kątowne o szerokości 40 mm i mniej; kształtowniki (Teowe, dwu-Teowe, Ceowe, Zetowe, Tepkowe, owalne, półokrągłe, okienne, poręczowe, trapezowe, oraz o innych t. p. skomplikowanych profilach) powyżej 40 mm w największym wymiarze; szyny kolejowe o wysokości 90 mm i mniej,	

również z końcami frezowanymi i otworami; łupki (złącza), podkładki, blacha o grubości 5 mm i wyżej	3:50	Wyroby żelazne i stalowe polerowane, szlifowane lub inaczej obrobione, również z dodatkiem drzewa, miedzi i jej stopów, np. nity, śruby, nakrętki, łańcuchy, młotki, siekiery i t. p. za wyjątkiem butli stalowych	4:70
Żelazo i stal; drobnowymiarowe o szerokości od 13 do 6½ mm w kręgach i nie w kręgach . . .	4'—	Butle stalowe	14'—
Żelazo i stal; kształtowniki (Teowe, dwu-Teowe, Ceowe, Zetowe, Tepkowe, owalne, półokrągłe, okienne, poręczowe, trapezowe oraz o innych t. p. skomplikowanych profilach) o szerokości w największym wymiarze 40 mm i mniej; płaskie taśmowe, o grubości od 3½ do 1½ mm; uniwersalne (płaskie o szerokości powyżej 200 mm) wszelkiej grubości; blacha o grubości poniżej 5 mm do 1 mm włącznie	4'—	Hacele do podków końskich	5:40
Żelazo i stal; taśmowe o grubości poniżej 1½ mm; blacha o grubości poniżej 1 mm	5:30	Łopaty, chociażby z drewnianymi rączkami . . .	5'—
Stal szlachetna w prętach, w kręgach, profilowa, blacha ze stali szlachetnej; odlewy ze stali szlachetnej; wyroby kute, tłoczone (prasowane) i wyciskane (sztancowane) ze stali szlachetnej . . .	9'—	Widły, rydle, motyki, grabie, sapy, oskardy, kilofy, chociażby z drewnianymi rączkami	4:80
Blacha żelazna i stalowa, pokryta cynkiem . . .	5'—	Wagony kolejowe towarowe	5:50
Wyroby kotlarskie; zbiorniki, rezerwoary, konstrukcje żelazne, dźwigary mostowe, baseny, skrzynie i t. p. wyroby z blachy żelaznej i stalowej, oprócz wymien. w poz. 154 tar. celn. . .	5:40	Parowozy	14'—
Siatki jednolite (Streckmetall, metal deployé) . .	6:90	Części parowozowe specjalne, jako to: kotły i ich części kompletne przystosowane (np. [skrzynie paleniskowe, rury kotłowe z końcówkami miedzianymi i t. p.), armatury kotłowe, przegrzewacze pary, podgrzewacze i oczyszczacze wody, cylindry parowe obrobione, mechanizmy rucho, stawidła, hamulce i t. p.	14'—
Wiadra, beczki, puszk i t. p. naczynia z blachy żelaznej lub stalowej o grubości poniżej 4 mm, również cynkowanej, cynowanej lub powleczonej innymi nieszlachetnymi metalami, lakierowanej, malowanej lub drukowanej	5:50	Części wagonów, tendrów i parowozów, jako to: ostojnice, czołownice zderzakowe, skrzynie sprzęgłowe, zderzaki, trzony zderzakowe, sprężyny i kosze zderzakowe, haki wszelkie, ciągną, sprzęgi, resory wszelkie, zestawy kołowe oraz osie, koła i obręcze, maźnice i widły maźnicze, wózki jedno- i dwuosiowe i ich części, hamulce wagonowe i t. p.	6'—
Naczynia blaszane emaljowane	26'—	Tendry całkowite	6'—
Drut żelazny i stalowy o szerokości lub średnicy 6½ mm i mniej, również cynkowany, cynowany lub pokryty innymi nieszlachetnymi metalami . . .	4:20	Rury żelazne i stalowe, spawane lub ciągnięte, o średnicy wewnętrznej do 321 mm, z wyjątkiem rur wiertniczych	2:50
Drut kolczasty żelazny i stalowy, również cynkowany	4:30	Rury-przewody z blachy żelaznej lub stalowej wyginanej i spawanej o grubości powyżej 4 mm i średnicy powyżej 500 mm	5:40
Gwoździe żelazne i stalowe	4:30	Pióra do pisania (stalówki), linje biurowe z blachy stalowej	60'—
		Szpilki biurowe do torebek, pluskiewki i maszynki do segregatorów biurowych	30'—
		Spinacze biurowe z drutu żelaznego	8'—

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

PRZEWOZY WYTWORÓW PRZEMYSŁU GÓRNICZEGO (OPRÓCZ WĘGLA) ulegały

w ciągu ostatnich lat 3 zmianom, które uwydatnia zestawienie następujące (w tonach):

	1926 r.	1927 r.	1928 r.
Rudy żelazne	591.389	748.112	1,044.858
Rudy inne	184.178	222.823	270.535
Żuźle, szlaka i przepalki	135.787	255.079	375.012
Ropa naftowa	529.443	441.854	479.580
Benzyna i gazolina	133.946	149.360	170.365
Nafta świetlna	368.868	351.133	182.021
Oleje mineralne	200.568	104.271	256.126
Smoly naftowe	47.605	51.619	43.903
Parafina i wazelina	42.347	39.601	43.108
Sól zwykła	348.798	398.530	536.609
Gips, magnezyt, kreda	54.447	67.539	67.061
Wapień, dolomit, wapno	565.693	776.170	899.457
Kamienie nieobrobione	1.311.975	2.126.077	2.885.661
" " obrobione	26.651	48.351	32.090
Piasek, żwir, glina	560.150	791.112	1.314.248

Z przytoczonych liczb widać, iż z wyjątkiem ropy naftowej i nafty świetlnej wszystkie inne wytwory przemysłu górnictwa wykazują znaczny wzrost. Szczególnie zwiększyły się przewozy surowców hutniczych, soli oraz materiałów budowlanych.

Według komunikacji przewozy te dzieliły się w 1928 r. w sposób następujący:

	N a d a n i e:			Przybycie:		Tran-
	wewnątrz.	do zagra- port. nicę	port. z zagr.	z port. zagr.	z	zyt
Rudy żelazne	435.559	—	102.748	105.874	64.180	336.497
" inne	109.164	—	3.322	11.234	96.989	49.826
Żuźle, szlaka i t. p.	228.012	62	22.541	30.490	75.002	18.905
Ropa naftowa	477.581	15	192	2	7	1.783
Benzyna i gazolina	102.300	7.931	55.210	15	44	4.865
Nafta świetlna	139.279	9.356	31.434	15	1	1.936
Oleje mineral. opał.	71.599	18.113	55.609	415	564	142
" " smar.	74.136	10.294	19.666	596	1.584	3.408
Smoly naftowe	19.420	2.596	18.242	50	495	3.100
Parafina i wazelina	6.421	22.029	13.908	147	251	352
Sól zwykła	469.920	21.515	24.623	780	210	19.561
Gips, magnez., kreda	55.047	1.031	1.678	487	4.906	3.912
Wapień, dol., wapno	732.055	15.171	36.498	85	1.081	114.567
Kamienie nieobrob.	2.434.646	70.992	5.848	2.482	53.342	318.351
" obrobione	13.376	62	576	3.882	5.305	8.889
Piasek, żwir, glina	1.142.861	2.570	6.513	183	157.044	5.077

Zestawienie powyższe wykazuje ogromną przewagę przewozów wewnętrznych. Znaczniejszy wywóz istnieje w zakresie rud oraz przetworów naftowych, przywóz— w zakresie rud oraz piasku i gliny, tranzyt zaś— w zakresie rud i kamieni. Wywozimy ubogą rudę krajową do Niemiec i Czechosłowacji, sprowadzamy zaś rudę bogatą ze Szwecji i Z. S. R. R., której pewna ilość przewozi się również tranzytem do Czechosłowacji. Piasek kwarcytowy i glina kaolinowa idzie z Czecho-

słowacji do naszych hut szklanych i zakładów ceramicznych. Tranzyt zaś kamieni nieobrobionych odbywa się wyłącznie z Niemiec do Prus Wschodnich dla celów budowlanych.

Średnie przebiegi w poszczególnych komunikacjach stanowią (w km):

	N a d a n i e		Przybycie		Tranzyt
	wewnętrz.	do zagranicę	port.	z zagranicę	
Ruda żelazna	64	—	186	573	83
Ropa naftowa	270	—	—	—	—
Benzyna i gazolina	344	840	304	—	—
Nafta świetlna	370	830	370	—	—
Oleje mineralne	340	810	510	—	—
Sól	257	233	353	—	163
Wapno	157	—	—	—	316
Kamienie nieobrob.	126	—	—	—	290

POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE W LISTOPADZIE

1929 R. — Przewóz podróżnych w listopadzie r. ub. utrzymał się na tym samym poziomie, co i w październiku r. ub., mianowicie koleje przewoziły w tym miesiącu 12,940.217 osób, co w porównaniu z październikiem (13,176.995) wykazuje zmniejszenie o 1'8%, usprawiedliwione po części mniejszą liczbą dni (30) niż w październiku (31). W porównaniu z listopadem 1928 r. (13,150.621) ruch pasażerski zmniejszył się również nieznacznie (o 1'6%). Przeciętny dzienny naładunek wagonów towarowych na P. K. P. przedstawiał się w listopadzie 1929 r., jak następuje (dane tymczasowe w wagonach 15-tonowych):

NAŁADOWANO NA STACJACH P. K. P.:

A. — Dla przewozu do stacji polskich

	Październik	Listopad
Drobnica	1.442	1.332
Ładunki pociągowe	12	14
" wojskowe	176	147
" kolejowe gospodarcze	1.153	1.137
Ładunki rolnicze:	3.578	3.678
inwentarz żywy	175	148
ptactwo domowe żywe	14	14
zboże	303	365
ziemniaki	284	126
buraki cukrowe	2.339	2.433
pozostała aprowizacja	463	542
Drzewo:	859	819
kopalniane	120	125
obrobione	236	219
nieobrobione	219	181
opałowe	284	294
Węgiel:	3.983	4.151
górnosłański	2.635	2.791
dąbrowiecki	932	924
krakowski	405	407
cieszyński	11	29
Ropa i produkty naftowe:	175	194
w cysternach	156	173
w wagonach	19	21
Ładunki przemysłowe:	2.110	1.967
surowce dla przemysłu fabr. (oprócz drzewa)	282	284
produkcja przemysłowa	1.043	953
cukier	80	116
sól	79	91
nawozy sztuczne	55	84
narzędzia i maszyny rolnicze	15	13
materjały budowlane (oprócz drzewnych)	556	426
Wszelkie pozostałe ładunki całowagon.	1.170	1.175
Razem:	14.790	14.731

B. — Dla przewozu do stacji zagranicznych

Ładunki rolnicze:	137	112
zboże	95	82
inwentarz żywy	28	24
ptactwo domowe żywe	14	6
Drzewo	549	536
Węgiel:	3.165	2.784
górnosłański	2.585	2.228
dąbrowiecki	547	546
krakowski	33	10
Ropa i produkty naftowe:	52	46
w cysternach	45	38
w wagonach	7	9
Cukier	47	128
Pozostałe ładunki	345	286
Razem:	4.248	3.893
W tem przez Gdańsk:		
ładunki zbożowe	48	41
drzewo	109	94
węgiel	1.191	1.010
pozostałe ładunki	53	54

Ogółem naładowano na stacjach P. K. P. (A + B) 19.038 18.624

Naładowano w obrębie W. M. Gdańska 456 406

Przyjęto ładownych wagonów od Kolei zagran. 573 530

Tranzyt przez Polskę 1.260 1.101

Ogólna praca wagonów towarowych 21.327 20.661

Przewozy kolejowe w listopadzie — dzięki znacznym jeszcze przewozom masowych ładunków rolniczych, a zwłaszcza buraków cukrowych, utrzymały się prawie bez zmiany na wysokim poziomie październikowym. Mianowicie ogólna praca wagonów towarowych wyniosła 20.661 wagonów średnio-dziennie wobec 21.327 w październiku. Naładunek na stacjach polskich w porównaniu z miesiącem poprzednim obniżył się lekko — z 19.038 wag. śr.-dz. do 18.624 wag. śr.-dz., przyczem przewozy wewnętrzno-krajowe wyniosły 14.731 wag. śr.-dz., wobec 14.790 wag. śr.-dz. w październiku, nadanie zaś zagranicę odpowiednio 3.893 i 4.248 wag. śr.-dz. Naładunek w obrębie W. M. Gdańska, przyjęcie ładownych wagonów z zagranicy oraz tranzyt wykazały zniżkę.

Braku wagonów do przewozu ładunków w listopadzie nie było, a nawet z braku zapotrzebowania około 3.000 wagonów (krytych i platform) odstawione były do rezerwy. Również i innych trudności ruchowych przy przewozie ładunków w listopadzie nie było.

Przebieg pociągów w listopadzie r. ub. wyniósł pociągo-kilometrów:

w ruchu osobowym	5.401.225
w ruchu towarowym	5.305.729
Razem:	10.706.954

W porównaniu z październikiem r. ub. (11,279.383 poc.-km) przebieg pociągów zmniejszył się o 5'1%, w porównaniu zaś z listopadem 1928 r. (10,418.162 poc.-km) zwiększył się o 2'7%.

Wpływy eksploatacyjne Polskich Kolei Państwowych za listopad r. ub. wyniosły (w zł):

Z przewozu podróżnych	28.441.551
" " bagażu i przesyłek ekspres.	1.768.359
" " towarów	101.233.103
Inne	2.136.130
Razem:	133.579.143

co w porównaniu z październikiem r. ub. (zł 140,867.456) wykazuje zmniejszenie o 5'2%, a w porównaniu z listopadem 1928 r. (zł 123,193.026) zwiększenie o 8'4%.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

WYCIEZKI ZAGRANICZNE „ŻEGLUGI POLSKIEJ”.— Program wycieczek zagranicznych przedś. państw. „Żegluga Polska” na popularnym s. s. „Gdynia” na rok 1930 został już ostatecznie ustalony. Program wycieczek uwzględnia podróże do Kopenhagi oraz do Sztokholmu, gdzie w r. 1930 odbędzie się wielce interesująca wystawa.

W związku z coraz większą sprawnością organizacyjną „Żegludze Polskiej” udało się zniżyć koszty wycieczek.

Jak i w latach ubiegłych, turyści polscy przez cały czas pobytu zagranicą mieszkać będą na statku i tam się stołować.

Szczegóły wycieczek komunikuje na żądanie Wydział Pasazerski przedś. „Żegluga Polska” w Gdyni. Zamówienia na bilety będą przyjmowały również wszystkie agentury Międzynarodowego T-wa Wagonów Sypialnych & Cook i T-wa „Orbis”.

POCZTA I TELEGRAF

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

RUCH POCZTOWY, TELEGRAFICZNY I TELEFONICZNY W WAŻNIEJSZYCH MIASTACH W LISTOPADZIE 1929 R.¹⁾ był następujący (w tysiącach jednostek, wzgl. Z):

Nadano w urzędach poczt.-tel.	Listy zwykle i polecane	Listy wartościowe	Paczki	Przesyłki za pobraniem	Zlecenia pocztowe	Przekazy poczt. i tel. (wplacono na kwotę)	Wpłaty P. K. O. na kwotę	Czasopisma (egzemplarzy)	Telegramy	Rozmowy telef. między-miastowe i z zagranicą
Warszawa	36.304.9	19.4	174.9	82.3	69.3	16.619.0	30.668.2	4.276.7	64.3	145.8
Łódź	1.759.5	3.2	45.6	14.7	138.8	4.398.7	19.799.2	338.0	20.2	40.6
Lwów	5.056.2	8.6	46.9	23.6	23.6	5.749.2	15.967.2	1.328.7	18.7	43.8
Poznań	14.015.7	2.7	47.7	27.5	5.2	5.331.9	15.817.4	2.100.5	19.5	52.6
Kraków	5.494.0	5.3	53.9	25.0	13.5	4.270.9	14.084.7	1.704.2	18.0	42.8
Wilno	3.174.9	2.2	13.8	4.6	17.3	2.222.2	5.625.3	421.4	10.4	17.1
Katowice	1.538.4	1.7	23.6	9.0	10.6	3.415.5	5.312.0	47.9	14.5	78.3
Lublin	721.9	1.4	6.0	1.4	2.7	1.941.0	4.881.9	126.0	7.4	24.7
Bydgoszcz	882.2	0.8	15.6	4.5	3.6	1.950.8	5.293.1	779.6	7.3	25.9
Sosnowiec	459.9	0.6	3.5	0.8	3.7	1.720.2	3.108.5	26.2	4.3	18.0
Częstochowa	575.7	0.5	7.8	3.5	2.8	928.8	3.018.7	54.3	3.5	7.4
Białystok	1.661.0	1.3	4.1	1.8	4.7	903.9	3.196.4	20.9	3.4	12.9
Król. Huta	990.7	0.4	2.7	2.3	0.9	1.030.3	5.047.8	2.1	3.1	13.5
Radom	265.5	0.3	3.7	2.5	3.4	796.0	2.594.1	22.4	2.2	10.7
Dąbrowa Górń.	121.4	0.1	0.9	0.1	0.3	274.7	1.627.1	—	0.7	1.8
Kielce	198.9	0.2	6.5	4.4	1.5	836.9	2.641.5	36.8	2.4	10.3
Włocławek	251.3	0.2	1.8	0.6	3.0	622.9	1.946.8	22.6	2.0	24.1
Toruń	908.5	0.4	3.8	1.6	0.4	1.353.0	3.515.0	242.9	3.3	20.6
Tarnopol	241.2	1.4	2.9	0.6	0.5	638.5	1.678.3	2.6	2.4	8.1
Brześć n/B.	224.8	0.5	1.5	0.4	0.3	747.2	1.731.6	27.2	2.4	6.2
Będzin	202.7	0.2	1.4	0.4	2.3	719.9	6.590.1	3.9	1.5	6.6
Drohobycz	178.4	0.3	1.2	0.4	0.3	638.7	1.154.3	1.2	1.4	5.9

Nadeszło do urzędów poczt.-tel.	Listy zwykle i polecane	Listy wartościowe	Paczki	Przesyłki za pobraniem	Zlecenia pocztowe	Przekazy poczt. i tel. (wplacono na kwotę)	Wpłaty P. K. O. na kwotę	Czasopisma (egzemplarzy)	Telegramy	Rozmowy telef. między-miastowe i z zagranicą
Warszawa	11.484.9	16.0	61.8	7.2	17.6	27.254.4	2.955.3	328.5	87.2	194.4
Łódź	2.354.9	3.3	21.8	6.1	23.5	18.615.8	1.130.9	134.5	22.1	42.5
Lwów	3.658.5	9.6	47.2	7.3	5.8	8.455.9	3.624.9	498.0	32.3	45.4
Poznań	2.108.2	1.5	31.2	10.3	1.4	5.365.6	1.388.6	124.2	21.8	66.0
Kraków	4.528.3	5.8	36.9	5.5	4.8	5.178.2	2.148.4	78.3	17.6	51.6
Wilno	773.9	4.0	12.0	3.9	2.3	3.954.4	663.9	216.0	13.0	22.1
Katowice	1.631.7	1.0	21.4	3.8	3.7	2.233.9	572.8	492.6	12.1	86.0
Lublin	370.3	2.5	4.7	3.7	1.0	1.626.1	302.5	60.9	6.8	28.9
Bydgoszcz	874.8	0.8	18.9	4.6	0.9	433.8	801.5	137.8	6.6	27.2
Sosnowiec	453.4	0.4	6.3	2.4	2.0	866.3	242.6	131.8	4.1	17.7
Częstochowa	608.6	1.0	6.6	3.1	1.7	1.455.9	294.6	63.4	3.7	9.5
Białystok	1.025.5	1.5	6.0	1.4	1.5	1.674.1	222.4	63.5	4.2	13.7
Król. Huta	775.9	0.2	5.3	1.8	0.7	466.3	261.4	21.9	2.7	17.7
Radom	336.1	1.2	4.1	1.8	0.6	1.334.5	187.7	45.9	2.5	7.7
Dąbrowa Górń.	60.3	0.1	1.2	0.6	0.4	237.0	108.8	5.5	0.9	2.2
Kielce	239.6	0.7	5.8	1.5	1.0	921.1	198.3	25.4	2.4	8.1
Włocławek	272.7	0.9	3.4	1.6	1.3	858.8	164.8	135.7	1.9	21.1
Toruń	916.0	0.5	7.1	2.6	0.7	1.098.1	428.9	52.1	3.8	20.0
Tarnopol	326.1	1.8	8.3	2.5	0.5	626.8	223.5	3.4	2.3	9.9
Brześć n/B.	217.5	1.4	3.8	1.3	0.5	677.5	186.7	23.1	2.9	5.2
Będzin	132.3	0.2	3.3	2.0	1.5	642.2	101.5	5.9	1.5	6.5
Drohobycz	300.0	0.7	3.2	1.6	0.5	401.3	336.1	29.5	1.5	8.0

¹⁾ Dane za październik 1929 r. — p. tyg. „Przemysł i Handel” zesz. 50/1929, str. 2212.

IŁOŚĆ WEKSLI, ZAPROTESTOWANYCH W URZĘDACH POCZTOWYCH W LISTOPADZIE 1929 R. —
podaje poniższe zestawienie:

Nazwa urzędu poczt.	Ilość weksli zaprotestowanych	S u m a
		zł
Warszawa	844	162.369'62
Łódź	402	64.633'00
Lwów	365	61.880'20
Poznań	209	51.788'35
Kraków	186	29.857'00
Wilno	114	16.381'25
Katowice	206	40.324'44
Lublin	205	34.493'96
Bydgoszcz	183	36.304'70
Sosnowiec	195	44.752'64
Częstochowa	111	25.623'00
Białystok	68	11.958'95
Król. Huta	167	36.123'78
Radom	82	12.175'00
Dąbrowa Górna	36	6.535'56
Kielce	69	13.237'50
Włocławek	95	13.439'80
Toruń	127	23.710'58
Tarnopol	70	9.409'70
Brześć n/B.	74	11.068'38
Będzin	79	16.454'55
Drohobycz	61	11.188'91

Ogółem w urzędach pocztowych na całym obszarze Rzeczypospolitej zaprotestowano 60.360 weksli na kwotę zł 10,117.293'27.

W PŁYWY I ROZCHODY PRZEDS. „POLSKA POCZTA, TELEGRAF I TELEFON” ORAZ PRZEDS. „RADJOTELEGRAF” W LISTOPADZIE 1929 R.
przedstawiają się, jak następuje (w zł):

W p ł y w y :

Urzędy poczt., telegr. i telef.	18,515.996'32
Główne Składy Materjałów P. i T.	307'59
Izba Kontroli Rach. P. i T.	37'64

Razem: 18,516.341'55

Radjotelegraf	928.834'02
-------------------------	------------

Ogółem: 19,445.175'57

R o z c h o d y :

Urzędy poczt., telegraf. i telef.	16,726.871'93
Główne Składy Materjałów P. i T.	28.371'19
Izba Kontroli Rach. P. i T.	75.721'47

Razem: 16,830.964'59

Radjotelegraf	110.871'72
-------------------------	------------

Ogółem: 16,941.836'31

Nadwyżka wpływów nad rozchodami, osiągnięta przez Zarząd Poczty i Telegrafów z państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” oraz przedsiębiorstwa „Radjotelegraf” w listopadzie 1929 r., wynosiła zł 2,503.339'26.

Niezależnie od tego dochody i wydatki Zarządu, wykonywanego przez Ministerstwo Poczty i Telegrafów, stanowiły: zł 11.639'60 w dochodach i zł 319.251'39 w wydatkach.

IŁOŚĆ ROZMÓW TELEFONICZNYCH MIEJSCOWYCH, PRZEPROWADZONYCH W LISTOPADZIE 1929 R. — podaje następujące zestawienie:

Centrala	P. A. S. T.	Państwowa	Razem
Warszawa	20,558.032	175.000	20,733.032
Łódź	4,583.538	1.037	4,584.575
Lwów	4,373.140	2.446	4,375.586
Poznań	—	6,502.835	6,502.835
Kraków	—	2,181.160	2,181.160
Wilno	—	1,347.073	1,347.073
Katowice	—	1,041.913	1,041.913
Lublin	681.840	211	682.051
Bydgoszcz	—	875.670	875.670
Sosnowiec	609.890	—	609.890
Częstochowa	—	349.726	349.726
Białystok	711.000	79	711.079
Król. Huta	—	382.795	382.795
Radom	—	260.097	260.097
Dąbrowa Górna	122.598	—	122.598
Kielce	—	1,305.075	1,305.075
Włocławek	—	440.610	440.610
Toruń	—	1,303.356	1,303.356
Tarnopol	—	24.852	24.852
Brześć n/B.	—	297.369	297.369
Będzin	331.605	—	331.605
Drohobycz	235.990	285	236.275

ROZWÓJ SIECI TELEGRAFICZNEJ I TELEFONICZNEJ. — Służbę telegraficzną względnie telefoniczną zaprowadzono:

w urzędach pocztowych: Łunna, pow. grodzieński,
Ostrozec, „ dubieński,
Raniżów „ kolbuszowski,
w agencjach pocztowych: Berezne n. Horyniem pow. stoliński,
Chobrzany, „ sandomierski,
Holynka, „ grodzieński,
Kamieńczyk, „ radzyński,
Kotra, „ prużański,
Kosin n. Wisłą, „ janowski,
Laszki koło Bobrowki, „ jarosławski,
Mały Płock, „ kolneński,
Raławice, „ miechowski,
Werejki, „ wolkowski.

PRAWO I SĄD W ŻYCIU GOSPODARCZYM

ORZECZNICTWO SĄDOWE

PRAWO PROSTOWANIA PRAWOMOCNEGO JUŻ WYMIARU PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI. — Wedle

§ 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o wymiarze i poborze państw. pod. od nieruchomości. z dn. 17/VI 1924 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 51, poz. 523), do wymiaru i poboru podatku od nieruchomości, znajdujących się na obszarze gmin miejskich, powołane są zarządy tych gmin. Tryb postępowania władzy wymiarowej określają §§ 16 i 17 tego rozporządzenia, a w szczególności przewidują one obliczenie przypadającego podatku od ustalonych podstaw wymiaru, wyrażonych w złotych, rozesłanie indywidualnych nakazów płatniczych i obwieszczenie o zakończeniu czynności rozesłania nakazów.

W §§ 19 i 20 rozporządzenie określa warunki wnoszenia odwołań przez płatników i tryb postępowania na te odwołania.

W § 21 wreszcie przewiduje rozporządzenie wypadki, mogące uzasadnić całkowite lub częściowe umorzenie wymienionego podatku na prośbę płatnika. Brak natomiast w rozporządzeniu lub też w późniejszych przepisach prawnych, uzupełniających

lub zmieniających to rozporządzenie (a mianowicie w ustawie z dn. 1 kwietnia 1925 r. i w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 12 marca 1928 r.), przepisu, któryby wypozażał władze wymiarowe w prawo do późniejszego prostowania na niekorzyść płatnika podatku wymierzonego, na który płatnik otrzymał przepisany nakaz płatniczy i przeciw któremu nie wniósł odwołania. Skoro ustawa prawo płatnika do odwołania się od wymiaru podatku ogranicza w czasie do okresu 14-dniowego od dnia następnego po doręczeniu nakazu płatniczego i wyraźnie postanawia, że spóźnione odwołania pozostawia władza bez rozpoznania, czyli że po upływie 14-dniowego okresu czasu płatnik traci prawo do kwestjonowania wymierzonego mu podatku, to brak wszelkiej podstawy do domniemania, iż władzy przysługuje prawo prostowania prawomocnego już wymiaru na niekorzyść płatnika, jeżeli kiedykolwiek później ujawni się, że pierwotny, aczkolwiek dla płatnika prawomocny już wymiar podatku opiera się na podstawach, zdaniem władzy sprzecznych z materialnymi przepisami ustawy. Wypadki bowiem, w których władza jest uprawniona do prostowania wymiarów prawomocnych na niekorzyść płatników, należy uznać

za wyjątek od zasady niewzruszalności podatku prawomocnie wymierzonego i takie wypadki musi ustawa wyraźnie określić. Ustawodawstwo podatkowe polskiemu znana jest zresztą instytucja prostowania wymiaru pierwotnego z urzędu, a zatem poza wolą lub nawet wbrew woli płatnika, lecz odnośnie ustawy nie tylko wyraźnie to uprawnienie władzy ustanawiają, lecz także określają granice tego uprawnienia, jak np. ustawa o państwowym podatku dochodowym z dn. 16 lipca 1920 r. w art. 84, ustawa o państwowym podatku przemysłowym z dn. 14 maja 1923 r. w art. 84, ustawa o podatku majątkowym z dn. 11 sierpnia 1923 r. w art. 53. Skoro ustawa o państwowym podatku od nieruchomości przepisów, dotyczących dodatkowych wymiarów, nie zawiera, to skarga trafnie zarzuca zaskarżonemu orzeczeniu niezgodność z ustawą, skoro oddała ono odwołanie, w którym strona zwalczała dodatkowe wymiary jako pozbawione formalnej podstawy prawnej.

Ponieważ zaskarżona decyzja jest sprzeczna z wyżej wyluszczonej wykładnią ustawy, przeto Najwyższy Trybunał Administracyjny na zasadzie i w myśl art. 26 ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym orzekł uchylenie orzeczenia i zwrot opłaty wniesionej przy skardze. (Wyrok N. T. A. z dn. 23/IX 1929 r. L. Rej. 2356/27 w sprawie skargi Browarów Chelmińskich, Tow. Akc. w Chelmie).

POSZUKIWANIE Z WEKSLI CZY Z RACHUNKU BIEŻĄCEGO? — Bank wystąpił przeciwko klientowi o zasądzenie należności z weksli protestowanych. Sąd I instancji powództwo zasądził, jednakże sąd odwoławczy wyrok ten uchylił i powództwo oddalił, opierając się na złożonych przez pozwanego rachunkach pozywającego banku, w których to rachunkach figurowały także weksle, stanowiące przedmiot sprawy. Sąd odwoławczy uznał, że, wobec istnienia między stronami stosunku kontokurentowego, roszczenia banku nie mogą być oparte na poszczególnych pozycjach rachunkowych, a przedmiotem do-

chodzenia może być tylko saldo, wykazane przy zamknięciu rachunku bieżącego.

W skardze kasacyjnej powodowy bank wskazał, że sporne sumy nigdy nie były zapisane na kredycie rachunku pozwanego, nie może więc być mowy o tem, iżby przy dochodzeniu ich została z rachunku kontokurentowego wyjęta poszczególna pozycja rozrachunkowa.

Zarzut ten Sąd Najwyższy (w sprawie Nr. I C 1606/28) uznał za uzasadniony, wyjaśniając, co następuje:

Przy istnieniu stosunku kontokurentowego nie mogą być przedmiotem poszukiwania oddzielne pozycje debetowe rachunku, w danym jednak wypadku chodzi o realizację pozycji kredytowej, mianowicie o uzyskanie zapłaty za weksli, które, jak to jest ustalone w sprawie, zapisane były przez bank na dobro rachunku bieżącego pozwanego. Gdy więc weksle te, przyjęte jako gotówka, opłacone nie zostały, Bank może poszukiwać niezależnej z nich sumy, niezależnie od salda, przy którego wyprowadzeniu suma ta zostanie potrącana z kwot, których pozwany był dłużnikiem.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZAWIADOWCY SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ. — Sąd Najwyższy w Izbie III (dla b. dzielnicy austriackiej) wyjaśnił (w sprawie Rw. 898/28), że niewpisanie transakcji handlowej, zawartej w lokalu spółki z ogr. odpow. przez zawiadowcę tejże spółki z osobą trzecią (klientem), stwierdza tylko pewną niedbałość w prowadzeniu księgowości, nie może jednakże mieć znaczenia przy rozstrzygnięciu kwestji odpowiedzialności prawnej, wynikającej z rzeczonyj transakcji. Z chwilą, gdy zawiadowca spółki z ogr. odp. zawarł umowę z klientem w lokalu spółki, działając właśnie w charakterze zawiadowcy, to wobec osoby tejże (klienta) odpowiedzialność prawną ponosi spółka, a nie zawiadowca osobiście.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Zwrot cła przy wywozie maszyn włókienniczych — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Han. oraz Rolnictwa z dn. 30/XII 1929 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 1/1930 poz. 3).

Legalizacja narzędzi mierniczych — rozp. Ministra Przem. i Han. z dn. 27/XII 1929 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 1/1930, poz. 4).

Dozwolenie bekoniarniom stosowania wag ze skalami miar systemu angielskiego — rozp. Ministra Przem. i Han. z dn. 27/XII 1929 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 1/1930, poz. 5).

NOWE SPÓŁKI AKCYJNE

— „Polsko-Brazylijska Spółka Handlowa”, S. A. z siedzibą w Gdyni: kap. zakł. zł 1,000,000; założyciele: Władysław Leon Gellert (Krakowskie Przedmieście 5), Stanisław Hirszel (Kopernika 10), Stefan Laurysiewicz (Bagatela 10), Piotr Michałowicz w Poznaniu, Adolf Sturm (ul. Senatorska 6), Jerzy Sturm (ul. Senatorska 4), Jerzy Scigalski (Pięka 20), Maksymilian Wizel (Czackiego 8), Stanisław Lambert w Gdańsku); akt notarialny zeznany w dn. 28 maja 1929 r. przed Notariuszem Juljanem Siennickim Nr. Rep. 2.553.

— Polska Spółka Obuwia „Bata”, S. A. w Krakowie: kap. zakł. zł 250,000; założyciele: Tomasz Bata, zam. w Zlinie, Zygmunt Bilewicz w Krakowie i Dr. Samuel Horowitz, zam. w Krakowie; akt notarialny zeznany przed notariuszem Wiślockim w Krakowie dn. 20 grudnia 1929 r. za Nr. Rep. 30.793.

— Fabryka Wyrobów Jedwabnych „Klinge i Schulz”, S. A. z siedzibą w Łodzi: kap. zakł. zł 4,500,000; założyciele: Fryderyk Kling, zam. w Monachjum, Robert Schulz, zam. w Berlinie, i Herman Schulte w Łodzi, ul. Kałna 22; akt notarialny zeznany przed notariuszem Szymonem Landau dn. 17 grudnia 1929 r. N. Rep. 1622.

PODWYŻSZENIE KAPITAŁÓW ZAKŁADOWYCH W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

zatwierdzone w dniu:

17 grudnia 1929 r.:

— „Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskim”, S. A. z siedzibą w Sosnowcu: pow. kap. zakł. o zł 2,000,000, czyli do zł 3,200,000 drogą IV emisji akcji, nom. wart. zł 100; cena emisyjna zł 105.

— „Sieci Elektryczne”, S. A. z siedzibą w Warszawie: pow. kap. zakł. o zł 1,250,000, czyli do zł 1,500,000, drogą nowej emisji akcji, nom. wart. zł 100; cena emisyjna zł 100.

23 grudnia 1929 r.:

— „Dolina Przemysł Leśny, S. A. z siedzibą we Lwowie: pow. kap. o zł 50,000, czyli do zł 200,000, drogą nowej emisji akcji, nom. wart. zł 10; cena emisyjna zł 10.

— „Angielsko-Szwedzko-Polski Przemysł Gumowy „Gentleman”, S. A. z siedzibą w Łodzi: pow. kap. zakł. o zł 3,000,000, czyli do zł 4,000,000, drogą II emisji akcji, nom. wart. zł 100; cena emisyjna zł 100.

30 grudnia 1929 r.:

— Dom Rolniczy, Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza „H. Mühsam”, S. A. z siedzibą we Włocławku: pow. kap. zakł. o zł 60,000, czyli do zł 660,000, drogą nowej emisji akcji, nom. wart. zł 100; cena emisyjna zł 140 (fuzja ze spółką akcyjną „Kujawska Fabryka Maszyn i Odlewnia” we Włocławku).

31 grudnia 1929 r.:

— Towarzystwo Akcyjne Fabryki Cukru i Rafinerji „Żubna i Szreniawa” z siedzibą w Kazimierzu Wielkim: 1) zmniejszenie kap. zakł. o zł 1,000,000, czyli do zł 450,000, drogą zmniejszenia nom. wart. akcji ze zł 100 na zł 20, i zastąpienie każdych pięciu akcji nom. wart. zł 20 przez jedną akcję wart. nom. zł 100; 2) pow. zmniejszonego kap. zakł. o zł 1,050,000, czyli do zł 1,500,000, drogą emisji złotowej akcji, nom. wart. zł 100; cena emisyjna 105/20.

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

20 stycznia:

— „Związek Przedsiębiorców Gorzełń Rolniczych”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 17 w lokalu S-ki we Lwowie, ul. 3 Maja 16.

22 stycznia:

— „K. Buszczyński i Synowie”, Hodowla Nasion w Warszawie, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Mazowiecka 1.

— Cukrownia „Strzyżów”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 17 m. 30 w lokalu Związku Cukrowni w Warszawie, ul. Moniuszki 11.

25 stycznia:

— Zakłady Przemysłowe „Merkury”, S. A.: zebra. nadzwycz. — o godz. 11 w lokalu Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie, pl. Halicki 15.

27 stycznia:

— Towarzystwo Przemysłowe Zakładów Mechanicznych „Lilpop, Rau i Loewenstein”, S. A.: zebra. nadzwycz. (II termin) — o godz. 16 w lokalu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, ul. Czackiego 3.

— „Zakłady Przemysłowe w Tenczynku”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Krakowie, ul. Sławkowska 1.

29 stycznia:

— „Pepege” Polski Przemysł Gumowy, S. A.: zebra. nadzwycz. — o godz. 10 w lokalu S-ki w Grudziądzu.

30 stycznia:

— „Małopolska Spółka Akcyjna dla Przemysłu Naftowego”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 11 w lokalu S-ki we Lwowie, ul. Supińskiego 5.

31 stycznia:

— „Tehate”, Towarzystwo dla Handlu, Przemysłu i Rolnictwa, S. A.: zebra. zwycz. (likwidacja) — o godz. 16 w lokalu Franc. Tow. Akc. „Perun” w Warszawie, ul. Mazowiecka 7 (ew. II termin — o godz. 17).

1 lutego:

— „Kolej Lokalna Borki Wielkie - Grzymałów”, S. A.: zebra. nadzwycz. (zm. stat.) — o godz. 11 m. 30 w lokalu Biura Zarządów Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie (Gmach Dyrekcji Kolei Państwowych, IV p., pokój 453).

3 lutego:

„Kolej Lokalna Lwów-Stojanów”, S. A.: zebra. nadzwycz. (zm. stat.) — o godz. 11 m. 30 w lokalu Biura Zarządów Małopolskich Kolei Lokalnych we Lwowie (gmach Dyrekcji Kolei Państwowych, IV p., pokój 453).

4 lutego:

— „Częstocickie T-wo Fabryk Cukru”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Królewska 35.

— Towarzystwo Wód Mineralnych „Druskieniki”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 18 w Warszawie, ul. Smolna 22, m. 7.

— Fabryka Wyrobów Metalowych „I. M. Proszower i S-Ka”, S. A.: zebra. nadzwycz. — o godz. 19 w Warszawie, al. Jerozolimskie 25.

8 lutego:

— Zakłady „Braci Porębskich”, S. A.: zebra. nadzwycz. — o godz. 17 w lokalu S-ki w Roźdzeniu-Szopienicach.

11 lutego:

— „Budowlana Spółka Akcyjna”, S. A.: zebra. zwycz. (pow. kap. zakł.) — o godz. 16 w lokalu S-ki w Łodzi, ul. Narutowicza 16 (ew. II termin — dn. 26 lutego).

13 lutego:

— „Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe na Zastaw Ruchomości”, S. A.: zebra. zwycz. — o godz. 18 w Warszawie, ul. Szkolna 10.

— „Kościańska Kolej Powiatowa”, S. A.: zebra. zwycz. (zm. stat.) — o godz. 16 w sali posiedzeń Wydziału Powiatowego w Kościanie.

20 lutego:

— „Fabryka Cukru w Mełnie”, S. A.: zebra. nadzwycz. (zm. stat.) — o godz. 11 w Hotelu „Pod Złotym Lwem” w Grudziądzu.

SPRAWY SAMORZĄDOWE

O ZASADNICZY TYP GMINY WIEJSKIEJ W POLSCE. — Na odbytem w dn. 21 i 22 grudnia r. ub. posiedzeniu Rady Zjazdów Samorządu Ziemskiego referat o zasadniczym typie gminy wiejskiej w Polsce wygłosił Dr. M. Z. Jaroszyński.

Prelegent stwierdził, iż terytorjalny okrąg gminy winien tworzyć jednostkę, obejmującą skupienie ludności o możliwie jednolitych zainteresowaniach gospodarczych, jednocześnie zaś winien odpowiedzieć warunkowi niezbędnej żywotności. Granice gmin, utworzone historycznie na zasadach bezpośredniego sąsiedztwa, nie zawsze odpowiadają powyższym warunkom: konieczność zaspokajania potrzeb mieszkańców zmusza ich do ciążenia ku miejscowościom, leżącym niejednokrotnie poza obrębem historycznie utworzonej gminy. W ten sposób wytwarzają się ośrodki ciążenia miejscowości, leżących poza administracyjnym obrębem danej jednostki gminnej.

Racjonalne określenie granic okręgu terytorjalnego gminy i powiatu wymaga uprzednio dokładnego sprecyzowania funkcji, jakie stać się mają udziałem tych podstawowych jednostek samorządu ziemskiego. Gmina miejscowa, obejmująca nieznaczny obszar terytorjalny, jest zdolna do wykonania jedynie prymitywnych funkcji, nie wymagających nakładu większych środków materialnych lub intelektualnych, czy też bardziej skomplikowanego aparatu administracyjnego. Szereg zadań samorządowych, dziś należących do gminy, winny być skoncentrowane w rękę powiatu. Jednocześnie dla celów administracji państwowej w gminach miejscowych winny być utworzone odrębne okręgi w obrębie powiatu. Skoncentrowanie jednak wszystkich zadań samorządu w jednostce powiatowej, niezbędne przy tworzeniu gmin miejscowych, przeczy zasadzie samorządu, gdyż cały szereg funkcji stanowi jedynie przedmiot zainteresowania gminy; słuszne jest więc tworzenie gminy zbiorowej, która obejmuje większą liczbę miejscowości, opartą na szerszym kole wspólnych zainteresowań mieszkańców, nie tylko na współżyciu sąsiedzkiem. O wielkości gminy winna decydować siła atrakcyjna jej centrum oraz zdolność wypełniania przez nią zadań, stanowiących jej zakres działania. Gmina winna więc wypełnić zadania samorządowe w dziedzinie szkolnictwa powszechnego (zakładanie i utrzymanie szkół), oświaty pozaszkolnej (utrzymywanie bibliotek i czytelni), opieki społecznej (utrzymanie zakładów opieki oraz tworzenie stałych urzędów o charakterze przychodni), zdrowia publicznego (przychodnie, ośrodki zdrowia), dróg publicznych (zarówno w obrębie jednej miejscowości, jak i łączących poszczególne miejscowości), weterynaryjnej (np. oglądacze zwierząt). Tworzenie oddzielnych organów, których celem byłoby wykonywanie funkcji pomocniczych w dziedzinie administracji państwowej prelegent uważa za szkodliwe.

Celem wykonania powyższych zadań gmina powinna posiadać odpowiednio wykwalifikowany personel administracyjny. Zdolność gminy do utrzymania odpowiedniego personelu winna stanowić jedno z kryteriów oceny wielkości gminy. Przy ustaleniu gminy należy wziąć pod uwagę nie tylko daną miejscowość, nadającą się do utworzenia odrębnej jednostki administracyjnej, lecz i okoliczne miejscowości, jeśli punktem ciążenia ich jest wzięty pod uwagę okrąg. W ten sposób poszczególne gminy w Polsce będą się wydatnie różnić obszarem i liczbą ludności, stanowiąc jednak jednolite okręgi, zdolne do wypełniania przypadających im w udziale zadań.

Przejsie od gminy miejscowej do zbiorowej winno się odbywać stopniowo; w województwach zachodnich należy wyzyskać w tym celu istniejącą organizację wójtostw, w województwach południowych przejsie to mogłoby się odbyć przez powołanie do życia organizacji, w rodzaju pruskich okręgów urzędowych; przyczem w obu wypadkach rady wójtostw i okręgów winny posiadać prawo przenoszenia na siebie kompetencji gmin.

W dyskusji podniesiono, iż tworzenie gmin zbiorowych winno się odbywać stopniowo, przyczem zadania gmin w całym Państwie nie mogą być jednolite ze względu na różnorodny poziom kulturalny ludności w poszczególnych częściach kraju. Przy tworzeniu gmin zbiorowych należy też uwzględnić minimalną siłę płatniczą ludności, którą należy określić w cyfrach. Tworzenie gmin według zasad wyszczególnionych w poprzednim referacie winno się odbywać drogą ewolucji, nie zaś reskryptu, gdyż wtedy gmina byłaby wytworem sztucznym. Wypowiedziano się też przeciw określeniu sposobów, w jaki odbywać się powinno przejsie od gminy ściśle miejscowej do gminy zbiorowej w województwach zachodnich i południowych.

Prelegent wyjaśnił, iż w referacie swym przedstawił typ gminy zbiorowej, jako gminy idealnej, nie oparty na wzorze gminy, jaką obecnie posiadamy na terenie b. zaboru rosyjskiego. Nawet stopniowe przekształcenie obecnego stanu winno być ustawowo uregulowane. Zdolność podatkowa ludności nie da się ściśle ustalić w cyfrach, podobnie jak liczba ludności.

W sprawie, dotyczącej obszaru gminy wiejskiej, Rada uchwałała jednogłośnie następujące wnioski: 1) zachodzi potrzeba stworzenia w Polsce gminy wiejskiej jednolitej pod względem zdolności gminy do wypełniania zadań w dziedzinie administracji samorządowej i państwowej; 2) gmina winna być tak wielka, by mogła wypełnić istotne zadania samorządowe w sprawach, które nie są przedmiotem zainteresowania całego powiatu, oraz zadania administracji państwowej, polegające na funkcjach wykonawczych i pomocniczych (w tym celu gmina między innymi winna być zdolna utrzymać minimalny, lecz stały i fachowy personel administracyjny); 3) gminą, odpowiadającą warunkom powyższym, będzie z reguły gmina zbiorowa, t. j. obejmująca większą liczbę miejscowości historycznych; przy ustalaniu granic gminy należy baczyć, by w jej obrębie istniało naturalne ognisko, skupiające wspólne zainteresowania miejscowości, objętych granicami gminy; 4) w województwach środkowych i wschodnich należy w obrębie gminy utrzymać gromadę wiejską, jako terytorjalną korporację prawa publicznego, ograniczoną w swych funkcjach głównie do dobrowolnego zakresu działania; 5) przejsie od gmin ściśle miejscowych do zbiorowych w województwach zachodnich i południowych odbyć się powinno stopniowo przez stworzenie nadbudowy nad gminą ściśle miejscową.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI I OPŁATY

EKSPORTOWY WOLNY SKŁAD CUKRU W GDYNI. — Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że w eksportowym wolnym składzie cukru w Gdyni, prowadzonym przez przedsiębiorstwo pod firmą „Powszechne zakłady magazynowe i transportowe „Pantarej” S. A., może być przechowywany wyłącznie cukier pozakontyngentowy, przeznaczony na wywóz zagranicę (Rozp. z dn. 30 grudnia 1929 r. L. D. VI 3417/3/29).

MONOPOLE

WYSOKOŚĆ PRAWA ODPEŁU NA TRZECHLECIE 1930/31, 1931/32 i 1932/33. — Na podstawie art. 47 i 96

rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26 marca 1927 r. o monopolu spirytusowym — po porozumieniu się z Ministerstwem Rolnictwa Minister Skarbu ustalił na poszczególne kampanje trzechlecia 1930/31, 1931/32 i 1932/33 r. prawo odpełu w wysokości 1,250.000 hektolitrow spirytusu 100°, z czego 1,000.000 hl przypada do podziału pomiędzy gorzelnie rolnicze (92%) i przemysłowe (8%), 250.000 hl zaś spirytusu 100° pozostawia się jako rezerwę. Prawo odpełu dla gorzelni rolniczych i przemysłowych dla poszczególnych województw na trzechlecie 1930/31, 1931/32 i 1932/33 ustala się w wysokości następującej (w hektolitrach 100°):

WOJEWÓDZTWO	Prawo odpełu gorzelni rolniczych	Prawo odpełu gorzelni przemysłowych				Razem	Ogólne prawo odpełu dla gorzelni rolniczych i przemysłowych
		przerabiających melase	drożdżowych	owocowych	pejsachowych		
Warszawskie	64.694	9.577	1.744	—	—	11.321	76.015
Łódzkie	50.456	9.243	2.222	—	—	11.465	61.921
Kieleckie	35.205	9.238	579	—	—	9.817	45.022
Lubelskie	69.910	13.231	1.094	—	—	14.325	84 235
Białostockie	22.090	—	—	—	—	—	22.090
Wileńskie	12.893	—	398	—	—	398	13.291
Nowogródzkie	16.983	—	—	—	—	—	16.983
Poleskie	13.019	—	—	—	—	—	13.019
Wołyńskie	8.415	—	457	—	—	427	8.842
Poznańskie	289.871	—	8.547	116	—	8.713	298.584
Pomorskie	105.047	—	—	491	—	491	105.538
Krakowskie	22.345	12.031	243	738	—	13.012	35.357
Lwowskie	94.667	6.222	549	22	—	6.793	101.460
Stanisławowski	22.007	—	1.431	—	—	1.431	23.438
Tarnopolskie	75.212	—	224	—	—	224	75.434
Śląskie	17.185	—	—	83	—	83	17.269
—	—	—	—	—	1.500	—	—
Razem	920.000	59.542	17.458	1.500	1.500	80.000	1.000.000

PATENTY AKCYZOWE NA 1930 R. OD DETALICZNEJ SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH. —

Min. Skarbu podało do wiadomości podwładnych urzędów, że nie należy wydawać patentów akcyzowych przedsiębiorstwom, którym wdrożono dochodzenia karno-skarbowe o pokątny wyszynk napojów o zawartości wyżej jak 2½% alkoholu. Jednocześnie Min. Skarbu podkreśliło konieczność ścisłej kontroli nad przedsiębiorstwami detalicznej sprzedaży piwa, wina i miodu o zawartości poniżej 2½% alkoholu, podejrzanemi o pokątny wyszynk napojów o zawartości wyższej jak 2½% alkoholu i wdrażania — w razie stwierdzenia uprawiania takiego wyszynku — przeciw winnym dochodzenia karno-skarbowego (Rozp. z dn. 27 grudnia 1929 r. L. D. VI 10485/konc/29). Min. Skarbu wyjaśniło również, że patenty akcyzowe na I półrocze 1930 r. mogą być wydane tylko tym czynnym dotąd na prawach likwidacji przedsiębiorstw detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, które uzyskały dalsze przedłużenie terminu likwidacji do dn. 30 czerwca 1930 r. Zarządzenie to nie dotyczy sprawy wydawania patentów akcyzowych przedsiębiorstwom detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, czynnym na podstawie ważnych niezakwestjonowanych koncesyj (okólnik z dn. 29 listopada 1929 r. L. D. VI 9364/konc/29).

OPŁATY PATENTOWE OD OBROTU IMPORTOWANEMI NAPOJAMI ALKOHOLOWEMI W SKŁADACH FABRYCZNYCH. —

Po myśli art. 75 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 29 marca 1927 r. wytwórnie mogą wykonywać sprzedaż własnych wyrobów, w swych składach fabrycznych, które zgodnie z postanowieniami art. 83 tegoż rozporządzenia nie podlegają opłatom patentowym. Nie można jednak uznać za wolne od opłat patentowych te składki fabryczne w których sprzedaje się nie tylko własne, ale i zaopatrzone w zagraniczną etykietę rozlane, względnie rozcieńczone, importowane napoje. Z powyższego wynika, że od składów fabrycznych, w których dokonywa się obroty handlowe importowanymi napojami należy pobierać opłatę patentową. Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że te ilości sprowadzonych luzem z zagranicy wyrobów wódczanych, które rozlewane są w pewnej fabryce wódek, winny być przy wymiarze dodatkowej opłaty patentowej (art. 83 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 26/III 1927 r.) zaliczane do ogólnego prze-robu odnośnej fabryki (okólnik z dn. 6 grudnia 1929 r. L. D. VI 3550/2/29).

ZAOPATRZENIE SIĘ W SÓL NA WYPADEK ZAMIECI ŚNIEŻNYCH. —

W celu zapobieżenia możliwemu brakowi soli w nadchodzącej porze zimowej wskutek zamieci śnieżnych i ewentualnych przeszkód w normalnym ruchu kolejowym Ministerstwo Skarbu poleciło Izbowi Skarbowym natychmiast wydać zarządzenie, aby hurtownie już obecnie zaopatrzyły się w niezbędne zapasy soli. Utrzymanie odpowiednich zapasów soli w hurtowniach obowiązuje do końca kwietnia 1930 r. Hurtownie, znajdujące się w siedzibie wolnego składu soli są wolne od obowiązku robienia większych zapasów soli (Okólnik z dn. 10 XII 1929 r. L. D. VI 2320/3/29).

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 7 do 11 stycznia 1930 r.

— Dla w a l u t panowała w okresie sprawozdawczym tendencja niejednolita. Różnice kursowe są przeważnie niewielkie, w porównaniu zaś z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego poprawiły się dolary, korony czeskosłowackie, szylingi austriackie i liry włoskie, zniżkowały funty szterlingów, franki francuskie i szwajcarskie, korony szwedzkie, norweskie i duńskie. Na dotychczasowym poziomie utrzymały się rzadko notowane leje rumuńskie.

Dolarami gotówkowemi interesowano się bardzo mało i przy zmniejszonych obrotach kurs ich nieco się obniżył — do zł 8'875 za \$ 1; na rynku prywatnym również nastąpiła zniżka — w ostatnim dniu okresu sprawozdawczego kurs wynosił zł 8'87 za \$ 1.

Wielkość dziennego zapotrzebowania walut ulegała stosunkowo niewielkim wahaniom, utrzymując się na niskim poziomie ostatnich tygodni.

		Kurs najwyż- szy	Kurs najniż- szy	Kurs w dn. 11/1
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	8'892	8'885	8'892
" " " telegr.	\$ 1	8'91	8'905	8'91
Funty szterlingów	£ 1	43'39	43'38	43'38
Franki francuskie	100 fr.	35'02	35'01	35'01
Franki szwajcarskie	100 fr.	172'75	172'59	172'59
Belgi	100 blg.	124'24	124'20	124'20
Korony czeskosłowackie	100 kor.	26'35	26'33	26'25
Szylingi austriackie	100 szyl.	125'37	125'30	—
Liry włoskie	100 lir.	46'64	46'59	46'64
Floreny holenderskie	100 fl.	359'19	358'85	358'85
Korony szwedzkie	100 kor.	239'18	239'12	239'12
Korony duńskie	100 kor.	238'38	238'33	238'38
Korony norweskie	100 kor.	238'32	238'25	238'25
Leje rumuńskie	100 lei	5'31	5'31	—

Dla papierów lokacyjnych państwowych panowała tendencja utrzymana przy naogół nieco zwiększonych obrotach. Kursy nie ulegały niemal wahaniom, w porównaniu zaś z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego jedynie 4% Pożyczka Inwestycyjna oraz 5% Pożyczka Premjowa wykazują nieznaczna poprawę. Kursy pozostałych papierów tej grupy, jak również listów zastawnych i obligacji banków państwowych nie wykazują zmian.

Dział listów zastawnych był nadal bardzo ożywiony; ilość notowanych papierów, jak i obroty nimi zwiększyły się, kursy zaś większości osiągnęły dość znaczną zwyżkę; wyjątki stanowią 8% L. Z. T-wa Kredytowego m. Łodzi, 10% L. Z. T-wa Kredytowego m. Lublina oraz także listy m. Radomia, które po większej zwyżce w okresie poprzednim nieco zniżkowały. Z pośród listów zastawnych w walucie obcej notowane były 8% L. Z. T-wa Kred. towego Przemysłu Polskiego oraz 8% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie, serja 1924 r., uzyskując w okresie sprawozdawczym poprawę o ½%.

Obligacjami obracano niewiele; notowano jedynie 6% Obl. Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy 1926 r. — po kursie o zł 1 wyższym.

	Wartość nominalna	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Kurs w dn. 11/1
w % nominalu				
5% Pożyczka Konwersyjna	zł 100	49'75	49'75	49'75
6% " Dolarowa	\$ 100	80'00	80'00	—
7% " Stabilizacyjna ¹⁾	\$ 100	88'00	88'00	—
10% " Kolejowa	fr. w zł. 100	102'50	102'50	102'50
7% L. Z. Państw. Banku Roln.	zł w zł. 100	83'25	83'25	83'25
8% " " " "	zł w zł. 100	94'00	94'00	94'00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 100	83'25	83'25	83'25
7% Obl. " " "	zł w zł. 100	83'25	83'25	83'25
8% L. Z. " " "	zł w zł. 100	94'00	94'00	94'00
8% Obl. " " "	zł w zł. 100	94'00	94'00	94'00
8% L. Z. T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego ²⁾	£ 1	82'50	81'50	82'50
8% L. Z. T-wa Kred. Ziems. w Warszawie serja 1924 r.	\$ 1	96'50	96'00	—
w zł				
4% Poż. Inwestycyjna	zł w zł. 100	121'75	120'00	120'00
5% " Premjowa	\$ 5	67'50	65'50	67'50
4% L. Z. T-wa Kred. Ziems.	zł 100	49'25	48'50	49'00
4½% " " " " m. Warsz.	zł 100	49'25	48'50	49'00
5% " " " " " "	zł 100	53'25	52'25	53'25
8% " " " " " "	zł 100	69'75	68'00	68'75
8% " " " " " "	zł 100	60'00	59'00	60'00
8% " " " " " "	zł 100	60'00	59'25	—
10% " " " " " "	zł 100	73'00	73'00	—

1) Z wyłączeniem transzy francuskiej.

2) Gwarantowane przez Skarb Państwa.

8%	L. Z. T-wa Kred. Łodzi	₺ 100	62:50	62:00	—
8%	" " " " Piotrkowa	₺ 100	60:00	60:00	—
10%	" " " " Radomia	₺ 100	73:50	73:50	—
10%	" " " " Siedlec	₺ 100	73:50	72:50	73:25 -73:50
6%	Obl. Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy 1926 r.	₺ 100	52:50	52:50	52:50

ZŁOTY ZAGRANICĄ

1930 r.	Gdańsk ¹⁾	Berlin ¹⁾	Wiedeń ¹⁾	Paryż ¹⁾	Zurych ¹⁾
6/I	ś w i e t o				
7/ "	57:57—57:72	46:925—47:125	—	—	57:80
8/ "	"	46:95—47:15	—	—	57:75
9/ "	57:59—57:74	46:825—47:025	79:65—79:91	—	"
10/ "	57:59—57:73	—	—	—	"
11/ "	"	46:875—47:075	79:61—79:89	—	57:80

1930 r.	Londyn ²⁾	Praga ¹⁾	New-York ¹⁾	Amsterdam ¹⁾
6/I	ś w i e t o			
7/ "	43:39	379:25	11:25	—
8/ "	"	378:875	"	—
9/ "	43:40	378:375	"	—
10/ "	"	—	"	—
11/ "	43:39	—	"	—

**POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH**

Kurs najwyż- szy	Kurs najniż- szy	Kurs ultimo	Obroty
(w %/o a o b n o m i n a ł u)			

Giełda w New-York'u

6% pożyczka dolarowa z 1920 r. \$

23—28/XII	75	74 ⁷ / ₈	74 ⁷ / ₈	6.000
30/XII—4/I	75	74	74 ⁷ / ₈	24.000
6—11/I	77 ¹ / ₂	75	77	50.000

8% pożyczka z 1925 r. (Dillon, Read & Co.)

23—28/XII	93	91	92	26.000
30/XII—4/I	96	93	95	121.000
6—11/I	95 ¹ / ₂	95	95	68.000

7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

23—28/XII	80	79	79	76.000
30/XII—4/I	82	78	82	228.000
6—11/I	84 ¹ / ₂	81 ¹ / ₂	83	118.000

7% pożyczka m. Warszawy z 1928 r.

23—28/XII	73 ¹ / ₂	70 ¹ / ₂	72 ¹ / ₂	40.000
30/XII—4/I	73	70	73	28.000
6—11/I	76	73 ¹ / ₂	75 ¹ / ₂	25.000

7% pożyczka śląska z 1928 r.

23—28/XII	72 ¹ / ₂	70 ¹ / ₂	70 ¹ / ₂	30.000
30/XII—4/I	74	70	70	10.000
6—11/I	73 ³ / ₈	71	73	38.000

Giełda w Londynie

7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

23—28/XII	84	83 ¹ / ₂	83 ¹ / ₂
30/XII—4/I	83 ¹ / ₂	83	83 ¹ / ₂
6—11/I	87 ¹ / ₂	83 ¹ / ₂	87 ¹ / ₂

Giełda w Zurychu

7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

23—28/XII	85	83 ¹ / ₂	.
30/XII—4/I	84	83 ¹ / ₂	.
6—11/I	84 ¹ / ₂	83 ¹ / ₂	.

Giełda w Sztokholmie

7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

Listopad 1929	83	76 ¹ / ₂	25.000
Grudzień	83	81	18.000

¹⁾ Za ₺ 100.²⁾ Za £ 1.**Giełda w Paryżu**

7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.		
23—28/XII	—	—
30/XII—4/I	104:00	102:00
6—11/I	104:80	103:05

Giełda w Medjolanie

7% pożyczka włoska z 1924 r.				Liry
23—28/XII	97:85	97:80	97:80	101.000
30/XII—4/I	97:90	97:80	97:90	125.000
6—11/I	98:00	97:80	97:90	50.000

Z BANKU POLSKIEGO**STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN.
10 STYCZNIA 1930 R.**

Pierwsza dekada roku przynosi dość poważny spadek rezerw złoto-walutowych Banku, mianowicie z ₺ 1.226·7 miljn. do ₺ 1.207·6 miljn. Jest to zupełnie zrozumiałe, jeśli się weźmie pod uwagę, że banki ze względu na ultimo wysprzedawały częściowo swe rezerwy walutowe, lub raczej powstrzymywały się od zakupów dewizowych i teraz wystąpiły ze wzmocnionym zapotrzebowaniem. I rzeczywiście, przyczyną przewyżki sprzedaży dewiz nad ich skupem okazuje się silny wzrost sprzedaży, i to głównie bankom (w ciągu I dekady stycznia sprzedano przeszło $\frac{2}{3}$ sumy, sprzedanej w ciągu całego grudnia). Poza tem nieco zwiększone było w dekadzie sprawozdawczej zapotrzebowanie urzędów (głównie z tytułu obsługi długów zagranicznych).

Rezerwy walutowe zmniejszyły się w I dekadzie stycznia z ₺ 526·2 miljn. do ₺ 507·0 miljn., przyczem część rezerw, przyjęta do pokrycia złoto-walutowego obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, zmniejszyła się o ₺ 17·9 miljn. do ₺ 400·6 miljn., część zaś rezerw, niezaliczona do tego pokrycia, obniżyła się tylko o ₺ 1·2 miljn. do ₺ 106·3 miljn.

Rezerwy kruszcowe, które od końca 1929 r., w związku z przeniesieniem minimalnego zresztą zapasu srebra do „innych aktywów”, stały się rezerwami złotymi, zwiększyły się w dekadzie sprawozdawczej — dzięki drobnemu skupowi (głównie w monetach), dokonywanemu przez oddziały Banku — z ₺ 700·52 miljn. do ₺ 700·59 miljn. Cała ta zwyżka o ₺ 0·07 miljn. przypadła na zapas złota w skarbcu, podczas gdy zapas złota zagranicą pozostał niezmienny w wysokości ₺ 179·6 miljn.

Zmiany w stanie rezerw złoto-walutowych, stanowiących pokrycie obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań, w ciągu I dekady 1930 r. oraz w okresie od 10/XII 1929 r. ilustruje następujące zestawienie (w tys. ₺):

	10/XII 1929	31/XII 1929	10/I 1930
Złoto	682.584	700.517	700.592
Srebro	2.299	—	—
Waluty i dewizy netto	422.802	418.571	400.643
Razem: 1.107.685	1.119.088	1.101.235	

W stosunku do sumy obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań powyższe pokrycie złoto-walutowe stanowiło w dn. 10/I 62·81%, podczas gdy w dn. 31/XII 1929 r. 61·89%, a w dn. 10/XII 1929 r. 62·70% (statutowe minimum 40%). Samo pokrycie złotem wynosiło: w dn. 10/I 39·96%, w dn. 31/XII 1929 r. 38·74%, w dn. 10/XII 1929 r. 38·67% (statutowe minimum 30%).

Wzrost procentu pokrycia w I dekadzie stycznia r. b. mimo dość poważnego spadku sumy pokrycia (rezerw złoto-walutowych) tłumaczy się jednocześnie silnym zmniejszeniem się sumy obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań, mianowicie z ₺ 1.808·1 miljn. do ₺ 1.753·4 miljn. Właściwie spadł, i to bardzo gwałtownie, tylko jeden ze składników tej sumy —

obieg biletów bankowych — z zł 1.340·3 miljn. do zł 1.215·1 miljn., podczas gdy drugi składnik — natychmiast płatne zobowiązania — wykazał poważny wzrost, bo z zł 467·9 miljn. do zł 538·3 miljn.

Wzrost zobowiązań w I dekadzie stycznia dotyczy prawie całkowicie pozostałości na rachunkach żyrowych, które zwiększyły się z zł 446·5 miljn. do zł 515·1 miljn.; z innych pozycji — rachunek zakupu srebra wykazał saldo niezmienione, z rachunku państwowego funduszu kredytowego wypłacono zł 1·7 miljn., a tylko saldo pozycji „różne rachunki” dość znacznie wzrosło, mianowicie z zł 6·1 miljn. do zł 9·7 miljn. Z lokat żyrowych znacznie silniej wzrosły lokaty kas państwowych, bo z zł 269·1 miljn. do zł 315·0 miljn., niż lokaty prywatne, które zwykowały z zł 177·4 miljn. do zł 200·1 miljn.

Spadek obiegu biletów Banku w dekadzie sprawozdawczej o przeszło 10% stanowi częściowo odpowiednik wzrostu lokat na rachunkach żyrowych, częściowo zaś wiąże się ze znacznym spadkiem rezerw walutowych — z jednej strony i kredytów — z drugiej strony.

Zazwyczaj notowany w I dekadzie miesiąca spadek kredytów wyraził się tym razem kwotą zł 22·3 miljn. Mianowicie, suma kredytów dyskontowych wykorzystanych (suma weksli w portfelu) zmniejszyła się w dekadzie sprawozdawczej o zł 19·5 miljn. do zł 684·7 miljn., a suma pożyczek zastawowych (zabezpieczonych głównie papierami wartościowymi) skurczyła się o zł 2·8 miljn. do zł 74·2 miljn.

Z innych pozycji bankowego pokrycia obiegu i zobowiązań — zapas monet srebrnych i bilonu, skupionych przez Bank na własność, zwiększył się z zł 0·16 miljn. do zł 0·8 miljn., zapas papierów procentowych własnych wzrósł w dalzym ciągu o zł 0·6 miljn. do zł 6·6 miljn., a tylko dług Skarbu Państwa (kredyt bezprocentowy) pozostał niezmienny w wys. zł 25·0 miljn.

Zmiany w pokryciu bankowym obiegu banknotów i natychmiast płatnych zobowiązań w dekadzie sprawozdawczej oraz w okresie miesiąca od dn. 10/XII 1929 r. ilustruje następujące zestawienie (w tys. zł):

	10/XII 1929	31/XII 1929	10/I 1930
Weksle	699.682	704.220	684.711
Polskie monety srebrne i bilon	587	159	781
Pożyczki, zabezpieczone zastawami	74.984	76.947	74.160
Papiery proc. własne	4.914	5.856	6.584
Zobowiązania Skarbu Państwa	25.000	25.000	25.000
Razem:	805.167	812.182	791.235

Fundusz zapasowy Banku został zwiększony o zł 10·0 miljn., które powstały częściowo (zł 6·4 miljn.) z odsetek od papierów, w których fundusz ten jest umieszczony, częściowo z przelewu z zysków Banku za rok 1929.

W związku ze sporządzaniem ostatecznego bilansu znacznie większe niż zwykle zmiany wykazały „inne aktywa”, zmniejszając się o zł 51·3 miljn. i „inne pasywa”, kurcząc się o zł 45·4 miljn.

Obieg pieniędzy skarbowych zmniejszył się w dekadzie sprawozdawczej z zł 259·4 miljn. do zł 246·9 miljn., a więc o blisko 5%, czyli stosunkowo dwa razy mniej niż obieg biletów bankowych. Na powyższą sumę zł 246·9 miljn. składają się: 1) obieg biletów państwowych (5-złotowych) w wys. 54·9 miljn. (w dn. 31/XII zł 61·9 miljn.), 2) obieg biletów zdawkowych (5- i 2-złotowych) w wys. zł 1·9 miljn. (w dn. 31/XII zł 1·9 miljn.), 3) obieg monet srebrnych (5-, 2- i 1-złotowych) w wys. zł 119·1 miljn. (w dn. 31/XII zł 122·3 miljn.), 4) obieg bilonu drobnego i nikłowego w wys. zł 70·9 miljn. (w dn. 31/XII zł 73·3 miljn.).

AKTYWA

ZŁOTO w skarbcu . . .	zł 521,039.014·30
„ zagranicą	„ 179,552.653·50
	<u>zł 700,591.667·80</u>
PIENIĄDZE I NALEŻN.	
ZAGRAN.	zł 400,643.304·48
	zł 1,101,234.972·28
PIENIĄDZE I NALEŻN. ZAGR., niezaliczone do pokrycia	„ 106,337.529·08
POLSKIE MONETY SREBRNE I BILON „	780.571·40
PORTFEL WEKSLOWY	„ 684,710.577·01
POŻYCZKI ZASTAWOWE	„ 74.159.572·80
PAPIERY PROCENTOWE WŁASNE	„ 6.584.508·44
PAPIERY FUNDUSZU ZAPASOWEGO „	75.896.026·63
DŁUG SKARBU PAŃSTWA	„ 25,000.000·—
NIERUCHOMOŚCI	„ 20,000.000·—
INNE AKTYWA	„ 112,888.826·34
	<u>zł 2,207,592.583·98</u>

PASYWA

KAPITAŁ ZAKŁADOWY	zł 150,000.000·—
FUNDUSZ ZAPASOWY „	110,000.000·—
NATYCHM. PŁATNE ZOBOWIĄZANIA:	
a) rachunki żyrowe kas państwowych . . .	zł 314,956.382·92
b) pozostałe rachunki żyrowe	„ 200,132.399·21
c) rachunek zakupu srebra	„ 13,000.000·—
d) rachunek państw. funduszu kredyt. . .	„ 502.216 06
e) różne rachunki . .	„ 9,723.311·84
	<u>zł 538,314.310·03</u>

OBIEG BILETÓW BANKOWYCH	1,215,101.890·—	zł 1,753,416.200·03
RACHUNEK SPECJALNY SKARBU PAŃSTWA	„ 75,000.000·—	
INNE PASYWA	„ 119,176.383 95	
	<u>zł 2,207,592.583·98</u>	

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

DRUGA KONFERENCJA W HADZE

KONFERENCJA, jaka rozpoczęła się w Hadze dn. 6 b. m., stanowi bezwarunkowo, o ile nie zajdą jakieś wyjątkowe i zupełnie nieprzewidziane okoliczności, ostatnią odsłonę w zagadnieniu powojennych rozrachunków finansowych — w ostatnim ich

akcie, któryby nazwać można „planem Younga”. Rozwój problemu odszkodowawczego po wojnie omawialiśmy swego czasu w r. ub. na tem miejscu z okazji skonstruowania planu Younga i pierwszej konferencji haskiej. Dlatego też obecnie przypomniemy

tu tylko główne jego etapy. Są nimi: traktat wersalski (z Niemcami) i traktaty pokojowe z innymi państwami centralnymi, gdzie w ten czy inny sposób założono podwaliny pod obowiązek zwyciężonych do odszkodowania na rzecz zwycięzców, dalej — konferencja londyńska w 1921 r., która po raz pierwszy określiła obowiązek Niemiec do zapłacenia Sprzymierzonym pewnej określonej sumy (uprzednio w 1920 r. na konferencji w Spaa ustalono już procentowy klucz podziału niemieckich odszkodowań między Sprzymierzonych i Stowarzyszonych), dalej — opór Niemiec i okupacja Ruhry na początku 1923 r., załamanie się finansowe Niemiec i plan Dawesa na przełomie 1923 r. i 1924 r., regularne spłaty szeregu rat niemieckich odszkodowań w okresie 1924 — 1929, zagadnienie wcześniejszego opuszczenia Nadrenji, komercjalizacji długu niemieckiego i międzynarodowego banku odszkodowawczego na konferencji rzeczoznawców finansowych w Paryżu w I połowie 1929 r., a wreszcie plan Younga, jako wynik tej ostatniej konferencji i obrady nad nim na pierwszej konferencji haskiej w sierpniu 1929 r. Obecnie następuje finał.

Znany jest dramatyczny przebieg pierwszej konferencji w Hadze w związku z wystąpieniami brytyjskiego Kanclerza Skarbu, P. Snowdena, przeciwko rzekomemu pokrzywdzeniu przez plan Younga w jego pierwotnej postaci interesów Wielkiej Brytanji. Rezultatem postępowania P. Snowdena (nie mówiąc, rzecz prosta, o pełnym niemal sukcesie w zakresie jego żądań) było przedewszystkiem, jeśli chodzi o samą konferencję haską, wyjątkowe utrudnienie jej obrad. Zamiast bowiem, aby powstał w Hadze jednolity front wierzycieli przeciwko dłużnikom, powstało tam kilka różnych frontów między wierzycielami, do których doliczyć trzeba jeszcze ogólny front niemiecki w myśl zasady: uzyskać możliwie najlepsze warunki płatności i zapłacić najmniej. W tych warunkach, rzecz prosta, głównym zadaniem pierwszej konferencji haskiej było dojście do porozumienia na podstawowe tematy obrad, a i to szereg z nich nie mógł być z powodu przeciągania się konferencji (we wrześniu rozpoczęła się Zgromadzenie Ligi Narodów w Genewie) oraz z powodu zupełnego niemal nieprzygotowania obrad na czas rozwiązany. Zachodziła przeto potrzeba dokończenia i wypracowania technicznej strony obrad haskich, co do których główne wytyczne zostały już omówione i uzgodnione. To właśnie miało być zadaniem drugiej konferencji w Hadze, która rozpoczęła się, jak wiadomo, dn. 6 b. m.

Jakież były punkty, co do których pierwsza konferencja haska nie zdążyła lub nie mogła wskutek braku przygotowania powziąć odpowiednich decyzji? Jest ich kilka — i przejdziemy je pokolei.

Druga konferencja haska zebrała się w zupełnie innych warunkach od pierwszej. Jest przedewszystkiem w przeciwieństwie do zjazdu z lata r. ub. dokładnie przygotowana technicznie. Szereg komisji pracował od zakończenia niemal poprzedniej konferencji aż do ostatnich czasów nad wypracowaniem technicznym poszczególnych szczegółów planu Younga, co do zasad którego pierwsza konferencja już wypowiedziała, po wielkich zresztą trudnościach, swe ostateczne „placet”. Co więcej, fiasko akcji Hugenberga w Niemczech przeciwko planowi Younga wzmocniło znacznie, a nawet ustaliło ostatecznie pewność, iż niema u żadnego z głównych jego uczestników specjalnej opozycji przeciwko takiemu właśnie uregulowaniu sprawy. Druga konfe-

rencja haska obraduje więc w przeważnej mierze nad szczegółami planu Younga. Powiadamy: w przeważnej mierze, gdyż i na niej zapadnie cały szereg doniosłych uchwał, posiadających znaczenie konstytutywne.

Z pośród komisji, które, jak wspomnieliśmy, przygotowywały obecną konferencję, wielkie zainteresowanie wywołuje niewątpliwie komisja, która pracowała nad organizacją Banku Rozrachunków Międzynarodowych. O banku tym mówiliśmy na tem miejscu już dosyć dużo, tak, że nie potrzebujemy powtarzać obecnie żadnych szczegółów. Rozumie się, iż stworzenie tego rodzaju międzynarodowej instytucji finansowej wymaga zupełnie specjalnych studjów i narad zarówno co do jego statutu prawnego, jak i co do szczegółów finansowych w dziele jej tworzenia. Wyniki obrad komisji trzymane są w tajemnicy, a ponieważ i wiadomości z przebiegu obrad konferencji są dotychczas bardzo ogólnikowe i niepewne, niewiadomo dokładnie, co, mianowicie, z punktów spornych zostało już uzgodnione w samej komisji przygotowawczej, a co czeka na rozstrzygnięcie na konferencji. Wiadomo tylko np., iż Niemcy podtrzymują tezę, że niemieckie spłaty odszkodowawcze wpłacane mają być do Banku Rozrachunków Międzynarodowych co miesiąc na „ultimo”, ale nie wcześniej. Istnieje co do tego jakoby już precedens w postaci uchwały podkomisji, obradującej w Paryżu nad zobowiązaniami niemieckich kolei w ramach planu Younga, gdzie Niemcom co do Rmk. 600 miljn. rocznie, przypadających na rzecz odszkodowań od kolei niemieckich, prawo takie przyznano. Istnieją poza tem pewne wątpliwości co do skryptu dłużnego, który Niemcy mają wnieść do Banku Rozrachunków Międzynarodowych. Wreszcie obraduje się obecnie nad pewnymi uzupełnieniami w kwestji rewizji i moratorium odnośnie planu Younga oraz co do pewnych szczegółów w dziale świadczeń rzeczowych. Wszystkie te kwestje, jak widać, będąc szczegółami, posiadają niemniej jednak dość znaczną wagę praktyczną, i konferencja niejedną przeciwność będzie musiała pokonać, nim w tych drobnostkach dojdzie do ostatecznych rezultatów.

Przystępujemy obecnie do drugiego problemu, mającego znaleźć swe rozwiązanie na obecnej konferencji, a mianowicie do skomplikowanego zagadnienia „odszkodowań wschodnich”.

Chodzi tu, jak sama nazwa wskazuje, o odszkodowania wojenne 3 państw Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej, stojących podczas wojny u boku Niemiec, t. j. Bułgarii, Austrii i Węgier. Do ostatniej konferencji w Hadze sprawa „wschodnich odszkodowań” wogóle nie była nigdy poruszana. Wierzyciele Węgier i Bułgarii byli dotychczas zadowoleni z częściowego uregulowania tego zagadnienia, które nakładało na Bułgarię dość ciężkie obowiązki, na Węgry zaś — nieco lżejsze. Co do Austrii — to dług jej został odroczony do 1943 r. (umowa o kredytach na środki żywności), a nawet na początku r. ub. termin ten został jeszcze przedłużony. W rezultacie, gdyby nie kontrowersje na pierwszej konferencji w Hadze, sprawa „odszkodowań wschodnich” spoczywałaby całkowicie. Dopiero, gdy P. Snowden w imieniu Wielkiej Brytanji począł się w Hadze dopominać o udział Anglii w odszkodowaniach według klucza procentowego, ustalonego, jak powiedzieliśmy, w lipcu 1920 r. na zjeździe w Spaa, poczęto szukać środków, skądby żądania brytyjskie mogły być zaspokojone. Wtedy to Włochy, na które nacisk ku uwzględnieniu żądań

P. Snowdena był największy, zaoferowały Wielkiej Brytanii swe wierzytelności z tytułu odszkodowań „wschodnich”. Tego rodzaju oferta została, rzecz prosta, odrzucona, gdyż wobec nieuregulowania ostatecznego całości tego zagadnienia wierzytelności włoskie (jak zresztą i wszystkie inne) z tego tytułu były w pewnej mierze hipotetyczne. Dopiero, gdy Włochy zgodziły się gwarantować wpłatę Rmk. 9 milj. rocznie z tytułu „odszkodowań wschodnich” i t. zw. długu wyzwolenczego (liberation debt) Polski i Czechosłowacji, brytyjski Kanclerz Skarbu ustąpił, wprowadzając jednak tem samym kwestję „odszkodowań wschodnich” na widownię konferencji haskiej.

Kwestja „odszkodowań wschodnich” przechodziła różne koleje. Początkowo określono je ryczałtowo w sumie Rmk. 14 milj. (było to w okresie, gdy określano ryczałtowo i odszkodowania niemieckie). Wobec trudności urzeczywistnienia planu spłat na tego rodzaju poziomie ogólnym odszkodowań projekt ten nie został nigdy wykonany. Jeśli chodzi o Bułgarię, to już w traktacie pokojowym w Neuilly nałożono na nią 2 $\frac{1}{4}$ milj. fr. zł. odszkodowań i obowiązek zwaloryzowania na wysokim dość poziomie jej długów przedwojennych. W rezultacie mała Bułgaria miałaby do płacenia rocznie (z 5% oprocentowaniem długu) 132 milj. fr. zł., czyli około połowy jej dochodów państwowych. W 1923 r. zmniejszono ogólną sumę odszkodowań bułgarskich na 650 milj. fr. zł. (wraz z 20-miljonowym długiem za okupację wojskową), przyczem spłaty mają trwać od 1924 r. do 1985 r., wzrastając z 6 milj. rocznie do 43 $\cdot$ 5 milj., jako na wyższej raty rocznej. Reszta długu, t. j. 1 $\cdot$ 7 milj. fr., otrzymała moratorium do 1953 r. Mimo te ułatwienia trzeba było w następstwie jeszcze zmniejszyć obowiązki Bułgarii z uwagi na trzęsienie ziemi, które nawiedziło ten kraj. A jednak Bułgaria stale uważa, iż obowiązki, na nią nałożone, są niewspółmiernie ciężkie w stosunku do jej zdolności płatniczej i żąda nowych rewizyj jej odszkodowań.

Powiedzieliśmy już uprzednio, iż Austria z uwagi na swe fatalne położenie gospodarcze w latach powojennych, gdy państwa, będące jej wierzycielami, musiały jej jeszcze pomagać w obliczu klęski żywnościowej i walutowej, otrzymała na swe długi wojenne moratorium do 1943 r., przyczem dług ten nie został nawet dokładnie ustalony, jeśli chodzi o jego kwotę ogólną. Co do Węgier, to przy sanacji finansów tego państwa ustalono prowizorycznie sumę 200 milj. kor. zł. jako tymczasowe odszkodowania węgierskie, płatną w ratach po 19 milj. kor. zł. przez 20 lat od 1924 r. do 1944 r. Co do Austrii i Węgier kwestja jednak komplikuje się przez t. zw. długi sukcesyjne, czyli należności za „biens cédés”—majątek obu tych państw, odstąpiony państwowi, w skład terytorjum których weszły część b. Monarchji Austrjacko-Węgierskiej. Od szacunku tych „biens cédés” zależy, czy i w jakiej jeszcze mierze Austria wraz z Węgrami posiadają jakieś zobowiązania w stosunku do niektórych wierzycieli z tytułu „odszkodowań wschodnich”, gdyż w wypadku Polski i Czechosłowacji zachodzi tutaj między „biens cédés” a odszkodowaniami w znacznej mierze kompensata. Rozumie się, że jednak mimo odstąpienia Włochom, Rumunji i Jugosławji szeregu dóbr b. Monarchji Austrjacko-Węgierskiej państwa te posiadają w stosunku do Austrii, jak i Węgier zawsze nadwyżkę swych wierzytelności.

Szacunek „biens cédés” różni się znacznie w zależności od... taksatora. Najwyżej, rzecz prosta, oszacowała

swój majątek sama Austria, ale szacunek jej wogóle w grę nie wchodzi, gdyż nie został uznany. Drugim z kolei co do wysokości jest szacunek włoski, który wartość austrjackich i węgierskich dóbr odstąpionych ustala na 11 $\cdot$ 1 milj. kor. zł., przyczem na Austrię przypada tu 7 $\cdot$ 4 milj. a na Węgry — 3 $\cdot$ 7 milj. Szacunek specjalnej anglo-francuskiej komisji, przedsięwzięty (jak zresztą i włoski) w 1925 r., podaje wartość „biens cédés” na 8 $\frac{1}{4}$ milj. kor. zł., z czego na Austrię miałyby przypaść 5 $\frac{1}{4}$ milj., a na Węgry 3 milj. Wreszcie państwa sukcesyjne ze swej strony obliczyły majątek, jaki otrzymały od Monarchji Austrjacko-Węgierskiej o wiele skromniej, podając ogólną sumę na 3 $\cdot$ 8 milj., z czego dla Austrii 2 $\cdot$ 4 milj., a dla Węgier 1 $\cdot$ 4 milj. Rozumie się, iż wobec tak sprzecznych danych najwięcej szans przyjęcia mają liczby angielsko-francuskie, przyczem na Czechosłowację przypada niemal 50% całej sumy, na Polskę — 25%, resztą zaś podzielić się winny inne kraje sukcesyjne, t. j. Włochy, Rumunja i Jugosławja. Co więcej — nałożono na Polskę i Czechosłowację specjalny dług, a mianowicie ów wyżej wspomniany „liberation debt” w wysokości 750 milj. fr. zł., co jeszcze bardziej komplikuje sytuację.

W protokóle konferencji haskiej z lata r. ub. znajduje się § 5, który mówi, iż ma być utworzona specjalna komisja dla omówienia kwestji „biens cédés”, dalej „liberty debt” oraz wreszcie odszkodowań Austrii, Węgier i Bułgarii. Ze strony tych państw spodziewano się, iż uda się całe zagadnienie załatwić w ten sposób, aby skreślić wogóle wszystkie odszkodowania Austrii, Węgier i Bułgarii wzamian za należności z tytułu „dóbr odstąpionych”, tak, aby owe Rmk. 9 milj., które potrzebne były dla P. Snowdena w planie Younga zapłaciły... państwa sukcesyjne z ich „długu wyzwolenczego”. Okazało się jednak, iż trudności tak łatwo pokonać się nie dały. Paryska konferencja w sprawie „odszkodowań wschodnich”, która odbyła się w myśl owego § 5 protokółu haskiego na jesieni r. ub., nie doszła do żadnych rezultatów. Wmieszała się tutaj, o ile się zdaje, wyjątkowo skomplikowana i trudna sprawa optantów węgierskich, stanowiąca od szeregu już lat kość niezgody między Węgrami i Rumunją. Chodzi tu, jeśli wolno nam uczynić małą dygresję od tematu dla wyjaśnienia sprawy, o przeprowadzoną przez Rumunję w Siedmiogrodzie reformę rolną, która specjalnie ponoć dotknęła tych wielkich posiadaczy węgierskich, którzy optowali na rzecz Węgier po odpadnięciu Siedmiogrodu do Rumunji. Wejście jeszcze i tej kwestji rozrachunkowej do i tak zawilego zagadnienia „odszkodowań wschodnich” uniemożliwiło, rzecz prosta, powzięcie jakiegokolwiek decyzji przez konferencję paryską, tak, iż cała sprawa przeniosła się do ostatecznego uregulowania na drugą konferencję haską.

Umyślnie zatrzymaliśmy się nieco dłużej na sprawie „odszkodowań wschodnich”, aby wykazać na przykładzie, jak poważne są owe „kwestje dodatkowe”, które omawia druga konferencja haska w chwili, gdy już „główny układ” w ogólnych zarysach stanął na pierwszej konferencji. Wiadomo dobrze, iż z kwestyj rozrachunkowych istnieje tam jeszcze szereg innych spraw do rozwiązania, z których najbardziej nas obchodzi polsko-niemiecki układ likwidacyjny z października r. ub. Omówienie tej kwestji wymagałoby specjalnego artykułu i dlatego rozmyślnie pomijamy ją chwilowo milczeniem.

Tak wyglądają w ogólnych zarysach kwestje: banku odszkodowawczego i odszkodowań wschodnich. Na tem jednak zadania drugiej konferencji w Hadze bynajmniej nie są wyczerpane. Oprócz nich istnieje jeszcze cały wielki problem t. zw. „liquidation de passé”, gdzie wielką rolę odgrywa spór o majątek obywateli niemieckich, zarekwirowany w krajach Sprzymierzonych. Specjalnie ostre przeciwieństwa istnieją tutaj między Anglią i Niemcami. Anglia w zgodzie z zaleceniem rzeczoznawców zgodziła się na zaprzestanie dalszej likwidacji własności niemieckiej, począwszy od sierpnia r. ub. i na oddanie wspomnianego majątku jego niemieckim właścicielom. Punkt sporny natomiast zasada się obecnie w kwestji dóbr niemieckich, już uprzednio zarekwirowanych. Niemcy żądają zaliczenia tej rekwiizycji na poczet ich spłat z tytułu planu Younga, podczas gdy P. Snowden ani słyszeć o tem nie chce. Zdaje się, iż cała sprawa załatwiona będzie w drodze specjalnego układu między 2 państwami zainteresowanymi.

Niezależnie od mniejszej sprawy niemieckich świadczeń w naturze (ustalonych przez plan Younga jeszcze na 10 lat, a przeciwko którym Wielka Brytania w interesie swego wywozu węglowego czyni dotychczas ustami P. Grahama, Prezesa Board of Trade, poważne zastrzeżenia), druga konferencja haska ma rozstrzygnąć wreszcie wielką kwestję t. zw. sankcyj i związaną z tem polityczną stronę komercjalizacji Rmk. 800 miljn. z niemieckich spłat odszkodowawczych. Są to kwestje, wchodzące w zakres polityki, i dlatego zajmujemy się niemi tylko pokrótce. W kwestji sankcyj chodzi o zinterpretowanie odnośnych artykułów traktatu wersalskiego, przewidujących pewne sankcje na wypadek, gdyby Niemcy nie dotrzymały pewnych zobowiązań. Niemcy ze swej strony twierdzą, iż z chwilą przyjęcia przez nich planu Younga odpowiednie postanowienia traktatu wersalskiego nie mają już skutków prawnych i dlatego o żadnych sankcjach nie może być mowy.

Decyzja w tej sprawie musi zapaść obecnie w Hadze. W tem zaś, co się tyczy politycznej strony zamierzonej przez Francję komercjalizacji 800-miljonowej tran-szy niemieckich odszkodowań, chodzi tu o przyjęcie przez P. Brianda na pierwszej konferencji haskiej zobowiązanie do opuszczenia ostatniej strefy okupacyjnej nad Renem w dokładnie określonej dacie dn. 30 czerwca r. b. — t. j., innymi słowy, bez względu na to, czy właśnie owa komercjalizacja dojdzie do tego czasu do skutku czy też nie. Sprawa ta wywołuje we Francji specjalne zainteresowanie i z punktu widzenia politycznego stanowi też bezsprzecznie „clou” obecnej konferencji.

Taki w najogólniejszych zarysach jest obiekt narad toczącej się obecnie¹⁾ drugiej konferencji w Hadze. Widać, iż nie jest ona tylko zjazdem dla wypracowania technicznych szczegółów dla rozstrzygnięć, które już zapadły uprzednio, ale — odwrotnie — ma wiele spraw do załatwienia we własnym zakresie działania. Stanowi ona w każdym razie ową „Schlusskonferenz”, jak ją nazywają w Niemczech, — ów zjazd finalny dla postawienia ostatnich „kropek nad i” w wielkiem dziele powojennych stosunków finansowych świata. Z tego też względu posiada dla nas specjalne znaczenie, jeśli chodzi o nasze finansowe zobowiązania na zewnątrz (układ likwidacyjny polsko-niemiecki, rozrachunki z Austrią i „dette de liberation”). Niezależnie od tego jednak rozgrywają się tam ostatnie posunięcia i w sprawach niegospodarczej natury, które, choć nie stanowią tematu naszego artykułu, tem niemniej posiadają dla nas zupełnie pierwszorzędne znaczenie. Obiecujemy sobie przeto po zakończeniu obrad haskich powrócić do nich raz jeszcze na tem miejscu i zbilansować ostatecznie największy dotychczas niewątpliwie międzynarodowy problem finansowy, jakim jest zagadnienie odszkodowań wojennych po wojnie światowej.

Dr. T. Ł.

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEN POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

FRANCJA

KOLEJ TRANSSAHARYJSKA. — Jak donosi prasa, Rząd francuski postanowił przystąpić do budowy kolei transsaharyjskiej. Studja nad budową tej linii przeprowadziła specjalna komisja, stworzona przed rokiem przez obecnego Premiera, P. Tardieu, podówczas Ministra Spraw Wewnętrznych. Według sprawozdania komisji budowa wspomnianej linii kolejowej jest technicznie możliwa; a w ciągu lat najbliższych przytem kolej ta winna stać się rentowna.

Zamierzone jest połączenie portów Afryki Północnej z Sudanem z bocznica do Dahomey'u i portów Wybrzeża Kości Słoniowej, a mianowicie, trasa linii ma bieć z Oranu w Algierze przez Bon-Arfa, Colomb-Béchar, Reggan, Tanrezult do In-Tassit, leżącego o 100 km na północ od Nigru. In-Tassit będzie punktem węzłowym dla linii do Dahomey'u (Timbuktu-Sezu) i Wybrzeża Kości Słoniowej. W okolicach Sezu włączone będą częściowo gotowe, częściowo będące w budowie odcinki linii kolejowej do portów francuskiej Afryki Zachodniej.

Koszt budowy linii obliczany jest na 32 milj. fr., okres budowy na lat 8. Poza znaczeniem politycznym i militarnym linja ta odegra poważną rolę gospodarczą, gdyż udostępni bogate złoża surowców.

BELGJA

REFORMA FINANSOWA. — Podatnicy belgijscy, których z okazji drugiej reformy pieniężnej obciążono dodatkowo podatkami w wysokości 1,500 miljn. fr., obecnie będą korzystali z odciążenia podatkowego prawie w tej samej wysokości, reprezentującej około 15% wpływów skarbowych. Odciążenie podatkowe przypada w połowie na podatki bezpośrednie, w połowie na podatki pośrednie i na pierwszym miejscu obejmuje obniżenie podatku od obrotu z 2% do 1%, t. j. o około 700 miljn. fr.

Najciekawszą w projekcie ustawy, przedłożonym przed Rząd, jest zmiana podatku osobistego od ogólnego dochodu. Zamiast, jak dotychczas, opierać się przy wyiarze tego podatku na oświadczeniu podatnika, dotyczącem jego rzeczywistych

dochodów, wysokość tego podatku będzie ustalana przez Skarb na podstawie przypuszczalnych dochodów. Dochody te będą obliczane na podstawie wartości przybliżonej mieszkania, umeblowania, wydatków na służbę, pojazdy, konie, statki i t. p. Rząd belgijski na podstawie poczynionych doświadczeń uważa, że tego rodzaju ocena będzie bliższa prawdy od oceny, wynikającej z sumowania poszczególnych kategorii dochodów podatników. W istocie na 37 milj. fr. dochodów zadeklarowanych jedynie 2 pochodziły z nieruchomości, a 3 z kapitałów ruchomych, co świadczy o znacznych nadużyciach, którym Skarb nie był w stanie zapobiec. W rzeczywistości bowiem masa walorów ruchomych wynosiła przeszło 120 milj. fr. akcji i 20 milj. fr. obligacji.

Inny charakterystyczny rys projektu stanowi niechęć Rządu wobec walorów ruchomych. Tak np., podczas gdy inne podatki są obniżane, podatek od obli-gacji nadal wyniesie 16%, a od akcji

¹⁾ Artykuł pisany w dn. 11 stycznia 1930 r.

22%. Silniejsze obciążenie podatkowe kuponów akcji od obciążenia kuponów obligacyjnych wynika zapewne z chęci postawienia w gorsze warunki oszczędzającego, który przedkłada lokaty o zmiennym dochodzie ponad lokaty o dochodzie stałym. Rozumowanie to niewątpliwie jest niesłuszne, jeżeli uwzględnimy, że właśnie akcjonariusze ożywiają tempo transakcji gospodarczych. Oni to wspierają wszelkie inicjatywy, finansują operacje długoterminowe, biorą na siebie ryzyko, podczas gdy posiadacze obligacji udzielają pożyczek jedynie przedsiębiorstwom o ustalonej wysokości dochodów.

B. Rm.

ANGLJA

USTAWA WĘGLOWA. — Pierwsze lata powojenne były dla angielskiego przemysłu węglowego bardzo dobre, zważywszy na zniszczenie kopalń węglowych francuskich oraz w Polsce. Angielski przemysł węglowy miał zapewniony bardzo znaczny wywóz. Jednak szybka odbudowa kopalń francuskich i polskich, jak również i wprowadzona wszędzie na kontynencie Europy racjonalizacja pracy w przemyśle węglowym zaczęła zagrażać angielskiemu przemysłowi węglowemu, niezorganizowanemu, pracującemu według starych metod. Ponadto rozdrobnienie terenów węglowych utrudniało znacznie wprowadzenie racjonalnych metod pracy, zważywszy, że węgiel należy, według prawa górniczego, obowiązującego w Anglii, do właściciela gruntu. Te właśnie przyczyny spowodowały, że przemysł angielski do 1926 r. pracował bardzo drogo. Niektórzy politycy angielscy, przewidując mający później nastąpić kryzys w przemyśle węglowym, już w 1919 r. zdążyli skłonić Rząd angielski do ustanowienia komisji Sankey'a, która, zbadawszy pro i contra, wyraziła opinię, że tereny węglowe należy wykupić od prywatnych właścicieli, czyli, inaczej mówiąc, znationalizować, płacąc im odpowiednie odszkodowanie; co do wysokości tego odszkodowania zdania były podzielone: jednak w zasadzie ta komisja wyraziła zdanie, że należałoby tym 4.000 właścicieli, na gruntach których znajdują się kopalnie, wypłacić sumę, równą 15-letniemu dochodowi, jaki otrzymują właściciele gruntu tytułem dzierżawy i olbory. Opierając się na raporcie tej komisji uchwalone prawo górnicze w 1923 r. (Working Facilities and Support Act) ma właśnie na celu pewną kontrolę i zmuszenie właścicieli gruntów, którzyby stawiali przeszkody co do eksploatacji pokładów węgla, leżących na ich gruntach, do ustępstw na korzyść gospodarstwa narodowego. To jednak nie poprawiło sytuacji w angielskim przemyśle węglowym i zmusiło następnie Rząd do pewnych działań, które jednak okazały się paljatywami. W 1925 r. Rząd ustanowił komisję Samuel'a. Komisja Samuel'a powzięła jednomyślną opinię, że błąd przeszłości pozostawienia własności węgla w rękach prywatnych powinien być usunięty, że prawo górnicze z 1923 r. nie zabezpiecza dobrobytu przemysłu węglowego, że najlepszym sposobem będzie wykupienie z rąk prywatnych praw górniczych. Nie chodzi tutaj o sumy bagatelne; według obliczeń z 1926 r. wartość olbory oceniona została na £ 6 milj. rocznie, wartość zaś praw węglowych na £ 100 milj. Naturalnie załatwienie w formie wykupu wpłynęłoby ujemnie na

budżet państwowy i dlatego dezyderaty komisji pozostały niespełnione. Doprowadziło to do słynnego strajku węglowego w 1926 r. w Anglii, który, jak wiemy, kryzysu nie usunął, dla robotników przemysłu węglowego skończył się porażką, a dla przemysłu węglowego angielskiego znacznymi stratami, nie tylko pieniężnymi w czasie strajku. Doniosła ujemną stroną strajku dla przemysłu węglowego angielskiego była utrata szeregu rynków zagranicznych. Strajk ten jednak miał pewne skutki dodatnie, polegające na tem, że obniżenie godzin pracy, obniżenie płac i pewne zorganizowanie się części przemysłu węglowego obniżyło znacznie, bo prawie o 20%, cenę jednej tony węgla. Rząd konserwatywny poprzedni starał się organizację sprzedaży pchnąć na nowo tory, starał się również przez wniesienie kwestji węglowej na forum Ligi Narodów w Genewie znaleźć pewne podstawy usunięcia kryzysu. Rokowania te jednak nie doprowadziły do pożądaných wyników i nadal się toczą.

Jednocześnie ze zmianą rządu w Anglii, która miała miejsce w połowie r. ub., sprawa usunięcia kryzysu w przemyśle węglowym stała się zagadnieniem kapitalnem i podstawowem.

Jednym z pierwszych posunięć tego Rządu, a właściwie jego kierownika, Premjera Mac Donalda, było poczynienie starań o nawiązanie kontaktu z Rosją Sowiecką; myśl jest tu zupełnie przejrzysta; chodzi głównie o zabezpieczenie dostaw węgla angielskiego dla Rosji Sowieckiej (północy), nie mówiąc o innych produktach wytwórczości przemysłu angielskiego; że dostawy węgla angielskiego dla Rosji Sowieckiej nie wpłyną ujemnie na rozwój zagłębia donieckiego, zaledwie pokrywającego obecne potrzeby w granicach naturalnego zbytu, jest zupełnie zrozumiałe; ponadto rozwój żeglugi i częste nawiedzanie portów morza Bałtyckiego przez flagę angielską ma również według domniemanej opinii angielskiej wpłynąć na rozwój wywozu węgla.

Drugim posunięciem Premjera Mac Donalda było wysłanie P. J. H. Thomasa, lorda prywatnej pieczęci, do Kanady, gdzie ten miał poczynić starania, aby Kanada oddała pierwszeństwo importowi produktów pochodzenia angielskiego i sugerować Rządowi kanadyjskiemu myśl protekcyjnej polityki dla węgla angielskiego, ponadto przeniesienia zapasów pszenicy kanadyjskiej do Anglii, aby w ten sposób stworzyć frachty tanie powrotne na węgiel, oraz dostawy znaczniejsze stali dla zakładów przemysłowych kanadyjskich, co zwiększyłoby znacznie zużycie węgla w samej Anglii.

Jakie wyniki miała interwencja Ministra Thomasa w Kanadzie, trudno powiedzieć coś pewnego.

Ponadto ostatnio przyjęto zasadę, że w rzeczywistości zagadnienie węglowe nie da załatwić się bezpośrednio. Mniemają, że jedynie przez udoskonalenie ciężkiego przemysłu angielskiego da się rozwiązać zagadnienie wywozu węgla; w tym celu należy zerwać z poglądem, że Anglia, jako kraj bogaty w węgiel, może go zużywać bez rachunku. Trzeba, przeciwnie, znaleźć metodę, która pozwoliłaby na obniżenie ceny energii, koniecznej dla przemysłu ciężkiego, węgiel nie powinien być używany rozrzutnie. Proponuje się ku temu 3 sposoby: 1) użycie gazu węglowego, 2) użycie miazgi węglowej, 3) sztuczna destylacja węgla.

Użycie gazu węglowego zaleca się dla różnych przemysłów: metalowego, maszyn i konstrukcyj morskich (stoczni).

Użycie miazgi węglowej zaleca się dla opału kotłów okrętowych, jako namiastka ropy naftowej

Wreszcie sztuczna destylacja węgla dała tak dobre wyniki, że dalsze prace w interesie gospodarstwa narodowego należy rozszerzyć.

Ten środek zaradczy na kryzys węglowy nie jest paradoksem; należy najpierw zmniejszyć zużycie węgla, aby następnie, jak wyrażają się Anglicy, w sposób „zdrowy” to spożycie wzmóc, gdyż przemysł przez dojdęcie do stanu doskonałego, żywotnego naskutek małych kosztów wydobycia, będzie mógł następnie skutecznie konkurować z zagranicą.

Jak widzimy, są to środki, mające na celu usunięcie kryzysu w angielskim przemyśle węglowym. Poza temi środkami Rząd angielski po wysłuchaniu opinii przemysłowców węglowych i przedstawicieli górników zdecydował się ostatecznie na następującą politykę węglową:

1) dzień pracy będzie obniżony o $\frac{1}{2}$ godziny, t. zn. do $7\frac{1}{2}$ godzin z początkiem r. b.;

2) płace pozostaną niezmienione;

3) olbora będzie znationalizowana;

4) organizacja sprzedaży przymusowa rozpocznie swą działalność w początku r. b.;

5) zawarcie ogólnego krajowego porozumienia co do płac pomiędzy pracodawcami i górnikami, zastępującego dotychczasowe układy okręgowe;

6) ubezpieczenia i poziom minimum płacy będą poddane nowym badaniom.

Jak z powyższego przeglądu zamierzeń Rządu angielskiego widać, stara się on o usunięcie kryzysu w swoim przemyśle węglowym nie tylko w drodze handlowej, lecz i w drodze ustawodawczej, w dziedzinie społecznej i finansowej, gdyż wykupno praw górniczych węglowych, co jest bardzo prawdopodobne, będzie uskutecznione w drodze wypuszczenia pożyczki wewnętrznej; naturalnie, kwestje ustawodawcze zostały ujęte w pewien „bill”, który został przedstawiony do uchwalenia Parlamentowi angielskiemu w postaci t. zw. ustawy węglowej.

Wł. Łaguna

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI

NOWOJORSKI RYNEK GIEŁDOWY I PIENIĘŻNY W GRUDNIU 1929 R.')

Grudzień r. ub. rozpoczął się pod znakiem pewnego ożywienia na giełdzie nowojorskiej. Wpłynęło na to przede wszystkim przywrócenie 5-godzinnych zgromadzeń giełdowych, które w listopadzie ze względu na dążenie zarządu giełdy do ograniczenia spekulacji na niższe zostały ograniczone do 3 godzin dziennie. Poza tem bardzo dobre wrażenie wywarło orędzie Hoovera, ogłoszone w dniu otwarcia Kongresu, t. j. 3 grudnia r. ub., w którym potwierdził on oświadczenie Mellona o obniżeniu na 1929 r. podatku dochodowego, a nadto zapowiedział rozpoczęcie większych robót publicznych i przestrzegł przed nieuzasadnionym pesymi-

1) Por przegląd p. t. „Przełom na giełdzie pieniężnej w New-Yorku” w tyg. „Przemysł i Handel” zesz. 48/1929, str. 2097.

zmem gospodarczym. Niemniej życzliwie zostało przyjęte przez giełdę podwyższenie płac zarobkowych w zakładach Forda, będące zapewne jednym ze skutków konferencji porozumiewawczych Prezydenta Hoovera z przedstawicielami sfer gospodarczych, na których m. in. przeciwstawiono się obniżaniu płac w okresie depresji ekonomicznej.

W rezultacie kursy większości walorów w w pierwszej połowie grudnia wykazywały ogólną poprawę, która rozpoczęła się jeszcze w II połowie listopada r. ub. po doświadczeniu deruty giełdowej do punktu kulminacyjnego w dniu 13 tego miesiąca. Poprawa ta nie objęła tylko akcji kolejowych, które na ogół niżkowały. Jednakowoż od połowy grudnia 1929 r. pod wpływem gry na niżkę baissier'ów zwykła tendencja załamała się i notowania walorów zaczęły wykazywać pewien spadek. Dopiero w samym końcu grudnia nastąpiła pewna poprawa kursów notowanych akcji stałowych i elektrycznych. Na początku stycznia jednak znowu nastąpiła baissa walorów giełdowych. Gra na niżkę była ułatwiona dzięki rozszerzeniu się wiadomości o złym stanie interesów niektórych

większych przedsiębiorstw (International Combustion Engineering Corporation, Fox Film Corporation). Naogół jednak stwierdzić należy, że w grudniu r. ub. nastroj giełdy był dość ospały. Po wycofaniu się bowiem ze spekulacji drobnych właścicieli papierów wartościowych większa część walorów giełdowych, według panującej w N.-Yorku opinii, znalazła się w ręku silniejszych posiadaczy, mało skłonnych do puszczania się na zdradliwe flukta gry giełdowej. Równocześnie z tem panująca depresja gospodarcza i niepewność najbliższej przyszłości ekonomicznej wpływa hamująco na poważniejsze angażowanie się w operacjach giełdowych. O spadku obrotów na giełdzie nowojorskiej w ostatnim czasie mówią następujące liczby: obrót akcjami, wynoszący w okresie haussy 5—6 miljn. sztuk dziennie, spadł obecnie na 2—3 miljn. sztuk; ogólny stan pożyczek maklerskich z \$ 85 milj. w dn. 1/X 1929 r. obniżył się do \$ 61 milj. w dn. 1/XI, do \$ 4 milj. w dn. 1/XII r. ub.

Wahania kursów walorów na giełdzie nowojorskiej w okresie sprawozdawczym obrazuje następujące zestawienie:

	2/X	13/XI	27/XI	4/XII	11/XII	18/XII	31/XII	8/I
			1	9	2	9		1930 r.
General Motors	66½	36	39½	39⅞	43	41½	40½	40
General Electric	363	172	215	238½	245	236	243½	242
U. S. Steel	223	151	162½	167½	178	172	171	168
Radio Corpor.	90	28½	33½	40	46½	45½	44	41½
Standard Oil	75½	50½	64	68	67½	64½	66½	64½
Amer. Tel. & Tel.	293	206	222	228½	228	221	222½	218½
Canad. Pacific.	220	190	200	199½	196	191	190	191
Wskaźnik przeciętnych kursów dziennych 50 akcji przemysłowych (1926 r. = 100)	236.6	141.3	165.5	173.9	177.1	170.2	169.3	

Płynność pieniądza na nowojorskim rynku kredytowym była w dalszym ciągu znaczna. W drugiej połowie listopada, idąc śladami Federal Reserve Bank'u of N.-York, obniżyły stopę dyskontową z 5% na 4½% również pozostałe Banki Rezerwy Federalnej. O kształtowaniu się prywatnej stopy % w N.-Yorku mówi następujące zestawienie:

	Pieniądz dzienny (Call money)	Pieniądz termin. (Time money, 80 dni)	Akcept bankowy (90 dni)
2/X 1929	9	9½	5½
13/XI "	6	6	4⅞
27/XI "	4½	5	4
4/XII "	4½	4½	4
11/XII "	4½	5	4
18/XII "	4½	5	4
26/XII "	6	.	4
2 I 1930	6	.	.

Na ultimo roku obfitość gotówki na nowojorskim rynku pieniężnym była znaczna. Zwykła była cena pieniądza dziennego z 4½% do 6%. Na płynność pieniądza w grudniu 1929 r. wpływała poza tem polityka Banków Rezerwy Federalnej, które zwiększały zakupy państwowych papierów procentowych na otwartym rynku, przyczyniając się do odprężenia kredytowego. Dzięki pomyślnym stosunkom pieniężnym Rząd Stanów Zjednoczonych bez trudu ulokował nową emisję 3½% bonów skarbowych na ogólną sumę \$ 325 miljn., płatnych w dniu 30 września 1930 r. Subskrypcja przewyższyła znacznie wysokość emisji. Odbicie konjunktury na rynku pieniężnym Stanów Zjednoczonych są tygodniowe bilanse Banków Rezerwy Federalnej, których najważniejsze pozycje w miesiącu sprawozdawczym w porównaniu z poprzednimi miesiącami przedstawiały się w sposób następujący (w miljn. \$):

W e k s l e :

	Zapas złota	zdykont. zakupione na otwart. rynku	Papiery państwowe	Obieg banknotów	Pożyczki maklerskie ¹⁾	
2/X 1929	2.983	931	333	146	1.851	6.804
13/XI "	3.039	971	300	313	1.937	4.172
27/XI "	2.987	912	257	326	1.930	3.450
4/XII "	2.993	872	257	355	1.938	3.392
11/XII "	2.964	769	322	387	1.918	3.425
18/XII "	2.883	737	309	533	1.926	3.386
25/XII "	2.822	763	355	485	1.989	3.328
1/I 1930	2.857	632	392	511	1.910	3.424

W zestawieniu powyższem uderza przede wszystkim poważny spadek zapasów

złota, który stoi w związku z odpływem kapitałów do Europy. W rezultacie od-

pływ złota ze Stanów Zjednoczonych w ostatnim czasie był znaczny. Dotychczasowe transporty złota, które głównie kierują się do Francji, obliczane są na \$ 85 miljn. Spadek zdyskontowanych weksli w Bankach Rezerwy Federalnej wskazuje na poważny spadek zapotrzebowania kredytu przez życie gospodarcze, co jest zjawiskiem charakterystycznym dla okresu depresji ekonomicznej. Wzrosły natomiast pod koniec roku weksle, zakupione na otwartym rynku. Zwiększenie się stanu papierów państwowych, stoi w związku z rozszerzeniem ich zakupów przez Banki Federalne, o czem powyżej mówiliśmy. Dzięki więc powiększeniu operacji na otwartym rynku (tak zakupów weksli, jak papierów państwowych), mimo poważnego spadku dyskonta weksli, obieg banknotów utrzymał się na dość wysokim poziomie. Wyżej przedstawione fakty wskazują, że w chwili obecnej Banki Rezerwy Federalnej, interweniując bezpośrednio na rynku pieniężnym w kierunku jego upłynnienia, narazie nie zamierzają prowadzić polityki ochrony własnych rezerw kruszcowych.

NIEMCY

FUZJA BANKÓW „DRESDNER BANK” I „OSTBANK FÜR HANDEL UND GEWERBE”. — Zjawisko fuzji banków, jako sposobu wyjścia z trudności finansowych, tak powszechne ostatnio w Niemczech (typowy przykład: połączenie „Deutsche Bank” z „Disconto Gesellschaft”), daje się zaobserwować i na terenie Prus Wschodnich. Przed kilku dniami nastąpiła fuzja „Ostbank für Handel und Gewerbe” z „Dresdner Bank”. Jako powód tej fuzji podają fakt, że wskutek wiadomości, kursujących o trudnościach finansowych mniejszych banków prowincjonalnych, zostały wycofane w ostatnich czasach wielkie ilości wkładek oszczędnościowych, przez co Zarząd „Ostbanku” widział się zmuszony szukać pomocy u innej instytucji. W przeciwnym razie wzrosłyby trudności finansowe „Ostbanku” w sposób podcinający jego egzystencję, co znowu pociągnęłoby za sobą ruinę szeregu przedsiębiorstw w Prusach Wschodnich, finansowanych przez ten bank.

„Ostbank für Handel und Gewerbe” prosperował w ciągu ubiegłych lat bardzo dobrze. Pierwszą instytucją, z której wyłonił się później „Ostbank”, był Bank Prowincjonalny w Poznaniu („Provinzialaktienbank”), założony w 1857 r. Z końcem XIX wieku „Provinzialaktienbank” w Poznaniu sfuzjonował się z „Ostdeutsche Bank” vormalis Simon Witwe Söhne. Od tego czasu datuje się dotychczasowa nazwa „Ostbank für Handel und Gewerbe”. Kapitał tego banku wynosił Rmk. 27 miljn. Największy rozwój „Ostbanku” datuje się w czasie wojny światowej. Instytucja ta rozwinęła szczególnie silną działalność na wschodnich terenach okupacyjnych, gdzie utworzyła około 50 filij. W czasie okupacji był „Ostbank” uprawniony przez D-two „Ober-Ost” do wydawania not pieniężnych, t. zw. „Ober-Ost-Geld”. Skutkiem przegranej wojny i opróżnienia okupowanych terytoriów musiał „Ostbank” zlikwidować w Polsce swoje agendy i filje. Siedziba banku została przeniesiona z Poznania do Królewca. Terytorjalny zakres działania „Ostbanku” został ograniczony na dzisiejsze terytorjum Prus Wschodnich. W okresie inflacji kapitał zakładowy był dwukrotnie zmieniany. Po przewalutowaniu w 1924 r. wynosił Rmk. 4.000.000. W 1924 r.

¹⁾ Tylko banków członkowskich w N.-Yorku.

przeniesiono siedzibę „Ostbanku” do Berlina. Rozgraniczenie działalności centrali w Berlinie i oddziału w Królewcu nastąpiło w ten sposób, że do oddziału królewskiego należały filje, położone w Prusach Wschodnich, zaś do centrali wszystkie filje, znajdujące się na zachód od polskiego terytorium. Głównym zadaniem „Ostbanku” było finansowanie przedsiębiorstw rolniczych i handlowych, zwłaszcza w branży zbożowej i drzewnej. Bank ten ma być też zainteresowany w „Poznańskim Banku dla Handlu i Przemysłu” w Poznaniu.

W 1928 r. obrót pieniężny „Ostbanku” osiągnął Rmk. 3.200 miljn. Dywidenda za rok 1928 wyniosła 8%. Wedle bilansu z dn. 30/X 1929 r. zobowiązania banku wynoszą Rmk. 40 miljn., pretensje Rmk. 34 miljn. Stan rachunków za rok 1929 nie wykazuje deficytu.

Fuzja „Dresdner Bank” z „Ostbank” nastąpiła w tym stosunku, że na jedną akcję „Dresdner Banku” przypadają cztery akcje „Ostbanku”. Wedle stanu kursów akcji „Dresdner Banku” i „Ostbanku” fuzja tych dwóch instytucji przy stosunku kapitałów 1:4 oznacza dla akcjonariuszy „Ostbanku” stratę w wysokości 66%. Wierzyciele „Ostbanku” nie ponoszą żadnego ryzyka, gdyż za wszystkie pretensje gwarantuje obecnie „Dresdner Bank”.

W związku z tą fuzją prasa królewiecka podnosi, że jej dojdzie do skutku jest jakby akcją ratowniczą Rządu pruskiego w stosunku do Hugenberga, który rzekomo posiada 33% akcji „Ostbanku”. Prasa lewicowa daje wyraz swemu oburzeniu, że Rząd pruski dopomaga w ten sposób Hugenbergowi i jego grupie. Prasa prawicowa natomiast podnosi, że pomoc Rządu pruskiego była konieczna, gdyż „Ostbank” ma do spełnienia ważne zadania narodowe w Prusach Wschodnich i że zachwianie się „Ostbanku” pociągnęłoby ujemne skutki dla gospodarstwa wschodnio-pruskiego.

Pomoc Rządu pruskiego wyraża się w ten sposób, że Rząd pruski przyjmuje na siebie gwarancję Rmk. 1 miljn. zobowiązań „Ostbanku”. Drugi miljon gwarancji przyjął na siebie Hugenberg.

Ogólnie podnoszą, że transakcja ta jest korzystna dla „Dresdner Banku”. Świadczy ona o wielkiej ekspansywności „Dresdner Banku”, który przez fuzję uzyskuje w Prusach Wschodnich 15 filij, podczas gdy dotychczas posiadał tylko jeden oddział (w Królewcu).

SPRAWA WZNOWIENIA REŃSKO-WESTFALSKIEGO SYNDYKATU WĘGLOWEGO. — Umowa, na której opiera się Reńsko-Westfalski Syndykat Węglowy („Rheinisch-Westfälisches Kohlensyndikat”), gaśnie z dn. 31 marca 1930 r.

Od szeregu miesięcy toczą się w specjalnej komisji wznowienia syndykatu rokowania o nową umowę, lecz dotychczas bez pozytywnego wyniku. Rokowania utykają stale na kwestji opłat członków na konto strat, ponoszonych przez syndykat przy zbyciu węgla w obszarze spornym. W kwestji tej ścierają się żądania obu kategorii producentów węgla, zrzeszonych w syndykacie, mianowicie przedsiębiorstw górniczo-hutniczych i czysto górniczych.

Kopalnie przedsiębiorstw górniczo-hutniczych uzalają się na znaczne ciężary, ponoszone wskutek opodatowania ze strony syndykatu węgla, używanego we własnych hutach, które datuje się jeszcze od maja 1927 r. Do tego czasu partycypowały przedsiębiorstwa hutniczo-górnice, jeżeli

chodziło o węgiel dla własnych hut, tylko w ogólnych kosztach sprzedaży węgla przez organizację syndykatu. Obliczają one, że za węgiel, zużyty we własnych zakładach hutniczych, zapłaciły dotychczas syndykatomu Rmk. 40 miljn., i dlatego żądają zwolnienia węgla, przeznaczonego do produkcji własnych hut, z opłat na rzecz strat syndykatu.

Temu żądaniu opierają się w sposób kategoryczny przedsiębiorstwa czysto górnicze, które stanowią 37 — 40% ogólnej liczby członków syndykatu. Kopalnie motywują stanowisko swoje twierdzeniem, że przedsiębiorstwa czysto górnicze w okresach depresji na rynkach zbytu ponoszą bezwzględnie straty, podczas gdy w takich okresach słabszej konjunktury mają zawsze zapewniony zbyty na wyroby zakładów hutniczych.

Wysokość wymienionych opłat nie jest stała i zależy od zbytu w obszarze spornym. Najniższa była opłata od stycznia do kwietnia 1927 r. (Rmk. 0'40 od tony), a najwyższa w listopadzie 1928 r. (Rmk. 2'45 od tony). Na ostatnim zgromadzeniu członków uchwalili syndykat ponownie opłatę Rmk. 2'45 za miesiące październik i listopad r. ub.

Obok zasadniczej kwestji opłat dyskutowana jest w Komitecie wznowienia syndykatu także sprawa organizacji handlowych syndykatu. Węgiel, wydobyty przez kopalnie członków syndykatu, dostaje się do konsumentów drogą dwóch aparatów handlowych: towarzystw handlowych kopalń i biura węglowego syndykatu. Podział ten uwidacznia się szczególnie w spornym obszarze zbytu syndykatu, który absorbuje około 50% zbytu syndykatu. Tu towarzystwa handlowe kopalń mają przewagę nad organizacją sprzedaży syndykatu, która ogranicza się do sprzedawania węgla syndykackiego tylko nielicznym wielkim konsumentom, jak kolejom żelaznym i gazowniom.

Syndykat dąży już oddawna do usunięcia tej niejedności w swoim aparacie handlowym. Obecnie, w związku z wznowieniem umowy syndykackiej spodziewane jest zwinięcie towarzystw handlowych kopalń, które stanowiły specjalny przywilej przedsiębiorstw czysto górniczych. Co do kwestji opłat przeważa przekonanie, że nowa umowa wróci do sposobu rozliczenia, praktykowanego przed 1 czerwca 1927 r., t. zn. że przedsiębiorstwa hutniczo-górnice nie będą pociągane do ponoszenia strat przy zbyciu w spornym obszarze zbytu, natomiast zmniejszy się im w jakiś sposób kwoty węgla, przeznaczonego do zużycia we własnych zakładach hutniczych.

Słabe w chwili obecnej widoki znalezienia koncepcji dla nowej umowy syndykackiej, na którą zgodziłyby się obie grupy Reńsko-Westfalskiego Syndykatu Węglowego, nie należy bynajmniej rozumieć, by niemieckiemu syndykatomu węglowemu miało grozić rozpadnięcie, ponieważ na podstawie ustawodawstwa o gospodarce węglowej może Rząd niemiecki zmusić przemysł węglowy dołączenia się w syndykaty. Kryzys w łonie syndykatu należy raczej tłumaczyć jako organizacyjne przygotowanie się niemieckiego przemysłu węglowego do przyszłego międzynarodowego porozumienia węglowego, za pośrednictwem którego niemiecki eksport węgla zamierza zająć na rynku światowym odrazu jak najkorzystniejsze stanowisko. Przynajmniej z tego punktu widzenia komentowane są wszelkie konferencje komisji wznowienia syndykatu w nie-

mieckim przemyśle ciężkim, który z niepokojem śledzi postępy ruchu koncentracyjnego w angielskim przemyśle węglowym.

CZECHOSŁOWACJA

ODPŁYW KAPITAŁÓW DO NIEMIEC I WĘGIER. — Czeskosłowackie Ministerstwo Finansów zgłosiło w ostatnim czasie zażalenie na obce instytucje finansowe, uprawiające na terenie Czechosłowacji akcją dla pozyskania krajowych oszczędności czeskosłowackich dla banków państw sąsiednich. Do kroku tego Ministerstwo Finansów uważało się spowodowane inseratami niemieckich i węgierskich instytucji finansowych względnie agentów tychże instytucji, werbujących kapitał oszczędnościowy czeskosłowacki na warunkach dogodniejszych, niż to ma miejsce w bankach krajowych. Konkurencja banków obcych jest o tyle niebezpieczna, iż poza wyższymi odsetkami proponują zabezpieczenie pupilarne, wyłączając tem samem moment ryzyka, odgrywający wśród drobnego kapitału czeskosłowackiego rolę miarodajną.

Akcja ta odczuć się dała w pierwszym rzędzie na pograniczu niemieckim i słowacko-węgierskim, i chociaż Bank Państwowy stwierdza, że odpływ kapitału, tą drogą do państw sąsiednich idący, nie tworzy niebezpieczeństwa dla piętnejego rynku krajowego, mimo to Ministerstwo Finansów uważa za konieczne bronić interesów instytucji krajowych. Na decyzję tę wpłynęły niezawodne skargi instytucji krajowych, które bronią się przeciw ich wyłączeniu z pośrednictwa lokaty kapitałów czeskosłowackich zagranicą. Z drugiej zaś strony przeważa dążenie utrzymania oszczędności właśnie w okresie przesilenia w kraju, tem bardziej, że panująca sytuacja gospodarcza spowodowała nietylko zacieśnienie rynku pieniężnego w Czechosłowacji, lecz nawet cały szereg niewypłacalności poważnych instytucji, wynikających z braku kapitału kredytowego.

Na uwagę zasługują środki, których chwycić się zamierza Ministerstwo Finansów dla wyeliminowania konkurencji obcych banków na terenie Czechosłowacji. Jak z dotychczasowych informacji wynika, Ministerstwo zamierza w poszczególnych wypadkach wdrożyć postępowanie sądowe o nieuczciwą konkurencję, poddane jurysdykcji sądu, względnie specjalnie powołanego organu rozjemczego, przewodniczącym którego miałby być Gubernator Banku Państwowego.

Czynnikami fachowe domagają się jasnego sprecyzowania przez Ministerstwo Finansów, w jakich wypadkach zachodzi istotnie moment nieuczciwej konkurencji, ściśle bowiem biorąc, można, kierując się stanowiskiem Ministerstwa, wszystkie ogłoszenia reprezentacyjno-handlowo-przemysłowe oraz bankowe rozumieć jako nieuczciwą konkurencję.

JAPONJA

HANDEL ZAGRANICZNY YOKOHAMY. — Wartość eksportu i importu japońskiego i udział w nim Yokohamy przedstawiają się, jak następuje:

(p. tabliczka na następnym stronie)

Z wyżej przytoczonej tabeli rzuca się w oczy wielki wzrost handlu zagranicznego Japonji, który od 1918/19 r. stabilizuje się mniej więcej na poziomie 3'5 — 4'2 miljardów. Udział Yokohamy stopniowo obniża

się, zwłaszcza w odniesieniu do importu. W przeciągu ostatnich 5 lat udział Yokohamy w eksporcie japońskim wyraża się liczbą ok. 37%, udział w imporcie jest

mniej i waha się w granicach 24 — 28%, wobec czego udział Yokohamy w ogólnym obrocie zagranicznym Japonji sięga 31 — 32%.

Rok	Wartość eksportu:			Wartość importu:			O g ó l e m:		
	Japonja ogółem	Yokohama	%	Japonja ogółem	Yokohama	%	Japonja ogółem	Yokohama	%
	tys. yen	tys. yen	%	tys. yen	tys. yen	%	tys. yen	tys. yen	%
1873	21.635	15.694	72	28.107	19.743	70	49.743	35.436	71
1880	28.395	18.984	67	36.626	26.325	72	65.022	45.309	70
1890	56.604	32.332	57	81.728	40.646	50	138.332	72.978	53
1900	204.430	96.125	47	287.262	109.775	38	491.692	205.900	42
1910	458.429	225.174	49	464.234	154.285	33	922.633	379.459	41
1919	2,098 873	1,019,310	49	2,173,460	689,431	32	4,272,332	1,708,740	40
1920	1,948,395	766,164	39	2,336,175	710,045	30	4,284,569	1,476,209	34
1921	1,252,838	602,993	48	1,614,154	520,401	32	2,866,993	1,123,394	39
1922	1,637,452	895,463	55	1,890,308	652,154	34	3,527,760	1,547,617	44
1923	1,447,751	668,611	46	1,982,231	515,280	26	3,429,981	1,183,891	35
1924	1,807,233	672,284	37	2,453,390	635,849	26	4,260,623	1,308,132	31
1925	2,305,590	900,728	39	2,572,657	620,294	24	4,878,248	1,521,022	31
1926	2,044,728	760,360	37	2,377,485	639,640	27	4,422,212	1,400,000	32
1927	1,992,317	749,006	37	2,179,154	574,820	26	4,171,471	1,323,826	32
1928	1,971,955	742,296	37	2,196,314	614,343	28	4,168,270	1,356,633	32

Poniższe zestawienie zawiera liczby eksportu i importu Yokohamy za ostatnie 5 lat (w tonach):

Rok	Eksport	Import	Ogółem
1924	152.956	4,355.105	4,508.061
1925	316.352	3,434.705	3,751.057
1926	321.445	4,623.736	4,945.181
1927	339.664	4,640.936	4,980.600
1928	420.916	5,559.665	5,980.581

Z zestawienia tego wynika, że eksport Yokohamy składa się z artykułów wartościowych, podczas gdy artykuły importowe należą przeważnie do kategorii towarów masowych; istotnie, 1928 r., kiedy wartość importu wyniosła 614 miljn. yen. eksportu zaś 742 miljn., wagowo import przewyższył eksport mniej więcej 13-krotnie. Głównymi artykułami eksportowymi Yokohamy są: jedwab surowy (w 1928 r. 551.409 tys. yen), odpadki jedwabiu (w 1928 r. 8.386 tys. yen) materiały jedwabne, mąka pszenna (w 1928 r. 15.207 tys. yen), cukier (11.055 tys. yen), konserwy z krabów (18.159 tys. yen). Głównymi artykułami importu są: ryż (w 1928 r. 9.704 tys. yen), pszenica (40.415 tys. yen), bób soyowy (12.475 tys. yen), cukier (25.456 tys. yen), wełna (35.447 tys. yen), surowa bawełna (52.098 tys. yen), węgiel, metale, nafta i inne surowce i t. d. Wogóle import jest bardzo urozmaicony i nie ma pozycji tak poważnych, jak naprz. jedwab surowy w eksporcie.

Poszczególne części świata i kraje uczestniczyły w handlu zagranicznym Yokohamy w 1928 r. w następujący sposób (wartość w tys. yen):

Kraje	Eksport	Import
Azja	71.390	167.844
w tem: Chiny	31.426	51.867
Kwantung	14.151	40.087
Indje	13.195	17.148
Europa	76.345	138.160
w tem: Francja	47.290	7.400
Anglia	18.827	57.494
Niemcy	2.464	45.321
Ameryka Półn.	569.905	245.320
w tem: Stany Zj. Am.	557.529	210.809
Ameryka Połudn.	7.009	3.186
w tem: Argentyna	1.800	796
Chile	208	2.184
Afryka	5.540	13.163
w tem: Egipt	349	10.032
Unaja Poł. Af.	4.512	413
Australja i Oceanja	12.107	46.375
O g ó l e m:	742.296	614.313

Aczkolwiek ogólny handel zagraniczny Japonji jest zawsze deficytowy, jednocześnie jednak wartość eksportu Yokohamy przewyższa wartość importu.

SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTA- CJA HANDLU ZEWN. W PAŃSTW. ZAGR.

NIEMCY. — Nowelizacja taryfy celnej. — W Nr. 46 „Reichsgesetzblatt” z dn. 28 grudnia 1929 r. ogłoszona została ustawa o zmianie ceł z dn. 22 grudnia 1929 r. Ustawa ta wprowadza szereg zmian w niemieckiej taryfie celnej, interesujących w dużym stopniu rolnictwo polskie. Zmiany te polegają na wprowadzeniu ruchomych ceł na niektóre zboża i trzodę chlewną, podwyższeniu minimalnych ceł na zwierzęta żywe, ustanowieniu ceł minimalnych na mięso i masło oraz na zmianie wysokości stawek celnych w wielu pozycjach, przyczem, jeżeli chodzi o produkty rolne, to zmiana wysokości ceł polega przedewszystkiem na ich podwyższeniu. Z punktu widzenia teorii polityki celnej, specjalnie interesująca jest zmiana taryfy w dziedzinie zamiany dotychczas obowiązujących ceł stałych na cła ruchome. Niemiecka polityka celna do tego czasu wykazywała wyraźną tendencję w kierunku unikania jakiegokolwiek niestałości w zakresie wysokości ceł. Doświadczania, jakie poczyniły inne państwa, stosując system ceł ruchomych, bynajmniej nie zachęcały do jego wprowadzenia. Odnosi się to zarówno do Anglii, która z dużym uporem, bo w ciągu 45 lat, (od 1804 do 1849 r.), utrzymywała ten system, nie uzyskując jednak dodatnich rezultatów, jak również do Czechosłowacji i do Austrii, które to państwa przed kilku laty wprowadziły w życie system ceł ruchomych, lecz już po rocznym jego stosowaniu zastąpiły go przez cła stałe.

Od 1850 r. do 1925 r. system ceł ruchomych był całkowicie w Europie zarzucony. Nie stosowało go żadne z państw i zdawało się, że będzie on miał tylko historyczne znaczenie. Dopiero po wojnie zmienna konjunktura i ciągłe wahania cen, zagrażające przedewszystkiem rolnictwu, skłoniły do powrotu do systemu ceł ruchomych w stosunku do niektórych produktów rolnych. Doświadczenie niemiec-

kie wykaże, czy system ten daje pożądane rezultaty.

Najważniejsze zmiany z punktu widzenia interesów rolnictwa w niemieckiej taryfie celnej są następujące:

1. — Podwyższone zostały cła minimalne na bydło rzeźne do Rmk. 2450, na trzodę chlewną rzeźną do Rmk. 16, na owce rzeźne do Rmk. 2250 od 100 kg żywej wagi. Ustanowiono cła minimalne na mięso wołowe i baranie w wysokości Rmk. 45, na mięso wieprzowe — Rmk. 32 od 100 kg.

Powyzsze cła nie mogą być obniżane w zawieranych przez Rzeszę Niemiecką traktatach handlowych.

Dotychczas obowiązujące, na zasadzie ustawy z dn. 17 sierpnia 1925 r., cła minimalne, wynosiły: na bydło rzeźne — Rmk. 13, na owce rzeźne — Rmk. 13, na trzodę rzeźną — Rmk. 1450 od 100 kg żywej wagi. Na mięso ceł minimalnych nie było.

2. — Cła na masło nie mogą być ustalane w zawieranych traktatach handlowych do dnia 31 grudnia 1933 r. poniżej Rmk. 50, do dnia 31 grudnia 1935 r. poniżej Rmk. 40 i od 1 stycznia 1936 r. poniżej Rmk. 30 od 100 kg. Cło minimalne na masło ustalone zatem zostało w sposób degresyjny.

3. — Cło na żyto utrzymano w dotychczasowej wysokości, t. j. Rmk. 7 od 100 kg, przyczem dodano uwagę, że jeżeli będzie tego wymagało kształtowanie się cen żyta, Rząd Rzeszy jest uprawniony do obniżania cła do Rmk. 3, względnie podwyższania cła do Rmk. 9. Jako cena przeciętna na żyto określona zostaje cena Rmk. 230 za 1 tonę. Konieczność zmiany stawki celnej jest badana każdorazowo najpóźniej po upływie 4 miesięcy. Pierwsza rewizja następuje na podstawie kształtowania się cen w czasie od 1 września do 31 grudnia 1929 r.

4. — Cło na pszenicę utrzymano w dotychczas obowiązującej wysokości, t. j. Rmk. 750 od 100 kg, dodając analogiczną uwagę jak w stosunku do żyta. Uwaga ta przewiduje, że jeżeli kształtowanie się cen pszenicy będzie tego wymagało, Rząd jest uprawniony do obniżania cła od pszenicy do Rmk. 550, względnie podwyższenia do Rmk. 950 od 100 kg. Za cenę przeciętną uznaje się cenę Rmk. 260 za 1 tonę. Konieczność zmiany stawki celnej jest badana każdorazowo najpóźniej po upływie 4 miesięcy. Pierwsze badanie następuje na podstawie przeciętnego kształtowania się cen w czasie od 1 września do 31 grudnia 1929 r.

5. — Dla określenia kształtowania się cen żyta miarodajne są giełdy w Berlinie, Wrocławiu i w Królewcu, dla cen pszenicy — giełdy w Berlinie, Wrocławiu i Magdeburgu.

6. — Cło na jęczmień podwyższono z Rmk. 7 do Rmk. 9 od 100 kg, przyczem na jęczmień pastewny, przywożony pod kontrolą celną w czasie do 31 grudnia 1930 r., ustalono stawkę celną w wysokości Rmk. 5, poczynając zaś od 1 stycznia 1931 r. — Rmk. 2 od 100 kg.

7. — Cło na owies podwyższono z Rmk. 7 do Rmk. 9 od 100 kg.

8. — Cło na sód, wynoszące dotychczas Rmk. 1275 od 100 kg ustalono w kwocie, równającej się 1 1/3 cła na jęczmień Rmk. 6. Dodano uwagę, iż obowiązująca dotychczas stawka celna na sód w wysokości Rmk. 1275 pozostaje w mocy do czasu istnienia konwencyjnego cła na jęczmień w wysokości Rmk. 5.

9. — Wartość świadectwa przywozowego, która dotychczas wynosiła sumę, równającą się najniższemu cłu przywozowemu na odpowiedni gatunek zboża, utrzymano nadal w tej samej wysokości. Wartość świadectwa przywozowego na owies ustalono w wysokości Rmk. 6 od 100 kg. Wartość świadectwa przywozowego na żyto ma wynosić Rmk. 6 od 100 kg, na pszenicę — Rmk. 6'50 od 100 kg, dopóki cło na żyto nie obniży się poniżej Rmk. 6, na pszenicę — Rmk. 6'50 od 100 kg.

Rząd jest uprawniony związać udzielenie świadectw przywozowych na żyto z pewnymi warunkami, których ustawa bliżej nie precyzuje. Przepis ten ma na celu prawdopodobnie stworzenie podstawy, umożliwiającej Rządowi niemieckiemu reglamentowanie wywozu żyta i zawieranie porozumień w tym zakresie z innymi państwami eksportującymi, a przede wszystkim z Polską.

Przy wywozie zagranicę krajowego jęczmienia o wadze hektolitra 67 kg udzielane są świadectwa przywozowe na sumę Rmk. 6'50 od 100 kg, lecz tylko dla kontyngentu najwyżej 500.000 q w ciągu roku kalendarzowego. Te świadectwa przywozowe nie mogą służyć jako środek zapłaty cła za przywożony z zagranicy jęczmień pastewny.

10. — Wartość świadectwa przywozowego na sód i kaszę ustalono w wysokości Rmk. 6'50 od 100 kg. Tego rodzaju świadectwa przywozowe nie mogą służyć za środek zapłaty cła za jęczmień pastewny.

11. — Cło na bydło rogate podniesiono z Rmk. 18 do Rmk. 27 od 100 kg żywej wagi.

12. — Cło na owce podniesiono z Rmk. 18 do Rmk. 22'50 od 100 kg żywej wagi.

13. — Wprowadzono cło ruchome na trzodę chlewną, polegające na tem, iż obecnie obowiązująca stawka celna w razie, jeżeli przeciętna cena trzody klasy C na rynku berlińskim w ciągu 2 tygodni będzie niższa od Rmk. 70 za 100 kg żywej wagi, zostaje podwyższone o 50% do czasu, dopóki przeciętna cena trzody chlewnej klasy C na rynku berlińskim nie osiągnie przeciętnie w ciągu 2 tygodni ceny Rmk. 70 od 100 kg żywej wagi. Jeżeli cena trzody klasy C na rynku berlińskim przeciętnie w ciągu 2 tygodni będzie wyższa ponad Rmk. 85 za 100 kg żywej wagi, to obowiązujące cło na świnie zostaje obniżone o 50%, dopóki cena trzody klasy C przeciętnie w ciągu 2 tygodni nie obniży się do poziomu Rmk. 85 za 100 kg żywej wagi. Zmiana cła na trzodę jest ogłażana przez Ministra Skarbu.

14. — Obecnie obowiązujące cło na mąkę wszelką w wysokości Rmk. 14'50 od 100 kg zostało zmienione w ten sposób, iż ma ono wynosić kwotę, równającą się 1½ stawki celnej na pszenicę + Rmk. 4'25. Dodano uwagę, iż obecnie obowiązująca stawka celna Rmk. 14'50 od 100 kg obowiązuje do czasu, dopóki cło na pszenicę będzie wynosiło Rmk. 6'50 od 100 kg.

15. — Cło na krochmal wszelki, wynoszące obecnie Rmk. 16 od 100 kg w opakowaniu hurtowym i Rmk. 21 od 100 kg w opakowaniu dla sprzedaży detalicznej, zamieniono w ten sposób, iż cło na krochmal pszenny i żytny w opakowaniu detalicznym ustalono w wysokości cła na pszenicę + Rmk. 7'50, na inny — Rmk. 21; na krochmal pszenny i żytny w opakowaniu hurtowym ustalono cło w wysokości

cła na pszenicę + Rmk. 2'50, na krochmal inny w opakowaniu hurtowym — Rmk. 16 od 100 kg.

Ustawa o zmianie cła weszła w życie z dniem 31 grudnia 1929 r., z wyjątkiem przepisów, dotyczących świadectw przywozowych. Termin wprowadzenia w życie znowelizowanych przepisów o świadectwach przywozowych określi Minister Skarbu.

K.

AUSTRJA. — System świadectw przywozowych na zboża. — W ostatnich miesiącach r. ub. wprowadzony został w Austrii system świadectw przywozowych na zboża i na bydło rogate. Kwestii tej, będącej wyrazem rozwijającego się w Austrii protekcjonizmu agrarnego, należy się specjalna uwaga.

Świadectwa przywozowe na zboża i bydło rogate wprowadzone zostały ustawą związkową z dn. 27 września 1929 r. („Dz. Rep. Austr.” Nr. 372). Ustawa ta przewiduje co następuje:

Przy wywozie pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa, jak również przy wywozie bydła rogatego z obszaru celnego Austrii zagranicę — eksporter otrzymuje świadectwo przywozowe na zasadzie piśmiennego wniosku, przyczem jeżeli chodzi o zboże, to świadectwo przywozowe może być wystawione tylko wówczas, jeżeli transport wynosi przynajmniej 5 q i zawiera jeden gatunek zboża.

Świadectwo przywozowe upoważnia posiadacza tegoż w przeciągu terminu ważności świadectwa do zapłaty cła przywozowego na warunkach określonych przez osobne rozporządzenie wykonawcze. Rozporządzenie to wymaga zgody głównego wydziału Parlamentu.

Suma, na jaką opiewa świadectwo przywozowe, odpowiada konwencyjnej stawce celnej, która w okresie wywozu dotyczyła wywożonego towaru. Ważność świadectw przywozowych ustalona jest na 9 miesięcy.

Na podstawie wyżej wskazanej ustawy, noszącej charakter ramowy, w dn. 21 października 1929 r. wydane zostało rozporządzenie Ministra Finansów, w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Lasów oraz Ministrem Handlu i Komunikacji („Dz. Rep. Austr.” Nr. 347), które precyzuje przepisy wykonawcze do ustawy o świadectwach przywozowych.

Przepisy te są następujące:

Eksporter pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa oraz bydła rogatego, pragnąc uzyskać świadectwo wywozowe, obowiązany jest wnieść piśmienne podanie, według wzoru, ustalonego przez Ministra Finansów, do urzędu celnego, który ma dokonywać odprawy celnej. W podaniu tem musi być zaznaczone, że wyżej wskazane towary pochodzą z obszaru celnego Austrii i przeznaczone są na wywóz. Odprawa towaru i ustalenie wartości celnej wykonywane są w sposób analogiczny do odprawy celnej w zakresie przywozu analogicznych towarów. Zboże, w stosunku do którego ma być wydane świadectwo przywozowe, nie może zawierać więcej jak 3% innych domieszek, jako to: innych rodzajów zbóż, strączkowych, piasku, chwastu i innych zanieczyszczeń. Transport musi wynosić przynajmniej 5 q jednakowego gatunku zboża.

Stwierdzenie gatunków zwierząt celem odpowiedniego ich zaklasyfikowania pod względem taryfowo-celnym (bydło rzeźne, użytkowe, hodowlane i t. d.) dokonywane jest na podstawie paszportu zwierzęcego,

potwierdzonego przez właściwego lekarza weterynaryjnego.

Do odprawy celnej wywozowej są upoważnione te wszystkie urzędy celne, które dokonywają odprawy celnej przywozowej analogicznych towarów.

Po dokonaniu odprawy celnej wywozowej urzędy celne wystawiają kwity wywozowe, które służą zainteresowanym jako dowód dla otrzymania świadectwa przywozowego i zostają albo wręczone stronie zainteresowanej, albo przesyłane do właściwych urzędów, wystawiających świadectwa przywozowe. Na podstawie kwitu wywozowego i po jego sprawdzeniu dyrekcje cła wystawiają świadectwa przywozowe według wzoru, ustalonego przez Ministra Finansów. Świadectwa te zostają doręczane zainteresowanym.

Świadectwa przywozowe mogą służyć dla zapłaty cła za towary, przywożone przez Targowicę na Bydło i Mięso w Wiedniu, oraz za towary, przywożone przez organizacje rolnicze, specjalnie w tym celu upoważnione i przez ich wydziały handlowe. Poza tem świadectwa przywozowe mogą być wyzyskane przez eksportera na zapłacenia cła za sprowadzane przez tegoż eksportera z zagranicy towary.

Świadectwa przywozowe mogą służyć za zapłatę cła przywozowego w urzędach celnych w Wiedniu, Linzu, Salzburgu, Innsbrucku, Bregens, Grazu, Klagenfurcie i Wiener Neustadt.

Wyżej przedstawiony system świadectw przywozowych wywołał wśród sfer społeczno-gospodarczych w Austrii naogół wielkie niezadowolenie, przyczem zainteresowane sfery uskarżają się, iż rozporządzenie wykonawcze o świadectwach przywozowych jest sprzeczne nie tylko z duchem, lecz i z formalnym tekstem ustawy o świadectwach przywozowych. Wskazują na to, że podczas gdy ustawa przewiduje, że świadectwo przywozowe upoważnia posiadacza tegoż do zapłaty świadectwem cła przywozowego, rozporządzenie wykonawcze ograniczyło realizację świadectw przywozowych tylko w odniesieniu do niektórych organizacji gospodarczych, jak również tylko w stosunku do osoby, która dokonała wywozu. Zdaniem zainteresowanych sfer, pociągnie to za sobą zmniejszenie wartości świadectw.

Z ustawy wynika, że świadectwa przywozowe inogą służyć jako środek zapłaty cła za wszystkie towary przywożone do obszaru celnego Austrii. Ograniczenie ich realizacji tylko w stosunku do niektórych organizacji oraz do eksportera faktycznie daje ten skutek, że tylko za niektóre towary cło będzie płacone świadectwami przywozowymi, bowiem ani Targowica na Bydło i Mięso w Wiedniu, ani związki rolnicze, ani też osoby, eksportujące zboże i bydło, nie występują w roli importerów wielkiej liczby towarów przemysłowych, jak np. materiałów włókienniczych.

Jeżeli chodzi o realny efekt, jaki może wywołać wyżej przedstawiona ustawa i rozporządzenie o świadectwach przywozowych, to należy przewidywać, że efekt ten będzie bardzo nieznaczny. Austrija jest importerem na wielką skalę bydła, a w mniejszym zakresie zboża. Wywóz tych towarów natomiast z Austrii jest minimalny, a zatem nie będzie materiału, na podstawie którego można by uzyskać świadectwo przywozowe. Według austriackiej statystyki handlu zagranicznego — obrót zbożem oraz bydlęciem przedstawia

się w 1928 r. w sposób następujący (w tonach):

	Przywóz	Wywóz
Pszonica	229.672	1.096
Zyto	102.054	986
Jęczmień	45.202	1.995
Owies	76.843	1.131
Razem:	453.771	5.208
Bydło rogacie — sztuk .	167.162	24.019
w tem dla uboju .	140.590	7.536

Wskutek tak nieznacznego wywozu zbóż i była i wskutek stałej nadwyżki w Austrii popytu nad podażą towarów, objętych systemem świadectw przywozowych — system ten prawdopodobnie w minimalnym stopniu odbija się na kształtowaniu się cen zbóż i była. Nie należy również oczekiwać większego oddziaływania systemu austriackich świadectw przywozowych na stosunki handlowe polsko-austriackie w zakresie obrotu zbożem i zwierzętami.

K.

i Niassa powiększyły swoje obszary pod uprawę kawy. Oficjalne notowania cen gatunków typowych bez zmiany: Jamajka £ 10, Costa Rica £ 7, Kenya dobra średnia £ 6.10, brazylijska Santos £ 3.5 za ctn.

Kakao. — Ceny utrzymały się na poprzednim poziomie: Trinidad £ 3.2.6, Grenada przednie £ 2.12.6, Accra standardowe £ 2.2.6 za ctn.

BYDŁO I MIĘSO

— Tendencja na rynku trzody chlewnej w Austrii w II połowie grudnia kształtowała się niejednolicie. Zapotrzebowanie na lżejsze sztuki mięsne stale wzrastało podczas gdy towar ciężki słoninowy niejednokrotnie napotykał na trudności w zbyciu. Dowozy trzody słoninowej z Węgier wzrosły do niebywanych rozmiarów, podczas gdy eksport trzody rumuńskiej na skutek zarządzeń weterynaryjnych zanikł zupełnie.

Przed świętami Bożego Narodzenia eksport trzody chlewnej z Polski na rynek wiedeński przyjął większe rozmiary, co jednak wcale nie wpłynęło na osłabienie popytu na trzodę lekką, której ceny zwyżkują.

Londyński rynek bekonowy charakteryzuje ponowne pogorszenie się sytuacji rynkowej. Ożywienie świąteczne ustąpiło miejsce ponownemu spadkowi cen na wszystkie kategorie bekonu.

Dzięki większemu zapotrzebowaniu na towar mięsny ceny trzody chlewnej w Czechosłowacji w drugiej połowie miesiąca znacznie wzrosły. Na rynku praskim panuje utrzymana tendencja.

Spodziewana, wobec zbliżających się świąt Bożego Narodzenia poprawa koniunktury rynkowej w Niemczech zawiodła ze względu na dążność hurtowników do ograniczania swych zakupów rezerwowych. Z powyższych przeto względów ceny bydła rzeźnego w wielu wypadkach obniżyły się. Pomyślnie natomiast przedstawiała się sytuacja na rynku cieląt, trzody chlewnej i owiec.

WIEDEŃ. — Zgodnie z ostatnimi sprawozdaniami płacono — w szyl. austr. za 1 kg żywej wagi: świnie mięsne I gat. 2'00—2'80, — II gat. 1'90—2'30, — III gat. 1'80—1'95, słoninowe 1'90—2'00, — ciężkie 1'80—2'10. W końcu miesiąca tendencja na rynku doznała poprawy.

LONDYN. — Na rynku bekonów notowano — w sh za 1 cwt: bekony duńskie Nr 1 sizeable 108. — Nr. 2 105—107. — Nr. 3 101, ciężkie Nr. 1 107—109. — Nr. 2 102, szóstki Nr. 1 104—106. — Nr. 2 102, szwedzkie Nr. 1 sizeable 106. — Nr. 2 102, ciężkie Nr. 1 103. — Nr. 2 98, polskie najchudsze 80—90, — chude 80—86, — prima 76—80, — szóstki 78—84, rosyjskie najchudsze 66—76. Niskie ceny bekonu rosyjskiego wpływają deprymująco na ceny towaru pochodzenia bałtyckiego.

PRAGA. — W jatkach Praga VII płacono — w Kcz. za 1 kg bitej wagi łącznie z podatkiem: cielęta 13'00—16'00, — polskie 14'50—15'75; bagony jugosłowiańskie 12'40—13'00. Na rynku żywca płacono: świnie krajowe 11'30—11'50, — polskie 10'40 — 11'20, — wyiątkowo 11'40—16'60, — rumuńskie 9'50—9'80, — węgierskie 9'25 — 10'50. Tendencja bez zmiany.

BERLIN. — W ostatnim tygodniu okresu sprawozdawczego notowano oficjalnie — w Rmk. za 50 kg bitej wagi: mięso woło-

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH

ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie od dn. 23 grudnia 1929 r. do 8 stycznia 1930 r. kształtowały się następująco (za kwintal):

	23 — 31/XII		1 — 8/I		Różnica (w %-ach) cen z 1—8/I w stos. do cen z 23—31/XII
	w walucie krajowej	w \$	w walucie krajowej	w \$	
Pszonica:					
Berlin	24'55 ¹⁾	5'85	24'97	5'95	+ 1'7
Praga	164'00	4'86	166'50	4'94	+ 1'5
Chicago	—	4'65	—	4'65	—
Buenos Aires	—	4'68	—	4'69	+ 0'8
Liverpool	—	5'22	—	5'39	+ 3'2
Wiedeń	—	—	32'37	4'54 ¹⁾	—
Hamburg	12'80	5'15	13'15	5'28	+ 2'7
Zyto:					
Berlin	16'95	4'04	16'59	3'95	— 2'1
Praga	120'00	3'56	118'50	3'51	— 1'2
Chicago	—	4'13	—	4'03	— 2'4
Wiedeń	—	—	24'50	3'44 ¹⁾	—
Hamburg	9'70	3'90	—	—	—
Owies:					
Berlin	15'40	3'67	15'07	3'59	— 2'1
Praga	109'00	3'23	109'00	3'23	—
Chicago	—	3'24	—	3'21	— 0'9
Buenos Aires	—	2'55 ¹⁾	—	2'31	— 9'5
Liverpool	—	3'87	—	3'78	— 2'3
Wiedeń	—	—	22'08	3'10	—
Hamburg	6'91	2'80	6'70	2'69	— 3'0
Jęczmień browarowy:					
Berlin	19'50	4'64 ¹⁾	19'53	4'66	+ 0'1
Praga	130'00	3'85 ¹⁾	130'00	3'85 ¹⁾	—
Wiedeń	—	—	30'62	4'30	—
Hamburg	7'60	3'07	7'46	3'00	— 1'8
Jęczmień zwykły:					
Berlin	17'20	4'11	16'96	4'04	— 1'3
Chicago	—	2'92	—	2'91	— 0'3

ANGLJA. — W tygodniu od 6 do 11 stycznia sytuacja na rynku przedstawiała się następująco:

Cukier. — Przybliżone światowe zapasy cukru na składach w dn. 1 stycznia r. b. wynosiły 5.000.000 t., czyli wzrosły w ciągu roku o 25%. Tendencja od N. Roku zapanowała mocna: cukier kostkowy uzyskuje cenę £ 1.8.3, do wód mineralnych £ 1.3.3, biały z wysp Św. Maurycyego £ 1.0.6 za ctn. Oficjalne notowania cen gatunków typowych również wykazują zwyżkę: trzcinowy (z cłem opłaconem) kostkowy £ 1.6.9, najlepszy granulowany £ 1.3.9, kryształ zachodnio-indyjski £ 1.2.9 za ctn.; buraczany (bez cła) zwyczajny granulowany £ 0.10.6, 88%owy typu przedwojennego £ 0.7.6 za ctn.

Mąka. — Podczas gdy mąka angielska zdrożała, ceny francuskiej spadły do £ 0.16 za worek. Ceny produktów pobocznych młynarskich osłabły, co ożywiło obroty.

Oficjalne notowania cen 3 głównych gatunków mąki pszennej wykazują zwyżkę: dobra kanadyjska podniosła się do £ 1.0.3, domowa przemiału londyńskiego do £ 0.19, angielska czysta do £ 0.18 za w rek 140-funtowy.

Ryż. — Oficjalne notowania cen bez zmiany: oryginalny Carolina £ 30, Patna £ 27, imitacja Caroliny £ 23.10, hiszpański £ 17, tylko birmański podniósł się do £ 14 za tonę.

Herbata. — Popyt na dobre gatunki herbaty takiej, jak cejlońska, Assam i indyjska, poprawił się, ale wyborowe gatunki chińskiej i Darjeeling są nadal zaniedbywane. Na jawańską również popytu niema. Ceny bez zmiany: cejlońska średnia 18'25 d, indyjska średnia 13'39 d, jawańska średnia 9'48 d za funt.

Kawa. — Od N. Roku handel kawą tańszą ożywił się, Położenie dla kawy przedniej bez zmiany. Kenya, Uganda

¹⁾ W zesz. 1/1930 mylnie podano \$ 4'85 zamiast \$ 5'85.

we I 96—101, — II 88—94, mięso cielęce I 145—154, — II 125—140, — III 90—120, mięso baranie 122—127, — II 110—120, — III 75—100, mięso wieprzowe 104—110, słonina a 130—140, — b 105—120.

MASŁO

— Berliński rynek masłany cechuje w II połowie grudnia tendencja zniżkowa. W drugiej połowie grudnia Berlińska Komisja Notowań dwukrotnie obniżyła ceny masła. Zestawienie cen za masło z grudnia przedstawia się następująco

	I gat.	II gat.	III gat.
3/XII	182	165	149
9/XII	176	159	143
16/XII	171	156	140
20/XII	166	151	135

Ceny masła na rynku berlińskim z grudnia 1929 r. w porównaniu z grudniem 1928 r. wykazuje o przeszło 40 punktów niższe notowania. Spadek cen masła spowodowany jest zmniejszeniem się siły nabywczej konsumenta z racji zwiększającego się bezrobocia przy panującym obecnie kryzysie ekonomicznym z jednej strony, dużą zaś podażą masła produkcji krajowej i zagranicznej z drugiej strony.

Z racji przeladowania masłanego rynku angielskiego towarem produkcji kolonialnej, cieszącym się tam powodzeniem, kraje bałtyckie starają się ulokować swoją nadprodukcję masła na rynku berlińskim. Spadek cen działa deprymująco na importerów, którzy, nie widząc pomyślnych koniunktur na bliską przyszłość, pragną za wszelką cenę pozbycia się posiadanego towaru nawet przy cenie niższej od notowań oficjalnych. W tych warunkach odczuwa się zupełny brak zainteresowania masłem polskim, i sprzedawane jest ono z trudem przy znacznych ustępkach.

Na rynku angielskim sytuacja bardzo słaba; ceny spadły w dalszym ciągu. W drugiej połowie grudnia ceny były obniżane dwukrotnie. W porównaniu z cenami z pierwszej połowy grudnia notowania wykazują spadek dla masła nowozelandzkiego o 6—8 punktów, australijskiego o 10—12 punktów, duńskiego o 18—20, polskiego o 6—8, syberyjskiego o 4. W porównaniu zaś z cenami z grudnia 1928 r. obecne notowania cen wykazują spadek dla masła nowozelandzkiego o 24—26 punktów, australijskiego o 20—28 punktów, duńskiego o 40 punktów, polskiego o 20—22, syberyjskiego o 22. — Podaż masła na rynku londyńskim znacznie wzrosła i przewyższa zapotrzebowanie. Szczególnie wzrosły transporty masła kolonialnego, które dzięki swej jakości i niskim cenom z wielkiem powodzeniem konkuruje z masłem wyborowej jakości pochodzenia kontynentalnego. Naogół przywóz masła kolonialnego wzmagają się i znajduje swój wyraz w niższej podanej zestawieniu: listopad 1927 r. 400.883 cwt., listopad 1928 r. — 442.214 cwt., listopad 1929 r. 448.743 cwt.

Zainteresowanie dla masła polskiego jest minimalne, z tego też powodu wielu mniejszych eksporterów polskich wstrzymało wysyłkę towaru z racji niemożliwości rychłego zbytu na rynku londyńskim.

W przeciwieństwie do innych rynków jedynie Danja zanotowała wyższe cen z powodu okresu przedświątecznego. W Kopenhadze notowano masło eksportowe w sh za 1 cwt. f. o. b.: w dn. 18/XII 153, w dn. 20/XII 164, w dn. 24/XII zaś 170.

BERLIN. — Ceny — w Rmk. za 50 kg loco Berlin I gat. 166, II gat. 153, III gat. 135.

LONDYN. — Ceny masła — w sh za 1 cwt. loco Londyn: nowozelandzkie najlepsze 160 — 164, 158 — 162, wyjątkowo 166, 152 — 156, niesolone 180 — 186, 182 — 184, australijskie najlepsze 158 — 160, 154 — 156, duńskie 176 — 180, 170 — 172, polskie 150 — 156, 144 — 152, syberyjskie 160 — 162, 153 — 158.

JAJA

Na światowych rynkach jajczarskich po nieznanym ożywieniu, które spowodowały trwający przez kilka dni mróz oraz święta, położenie w II połowie grudnia znowu się pogorszyło. Panująca łagodna pogoda oraz zwiększająca się produkcja stwarzają niesprzyjające warunki dla zbytu jaj konserwowanych.

Na rynku niemieckim ceny wykazują tendencję zniżkową, zapasy jaj w chłodniach oraz dowozy jaj chłodzonych duże, a popyt na nie słaby.

Na rynku angielskim sytuacja niewyjaśniona, lekkie ożywienie, które panowało w ciągu kilku dni dzięki chłodnej pogodzie w okresie przedświątecznym już minęło.

Na rynku czeskosłowackim poważniejszych zmian niema, nastroj słaby.

Na rynku austriackim tendencja i ceny niezmiennione, większych obrotów niema, zbyt jaj konserwowanych trudny.

Na rynku duńskim tendencja zniżkowa przy słabym zapotrzebowaniu i wznoszącej się produkcji.

Na rynku francuskim dużo towaru zagranicznego, a w tej liczbie i polskiego, zbyt nie jest łatwy, ceny lekko zniżkują.

W Z. S. R. R. świeżego towaru brak, ceny prawie bez zmian.

BERLIN. — Notowano — w fenigach za sztukę franco wagon Beriin: niemieckie do picia ponad 65 g 19 niemieckie świeże ponad 60 g 14, rosyjskie duże 13½ — 14½, normalne 13—13½, polskie—brak notowań, jaja z chłodni 10 — 14½.

LONDYN. — Notowano — w sh za 120 szt.: polskie niebieskie 12/3 — 13/9, czerwone 9/0, angielskie 20/0 — 24/0, 18 lbs duńskie 20/6 — 24/0, holenderskie bronzowe 18/6 — 23/0, rosyjskie 13/0 — 15/0.

WIENIĘ. — Notowano — w groszach austr. za szt.: polskie prima 19—21, prima jugosłowiańskie przerobione 22½ — 23, prima węgierskie przerobione 22½ — 22½, jaja z chłodni prima 17 — 19.

PRAGA. — Notowano — w Kcz. za kopę: jaja świeże czeskosłowackie 58, zagraniczne 52 — 54, jaja z chłodni 46 — 48.

METALE

EUROPEJSKI RYNEK ŻELAZNY W PAŹDZIERNIKU 1929 R. — Październik przyniósł na niemieckim rynku żelaznym pewne dość wyraźne pogorszenie. Nadzieje na jesienne ożywienie się interesów nie urzeczywistniły się, gdyż w przemyśle naogół panował gorszy zastój niż do tego czasu i brak obustalunków. Taki stan ogólnoprzemysłowych interesów silnie odbił się na hutnictwie żelaznym, któremu również coraz silniej daje się odczuwać niedostateczna ilość obustalunków. O pogorszeniu się stanu gospodarczego świadczy liczba bezroboczych, która w październiku podniosła się dosyć znacznie. Przyczyniło się do tego zatrzymywanie całych przedsiębiorstw jak Vereinigte Stahlwerke, Krupp, Rhein-

metall, Mannesmann i innych. W porównaniu z tymże okresem 1928 r. w 1929 r. było o 248.000 bezroboczych więcej.

Stan zatrudnienia w hutnictwie pogorszył się w październiku. Napływ zamówień wewnętrznych obniżył się wyraźnie. Zakupy robione były przeważnie w celu natychmiastowego ich spożycia. Przy zbliżającym się sezonie zimowym prawdopodobieństwo poprawienia się położenia jest minimalne. Stan interesów zagranicznych również wykazał osłabienie; olbrzymia konkurencja na rynku międzynarodowym zmusza trusty do sprzedaży poniżej cen własnych, ale nawet i przy takich cenach zapotrzebowanie było nikłe i miało tendencję do pogarszania się. Wobec niewspółmierności wytwórczości ze zbytem Międzynarodowy Kartel Stalowy ograniczył wytwórczość od 1 listopada o 10%. Na drugi kwartał 1929 r. wytwórczość hut, zrzeszonych w Kartelu, została powiększona o 2 mln. t., na trzeci zaś kwartał o 1 mln. do ogólnej ilości 32'287 mln. t. Wytwórczość stali, po ograniczeniu winna więc wynosić 29'059 mln. t.

Wywóz niemiecki wytworów stalowych i żelaznych obniża się od kilku miesięcy. Nadwyżka wywozu nad przywozem w ciągu ostatnich miesięcy wynosiła (w tys. t.): w kwietniu 464, w maju 417, w czerwcu 345, w lipcu 368, w sierpniu 355 i we wrześniu 322.

W poszczególnych działach stan rynku przedstawiał się, jak następuje. Rynek koksu pozostawał bez wielkich zmian; ceny wynosiły: za koks wielkopiecowy Rmk 23'50 i za odlewniczy Rmk 24'50 za 1.000 kg. loco koksownia.

Konjunktura dla kopalń rudy żelaznej w Siegen, Lahn i Dill pogorszyła się w związku ze zmniejszeniem wytwórczości surowki. Ceny były następujące w Rmk. za 1.000 kg loco kopalnia: ruda surowa ilasta 14'70, ruda prażona 20, ruda brunatna 13'70 przy bazie 45% Fe, 10% SiO₂ i 10% wilgoci; ruda brunatna manganowa od 7'80 do 12'80

Popytu na rudy zagraniczne nie było zupełnie. Ceny rudy lotaryńskiej we fr. fr. za 1.000 kg loco kopalnia wyniosły: przy zasadniczych 32% Fe — 27 do 29, przy zasadniczych zaś 35% — 34 do 36.

W rudę manganową huty zaopatrzone są prawie do końca 1930 r., to też w tym dziale rynek nie wykazywał żadnego ożywienia. Przy dostawach rudy manganowej w przyszłości do hut niemieckich zanosi się na wielką walkę między rudą indyjską i rosyjską, ta ostatnia ma jednak znacznie większe szanse powodzenia w opanowaniu rynku niemieckiego. Na rynku surowki położenie się nie zmieniło, choć można było zauważyć lekkie zmniejszenie zapotrzebowania, szczególnie w dziale surowki przerobczej. Natomiast w interesach zagranicznych nastąpiła nieznaczna poprawa, jednakże ceny wykazywały tendencję zniżkową. Wewnętrzne ceny surowki w październiku wyniosły: surowka lejarska Nr. I Rmk 88'50, Nr. III Rmk 85, hematytowa Rmk 91 loco Oberhausen za 1.000 kg, ferromangan 80% loco stacja odbiorcza Rmk 260 — 270, ferrosilicium 75% j. w. Rmk 413 — 418.

Krajowy rynek półwytworu okazał dalsze osłabienie przy utrzymanych cenach, wynoszących: bloki surowe Rmk. 104 bloki podwalcowane Rmk. 111'50, kęsy Rmk. 119 i platyny Rmk. 124 — wszystko za 1.000 kg loco Dortmund przy dostawach powyżej 200 t., od 100 do 200 ton cena była wyższa o 1 Rmk., poniżej 100 t.

o 2 Rmk. Niekorzystnie również przedstawiał się wywóz, przyczem ceny wykazały tendencję zniżkową.

Na rynku żelaza handlowego panowało osłabienie. Wewnętrzne ceny żelaza były następujące: żelazo sztabowe Rmk. 141 loco Oberhausen, albo 135 loco Neunkirchen-Saar; żelazo kształtowe Rmk. 138 względnie 132, bednarka Rmk. 164 wzgl. 160 wszystko za 1.000 kg. Na rynku blachy panowało usposobienie słabsze.

Jedynie położenie w blasze cienkiej narazie było dobre dzięki jeszcze dawniejszym obstalunkom, tak że huty dawały długie terminy wykonania, jednakże i w tym dziale widoczne jest pogorszenie. Interesy zagraniczne były słabe i nie wystarczające, przy cenach, utrzymujących się na dawnym poziomie. Kraiowe ceny wynosiły: blacha kotłowa Siem.-Mart. Rmk. 188, blacha rezerwarowa Rmk. 158 loco Essen za 1.000 kg, blacha średnia 3 do 5 mm Rmk. 165. Blacha cienka doznała zniżki do 158 — 162/50 (cena zasadnicza) w zależności od miejsca wysyłki.

Rynek rur żelaznych i stalowych wykazał dalsze osłabienie, tak że ograniczenie wytwórczości, wprowadzone przez niektóre huty we wrześniu, musiało być utrzymane i nadal. Rynek zagraniczny przedstawiał się również słabo.

Rynek francuski najmniej doznał uszczerbku skutkiem pogorszenia się ogólnej koniunktury europejskiej, dzięki swemu względnemu uniezależnieniu się od zbytu na rynkach zagranicznych. Stan zamówień krajowych był dobry i, choć od paru miesięcy zmniejszył się cokolwiek, w każdym razie wystarczał, ażeby zapewnić hutom pełne zatrudnienie. Dzięki przedsięwziętym na dużą skalę robotom publicznym zatrudnienie powinno się jeszcze polepszyć i w zupełności pokryć niedobór, wywołany przez zły stan wywozu. Ceny wewnętrzne trzymały się mocno, natomiast te huty, które w większym stopniu zajmują się eksportem, zmuszone były w interesach zagranicznych czynić znaczne ustępstwa.

Rynek surówki trzymał się mocno, pomimo dosyć znacznej konkurencji państw ościennych; konkurencja angielska znacznie się zmniejszyła z powodu wzrostu ceny surówki brytyjskiej. Ceny utrzymywały się na poziomie dotychczasowym, chociaż, z powodu podniesienia cen węgla, była tendencja ku podniesieniu cen surówki. Interesy zagraniczne przedstawiały się gorzej. Międzynarodowy związek surówki utrzymał swoje ceny, a nawet w dostawach do Holandji podniósł je o sh 1/6 do sh 68/6 loco granica holenderska. Wewnętrzne ceny surówki wynosiły w październiku: surówka lejarska fosforowa Nr. 3 fr. 475, surówka lejarska bezfosforowa 2/3 do 3% Si — fr. 510, surówka hematytowa lejarska fr. 630 — 655, także przerobca fr. 580 — 640; surówka zwierciadłana z 10 do 12% Mn fr. 770, także z 20 — 24% Mn fr. 1.050 — wszystko za 1.000 kg loco huta wschodnia.

Położenie na rynku półwytworu było słabsze niż we wrześniu. Na rynku wewnętrznym zapotrzebowanie było niewielkie; ceny utrzymywały się dobrze. Ceny wewnętrzne były następujące: bloki surowe fr. 525, bloki podwalcowane fr. 590, kęsy fr. 620 i platyny fr. 650 wszystko za 1.000 kg loco huta we wschodnim okręgu.

Stan rynku wytworów walcowniczych przedstawiał się naogół dobrze. Brak kupujących i spadek cen na rynku zewnętrznym zmusił huty do bardziej energicznego

szukania zbytu na rynku wewnętrznym. Zbyt ten znajdujący był łatwy, jednak przy zawieraniu poważniejszych dostaw huty musiały robić jeszcze ustępstwa od cen. Interesy wywozowe rozwijały się bardzo słabo, nawet pomimo dużych ustępstw, robionych ze strony hut.

Rynek blachy ujawnił pewne osłabienie, skutkiem zmniejszenia się zapotrzebowania. Huty zmuszone były do dawania ustępstw w celu uzyskania obstalunków; również skróciły się terminy dostaw. Najbardziej ucierpiała blacha gruba, następnie blacha średnia; najlepiej utrzymywała się blacha cienka. Ceny wewnętrzne blachy wynosiły: blacha gruba fr. 810 do 820 w hutach północnych i 780 do 790 fr. w hutach wschodnich, blacha średnia — fr. 875 — 920 wzgl. 880 — 890. Cena za blachę cienką wahała się od 1.150 do 1.250 fr. — wszystko za 1.000 kg.

Położenie w odlewniach było bardzo dobre; zamówienia były liczne i ceny trzymały się na dobrym poziomie. Zbyt nie znajdował żadnych trudności.

Na rynku belgijskim panowała w dalszym ciągu silna depresja. Ceny kształtowały się bardzo rozmaicie w zależności od stanu zamówień i zatrudnienia danej huty. Brak obstalunków objaśnia się ciąglem obniżaniem się cen i wstrzymywaniem się skutkiem tego konsumentów od poważniejszych zakupów, jak również poważnymi trudnościami na rynku pieniężnym. Naogół panuje przekonanie, iż minimum cen zostało już osiągnięte.

Położenie na rynku koksu było dobre. Została utrzymana dotychczasowa cena dla hut 210 fr. za tonę loco miejsce przeznaczenia przy zasadzie 13% popiołu i 4% wody; tenże koks nie dla hut kosztował 200 — 210 fr. loco koksownia.

W pierwszej połowie października rynek surówki przedstawiał się bardzo słabo; ceny były mocno obcięte, zapotrzebowania nie było, tak że zapasy wzrastały. W drugiej połowie miesiąca położenie dla surówki lejarskiej poprawiło się, zbyt się znalazł, tak że i ceny mogły się poprawić i zapasy bardzo znacznie się zmniejszyły. Ceny krajowe były następujące: surówka lejarska fosforowa Nr. 3 fr. 625; zwykła tomasowska fr. 570 — 575, surówka hematytowa fr. 675 — 700.

Na rynku półwytworu ruch był bardzo ograniczony. Zapotrzebowanie było małe, i kupujący robili wielki nacisk na obniżkę cen. Pod koniec miesiąca huty zaczęły wykazywać większy opór co do obniżania cen. Kraiowe ceny były następujące: bloki podwalcowane fr. 867/50, kęsy fr. 887, platyny fr. 925 za 1.000 kg loco huta wysyłająca.

Również i rynek żelaza walcowanego był bardzo spokojny. Zapotrzebowanie było bardzo słabe, na belki, okrągłe i czworokątne żelazo spadło, podczas gdy na bednarkę cokolwiek się podniosło. Ceny były ciągle zniżkowe i przedstawiały się, jak następuje: żelazo sztabowe 950 — 980 fr., belki 920 — 935 fr., kątowniki 60 m/m 920 — 945 fr. drut walcowany 1.025 fr.

Rynek blachy przedstawiał się stosunkowo najlepiej. Blachy cienkie i specjalne były mniej poszukiwane, natomiast blacha gruba, pomimo zwiększonej produkcji, jak również blacha średnia, trzymały się mocno. Ceny krajowe zasadnicze wynosiły: blacha gruba 1.125 fr., średnia 3 m/m 1.165 fr., cienka 1 m/m 1.315 pod koniec 1.305 fr. i 1/2 m/m 1.625 pod koniec 1.610 fr.

Na angielskim rynku październik był najgorszym miesiącem z całego roku.

W ciągu miesiąca nowych obstalunków zupełnie nie było. Jedną z przyczyn tego było niepewne położenie na rynku kontynentalnym. Drugą przyczyną, wywołującą depresję rynkową, były trudności pieniężne, związane z krachem na giełdzie londyńskiej i new-yorskiej. Dużo kłopotów spowodował również brak koksu, tak że dla zdobycia go trzeba płacić więcej, co znów podraża surówkę i utrudnia jej konkurencję. Jako dodatnią stroną rynku w październiku należy wynieść budowę większej ilości statków, których część jest już zamówiona, część zaś planowana. Wiadomość o przedłużeniu kartelu oraz o 10%-owym ograniczeniu wytwórczości zrobiła na rynku angielskim duże wrażenie i wywołała wzrost cen o sh 1 do 2 na tonie bardziej poszukiwanych gatunków.

Interesy wywozowe również przedstawiały się słabo i, poza kilku obstalunkami na różnego rodzaju konstrukcje i turbogeneratory, zamówienia na budowlane żelazo i blachę oraz stале znacznie się obniżyły.

Rynek surówki utrzymywał się stosunkowo lepiej od innych wytworów. Ceny utrzymywały się dosyć mocno na wysokości sh 72/6 za surówkę lejarską Cleveland Nr. 3, sh 75 za taką surówkę Northamptonshire i sh 78/6 za taką samą surówkę Derbyshire. Dużą konkurencję robiła surówka kontynentalna, która była w Anglii sprzedawana po sh 66/6 do 67.

Rynek półwytworu nie odpowiadał oczekiwaniom. Ciągły spadek cen kontynentalnych niepokoił odbiorców angielskich, którzy albo wstrzymywali się z zakupami, albo nabywali niewielkie ilości dla natychmiastowego użycia. Ceny angielskich hut początkowo wynosiły za kęsy £ 6.7.6, a następnie spadły do £ 6.5 loco Birmingham; platyny początkowo notowane były £ 6.5, spadły następnie do £ 6.2.6. Ceny kontynentalne dla Anglii były znacznie niższe i wahały się ok. £ 4.17.6 za kęsy i 4.16 za platyny. Pod koniec października jednak okazała się tendencja cokolwiek zwyczajowa.

Wytwory walcowane gotowe przedstawiały się szczególnie słabo. Stan zatrudnienia hut był bardzo nierównomierny. Huty żaliły się ciągle na niskie ceny, ze względu jednak na zastój rynkowy podnosić ich nie mogły, to też ceny brytyjskie pozostawały prawie bez zmiany: żelazo kątowe £ 8.2.6 wewnętrzna i 7.2.6 wywozowa; teówki £ 8.17.6 i 7.17.6, belki £ 9.2.6 i 7.2.6, żelazo sztabowe £ 8.0.0 i 7.0.0. Ceny kontynentalnych hut w Anglii były znacznie niższe i wahały się ok. £ 5.12.0 do 5.18.0 w zależności od profilu, to też konkurencja ich bardzo ujemnie oddziaływała na zatrudnienie angielskich hut.

Rynek blachy przedstawiał się słabo, i tu też dawała się we znaki konkurencja hut kontynentalnych. Blachy cynkowane nie miały popytu ze względu na znaczne jeszcze zapasy ich w Indjach. Natomiast położenie na rynku blachy białej było dobre dzięki ożywionym zakupom wewnątrz kraju. Pod koniec miesiąca fabryki miały już wyprzedane na 1930 r. ok. 70% swojej wytwórczości. Cena w wysokości sh 18/9 za skrzynkę 20 × 14 utrzymywała się mocno.

Z RYNKÓW ŚWIATOWYCH. — Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji — w £ f. o. b. port — notowane były w dniu 7 stycznia 1930 r., jak następuje:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
Surówka:	za 1.016 kg	za 1.	kg
odlewn. Nr. III (2.5-3.0% Si)	3.12.6	3. 8.0	3. 7.6
tomasowska	—	3. 7.0	—
fermatowa	4. 0.0	—	—
ferromangan	13. 0.0	—	—
Półwytwór:			
kęsy	6. 5.0	4.11.0	4.11.0
platyny	6. 2.6	4.12.0	4.12.0
Wytwory gotowe:			
żelazo sztabowe	7.12.6	5. 5.0	5. 5.0
belki	7. 2.6	4.19.0	4.19.0
kątownicy	7. 2.6	5. 1.0	5. 1.0
blacha okrętowa, rezerwarowa i t. p.	7.12.6	—	—
szyny stalowe	7.15.0	6.10.0	6.10.0
bednarka	8.10.0	5.10.0	5.10.0
drut-walcówka	7.12.6	6. 5.0	6. 5.0
blacha tomasowska	8.15.0	6. 9.0	6. 9.0
blacha czarna (24 gage)	10. 0.0	—	—
drut ocynkow.	13. 0.0	8.10.0	8.10.0
gwoździe druc.	10. 0.0	7. 0.0	7. 0.0

Położenie na rynku starego żelastwa przedstawiało się, jak następuje: W Niemczech na rynku reńsko-westfalskim nastąpiło lekkie odprężenie, a właściwie nadzieja na polepszenie się położenia dzięki temu, że huty w bardzo coprawda ograniczonych ilościach zaczęły przyjmować żelastwo. Właściwa jednak poprawa rynku nie nastąpiła, gdyż lekkie odciążenie przez huty nagromadzonego na rynku towaru zostało zupełnie zatarte przez nadmierny dopływ nowego, który nie znajdował dla siebie umieszczenia.

Na rynku znajduje się taka ilość towaru, że dostawcy zupełnie znajdują pokrycie po obecnej rynkowej cenie ok. Rmk. 57, która gwarantuje im dostateczny zarobek. Gdyby jednak, co jest trudno przypuścić, zabrakło towaru krajowego, to dla niepodnoszenia ceny dostawcy mogą dla hut zachodnich sprowadzić po tej samej cenie żelastwo zagraniczne; jak słyhać zostały już nawet w tym kierunku poczynione pierwsze kroki.

Analogiczne zupełnie położenie panuje w środkowych Niemczech, gdzie po chwilowej poprawie nastąpiły znów dalsze trudności w zbyciu towaru. Huty i tutaj posiadają tak znaczne zapasy, że nie można oczekiwać prędkiej poprawy rynku. Cokolwiek lepsze położenie jest we wschodnich prowincjach. Ceny są stosunkowo niższe od cen zachodnich, to też jest nadzieją, iż nie będą one nadal się obniżać.

W dziale żelastwa wielkopiecowego nastąpiła lekka poprawa, dzięki prawdopodobnie znacznemu ograniczeniu jego dopływu na rynek, gdyż hurtownicy nie segregują już towaru ze względu na wynikające stąd koszty, niewspółmierne z rynkowymi cenami żelastwa.

Na rynku druzgu żeliwnego również można było zauważyć pewne lekkie polepszenie. Wzmoczenie się zbytu zostało uzyskane kosztem znacznych opustów od cen dotychczasowych, co wywołało jednak dosyć silne zmniejszenie podaży. Pomimo nieznacznego polepszenia położenie na ogół pozostaje w dalszym ciągu niezmiernie ciężkie wobec braku zajęcia w odlewniach, oczekiwać zaś polepszenia można dopiero z nadejściem sezonu budowlanego. Wymieniano następujące ceny loco

Berlin za 1.000 kg: druzg żeliwny maszynowy tłuczony Rmk. 53 — 54, druzg handlowy Rmk. 42 — 43, piecowy i garnkowy Rmk. 41 — 42.

Oficjalnie notowane ceny — w Rmk. za 1.000 kg loco huta reńska-westfalska, przedstawiały się, jak następuje:

	6/1	9/1
Staliwo	57/58	57/58
Żelastwo I gatunku	55/56	55/56
Pakiety z blachy czarn.	51/52	51/52
Żelastwo wielkopiecowe	45/46	45/46
Otoczki	45/46	45/46
Żelastwo mieszane	41/42	41/42
Żeliwo maszynowe tłucz.	64/66	64/66
" kupne	54/56	54/56

Na rynku francuskim nowy rok nie przyniósł żadnej zasadniczej zmiany. Pewne obniżenie się cen na nowe żelazo, jakie nastąpiło jeszcze w grudniu pod wpływem depresji na ogólnoeuropejskim rynku żelaznym, pociągnęło za sobą zniżkę cen żelastwa, która pozostała w dalszym ciągu i w styczniu. Stan obustunków w hutach jest stale dobry, tak że ze zbytem starego żelastwa kłopotów niema, i cała jego ilość, dostarczana na rynek, znajduje łatwe umieszczenie. Również korzystnie przedstawia się praca w odlewniach, to też zbyt na druzg żeliwny był dobry, wobec zaś mniejszej stosunkowo dostawy tego materiału ceny chwilami miały tendencję zlekka zwyżkową.

Oficjalnie notowane ceny — we fr. fr. za 1.000 kg loco Longwy, przedstawiały się, jak następuje:

	2/1	8/1
Staliwo	290/300	290/300
Żelastwo I gatunku	260/270	260/270
Odpadki blachy niesort.	140/150	140/150
" " pakiet.	200/210	200/210
Otoczki	220/230	220/230
Żelastwo mieszane	240/250	240/250
Żeliwo maszyn. tłucz.	380/390	380/390

Na rynku belgijskim zjawiają się pierwsze oznaki polepszenia położenia w nowym żelazie. Zapytania ożywiły się znacznie i, choć narazie ilość zawieranych umów nie zwiększyła się wydatnie, jednakże przypuszczają, że w drugiej połowie stycznia rezerwa spożyców się zmniejszy i wyjdą na jaw zapotrzebowania, dotąd sztucznie tłumione. Bardzo charakterystyczną oznaką zbliżania się poprawy jest wzmoczone zapotrzebowanie na stare żelastwo, co odrazu pociągnęło za sobą zwyżkę cen. Narazie zwyżka ta jest nieznaczna, gdyż dostawa jest stale duża i przerasta zapotrzebowanie, jednakże jest ona widoczna na całej linii, na wszystkich gatunkach. Najmniejsze stosunkowo widoki na polepszenie się położenia są w druzgu żeliwnym, gdyż w odlewniach narazie polepszenia jeszcze nie widać.

Oficjalnie notowane ceny — we fr. belg. za 1.000 kg loco miejsce spożycia — były następujące:

	2/1	8/1
Staliwo	550	555
Żelastwo I gatunku	440	450
Żel. martenowskie	430	440
Odpadki blachy nowe	380	390
Otoczki	370	380
Żel. wielkopiecowe	420/430	440
Żeliwo maszyn. tłucz.	600/610	600/620

Ceny starych metali kształtowały się, jak następuje (w Niemczech loco Berlin, we Francji i Belgii — loco zakład spożywający, wzgl. loco granica — za 1.000 kg):

	Niemcy 9/1 Rmk.	Francja 8/1 Fr. fr.	Belgia 8/1 Fr. belg.
Miedź—odpadki grube	141	850/860	1.180
Bronz—odpadki grube	122	720/730	1.150
Mosiądz—odp.gr.	85	510/520	800
Cynk stary	25	165/175	270
Ołów mięk. stary	33	205/215	290

ANGLJA. — Tydzień od 4/1 do 10/1 nosił na sobie jeszcze piętno czasu poświęconego, a może raczej poinwentarzewego, kiedy nie wszystkie jeszcze sprężyny powróciły do normalnego ruchu. Na rynku londyńskim ożywienie było bardzo nieznaczne, i, z wyjątkiem miedzi, niema do zanotowania większych transakcyj. Ograniczenia wytwórczości, na którą to drogę weszły w minionym roku wszystkie kartele, mało przyniosą korzyści i efektu nie dadzą żadnego, o ile nie podniesie się konsumpcja.

Rynek miedzi przedstawiał się najlepiej ze wszystkich metali. Silne podniesienie się ceny miedzi standardowej, jakie miało miejsce w poprzednim tygodniu, po niewielkim stosunkowo spadku, utrzymało się w tygodniu sprawozdawczym i nawet się jeszcze zwiększyło. Trudno jest narazie orzec, czy jest to stała poprawa, tembardziej, że inne gatunki miedzi, a zwłaszcza elektrolityczna, pociągnięte zostały w kierunku zwiększenia ceny tylko w bardzo nieznacznym stopniu. Rynek miedzi w tygodniu sprawozdawczym był bardziej ożywiony, niż to miało miejsce dotychczas, tak że nawet niższe oferty outsiderów nie wywoływały wielkiego wrażenia.

Na rynku cyny panował spokój, ceny jednak wykazywały tendencję zwyżkową. Wiadomości statystyczne nie przedstawiają się w zbyt dobrym świetle, gdyż wskazują na niewspółmierność wytwórczości i spożycia, być może jednak, iż przedsiębrane w tym przemyśle koncentracje przedsiębiorstw dokażą więcej, niż sztuczne nieraz i mało wykonywane ograniczenia wytwórczości przez kartel, nie obejmujący nawet połowy produkcji.

Rynek cynkowy utrzymywał się dosyć równo przy słabym jednak popycie. Ceny chwilowo wykazały lekkie podniesienie. Na rynku ołowiu panował również spokój. Popyt był względnie nienajgorszy, dowóz materiału jest jednak duży, tak że zwyżki cen oczekiwać jest trudno.

Srebro zwróciło obecnie ogólną uwagę przez swój raptowny spadek. Przyczyny tego należy szukać aż w Chinach, które wygotowują obecnie projekt przejścia na walutę złotą. Zapotrzebowanie srebra jako ozdoby nie będzie w stanie pokryć strat, jakie ono poniesie skutkiem braku zapotrzebowania jako monety.

Ruch cen poszczególnych metali w tygodniu sprawozdawczym przedstawiał się, jak następuje:

Miedź standard wykazała zwyżkę dla operacji gotówkowych £ $\frac{11}{16}$, a dla terminowych £ $\frac{13}{8}$. Miedź elektrolityczna podniosła się o £ $\frac{1}{8}$, rafinowana zaś o £ $\frac{1}{4}$. Blacha miedziana pozostała bez zmiany.

Cyna dała zwyżkę w kasowych operacjach £ $\frac{5}{16}$, w terminowych zaś £ $\frac{1}{4}$.

Ołów w przy operacjach kasowych zamknął swój tydzień na zero, przy terminowych zaś zwyżką £ $\frac{1}{16}$.

Cynk wykazał wyżkę £ $\frac{1}{16}$ przy transakcjach gotówkowych, przy operacjach zaś terminowych dał stratę £ $\frac{3}{16}$. Glin i nikiel pozostawały bez zmiany zarówno w sprzedaży krajowej, jak i zagranicznej.

Antymon, blacha biała, ruda wolframowa, platyna i złoto pozostawały bez zmiany.

Rtęć wykazała wyżkę o £ $\frac{1}{10}$ na butli.

Srebro dało w ciągu tygodnia stratę dla operacji kasowych $\frac{1}{2}$ d i dla terminowych $\frac{1}{8}$ d na uncji.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali (w £ za 1.016 kg z wyjątkiem: rtęci, która notowana jest w £ za butlę, rudy wolframowej — w sh za 1% w tonie, platyny — w £ za uncję, srebra — w d za uncję, złota — w sh za uncję i blachy białej — w sh za skrzynkę o 122 arkuszach Nr. 24):

Poprzed. Tydz. sprawozdawczy:				
Metal	tydz. ultimo	maksy- mum	mini- mum	ulti- mo
M i e d ź:				
standard:				
kasa . . .	69 $\frac{3}{4}$ -70	71 $\frac{3}{4}$	69 $\frac{3}{4}$	71 $\frac{5}{8}$ - $\frac{5}{8}$
term. . .	68 $\frac{3}{8}$ - $\frac{1}{2}$	70	68 $\frac{3}{8}$	69 $\frac{3}{4}$ - $\frac{7}{8}$
elektrol. 83 $\frac{3}{4}$		83 $\frac{3}{4}$	83	83 $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$
rafinow. 75 $\frac{1}{2}$ -76 $\frac{3}{4}$		78	75 $\frac{1}{2}$	76 $\frac{3}{4}$ -78
blacha miedz. 110		110	110	110
C y n a:				
kasa . . .	175 $\frac{5}{8}$ - $\frac{5}{8}$	178 $\frac{5}{8}$	175	176 $\frac{3}{4}$ -177
term. . .	178 $\frac{3}{4}$ -179	181 $\frac{3}{8}$	178 $\frac{3}{4}$	180- $\frac{1}{4}$
O ł ó w:				
kasa . . .	21 $\frac{7}{16}$	21 $\frac{9}{16}$	21 $\frac{3}{8}$	21 $\frac{7}{16}$
term. . .	21 $\frac{1}{2}$	21 $\frac{1}{8}$	21 $\frac{1}{2}$	21 $\frac{9}{16}$
C y n k:				
kasa . . .	19 $\frac{1}{8}$	19 $\frac{3}{8}$	19 $\frac{1}{8}$	19 $\frac{7}{16}$
term. . .	20 $\frac{3}{16}$	20 $\frac{3}{8}$	20 $\frac{1}{8}$	20 $\frac{1}{8}$
G l i n:				
dla kraju . 95		95	95	95
„ za gr. 100		100	100	100
Antymon 52 $\frac{1}{2}$		52 $\frac{1}{2}$	52 $\frac{1}{2}$	52 $\frac{1}{2}$
B l a c h a				
biała 18 $\frac{7}{8}$		18 $\frac{7}{8}$	18 $\frac{7}{8}$	18 $\frac{7}{8}$

Rtęć . . .	23 $\frac{1}{4}$	23 $\frac{1}{4}$	23	23 $\frac{1}{8}$ - $\frac{1}{4}$
Nikiel:				
dla kraju 175		175	175	175
„ za gr. 175		175	175	175
R u d a				
wolfram. 34-36		36 $\frac{1}{2}$	34	34-36
P l a t y n a				
„Spong” 13		13	13	13
S r e b r o:				
kasa . . .	21 $\frac{5}{16}$	21 $\frac{5}{16}$	20 $\frac{5}{16}$	20 $\frac{13}{16}$
term. . .	21 $\frac{5}{16}$	21 $\frac{5}{16}$	20 $\frac{1}{8}$	20 $\frac{7}{16}$
Złoto 84.11 $\frac{1}{2}$		84.11 $\frac{1}{2}$	84.11	84.11 $\frac{1}{2}$

— Wewnętrzne ceny żelaza — w £ za 1.016 kg loco huta wysyłająca — przedstawiały się w następujący sposób:

Surówka odl. Nr. III (2 $\frac{5}{8}$ -3 $\frac{0}{8}$ Si)	3.12.6—3.18.6	3.12.6—3.18.6	
Surówka marten. zasadowa . . .	3.10.6—3.16.0	3.13.6—3.16.0	
Kęsy . . .	6.2.6—6.12.6	6.2.6—6.12.6	
Szyby . . .	8.10.0	8.10.0	
Żelazo sztabowe . . .	8.0.0—8.15.0	8.0.0—8.15.0	
Żelazo kształ. . .	8.10.0	8.10.0	
Blacha okrętowa, mostowa i t. p. . .	8.15.0—8.17.6	8.15.0—8.17.6	
Blacha czarna (24 gąge)	9.17.6	9.17.6	
Blacha ocynkowa. (24 g.)	12.7.6—12.12.6	12.10.0-12.12.6	
Drut - walcówka . . .	8.0.0	8.0.0	
Bednarka . . .	9.15.0	9.15.0	
Koks wielkopieczowy . . .	20.6 i wyż.	20.6 i wyż.	

SUROWCE I PÓLPRODUKTY WŁÓKNISTE

ANGLJA. — W tygodniu od 6 do 13 stycznia sytuacja na rynku przedstawiała się następująco:

Bawełna. — Tendencja jest znowu słabsza, obroty małe. Transakcyj „umowy przysze” jest również niewiele. Cena bawełny surowej amerykańskiej „middling” w dn. 11 stycznia wynosiła 9'44 d za funt; przędzy bawełnianej; amerykańskiej 14 d, egipskiej 23 $\frac{1}{2}$ d za funt.

Wełna. — Śnieżno-biała afrykańska obecnie łatwiej uzyskiwała cenę £ 0.28, a Riverina (z N. Połudn. Walji) £ 0.17 za funt. Z drugiej strony nowozelandzka po £ 0.12 i z przyładka Dobrej Nadziei po £ 0.11 za funt jest bardzo tania. Oficjalne notowania cen gatunków typowych bez zmiany: Queensland merynosowa myła £ 0.32, śnieżno-biała z przyładka Dobrej Nadziei £ 0.28, Victoria merynosowa tłusta £ 0.15 za funt; krzyżówka: australazyjska przednia £ 0.2, średnia £ 0.15, licha £ 0.1 za funt. Topsy typ „64” spadły do £ 0.27 za funt.

Juta. — Indie podniosły cenę juty o 2 rupje. Obroty w tygodniu sprawozdawczym obejmowały Daisee 2 po £ 25.10, Tossa 2 po £ 26.17, oraz jutę heską po £ 1.5 za 100 jardów. Oficjalne notowania cen gatunków typowych były następujące: przednia £ 28 bez zmiany, „lightnings” podniosła się do £ 26.10, „hearts” do £ 3.15 za tonę.

Konopie. — Handel konopiem w Indiach w nowym roku zaczął się przy cenie £ 24.10 za tonę HJF (w Bombaju). Włochy nadal sprzedają tanio swe wyborowe miękkie konopie, dzięki czemu oferują dużo na eksport. N. Zelandia oferuje phormium po £ 34 c. i f. do Londynu, a sisal z Kenya można stale nabywać po £ 36.10 za tonę. Oficjalne notowania cen były następujące: sisal przedni £ 36.10, manilskie gatunku „J” £ 35.10, miękkie północno-włoskie Cannabis £ 54.10 za tonę.

Len. — Obroty były duże i obejmowały przedni len belgijski po £ 105, holenderski po £ 95, irlandzki po £ 80 i łotewski po £ 60 za tonę.

Jedwab. — Poziom cen jedwabiu chińskiego £ 0.18.6 za Extra C. i kantoniego — £ 0.12 jest niski, a obroty dobre. Oficjalne notowania cen głównych 3 gatunków były następujące: japoński £ 0.19.6, włoski £ 0.18.6, chiński £ 0.12 za funt.

BIBLIOGRAFJA

„ZOBOWIĄZANIA MIĘDZYNARODOWE POLSKI 1919 — 1929”. DR. JULJAN MAKOWSKI. Warszawa 1929, str. 313. — W ciągu pierwszego dziesięciolecia swej niepodległości Rzeczpospolita Polska zawarła bardzo wielką ilość, bo ok. 500 umów dwu- i wielostronnych, co się tłumaczy potrzebą „dopędzenia” pod tym względem innych państw, które już dawniej zadośćuczyniły wymaganiom życia międzynarodowego.

Umowy te miały i mają różne znaczenie. Znajdują się wśród nich tak podstawowe traktaty, jak Traktat Wersalski, wywierający przeważający wpływ na całokształt stosunków międzynarodowych po wojnie; — z drugiej strony liczne są drobne umowy, regulujące kwestie znaczenia czysto lokalnego. Rozejrzenie się w tej powodzi najróżniejszych umów i traktatów jest rzeczą trudną, zwłaszcza że w wielu wypadkach nie były one należycie ratyfikowane i ogłoszone. Oddawna już odczuwała się potrzeba udostępnienia osobom zainteresowanym tego materiału, przyczem do tego celu

mógł służyć przede wszystkim spis wszystkich umów międzynarodowych Polski, wyczerpujący i oparty na źródłach.

Omawiana praca Prof. Dr. Juljana Makowskiego czyni zadość tej oddawna odczuwanej potrzebie, gdyż zgromadzone są w niej wszystkie międzynarodowe umowy Polski, zgrupowane podług alfabetycznego porządku państw. W każdej grupie, odnoszącej się do jednego państwa, umowy są ułożone w porządku chronologicznym lub logicznym. Każdemu poszczególnemu aktowi poświęcono wystarczająco miejsca, aby dać o nim niezbędne wiadomości i dane formalne, jak również zobrazować w ogólnych zarysach jego treść. Umowy multilateralne przeważnie zgrupowane są oddzielnie przy końcu dzieła, za wyjątkiem np. traktatów pokoju, dołączonych do grup państwowych.

Wszystkie umowy polsko-gdańskie zostały w omawianem wydawnictwie pominięte z uwagi na to, że są umowami o charakterze raczej międzydzielnicowym niż międzynarodowym.

Dzieło P. Prof. Makowskiego jest niewątpliwie bardzo pożyteczną i potrzebną

pracą, której ukazanie się powitają ci wszyscy, którzy w ten czy inny sposób będą musieli się zetknąć z obszernym materiałem międzynarodowych zobowiązań Polski.

„BESARABJA WSPÓŁCZESNA”. Sprawozdanie Ekonomiczne z 1927/28 roku Konsulatu Generalnego R. P. w Kiszyniowie w opracowaniu Konsula Gen. A. ŚWIERZBIŃSKIEGO. Warszawa 1929, str. 94. — Nakładem M. S. Z. ukazało się roczne sprawozdanie gospodarcze za rok 1927/28, dotyczące współczesnej Besarabji — integralnej części Wielkiej Rumunii. Zachowując ogólnie przyjęty schemat, sprawozdanie interesująco i możliwie wyczerpująco omawia sytuację gospodarczą tej bogatej prowincji naszego południowego sąsiada, borykając się nieraz z trudnościami i niedokładnościami rumuńskiej statystyki urzędowej.

Omówiwszy dane ogólne, dotyczące Besarabji, produkcję rolniczą, przemysł, handel, finanse, komunikacje, oraz pracę i opiekę społeczną, — które to wszystkie dziedzi-
niświadczą o smutnej przewaźnie a często

opłakanej sytuacji tego z natury bogatego kraju, Autor w ogólnej charakterystyce sytuacji gospodarczej Besarabji, kreśli następujący jej obraz: „Reasumując wszystkie wyżej podane wiadomości, należy przyjąć do wniosku, że bogata z natury Besarabja... ma wszelkie dane do rozwoju rolnictwa w jaknajszerszym znaczeniu tego pojęcia oraz do rozwoju na wielką skalę przemysłu rolnego oraz handlu ziemiopłodami. Rzeczywistość jednak przedstawia się smutno: rolnictwo — w stanie prymitywnym, przemysł rolny prawie nie istnieje, a handel ziemiopłodami również nie egzystuje. Serce więc organizmu Besarabji — rolnictwo — funkcjonuje źle, i w konsekwencji całe jej życie jest w stanie odwręcenia... W przemyśle fabrycznym i handlu ruch nadzwyczaj słaby, i Besarabja przeżywa obecnie czasy bardzo ciężkie, które mogłyby się zmienić na lepsze nie tylko po przejściu kryzysu pieniężnego i gospodarczego w całej Rumunii, lecz również przy umiejętniejszej i celowszej gospodarce rządowej, która wyrządza Besarabji nieobliczalne szkody. Charakterystyczną cechą obecnego życia na Besarabji jest jego apatyczność”.

Oderwanie Besarabji od południowo-rosyjskiego, głównie odeskiego rynku, od sieci południowo-zachodnich kolei, uniemożliwienie nawigacji na pogranicznym Dniestrze, rewolucja 1917/18 r. oraz ogromnie krańcowa reforma rolna — oto główne czynniki, które spowodowały obecny upadek Besarabji. Świetnie początkowo zapowiadające się obroty handlowe z Polską uległy zatamowaniu z powodu niewłaściwej polityki handlowej Rumunii. Toteż bogaty ten kraj musi pochłoniąć jeszcze sporo pracy, zanim zajmie należne mu stanowisko w gospodarstwie krajów europejskich.

„ROCZNIK VIII POLSKIEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW METALOWYCH”, opracowany przez Biuro Związku pod redakcją S. J. OLSKIEGO. Warszawa 1929, str. XXII + 247 + 56. — Nakładem Polskiego Zw. Przem. Metal. ukazał się Rocznik VIII, przedstawiający się całkiem okazale i zawierający wielką

ilość pożytecznych materiałów informacyjnych. Na treść jego składają się następujące działy: przedmowa w polskim i czterech obcych językach; cykl artykułów, napisanych przez wybitnych fachowców, charakteryzujących zwięźle i wyczerpująco poszczególne, tak liczne gałęzie przemysłu metalowego, rozwijające się w Polsce, przyczem wstępem do tego cyklu jest artykuł P. Natalji Gąsiorowskiej p. t. Przemysł metalowy polski w rozwoju dziejowym; dalej następują: Ustawodawstwo robotnicze — Z. Kačka; Czego uczą nas bilanse członków P. Z. P. M. — Zygmunt Batkowski; Maszyny w kraju niewyrobiane; Sprawozdanie o działalności Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych za 1928 r.; Źródła zakupu polskiego przemysłu metalowego; Przemysł metalowy przetwórczy na P. W. K.; Sprawozdanie Związku Eksportowego Przemysłu Metalowego Przetwórczego oraz Sprawozdanie Zarządu S. A. „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi”.

Omawiany rocznik P. Z. P. M. zasługuje na szczególne wyróżnienie. Zamyka on 10-letnią pracę w Polsce Niepodległej przemysłu metalowego, który zajmuje dziś tak poczesne miejsce w życiu gospodarczym Polski tylko dzięki wielkiej pracy, wkładanej w warsztaty w ubiegłym dziesięcioleciu i dawniej jeszcze, mimo tak liczne przeszkody, przeciwności i klęski. Stwierdzająca ten postęp przedmowa, jak również liczne ciekawe artykuły, zawarte w roczniku, pozwalają przypuszczać, że przemysł metalowy przezwyciężył te trudności, które spotyka na swej drodze, i osiągnie coraz to wyższe stopnie rozwoju.

„PORT GDAŃSKI”. Opracowane przez Radę Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku, wydane przez tygodnik „Przemysł i Handel”. Warszawa 1929 r., str. 76 z licznymi ilustracjami, kolorowymi tablicami oraz planem portu gdańskiego. — Wzorem wielkich portów zachodnich port gdański uzyskał wydawnictwo informacyjne, zaznajamiające wszystkich, mających z nim do czynienia, z jego organizacją, rozplanowaniem, obszarem ciężenia i t. d. Analogiczne wydawnictwa w językach angielskim i niemieckim mają się ukazać w najbliższym czasie.

skim i niemieckim mają się ukazać w najbliższym czasie.

Omawiana publikacja, ozdobnie i estetycznie wydana, zawiera na 76 stronach druku, ozdobionego licznymi fotografiami, obszerny i wyczerpujący materiał, pozwalający na szybkie i łatwe zapoznanie się z głównymi cechami portu gdańskiego. A więc kolejno omówione są: zarys historyczny i organizacja zarządu portu, dalej znajdujemy opis portu i poszczególnych jego basenów, omówienie obszaru ciężenia portu, kolei i dróg wodnych oraz ruchu portowego, przyczem liczne kolorowe wykresy i zestawienia ogromnie ułatwiają bliższe zapoznanie się z materiałem cyfrowym. Ostatni rozdział poświęcony jest eksploatacji portu, formalnościom, przepisom, opłatom portowym i t. d. Wykaz regularnych połączeń okrętowych Gdańska zamyka omawiane wydawnictwo.

„FOREIGN TRADE DIRECTORY OF YOKOHAMA”

Yokohama 1929. — Ukazało się nakładem Izby Przemysłowo-Handlowej w Yokohamie bardzo ozdobnie wykonane wydawnictwo informacyjne w języku angielskim, zawierające obok obszernego materiału czysto informacyjnego (lista firm handlowych japońskich i obcych w Yokohamie, spis linii okrętowych, przedstawicielstw dyplomatycznych i konsulatów japońskich zagranicą i obcych w Japonii i t. d.) kilka artykułów, dających z jednej strony pojęcie o odbudowie wielkiego portu japońskiego po katastrofie trzęsienia ziemi w 1923 r. — z drugiej zaś zawierających szczegółową analizę handlu zagranicznego Yokohamy z podziałem na poszczególne grupy towarów eksportowanych i importowanych. Dołączone tabele statystyczne zawierają materiały, dotyczące handlu zagranicznego Japonii i Yokohamy w szczególności za okres kilkudziesięciu lat.

Całe wydawnictwo powinno wzbudzić zagranicą zainteresowanie dzięki swoim zaletom informacyjnym.

B. W-cki

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2,
pokój 26 (parter);

tel.: 412-66 (Red.), 412-73 (Adm.) i 412-68 (Druk.)

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701.

PRENUMERATA

wynosi w kraju:

kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60;

z a g r a n i c ą:

kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ

w zeszytach zwykłych:

IV str. okładki — zł 1.200; II i III str. okł. — zł 900;

½ str. — zł 500; strony zwyczajne — zł 600,

¼ str. — zł 350, ¼ str. — zł 200, 1/8 str. — zł 110.

Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

Redakcja Naczelna:

WŁADYSŁAW GIEYSZTOR I CZESŁAW PECHE

Sekretariat Redakcji: **Redaktor WACŁAW SZURIG**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHALSKI

Redaktor działu rolniczego:
ADAM ROSE

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Redaktor działu zagranicznego:
S. SADOWSKI

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXVII 113: „Mieczysława Janowska“ w Warszawie, Marszałkowska 78. Sprzedaż konfekcji męskiej i damskiej. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Mieczysława Janowska z Warszawy. Pomiedzy Arją-Lajbem Janowskim a małżonką jego Mieczysławą Fruchtmann, z domu Szlosberg, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 9 października 1916 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 122: „Napoleonka“ Właściciel Feliks Gołaszewski w Warszawie, Ś-to Krzyska 26. Pracownia Nowy-Swiat 35. Wyrób i sprzedaż wyrobów cukierniczych. Istnieje od 1913 r. Właściciel Feliks Gołaszewski z Warszawy.

R. H. A XXVII 130: Pierwsza Krajowa Farbiarnia Piór, Słomy, Wełny i t. p. „Samuel Magid“ w Warszawie, Młocińska 13. Istnieje od 1906 r. Właściciel Samuel Magid z Warszawy.

R. H. A XXVII 132: Cukiernia „Karol Sommer“ Spadkobiercy w Warszawie, Chłodna 28. Spadkobiercy Karola Sommera: Marja z Sommerów Babska, Janina z Sommerów Rudzińska, Wanda z Sommerów Wierciochowska, Józef Sommer, Karol Sommer, Waclaw Sommer, Apolonja Bronisława Sommerowa, wszyscy z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Karolu Sommerze. Do reprezentowania przedsiębiorstwa i podpisywania firmy upoważniony został Waclaw Sommer. Pomiedzy Marją z Sommerów Babską, Janiną z Sommerów Rudzińską i Wandą z Sommerów Wierciochowską a ich małżonkami zawarte zostały umowy przedślubne, ustalające wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 133: „Dyna Weingart i S-ka“ w Warszawie, Gęsia 3. Sprzedaż towarów włóknistych. Wspólnicy: Dyna Weingart, Abram Brzozowski, oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 7 października 1929 roku. Do reprezentowania spółki upoważnieni są oboje wspólnicy. Wszystkie zobowiązania, umowy, weksle i czeki podpisują oboje wspólnicy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Ickiem Weingartem a małżonką jego Dyną, z domu Kahan, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 15 grudnia 1916 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 135: „Matyas Zweibaum“ w Warszawie, Bielańska 18. Przemysł i handel leśny. Istnieje od 1929 r. Właściciel Matyas Zweibaum z Warszawy.

R. H. A XXVII 136: „Szaul Lensztul“ w Warszawie, Gęsia 8. Hurtownia włókiennicza. Istnieje od 1929 r. Właściciel Szaul Lensztul z Otwocka.

R. H. A XXVII 138: „Antykwarnia Warszawska“ Matylda Kotulska w Warszawie, Foksal 18. Drobną sprzedaż starych mebli i obrazów. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Matylda Kotulska z Warszawy.

R. H. A XXVII 140: „Krój-Pol“ Rojza Brajtman i S-ka w Warszawie, Zabkowska 9. Prowadzenie sklepu z gotowymi ubraniami. Wspólniczki: Rojza Brajtman, Łaja Eksztein, obie z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 2 października 1929 r. Do reprezentowania i podpisywania spółki pod jej stemplem upoważniona jest każda ze wspólniczek samodzielnie. Pomiedzy Moszkiem Rywenem Brajtmanem a małżonką jego Rojzą, z domu Miller, nastąpił układ

na mocy intercyzy z dn. 21 lutego 1928 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 141: „Szlama Jakowiak“ w Warszawie, Złota 40. Drobną sprzedaż flaszek, słoików i oliwy. Istnieje od 1922 r. Właściciel Szlama Jakowiak z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Ruchlą-Łają, z domu Grundland, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 17 czerwca 1929 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 142: „A. Segalowicz“ w Warszawie, Marszałkowska 96. Detaliczna sprzedaż wyrobów jubilerskich i zegarmistrzowskich. Istnieje od 1905 r. Właściciel Abram Segalowicz z Warszawy.

R. H. A XXVII 144: Nowoczesne Zakłady Graficzne „Aleksander Olkiewicz“ w Warszawie, Niecała 6. Istnieje od 1928 r. Właściciel Aleksander Olkiewicz z Warszawy.

R. H. A XXVII 145: „Zygmunt Heller“ Przemysł Leśny w Warszawie, Jerozolimska 39 m. 3. Kupno i sprzedaż lasów, materiałów drzewnych oraz eksploatacja przeróbki materiałów drzewnych. Istnieje od 1929 r. Właściciel Zygmunt Heller z Warszawy.

R. H. A XXVII 146: „Jakób Morgensztern“ w Warszawie, Ptasia 3. Handel chemikaljami i agentura. Istnieje od 1926 r. Właściciel Jakób-Aron Morgensztern z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Złatą-Mirlą, z domu Altmet, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 7 kwietnia 1921 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 147: „Henryk Barenholc i S-ka“ w Warszawie, Staszka 20. Prowadzenie zakładów fryzjerskich. Wspólnicy: Henryk Barenholc, Stanisław Bilski, oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 12 czerwca 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są oboje wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle i czeki podpisują oboje wspólnicy łącznie. Korespondencję i pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXVII 148: „Gazeta Polska“ Tadeusz Hiż w Warszawie, Szpitalna 1. Wydawanie pisma codziennego Właściciel Tadeusz Hiż z Warszawy.

R. H. A XXVII 149: „Fajwel Zawidowicz“ w Warszawie, Nalewki 27. Drobną sprzedaż bielizny. Istnieje od 1926 r. Właściciel Fajwel Dawidowicz z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Gołdą, z domu Glass, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 16 sierpnia 1923 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 150: „Moszek Mendelsberg“ w Warszawie, Nowolipki 6. Pracownia trykotaży. Istnieje od 1929 r. Właściciel Szmul-Moszek Mendelsberg z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Esterą-Marjem, z domu Ryskind, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 31 grudnia 1925 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 152: Dom Handlowy „Abram Mezrycki i S-ka“, Fabryczny Skład Pończoch w Warszawie, Leszno 71. Sprzedaż pończoch i wyrobów dzianych obcego i własnego wyrobu. Wspólnicy: Abram-Icek Mezrycki, Awrum Szejn-

garten, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 września 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle i akcepty podpisują obaj wspólnicy łącznie. Wszelkie inne zobowiązania, indosy na wekslach, umowy, czeki, pełnomocnictwa, korespondencję, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Abramem Mezrykim a małżonką jego Chaną, z domu Mendelson, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 27 sierpnia 1913 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 153: **Warsztaty Mechaniczne „Aeri“ Alfons Riesenkampf** w Warszawie, Ossolińskich 8. Prowadzenie warsztatów mechanicznych, wyrób maszyn i montaż tychże, oraz prowadzenie laboratorium hydrotechnicznego. Istnieje od 1929 r. Właściciel Alfons Riesenkampf z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Janiną-Marją Peretjatkowiczową, z domu Poraj-Chlebowską, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 21 czerwca 1920 r., ustalający wyłączność majątku.

R. H. A XXVII 154: **„Helena Lubańska“** w Żyrardowie, ul. 1-go Maja 24. Sklep kolonialno-spożywczy. Istnieje od 1889 r. Właścicielka Helena Lubańska z Żyrardowa.

R. H. A XXVII 155: **„Izrael Zand“** w Warszawie, Gęsia 18. Drobna sprzedaż towarów łokciowych. Istnieje od 1929 r. Właściciel Izrael-Majer Zand z Warszawy.

R. H. A XXVII 156: **„Aleksander“ Aleksander Stachniewski** w Warszawie, Nowy-Swiat 41. Detaliczna sprzedaż towarów luksusowo-galanteryjnych. Istnieje od 1929 r. Właściciel Aleksander Stachniewski z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Stefanją-Marją, z domu Fuks, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 28 października 1911 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 157: **„Dawid-Juda Golepaj“** w Warszawie, Dzika 27. Wytwórnia obuwia mechanicznego. Wspólnicy: Moszek-Josek Frydman, Dawid-Juda Golepaj, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 4 marca 1929 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle i wogóle wszelkie zobowiązania, oraz czeki, żyra na wekslach i czekach, jak również akty urzędowe i pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy łącznie. Rachunki, korespondencję, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy za przekazami i towarów podpisuje jeden ze wspólników. Pomiędzy Dawidem-Judą Golepajem a małżonką jego Altą, z domu Bergazym, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 10 stycznia 1914 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 159: **„Mieczysław Berghoer“** w Warszawie, Próżna 14 m. 13. Drobna sprzedaż obuwia i konfekcji. Istnieje od 1927 r. Właściciel Mieczysław Berghoer z Warszawy.

R. H. A XXVII 160: **„M. Grynberg i Ch. Werek“** w Warszawie, Nadwiślańska 11. Drobna sprzedaż ubiorów. Wspólnicy: Mordka Grynberg, Chaim Werek, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 18 września 1929 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle i zobowiązania charakteru pieniężnego podpisują pod stemplem firmy obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru pieniędzy i towarów podpisuje jeden ze wspólników.

R. H. A XXVII 164: **Sprzedaż Towarów Łokciowych „Aron Ejzenberg“** w Warszawie, Gęsia 8. Istnieje od 1924 r. Właściciel Aron Ejzenberg z Warszawy. Pomiędzy właścicielem

firmy a małżonką jego Witłą, z domu Włodawer, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 15 listopada 1915 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 169: **Skład Apteczny „Władysław Szymerski“** w Radzyminie, ul. Trzeciego Maja 10. Istnieje od 1929 r. Właściciel Władysław Szymerski z Warszawy.

R. H. A XXVII 170: **Nowoczesny Skład Apteczny „Pinchos Rozenman“** w Warszawie, Bielańska 9. Istnieje od 1915 r. Właściciel Pinchos Rozenman z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Marjem, z domu Znamierowską, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 18 sierpnia 1921 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 207: **„Chana G. Glube“** w Warszawie, Gęsia 7. Komisowa sprzedaż towarów włókienniczych. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Chana-Gitla Glube z Warszawy.

R. H. A XXVII 234: **„Centroszyb“ Właściciele Brandes, Sznajer i Goldman** w Warszawie, Przechodnia 1. Prowadzenie hurtowej i detalicznej sprzedaży szkła zagranicznego, czyli szkła okiennego, taflowego, półustrzanego i lustrzanego, oraz detalicznej sprzedaży szkła wyrobu krajowego. Wspólnicy: Chaim-Lejzor Brandys, Dawid Sznajer, Iser-Froim Sznajer, Michuel vel Michel Goldman, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 lipca 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Weksle, wszelkiego rodzaju zobowiązania, żyra na wekslach, przekazy i czeki podpisują dwaj wspólnicy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów pieniężnych, przesyłek, pieniędzy, ładunków i towarów podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Chaimem-Lejzorem Brandysem a małżonką jego Itą-Chaną, z domu Jarecką, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 23 marca 1920 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 235: **Pracownia Gorsetów „Anna Michniewicz i Marja Krajewska“** w Warszawie, Chmielna 22. Prowadzenie pracowni gorsetów. Wspólniczki: Anna Michniewicz i Marja Krajewska, obie z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 maja 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnione są obie wspólniczki. Weksle, czeki, żyra i wszelkie zobowiązania podpisują obie wspólniczki. Pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, należności i towarów podpisuje jedna ze wspólniczek. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXVI 10: **„Władysław Adamczewski i S-ka“** w Warszawie, Kopernika 5. Wspólnik: Konstanty Krauze z Warszawy. Na mocy aktu, sporządzonego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 19 września 1929 r. za Nr 4632, Jerzy Krauze ze spółki wystąpił, cedując swój udział na rzecz Konstantego Krauze.

R. H. A XXVI 45: **Warszawskie Towarzystwo Ochrony Mienia „Benedykt Efrat i S-ka“** w Warszawie, Zielna 16. Firma obecnie brzmi: „Warszawskie Towarzystwo Ochrony Mienia „Edward Zarebski i Benedykt Efrat“. Wspólnik Edward Zarebski z Warszawy. Na mocy aktów, zeznanych przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dn. 21 września 1929 r. za Nr 1733 i 1734, Natan Korał, Efiim Perski i Konrad Ulatowski ze spółki wystąpili, cedując swe udziały Edwardowi Zarebskiemu i Benedyktowi Efratowi. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, umowy, czeki, kontrakty, pełnomocnictwa i inne zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru

wszelkiego rodzaju korespondencji i pieniędzy podpisuje jeden ze współników.

R. H. A XXVI 307: „Moszek Brajtmán” w Warszawie, Żąbkowska 9. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXV 151: „Tricotage” Sura Nomberg w Warszawie, Elekoralna 28. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXV 339: Zakłady Kauczukowe „Piastów” Inżynier Fr. Müller w Warszawie, Złota 35. Prokura Maksá Harera ustała.

R. H. A XXV 355: Skład Desek i Materiałów Budowlanych „Ajzyk Gutgold” w Warszawie, Elbląska 41. Istnieje od 1928 r. Właściciel Ajzyk Gutgold z Warszawy.

R. H. A XXIV 77: „Lewek Harf i S-ka” w Warszawie, Gęsia 2. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIII 159: „L. Lewite i S. Żychliński” w Warszawie, Gęsia 1. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Nalewki 28.

R. H. A XXII 29: „T. Z. Osiński”, Spółka firmowa w Warszawie, Marszałkowska 142. Stanisławowi Gaikowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jedną z osób do podpisu upoważnionych.

R. H. A XXII 309: „Wolf Trockenheim” w Warszawie, Nalewki 35. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 16 września 1929 r. firmie udzielone zostało odroczenie wypłat na termin trzymiesięczny od daty wyroku. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Sameul Koenigstein, nadzorca zaś sądowym adw. Leon Czeszer z Warszawy, Al. Jeruzolimskie 49. Właścicielowi firmy Wolfowi Trockenheimowi udzielono upoważnienia do przedsięwzięcia wszystkich czynności, połączonych z bieżącym zarządzeniem przedsiębiorstwa, z wyłączeniem zaciągania jakichkolwiek zobowiązań i udzielania kredytów.

R. H. A XXI 51: „Ernest Bomse i S-ka” w Warszawie, Galeria Luxemburga. Bernard Odesser ze spółki wystąpił. Zobowiązania pieniężne, weksle, pełnomocnictwa, indosy na wekslach, czeki i umowy handlowe podpisuje dwóch współników łącznie. Korespondencje, niezawierająca zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru należności, wszelkiego rodzaju korespondencji, towarów i pieniędzy podpisuje jeden ze współników.

R. H. A XXI 177: Dom Techniczno-Handlowy „Inżynier Stanisław Maruszewski i S-ka” w Warszawie, Śniadeckich 11. Józefowi Goszykowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XXI 441: „Władysław Kulesza” w Radzyminie. Skład apteczny. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Gruszczyńskim w Radzyminie dn. 15 marca 1929 r. za Nr 1929, przedsiębiorstwo przeszło na własność Władysława Szymerskiego, który takowe nadal prowadzi pod firmą: „Skład apteczny „Władysław Szymerski”.

R. H. A XX 226: Wcłi Bersmiertny Drukarnia „Alfa” w Warszawie, Leszno 14. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Bronisławą, z domu Wajnsztein, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 6 lipca 1929 r., ustalający wyłączenie majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XIX 280: „P. Aronowicz i H. Wiener” w Warszawie, Długa 47. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warsza-

wie z dn. 15 listopada 1926 r. spółce ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Emil Voelnagel, kuratorem zaś adwokat Ludwik Warszawski z Warszawy.

R. H. A XVIII 14: Restauracja „Ostatni Grosz” Właściciel Bogdan Zakrzewski w Warszawie, Praga, 11-go Listopada 64. Na mocy umowy z dn. 4 lipca 1929 r. przedsiębiorstwo oddane zostało w administrację poręczającą Józefowi i Bronisławie małżonkom Śląskim z Warszawy, na czas do dn. 31 grudnia 1929 r. i na warunkach wyszczególnionych wwołanej wyżej umowie.

R. H. A XVIII 99: Biuro Techniczne „F. Oppman i H. Kozłowski” Inżynierowie Komunikacji w Warszawie, Mokotowska 18 m. 5. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Ś-to Krzyskiej 19 m. 13. Wspólnik: Feliks Oppman zamieszkuje obecnie przy ul. Adama Pługa 6 m. 22, zaś Henryk Kozłowski przy ul. Adama Pługa 6 m. 24.

R. H. A XVII 435: Biuro Techniczne „Inżynier Julian Kraushar” w Warszawie, Widok 3. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Hortensja 3 m. 1.

R. H. A XVI 94: „M. Seidler i F. Lew” w Warszawie, Nalewki 18 m. 7. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 6 sierpnia 1929 r. Fajwłowi Lewowi i Moszkowi Seidlerowi handlującym pod firmą: „M. Seidler i F. Lew” udzielono odroczenia wypłat na czas do dn. 6 listopada 1929 r. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Witold Prądzyński, nadzorca sądowym adwokat Władysław Niżyński z Warszawy.

R. H. A XV 211: „J. Goldman” w Warszawie, Orla 4 m. 16. Izaak Goldman zmarł. Spadkobierczynią jest Marja-Helena Goldman z Warszawy. Wskutek śmierci Izaaka Goldmana i na mocy testamentu, otwartego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w Wydziale V w dn. 10 października 1929 r. za Nr 4036/29, Marja-Helena Goldman jest właścicielką przedsiębiorstwa jako zapisobiorca ogólny majątku zmarłego.

R. H. A XIV 39: „Samuel i Michał Bergson” w Warszawie, Czackiego 1. Jan Bergson zmarł. Spadkobiercami jego są: Ludwik Bergson, Dora Bergson, Tomasz Bergson i Antonina Osseerowa. Spółka jest obecnie spółką firmowo-komandytową. Stosownie do par. 5 umowy spółki Ludwik Bergson pozostaje nadal współnikiem firmowym, pozostali zaś spadkobiercy współnikami komandytowymi, każdy z nich z wkładem, jaki nań przypada z tytułu spadku po zmarłym Janie Bergsonie.

R. H. A XIII 96: „Antoni Kraft” w Warszawie, Młocńska 8. Garbarnia. Prokura Kazimierza Krafsta ustała.

R. H. A XIII 199: „L. D. Feinberg i Syn” w Warszawie, Gęsia 3. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Zembruskim w Warszawie dn. 3 września 1929 r. za Nr 251, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A XIII 406: „Tobiasz Leneman” w Warszawie, pl. Grzybowski 14. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XIII 413: Zakłady Przemysłowe „Vitrum” w Warszawie Renglewski i Flancreich, Orla 6. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kosińskim w Warszawie dn. 17 stycznia 1929 r. za Nr 243, współnik Judka-Eszel Flancreich upoważnił pozostałego współnika Zygmunta Renglewskiego do samodzielnego reprezentowania spółki i samodzielnego podpisywania zobowiązań, weksli, aktów, kontraktów i wogóle wszystkich dokumentów, które dotychczas wymagały podpisów obydwóch współników.

R. H. A XII 355: **Fabryka Przetworów Chemicznych „F. A. i G. Pal”**, Spółka firmowa w Warszawie, Grzybowska 40. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Wolskiej 157/9.

R. H. A IX 232: **„Jankiel Przysuski”** w Warszawie, Franciszkańska 36. Firma obecnie brzmi: **„J. Przysuski Właściciel Wolf Przysuski”**. Jankiel Przysuski zmarł. Spadkobiercą jego Wolf Przysuski z Warszawy. Przedsiębiorstwo po zmarłym Janklu Przysuskiej, wobec zrzeczenia się spadku przez Ruchlę Przysuskiej, Marjen Przysuskiej, Brandli Przysuskiej oraz Gitli Makowskiej, przeszło na wyłączną własność Wolfa Przysuskiera.

R. H. A IX 348: **„Ludwik Rozencewicz i Synowie”** w Warszawie, Długa 55. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dn. 12 października 1929 r. za Nr 1137, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo z aktywami i pasywnymi przeszło na wyłączną własność Aleksandra Szafira, którego nazwisko obecnie brzmi: Stachniewski i przez tegoż prowadzone jest nadal pod firmą: **„Aleksander” Aleksander Stachniewski**.

R. H. A VI 245: **„L. Klopfert”** w Warszawie, Długa 50. Lejzor Klopfert zmarł. Spadkobiercami jego są: Marjem-Ides Klopfert vel Klopfert, Gustaw Klopfert vel Klopfert, Adolf Klopfert vel Klopfert, Ewelina Taubenfeld, Zofia Goldstein, Regina Goldstein i Henryk Klopfert vel Klopfert, wszyscy z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Lejzorze Klopferdzie. Na mocy aktów, zeznanych przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dn. 21 lutego i 5 maja 1927 r. za Nr 376 i 834, do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa i zarządzania tymże upoważnieni zostali Marjem-Ides Klopfert vel Klopfert i Gustaw Klopfert vel Klopfert, z tem, że wszelkie czynności, związane ze sprzedażą i nabywaniem wszelkich towarów, zawieraniem umów, jak również wystawianiem weksli, żyr i innych zobowiązań oraz wydawaniem pełnomocnictw, należą do obójga upoważnionych łącznie. Korespondencję zaś, niezawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, towarów, przesyłek i wszelkiej należności podpisuje każdy z upoważnionych samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A B. 37: **„Salomon Birnbaum”** w Warszawie, Długa 48. Prokura Abrama Melzaka i Henryka Szenberga ufała.

R. H. A F. 9: **„Ch. L. Freindlich”** w Warszawie, Nalewki 29. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 9 września 1929 r. firmie udzielono odroczenia wypłat na czas do dn. 9 grudnia 1929 r. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Pawłowski, nadzorcą sądowym adwokat Leon-Edward Kon-Wojewski z Warszawy. Wszelkie bez wyjątku zobowiązania podpisuje właściciel firmy Chaim-Lejb Freindlich łącznie z nadzorcą sądowym.

R. H. A G. 59: **„Litografia Artystyczna” W. Głowczewski** w Warszawie, Chmielna 18. Kazimierz Głowczewski zmarł. Spadkobiercami jego są: Józefa Głowczewska, nieletni: Jerzy-Eligjusz Głowczewski, Andrzej-Antoni Głowczewski, Henrykowi Potockiemu z Warszawy udzielono samodzielnej prokury. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Kazimierzu Głowczewskim. Do prowadzenia przedsiębiorstwa upoważniony jest Henryk Potocki.

R. H. A K. 1: **„Kawa Brazylja”** w Warszawie, Krakowskie Przedmieście 21. Prokura Hugona Jerzego Buscha ufała.

R. H. A K. 41: **„R. Kopytyński”** w Warszawie, Graniczna 10. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dn. 8 maja 1929 r. za Nr 969, przedsiębiorstwo sprzedane zostało Henrykowi Niewiarowskiemu,

który nadal takowe prowadzi jednoosobowo pod firmą: **„Henryk Niewiarowski, Apteka w Warszawie”**.

R. H. A P. 62: **„M. Pozzi i P. Czernik”** w Warszawie, Nowy-Swiat 18. Prosper Czernik zmarł. Spadkobiercami jego są: Felicja Bartletowa, Janina Lentz, Ludwika Czernik, Władysława Maciejowska, Wacław Czernik, wszyscy z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Prosperze Czerniku. Do prowadzenia przedsiębiorstwa i podpisywania firmy upoważnione są: Felicja Bartletowa i Janina Lentzowa każda samodzielnie.

R. H. A R. 38: **„Rubin Rottenberg”** w Warszawie, Gęsia 2. Hirszowi Rottenbergowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A T. 60: **„J. Topas”** w Warszawie, Leszno 23. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 24 czerwca 1929 r. termin odroczenia wypłat przedłużony został do dn. 24 września 1929 r., decyzją zaś z dn. 9 lipca 1929 r. zarządzone zostało otwarcie postępowania ugodowego Icka-Jakoba Topasa z jego wierzycielami.

R. H. A W. 135: **„Raiał Weinreich”** w Warszawie, Nalewki 14. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Fajgą-Malką, z domu Birencwajg, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 19 lipca 1918 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Wpis powyższy w dn. 24 sierpnia 1928 r. uzupełniony został dopełnieniem: Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVII 7: **„Jan Berger”** w Warszawie, Prosta 6. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 23 września 1929 r. Janowi Bergerowi, handlującemu pod firmą: **„Jan Berger”**, udzielono odroczenia wypłat na czas do dn. 24 grudnia 1929 r. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Walenty Iwiński, nadzorcą zaś sądowym adwokat Henryk Wolski z Warszawy, Krak.-Przedmieście 6 m. 14.

R. H. A XXVII 131: **Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Budowlanych „Inżynierowie A. Reinberg i J. Spiegel”** w Warszawie, Wspólna 51. Prowadzenie przedsiębiorstwa robót inżynieryjno-budowlanych w najszerszym zakresie. Wspólnicy: Artur vel Aron Reinberg, Julian Spiegel, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 sierpnia 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, indosy, pełnomocnictwa, prokury, umowy, kontrakty podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, rachunki, indosy, pełnomocnictwa, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy za przekazami, przesyłek, ładunków i towarów podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Arturem vel Aronem Reinbergiem i Juljuszem Gijulem Spieglem a małżonkami ich nastąpiły układy na mocy intercyzy, ustalające wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 139: **Kino-Teatr „Czary” Lewek Junkier** w Nowym-Dworze, Wychodnia 1. Istnieje od 1926 r. Właściciel Lewek Junkier z Nowego Dworu.

R. H. A XXVII 158: **„Edward Markiewicz i S-ka”, Właściciel Edward Markiewicz** w Warszawie, Warecka 9. Handel metalami. Właściciel Edward Markiewicz z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Gutą, z domu Auerbach, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 17 czerwca 1909 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 161: Wytwórnia Wyrobów Trykotążowo-Dzianych „Ber-Lejb Fenigsztejn” w Warszawie, Bonifraterska 11/13. Istnieje od 1929 r. Właściciel Ber-Lejb Fenigsztejn z Warszawy.

R. H. A XXVII 162: Hotel „Krynica” Regina Srokowska w Warszawie, Marszałkowska 105. Istnieje od 1911 r. Właścicielka Regina-Teodozja Srokowska z Warszawy.

R. H. A XXVII 165: Księgarnia Francusko-Polska „Janina Kisielewska” w Warszawie, Widok 16. Istnieje od 1927 r. Właścicielka Janina-Regina Kisielewska z Warszawy. Marji Kownackiej z Warszawy udzielona została prokura.

R. H. A XXVII 166: „Hilel Gomółka” w Warszawie, Grzybowska 9. Sprzedaż formierów. Istnieje od 1929 r. Właściciel Hilel Gomółka z Warszawy.

R. H. A XXVII 167: „Anna Bollman” w Warszawie, Bracka 20 m. 13. Pracownia elektrotechniczna. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Anna Bollman z Warszawy.

R. H. A XXVII 168: „Salomon Rozenberg” w Warszawie, Bielańska 17. Pracownia wyrobów bieliznanych. Istnieje od 1928 r. Właściciel Salomon Rozenberg z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Ireną, z domu Nower, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 16 kwietnia 1929 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 171: „M. Goldknopf” w Warszawie, Nalewki 24. Detaliczna sprzedaż galanterji i pończoch. Istnieje od 1914 r. Właściciel Moszek-Gedajla Goldknopf z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Fajgą, z domu Lewy, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 21 lutego 1910 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 172: „Orchestra” Gerson Rosen w Warszawie, Chmielna 44. Skład instrumentów muzycznych oraz części ich. Istnieje od 1929 r. Właściciel Gerson Rosen z Warszawy.

R. H. A XXVII 173: „Moszek Berman i Józef Berman” w Warszawie, Dzika 3. Pracownia wyrobów wełnianych. Wspólnicy: Moszek Berman, Józef Berman, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 10 czerwca 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Pomiedzy Józefem Bernanem a małżonką jego Nechą, z domu Czarkowską, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 9 marca 1927 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 174: „Chaim Zyserman” w Warszawie, Dzika 39. Zakład krawiecki. Istnieje od 1929 r. Właściciel Chaim Zyserman z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Fradłą, z domu Dancyngierkron, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 23 maja 1929 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 175: Fabryka Dźwigów, Aparatów i Konstrukcji Żelaznych „Simplex” Inż. Tadeusz Szwentner w Warszawie, Grochowska 145a. Istnieje od 1929 r. Właściciel Tadeusz Szwentner z Warszawy.

R. H. A XXVII 177: „Antoni Mayzel i S-ka”, Spółka komandytowa w Warszawie, Wilcza 55. Sprzedaż artykułów opafowych, budowlanych i technicznych. Właściciel Antoni Mayzel z Warszawy. Spółka firmowo-komandytowa rozpo-

częła czynności z dniem wpisania do rejestru handlowego. Do reprezentowania i podpisywania firmy pod jej stemplem upoważniony jest wspólnik firmy Antoni Mayzel. Wspólnikiem komandytowym jest Henryk Strzeński z wkładem zł. 12.500.

R. H. A XXVII 178: Piekarnia „Odrodzona” W. Miączyński, T. Mazur i S-ka w Warszawie, Grodzieńska 26. Prowadzenie piekarni. Wspólnicy: Władysław Miączyński, Marjan Mruk, Tadeusz Mazur, Walenty Nowak, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 15 maja 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Weksle, żyra na wekslach, czek, indosy, przeказы, umowy, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują Władysław Miączyński i Tadeusz Mazur łącznie. Pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów wszelkiego rodzaju korespondencji, niezawierającej zobowiązań, podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXVII 179: „A. Wajnacht” w Warszawie, Tłomackie 3. Pracownia haftów. Istnieje od 1909 r. Właściciel Szaja-Abe Wajnacht z Warszawy.

R. H. A XXVII 180: „Dawid Flaszenberg” w Warszawie, Franciszkańska 29, sklep 20a. Drobną sprzedaż skór. Istnieje od 1929 r. Właściciel Dawid Flaszenberg z Warszawy.

R. H. A XXVII 181: Młyn Parowy „Aleksandra Gołubowska” w Piasecznie, Leśna 3. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Aleksandra Gołubowska z Warszawy.

R. H. A XXVII 182: „Edydja Cynowicz” w Warszawie, Elektoralna 10. Dostawa zboża do wojska. Istnieje od 1929 r. Właściciel Edydja Cynowicz z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Chają, z domu Gedanke, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 24 marca 1921 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 184: „Helena Chaja Pinkert” w Warszawie, Żabia 5. Pracownia kapeluszy damskich. Istnieje od 1913 r. Właścicielka Chaja Finkelsztejn z Warszawy. Pomiedzy Judką Finkelsztejnem a małżonką jego Chają, z domu Pinkert, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 2 maja 1923 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 185: Import Herbaty „Herbatopol” Naftal-Hersz Behagen w Warszawie, Leszno 6. Istnieje od 1929 r. Właściciel Naftal-Hersz Behagen z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Itą, z domu Borenkrot, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 6 czerwca 1917 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 186: Restauracja II klasy „Jan Karpiński” w Warszawie, Żąbkowska 8. Istnieje od 1929 r. Właściciel Jan Karpiński z Warszawy.

R. H. A XXVII 187: Czytelnia-Wypożyczalnia Książek „Polyglobe” Chaja Kraus i S-ka w Warszawie, Dzika 13. Wspólnicy: Chaja Kraus, Łaja Newel, obie z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 14 listopada 1929 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób i podpisywania firmy pod jej stemplem upoważniona jest każda ze wspólniczek.

R. H. A XXVII 188: „Wesołe Miasteczko” J. Rozenblum i M. Chładowska w Warszawie, Srebrna 15. Prowadzenie parków zabawowych. Wspólnicy: Jakób-Majlich Rozenblum, Maryla Chładowska, oboje z Warszawy. Spółka fir-

mowa rozpoczęła czynności dn. 16 listopada 1929 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są oboje wspólnicy. Czeki, umowy oraz wszelkie zobowiązania podpisują oboje wspólnicy łącznie. Korespondencję zwykłą i pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju przesyłek podpisuje jeden ze współników.

R. H. A XXVII 189: „Lejb Kałowski” w Warszawie, Ś-to-Jerska 14. Drobną sprzedaż materiałów budowlanych i ceramicznych. Istnieje od 1928 r. Właściciel Juda-Lejb Kałowski z Warszawy.

R. H. A XXVII 190: „Jankiel Goldsztejn” w osadzie Okuniew, pow. warszawski. Sprzedaż ubiorów gotowych i towarów lokciowych. Istnieje od 1928 r. Właściciel Jankiel Goldsztejn z gminy i osady Okuniew, pow. warszawski. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Esterą-Perłą, z domu Ejeznfisz, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 10 grudnia 1928 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 191: „Icek-Majer Nagelkopf” w Warszawie: pracownia Ś-to-Jerska 22 m. 11. Sklep nr. 24. Wałowa 1. Pracownia i sprzedaż ubiorów męskich. Istnieje od 1918 r. Właściciel Icek-Majer Nagelkopf z Warszawy. Uszerowi Nagelkopfowi z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A XXVII 192: Ajencja Prasowa i Publiczna „Iskra” Jan Drzewiecki w Warszawie, Al. Ujazdowskie 37. Obsługa prasy i wydawanie komunikatów. Istnieje od 1929 r. Właściciel Jan Drzewiecki z Warszawy. Mieczysławowi Scieżnińskiemu z Warszawy udzielona została prokura.

R. H. A XXVII 193: „Rudolf Koch” w Warszawie, Złota 59. Skład fabryczny instrumentów muzycznych. Istnieje od 1926 r. Właściciel Rudolf Koch z Warszawy.

R. H. A XXVII 194: „Wolf Mintz” w Warszawie, Nalewki 13. Pracownia wyrobów skórzano-galanteryjnych. Istnieje od 1927 r. Właściciel Wolf Mintz z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Chają, z domu Kerszenbaum, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 29 maja 1929 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 195: „Brucha Zamek” w Warszawie, Franciszkańska 27. Drobną sprzedaż obuwia. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Brucha Zamek z Warszawy.

R. H. A XXVII 197: „Majlech Trajster” w Warszawie, Nalewki 20. Pracownia okryć damskich. Istnieje od 1929 r. Właściciel Majlech Trajster z Warszawy.

R. H. A XXVII 198: „Dawid Borkensztejn i Spółka” w Warszawie, Nalewki 2. Wyrób i sprzedaż okryć damskich i dzieciennych. Wspólnicy Dawid Borkensztejn, Hersz Wajnrajch, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 6 czerwca 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle podpisują obaj wspólnicy łącznie. Czeki, umowy, indosy, wszelkiego rodzaju korespondencję, pokwitowania i pełnomocnictwa podpisuje Dawid Borkensztejn. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXVII 199: Zakład Fryzjerski „Józef Bielecki i Franciszek Rzodkiewicz” w Warszawie, Karmelicka 5a. Prowadzenie zakładu fryzjerskiego. Wspólnicy Józef Bielecki, Franciszek Rzodkiewicz, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 9 stycznia 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisują obaj wspólnicy łącznie.

R. H. A XXVII 201: Antykwarnia „Occasion” Szyja Munk w Warszawie, Ś-to-Krzyska 2. Istnieje od 1929 r. Właściciel Szyja-Gerszon Munk z Warszawy.

R. H. A XXVII 203: „Jakób Frydman” w Warszawie, Ogrodowa 49. Skup zawodowy zboża. Istnieje od 1902 r. Właściciel Jakób-Abram Frydman z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Esterą, z domu Zylbertrest, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 15 marca 1899 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 204: „Mendel Pinski” w Warszawie, Franciszkańska 27. Drobną sprzedaż skór miękkich. Istnieje od 1929 r. Właściciel Jakób-Mendel Pinski z Warszawy.

R. H. A XXVII 205: Fabryka Sztucznych Wód Mineralnych „Mag. Farm. W. Miścicki i A. Wróblewski”, Spółka firmowa w Warszawie, Grzybowska 68a. Fabrykacja sztucznych wód mineralnych. Wspólnicy Wincenty Miścicki, Antoni Wróblewski, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 4 czerwca 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, czeki, umowy notarialne, akty hipoteczne, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie pod stemplem firmy.

R. H. A XXVII 206: „Józef Majewski i S-ka” w Warszawie, Jasna 16. Prowadzenie sklepu ze szkłem i porcelaną. Wspólnicy: Marja Amborska z Warszawy, Józef Majewski z Jeziorny. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 11 marca 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są oboje wspólnicy łącznie. Weksle, indosy, umowy, prokury, pełnomocnictwa za wyjątkiem sądowych i wszelkie zobowiązania podpisują oboje wspólnicy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, wszelkiej korespondencji, przesyłek i ładunków podpisuje każdy ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Zygmuntem-Janem Amborskim a małżonką jego Marją-Czesławą, z domu Dajkowską, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 23 października 1915 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 210: Międzynarodowa Ajencja Dzienników „M. A. D.” Maurycy Reich i S-ka w Warszawie, Kredytowa 16. Komisowa sprzedaż wydawnictw krajowych i zagranicznych. Wspólnicy: Ludwik vel Lejzor Podkocz, Jakób Bieberstein, Maurycy vel Moryc Reich, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 25 czerwca 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Weksle, czeki, indosy, umowy, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania podpisują dwaj wspólnicy łącznie. Korespondencję bieżącą, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przekazów, przesyłek wartościowych i pieniężnych i towarów podpisuje każdy ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Lejzorem Podkoczem a małżonką jego Limą-Bruchą, z domu Dziańska, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 16 czerwca 1925 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 211: „Messalina” Fryzjerzy Damscy Stanisław Śmigielski i S-ka w Warszawie, Sienkiewicza 8. Zakład fryzjerski. Wspólnicy: Stanisław Śmigielski, Władysław Kornberger, Leon Drzewoski, Józef Śmigielski, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 października 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są Stanisław Śmigielski i Władysław Kornberger. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, akty notarialne, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj wspólnicy, upoważnieni do reprezentowania spółki. Korespondencję, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przesyłek i to-

warów podpisuje jeden ze współników, upoważnionych do reprezentowania spółki. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXVII 212: „**Gitla Lipszyc**“ w Warszawie, Powązkowska 68. Drobna sprzedaż towarów mydlarskich, tytuńowych i galanteryjnych. Istnieje od 1914 r. Właścicielka Gitla Lipszyc z Warszawy. Pomiędzy Nuchimem Lipszycem a małżonką jego Gitlą, z domu Breslauer, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 13 maja 1903 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 214: **Tygodnik Ilustrowany „Ku Chwale Ojczyzny” Stanisław Górski** w Warszawie, Koszykowa 45 m. 18. Istnieje od 1929 r. Właściciel Stanisław Jan Górski z Warszawy.

R. H. A XXVII 215: **Pracownia Trykotaży „Jakób Goldfeld”** w Warszawie, Bonifraterska 31. Wyrób trykotaży. Istnieje od 1924 r. Właściciel Jakób Goldfeld z Warszawy.

R. H. A XXVII 216: **Fabryka Biszkoptów i Wyrobów Cukierniczych „Lew Hampel”** w Warszawie, Bonifraterska 31. Istnieje od 1929 r. Właściciel Lew Hampel z Warszawy.

R. H. A XXVII 217: **„Abraham-Mojżesz Halpern”** w Warszawie, Wielopole, kramy Nr. 198, 200 i 372. Drobna sprzedaż towarów łokciowych. Istnieje od 1929 r. Właściciel Abraham-Mojżesz Halpern z Warszawy.

R. H. A XXVII 218: **„Bazar Amerykański” Paulina Mitminger** w Warszawie, Nowy-Swiat 70. Sprzedaż materiałów piśmiennych i zabawek. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Paulina Mitminger z Warszawy.

R. H. A XXVII 220: **„Bar Mieszkański” Władysława Wróblewska** w Warszawie, Jerozolimka 7. Istnieje od 1927 r. Właścicielka Władysława Wróblewska z Warszawy.

R. H. A XXVII 221: **„Gloria” Fajga Pilman** w Warszawie, Targowa 58. Drobna sprzedaż wyrobów pończosniczo-trykotażowych. Istnieje od 1929 r. Właścicielka Fajga Pilman z Warszawy. Pomiędzy Herszem Pilmanem a małżonką jego Fajgą, z domu Szac, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 3 marca 1909 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 222: **„Mordka Studniewicz”** w Warszawie, Dzika 3. Pracownia krawiecka. Istnieje od 1925 r. Właściciel Mordka Studniewicz z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Goldą-Ruchlą, z domu Szalman, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 28 października 1929 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 223: **„Abram Permut”** w Warszawie, Nalewki 15. Drobna sprzedaż zabawek i galanterji. Istnieje od 1925 r. Właściciel Abram Permut z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Łają, z domu Petersburg, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 31 grudnia 1924 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 224: **„Aleksander Halcoussis”** w Warszawie, Przechodnia 4. Sprzedaż owoców i towarów kolonialnych. Istnieje od 1928 r. Właściciel Aleksander Halcoussis z Warszawy.

R. H. A XXVII 225: **„M. Blatt i I. Lejderman”** w Warszawie, Gęsia 4, sklep Nr. 23 w podwórzu. Sprzedaż towarów

łokciowych. Wspólnicy: Mordka Blatt, Izaak Lejderman, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 2 sierpnia 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj współnicy. Weksle, indosy, czeki, pełnomocnictwa ogólne i wszelkie zobowiązania podpisują obaj współnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy, przesyłek oraz pełnomocnictwa do prowadzenia spraw sądowych podpisuje każdy ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Ickiem Lejdermanem a małżonką jego Chają, z domu Sztabyz, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 1 grudnia 1921 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 226: **„A. Gurkiewicz i M. Zawodny”** w Warszawie, Nalewki 27. Drobna sprzedaż bawełny i przyborów szmuklerskich. Wspólnicy: Abram Górkiewicz z Warszawy, Moszek Zawodny z Otwocka. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 5 listopada 1929 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj współnicy. Weksle, żyra i inne zobowiązania oraz pełnomocnictwa podpisują obaj współnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek i listunków podpisuje jeden ze współników.

R. H. A XXVII 227: **„Gecel Ber i S-ka”** w Warszawie, Wołowa 10. Prowadzenie handlu sukna, kortów i innych artykułów, niezbędnych dla fabrykacji czapek. Wspólnicy: Gecel Ber, Lewek Zylbertrest, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 lutego 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj współnicy. Umowy, weksle, czeki, akty urzędowe, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj współnicy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy za przekazami, przesyłek i towarów podpisuje jeden ze współników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Gecelem Berem i Lewkiem-Jakobem Zylbertrestem a małżonkami ich nastąpiły układy na mocy interczy, ustalające wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 228: **„Sz. A. Rymer i M. Cymbaum”** w Warszawie, Miła 9. Wytwórnia trykotaży. Wspólnicy: Szmul-Arja Rymer, Moszek Cymbaum, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 21 lipca 1929 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj współnicy. Weksle i wszelkiego rodzaju zobowiązania, jak również żyra, przekazy, czeki i pełnomocnictwa do prowadzenia spraw spółki podpisują pod stemplem firmy obaj współnicy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru pieniędzy, wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek i listunków podpisuje jeden ze współników. Pomiędzy Szmulem-Arją Rymem a małżonką jego Raizlą z domu Dessen, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 24 lutego 1926 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 229: **„Abram i Lewek Borensztejnowie”** w Tarczynie. Dostawa kamieni dla szos w powiatach grójeckim i warszawskim. Wspólnicy Abram Borensztejn i Lewek Borensztejn, obaj z Tarczyna. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 1 stycznia 1928 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest Abram Borensztejn. Weksle, indosy na wekslach, czeki, przekazy, pełnomocnictwa do prowadzenia spraw sądowych i wszelkie zobowiązania podpisuje Abram Borensztejn. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, towarów i listunków podpisuje każdy ze współników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXVII 230: **„M. Jerozolimski”** w Warszawie, Franciszkańska 14. Drobna sprzedaż sukna i kortów. Istnieje od 1918 r. Właściciel Moszek Jerozolimski z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Chaną-Fajgą, z domu Elbinger, nastąpił układ na mocy interczy z dn. 19

marca 1907 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 231: **Fabryka Wyrobów Drzewnych „Roman Węgrowicz i S-ka”** w Warszawie, Wiśniowa 51. Prowadzenie fabryki wyrobów drzewnych. Wspólnicy: Roman Węgrowicz, Nachman Zylberfarb, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 15 kwietnia 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, żyra na wekslach, czeki, umowy, kontrakty i wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji i przesyłek podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Romanem Węgrowiczem i Nachmanem Zylberfarbem a małżonkami ich nastąpiły układy na mocy intercyz, ustalające wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 232: **„Cukiernia Kijowska” Tadeusz Doniecki** w Warszawie, Krucza 21. Istnieje od 1929 r. Właściciel Tadeusz Doniecki z Warszawy.

R. H. A XXVII 233: **„Apteka pod Politechnika” Tadeusz Ulatowski i Gustaw Rosner** w Warszawie, Piękna 49. Prowadzenie apteki. Wspólnicy: Tadeusz Ulatowski, Gustaw Rosner, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 6 lipca 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, umowy i pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję zwykłą, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy za przekazami, przesyłek i towarów podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXVII 239: **„Witkowski i Stompor”** w Warszawie na Żoliborzu, pl. Wilsona 4. Prowadzenie sklepu kolonialno-spożywczego. Wspólnicy: Stefan Witkowski, Ignacy Stompor, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 19 września 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, żyra, czeki i wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, należności, przesyłek, ładunków i towarów podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXVII 246: **„Majer-Noech Kizelsztejn i S-ka”** w Warszawie, Franciszkańska 31. Pracownia czapek. Wspólnicy: Majer-Noech Kizelsztejn, Chaim-Kiwa Bałdyga, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 15 października 1929 r. Do reprezentowania i podpisywania spółki pod jej stemplem upoważniony jest Majer-Noech Kizelsztejn.

R. H. A XXVII 250: **„J. Maderski i T. Dobrut” Apteka** w Warszawie, Wileńska 9. Prowadzenie apteki. Wspólnicy: Józef Maderski, Tomasz Dobrut, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 16 września 1929 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, umowy, czeki, weksle i pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy łącznie. Zwykłą korespondencję handlową podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXVII 257: **„M. Cichoń i Fr. Ilkiewicz”** w Warszawie, Wielka 3. Zakład fryzjerski. Wspólnicy: Maurycy Cichoń z Warszawy i Franciszek Ilkiewicz z Ostrowia Mazowieckiego. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 12 września 1929 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, żyra i inne zobowiązania oraz pełnomocnictwa do prowadzenia spraw spółki podpisują obaj wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru

wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek i ładunków podpisuje jeden ze wspólników.

R. H. A XXVII 265: **„S. Cyliński i J. Delefkowicz”** w Warszawie, Ryżewska 4. Warsztat tołarski i obróbka drzewa. Wspólnicy: Sruł Cyliński, Izrael Delefkowicz, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 22 sierpnia 1929 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, żyra weksli, pełnomocnictwa do prowadzenia spraw spółki i wszelkie zobowiązania podpisuje Delefkowicz samodzielnie pod stemplem firmy. Wszelkiego rodzaju korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, ładunków podpisuje Sruł Cyliński.

R. H. A XXV 31: **Biuro Reklamacji Kolejowych „Andrzej Łukaszewicz”** w Warszawie, Żłota 21. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Al. Jerozolimskie 29 m. 6.

R. H. A XXV 85: **„Hena Kotlicka i S-ka”** w Warszawie, Skórczana 12. Pomiedzy Abramem-Moszkciem Sztternysem a małżonką jego Heleną Kotlicką nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 18 września 1928 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVI 257: **„Erce” Rawicki i Ceranka** w Warszawie, Nalewki 24. Przedsiębiorstwa zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVI 319: **„Zephyr” Nusyn Frenkiel** w Warszawie, Nalewki 17. Nusynowi Nucie Frenklowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XXV 86: **Naftal-Hersz Behagen i Spółka Import Herbaty „Herbatopol”** w Warszawie, Leszno 6. Na mocy umowy z dn. 3 października 1929 r. spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zaś z aktywami i pasywami przeszło na własność Naftala-Hersza Behagena i przez tegoż prowadzone jest nadal pod firmą: „Import Herbaty „Herbatopol” Naftal-Hersz Behagen”.

R. H. A XXV 103: **Biuro Handlowo-Komisowe „Maciej Gierszewski”** w Warszawie, Sienna 26. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXV 207: **Fabryka Chemiczno-Farmaceutyczna „Ap. Kowalski” Właściciele Goldberg i Selecki** w Warszawie, Grzybowska 43. Prowadzenie fabryki wyrobów farmaceutycznych i laboratorium farmaceutycznego. Wspólnicy: Mojżesz Goldberg, Ajzyk Sielecki, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dn. 31 lipca 1928 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkiego rodzaju akty notarialne i hipoteczne, umowy, kontrakty, weksle, indosy, czeki, przekazy, pełnomocnictwa, jak również pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, pieniędzy, przesyłek, towarów i transportów podpisuje pod stemplem firmy każdy ze wspólników samodzielnie. Pomiedzy wspólnikami Mojżeszem Goldbergiem i Ajzykiem Seleckim a ich małżonkami nastąpiły układy na mocy intercyz, ustalające wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXV 236: **„Helena” B. i H. Gutman i Sz. Granek** w Warszawie, Wronia 62. Na mocy umowy z dn. 28 sierpnia 1929 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji. Likwidatorami z prawem łącznego podpisywania pod stemplem firmy są wspólnicy: Szajndla Granek i Benjamin Gutman.

R. H. A XXV 286: **Biuro Budowlane „Inżynier Jerzy Godlewski”**, Spółka firmowa w Warszawie, Żórawia 40. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Sleszyńskim w Warszawie dn. 6 września 1929 r. za Nr. 1099, zmieniono treść par. 7 umowy spółki, która obecnie brzmi: Do dn. 31 grudnia 1930 r. zarząd przedsiębiorstwem należy do Jerzego Go-

dlewskiego. Od 1 stycznia 1931 r. zarząd należeć będzie do Jerzego Godlewskiego wraz z Henrykiem Karpińskim, przy czym od pomienionej daty prawo samodzielnego podpisu w imieniu firmy na wszelkiego rodzaju dokumentach służących będzie każdemu ze wspólników oddzielnie pod stemplem firmy. Do dn. 31 grudnia 1930 r. prawo takiego samodzielnego podpisu służy tylko Jerzemu Godlewskiemu.

R. H. A XXV 299: „Dorota Hensel” Właścicielka Marja Krug w Warszawie, Hoża 1. Marja Krug wyszła za mąż i obecnie nosi nazwisko Gogulska. Pomiedzy Janem Gogulskim a małżonką jego Marją Krug, z domu Szyller, nastąpił układ na mocy intercyzy z dn. 14 września 1929 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXIV 39: „Fabryka Protez i Aparatów Ortopedycznych „Dr. Witold Reklewski” w Warszawie, Al. Jerozolimskie 53. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIV 306: Fabryka Tektury „Marcin Radłowski” w Warszawie, Dzielna 82. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dn. 14 marca 1929 r. za Nr. 802, w celu dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka pod firmą: „Fabryka Tektury „Marcin Radłowski”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”.

R. H. A XXIV 340: „Jan Pawłowski i S-ka” w Warszawie, Wspólna 29. Na mocy wyroku Sądu Polubownego, zawartego w tytule wykonawczym Sądu Okręgowego w Warszawie Wydział XI Cywilny z dn. 22 maja 1929 r. N. C. 1645, spółka została rozwiązana, całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami przeszło na własność Jana Pawłowskiego, który takowe nadal prowadzi jednoosobowo pod firmą „Jan Pawłowski”.

R. H. A XXIII 156: „Franciszek Ożarowski” w Warszawie, Kopernika 42. Lokal firmy znajduje się obecnie przy ul. Chłodnej 45. Zakład izolacyjny. Franciszek Ożarowski mieszka obecnie w Warszawie przy ulicy Chłodnej 45.

R. H. A XXIII 288: „Sz. G. Wertheim i M. Szpigelglas” w Warszawie, Nalewki 17. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 7 października 1929 r. za Nr. 6070, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A XXII 96: „Henryk Rahm i S-ka” w Warszawie, Wierzbowa 6. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXII 314: „Orenszejn i Mroziński” w Warszawie, Żelazna 45. Pokwitowania z odbioru wszelkich sum pieniężnych podpisuje samodzielnie Orenszejn. Pokwitowania z odbioru przekazów pocztowych, telegraficznych i bankowych każdy ze wspólników podpisuje samodzielnie. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dn. 10 września 1929 r. za Nr. 2715.

R. H. A XXII 474: „Inż. Jan Weber” w Warszawie, Nowy-Swiat 38. Witoldowi Wyganowskiemu z Warszawy udzielono samodzielną prokurę.

R. H. A XXI 44: Łowickie Zakłady Przemysłowe, Cukrownia i Rafinerja „Irena” Henryk Rosenberg w Warszawie, Długa 50. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Zembruskim w Warszawie dn. 31 października 1929 r. za Nr. 439, całe przedsiębiorstwo wraz z aktywami i pasywami wniesione zostało jako wkład rzeczowy do nowopowstałej spółki akcyjnej pod firmą: „Łowickie Zakłady Przemysłowe, Cukrownia i Rafinerja „Irena”, Spółka Akcyjna”.

R. H. A XXI 330: „Emil Wilgoński” Biuro Agenturowe w Warszawie, Praga, Gocławska 9. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXI 432: Przemysł Drzewny „Roman Węgrowicz” w Warszawie, Flory 9. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dn. 24 kwietnia 1929 r. za Nr. 1931, całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami wniesione zostało do spółki pod firmą: „Fabryka Wyrobów Drzewnych „Roman Węgrowicz i S-ka”.

R. H. A XX 29: „United States Lines” w Warszawie, Senatorska 28/30. Przedsiębiorstwo przestało istnieć.

R. H. A XX 179: Bronisław Reichman, Fabryka Aparatów i Elementów „Tytan” w Warszawie, Tamka 14. Henrykowi Karolowi Landau z Warszawy udzielono samodzielną prokurę.

R. H. A XX 362: „Maksymilian Fajerstein” w Warszawie, pl. Grzybowski 10. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest również sprzedaż mebli.

R. H. A XIX 259: „Bracia Jędrzejewscy i W. Stano” w Warszawie, Krakowskie-Przedmieście 62. Wspólnik Edward Dębski z Warszawy. Na mocy aktów, zeznanych przed notariuszami w Warszawie: Bierzyńskim dn. 18 lutego 1928 r. za Nr. 523 i Olszewskim dn. 25 sierpnia 1928 r. za Nr. 1932, Lucjan Jędrzejewski i Wincenty Stano ze spółki wystąpili, udziały zaś ich przeszły na własność nowoprzyjętego wspólnika Edwarda Dębskiego.

R. H. A XIX 344: „Głogowski & Co”. Główna siedziba w Wiedniu. Oddział w Warszawie, Miodowa 2. Oddział spółki w Warszawie został zwinięty.

R. H. A XVIII 374: „Poltrykot” Wasilewski i Ruszkowska w Warszawie, Puławska 71. Firma obecnie brzmi: „Poltrykot” Ruszkowska i Dąbrowski”. Wspólnik Paulin Dąbrowski z Warszawy. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 4 października 1929 r. za Nr. 4965, Teofil Wasilewski ze spółki wystąpił, cedując swój udział na rzecz Paulina Dąbrowskiego z Warszawy.

R. H. A XVIII 446: „Benjamin Kornfeld” w Warszawie, Graniczna 8. Benjamin-Dawid Kornfeld mieszka obecnie przy ul. Przechodniej 6 m. 8.

R. H. A XVIII 484: Wytwórnia Okryć Damskich „Dawid Borkenstein” w Warszawie, Nalewki 2a. Siedziba firmy mieści się przy ul. Miodowej 25.

R. H. A XV 354: „Stanisław Wilfert i S-ka” w Warszawie, Nowy-Swiat 32. Firma obecnie brzmi: „Stanisław Wilfert i S-ka, Właściciel Stanisław Wilfert”. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Romanem Barem w Warszawie dn. 16 listopada 1925 r. za Nr. 363 spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami przeszło na wyłączną własność Stanisława Wilferta i przez tegoż nadal prowadzone jest jednoosobowo.

R. H. A XIV 538: Rochfeld, Birnbaum i Ungar „Elektropol” w Warszawie, Karmelicka 25 m. 19. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dn. 14 czerwca 1929 r. za Nr. 1223, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A XIV 447: **Mechaniczna Fabryka Obuwia „Sokół” Ignacy Luczyński** w Warszawie, Poznańska 6. Otwarto sklepy w Warszawie przy ulicy Brackiej 17 i w Sosnowcu.

R. H. A XIII 44: **„L. Lassota”** w Warszawie, Nowosznatorska 8. Lokal firmy znajduje się przy ul. Senatorska 2/Třebac-ka 6. Stanisławowi Lassota z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A XIII 105: **„M. de Brousse”** w Paryżu. Oddział w Warszawie, Krucza 46. Siedziba Oddziału w Warszawie mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 130.

R. H. A XIII 254: **„Ch. Weinthal”, Właściciele Chaim-Izaak i Mordchaj Weinthal** w Warszawie, Nalewki 2. Firma obecnie brzmi: „Ch. Weinthal, Właściciele Izaak i Mordchaj Weinthal”. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dn. 18 lipca 1929 r., Chaim Weinthal ze spółki wystąpił, cedując swój udział pozostałym wspólnikom. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, żyra na nich, umowy, czeki, prokury, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, pieniędzy, przekazów pieniężnych, ładunków i towarów podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XII 437: **„R. Fastag”** w Warszawie, Niska 39. Józefowi vel Josefowi Fastagowi z Łodzi udzielono prokury.

R. H. A XII 504: **Dom Handlowy „Samuel J. Goldberg i Co”**, Spółka firmowo-komandytowa w Warszawie, Al. Jerozolimskie 29. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dn. 4 listopada 1927 r. za Nr. 3939, wspólnik komandytowy Maks Kirschner ze spółki wystąpił, cedując swój udział na rzecz wspólnika firmowego Samuela Goldberga.

R. H. A XI 89: **„Manufaktura” Pinchus Joz** w Warszawie, Gęsia 3. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 29 października 1929 r. Pinchusowi Jozowi, handlującemu pod firmą: „Manufaktura Pinchus Joz”, udzielono odroczenia wypłat na czas do dn. 29 października 1929 r. Wyrokiem zaś tegoż Sądu z dn. 28 października 1929 r. odroczenie wypłat przedłużone zostało do dn. 29 stycznia 1930 r.

R. H. A XI 455: **Hotel „Japonia” Bronisław Ślesicki** w Warszawie, Widok 22. Firma obecnie brzmi: „Hotel Dworcowy Bronisław Ślesicki”.

R. H. A X 304: **„Łaja Salberg”** w Warszawie, Gęsia 6. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 30 września 1929 r. firmie: „Łaja Salberg” w osobach spadkobierców Abrahama, Hersza i Józefa Salberga oraz Mindli Siemiatyckiej udzielono odroczenia wypłat do dn. 30 grudnia 1929 r. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Wacław Purski, nadzorcą sądowym adwokat Henryk Kohn z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił do podpisywania zobowiązań w imieniu firmy Abrahama Salberga i Arona Siemiatyckiego łącznie, a do podpisywania czeków, kwitów i żyrowania weksli każdego z nich oddzielnie, w obu wypadkach winien być podpis nadzorca sądowego.

R. H. A X 318: **Spółka Firmowa „Z. Karnkowska i E. Stopelle”** w Warszawie, Kopernika 26. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Śleszyńskim w Warszawie dn. 24 lipca 1929 r. za Nr. 959, przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Eugenji-Klementyny Stopelle i prowadzone jest nadal jednoosobowo pod firmą: „Eugenja Stopelle”.

R. H. A IX 205: **Biuro Handlowe „Dom i Sport” Alfred Meyer** w Warszawie, Jerozolimska 16. Firma obecnie brzmi: „Polska Składnica „Dom i Sport” Alfred Meyer”. Przemysłowemu Meyerowi z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A IX 210: **„Ruchla Openheim i H. Gomółka”** w Warszawie, Grzybowska 9. Na mocy aktów, zeznanych przed notariuszem Kokoszko w Warszawie dn. 8 kwietnia i 19 lipca 1929 r. za Nr. 297 i 601, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami przeszło na własność Chilela Gomółki, który nadal takowe prowadzi pod firmą: „Chilel Gomółka”.

R. H. A IX 250: **„Prasalek, Łada i Spółka”** w Warszawie, Wolska 9. Firma obecnie brzmi: „Piekarnia Stołeczna” Łada, Gawart i S-ka”. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dn. 28 września 1929 r. za Nr. 2051, Ludwik-Stanisław Prasalek ze spółki wystąpił, cedując udział na rzecz pozostałych wspólników. Udział zmarłego Józefa Feliksiaka przez jego spadkobierców również został zcedowany na rzecz pozostałych wspólników.

R. H. A VIII 293: **„W. Parizerberg i L. Magazynier”** w Warszawie, Nalewki 25. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ulicy pl. Żelaznej-Bramy 8. Likwidatorem mianowany został Abram Szlaj z Warszawy z prawem podpisywania firmy z dodatkiem: „w likwidacji”. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dn. 17 września 1929 r. za Nr. 1126, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. A VIII 335: **„Jakób-Srul Weksler i Ber Lewitan”** w Warszawie, Gęsia 10. Firma obecnie brzmi: „J. Weksler i B. Lewitan”.

R. H. A VI 296: **„Mordka Blatt”** w Warszawie, Gęsia 5. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 2 sierpnia 1929 r. za Nr. 4638, przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami wniesione zostało do spółki pod firmą: „M. Blatt i J. Lejderman”.

R. H. A VI 417: **„A. Birenbaum”** w Warszawie, Nalewki 43. Przedsiębiorstwo przestało istnieć.

R. H. A VII 574: **„Edward Groniowski”** w Warszawie, Al. Jerozolimska 65. Prokura Henryka-Wiktora Groniowskiego ustała.

R. H. A VII 623 (A XXIV 305): **„L. B. Jankiewicz”, Właściciel Tadeusz Jankiewicz** w Warszawie, Leszno 56. Prokury Wiktora Derenia, Bolesława Zawadzkiego i Antoniego Muszalskiego ustały.

R. H. A VII 754: **Towarzystwo Firmowo-Komandytowe „Brandel, Witoszyński i S-ka”, Właściciel Inż. Stefan Twardowski** w Warszawie, ul. Grochowska 37/39. Firma obecnie brzmi: „Zakłady Mechaniczne Inżynier Stefan Twardowski”.

R. H. A VII 767: **Dom Handlowy „Bernard Buchweitz” Powszechnie Biuro Ogłoszeń** w Warszawie, ul. Fredry 4. Leonowi vel Lewkowi Zeneftmanowi i Rafałowi Buchweitzowi, obydwom z Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania we dwóch łącznie.

R. H. A B. 81: **„Bazar Amerykański” L. Mitminger** w Warszawie, Miodowa 4. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 26 lipca 1929 r. za Nr. 4497, przedsiębiorstwo przeszło na własność Pauliny Mitmingerowej, która takowe nadal prowadzi pod firmą: „Bazar Amerykański Paulina Mitminger”.

R. H. A C. 34: **„K. Celiński”** w Warszawie, Chmielna 2. Firma obecnie brzmi: „J. Celiński”. Postępowanie upadłościowe zostało ukończone.

R. H. A D. 43: Drukarnia i Litografia „Jan Cotty“, Właściciele Karol Szeinbok i Witold Bogusławski w Warszawie, Kapucyńska 7. Bolesławowi Nieciengiewiczowi udzielono prokury z prawem podpisywania wszelkich dokumentów samodzielnie z wyjątkiem weksli, które podpisuje łącznie z jednym ze współników.

R. H. A E. 38: „Arnold Endelman“ w Warszawie, Wierzbowa 11. Prokura Bronisława Perla ustala. Dorocie Perl z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A G. 89: „Henryk Grünstein“ w Warszawie, Białąska 19. Henryk Grünstein zmarł. Spadkobiercami jego są: wdowa Chaja vel Helena Grünstein oraz nieletni: Ignacy Grünstein, Janina Grünstein i Hanna Grünstein, wszyscy z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Henryku Grünsteinie. Na mocy uchwały przez Radę Familijną z dn. 16 września 1929 r., zatwierdzonej przez Sąd Okręgowy w Warszawie dn. 4/5 października 1929 r., do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa z prawem samodzielnego podpisywania wszelkich zobowiązań i dokumentów oraz reprezentowania praw nieletnich Ignacego, Janiny i Hanny Grünsteinów upoważniona została Chaja vel Helena Grünstein.

R. H. A L. 111: „E. Lichtenstein i S-ka“ w Warszawie, Marszałkowska 146. Łazarzowi Czerwińskiemu i Symsze-Einemowi Lichtenszteinowi, obydwom z Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania pod stemplem firmy w dwóch łącznie lub każdego z nich łącznie z jednym z prokurentów, a mianowicie: Basią Lichtenszteinową lub Szalomem Lichtenszteinem.

R. H. A O. 7: Wytwórnia Mebli „A. Olechowski i L. Lewandowski“ w Warszawie, Grzybowska 30. Firma obecnie brzmi: „A. Olechowski, L. Lewandowski i S. Łojek“. Fabrykacja i sprzedaż mebli. Wspólnik Szczepan Łojek z Krakowa. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 9 października 1929 r. za Nr. 5069, do spółki przyjęty został Szczepan Łojek. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Zastępca Szczepana Łojka z prawem łącznego podpisywania firmy jest Wincenty Lekki z Warszawy. Weksle, żyra, czeki, pełnomocnictwa, kontrakty i wszelkie bez wyjątku zobowiązania podpisują dwaj wspólnicy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru sum pieniężnych i towarów podpisuje jeden ze współników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A P. 56: „Adam Popielarczyk“ w Warszawie, Zabkowska 8. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Pliszczynskim w Warszawie dn. 1 lipca 1929 r. za Nr. 898, przedsiębiorstwo przeszło na własność Jana Karpińskiego, który prowadzi takowe nadal pod firmą: „Restauracja II klasy Jan Karpiński“.

R. H. A R. 15: „Czesław Paszkowski i Stanisław Owczarski“, Spółka firmowa w Warszawie, Wierzbowa 3. Prokura Bolesława Teodora Ganowskiego ustala.

R. H. A R. 168: Towarzystwo Handlu Zamiecnego „Towaromien“ Adoif Dessau i S-ka w Warszawie, Mazowiecka 1. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Puchalskim dn. 24 marca 1922 r. za Nr. 801, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A W. 81: „M. Weksler“ w Warszawie, Nalewki 12. Firma obecnie brzmi: „Spadkobiercy Michała Wekslera“. Spadkobiercy po zmarłym Michale Wekslerze: Chaja Weksler, Chana-Bajla Weksler, nieletni: Brucha Weksler i Majer Weksler, wszyscy z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Michale Wekslerze. Na mocy uchwały Rady Familijnej z dn. 24 maja 1929 r., zatwier-

dzonej przez Sąd Okręgowy w Warszawie dn. 7 lipca 1929 r., do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa w imieniu nieletnich z prawem zarządu i łącznego podpisu za firmę upoważnione zostały Chaja Weksler i Chana-Bajla Weksler.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B XLIV 6397: „Confidentia“ Biuro Informacyjne Połączonych Organizacji Gospodarczych i Banków w Warszawie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Szkolna 10. Celem spółki jest udzielanie wszelkich informacji w dziedzinie handlu, przemysłu, finansów i rzemiosł, przeprowadzanie wywiadów i udzielanie informacji o zdolności kredytowej, zakładanie windykacji sum i sporów, prowadzenie wydawnictw działu informacyjnego, dokonywanie ekspertyz sądowych dokumentów i ksiąg handlowych, dokonywanie sprawdzeń ksiąg handlowych, bilansów i inwentarzy. Kapitał zakładowy zł 25.000, podzielonych na 50 udziałów, całkowicie w gotówkę wpłaconych. Zarządcami są: Józef Wegner, Józef Jakubowski, Henryk Neuman, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, wszelkie zobowiązania, umowy, akty urzędowe, pełnomocnictwa i prokury oraz podejmowanie funduszków spółki podpisują dwaj zarządcy łącznie z prokurentem lub dyrektorem. Rachunki, korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, pieniędzy za przekazami, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców lub dyrektor. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dn. 21 grudnia 1927 r. za Nr 2253, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 22 sierpnia 1929 r.

R. H. B XLIV 6442: Centrala Kinematograficzna „Artefilm“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Widok 20. Celem spółki jest kupno, sprzedaż i pośrednictwo w dziedzinie filmowej, jak również propagowanie i współdziałanie w krajowej wytwórczości filmów o wysokich wartościach artystycznych i społecznych. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 100 udziałów. Na poczet kapitału zakładowego wpłacono zł 2.500, pozostałe zł 7.500 winny być wpłacone do dn. 30 czerwca 1930 r. Zarządcami są: Michałina Gawlikowa, Michał Kaliniczko, Józef Sobczak, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra na wekslach i czekach, akty urzędowe, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Prokury podpisują dwaj zarządcy łącznie. Rachunki, korespondencję, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy za przekazami, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 19 września 1929 r. za Nr 5682, na czas do dn. 19 września 1932 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci zlikwidowania spółki.

Wciągnięto w dn. 21 września 1929 r.

R. H. B XLIV 6462: „Inż. M. Siedlanowski i S-ka“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Wspólna 24. Celem spółki jest wyrób i sprzedaż maszyn i aparatów oraz reprezentacja firm krajowych i zagranicznych. Kapitał zakładowy zł 50.000, podzielonych na 2 udziały, całkowicie w gotówkę wpłacone. Zarządcami są: Stanisław Nehring i Marceł Siedlanowski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, pisemne zobowiązania, weksle, czeki i pełnomocnictwa podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję zwykłą oraz pokwitowania z odbio-

ru przesyłek zwykłych, poleconych, wartościowych, pieniędzy i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dn. 14 września 1929 r. za Nr 4948, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 5 października 1929 r.

R. H. B XLV 6494: **Towarzystwo Techniczno-Handlowe „Esper“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Będzinie. Oddział w Warszawie, Marszałkowska 153. Celem spółki jest prowadzenie biura techniczno-handlowego. Kapitał zakładowy zł 100.000, podzielony na trzy udziały. Zarządcami są: Bolesław Szeifstein, Michał Rozenblum, obaj z Będzina, i Mieczysław Potok z Katowic. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Podpisywanie wszelkiego rodzaju korespondencji, weksli, czeków, przekazów, zobowiązań pieniężnych, zawieranie aktów i umów, wydawanie pełnomocnictw, dyskontowanie weksli, podnoszenie wszelkich należnych spółce sum z banków i innych źródeł, otrzymywanie wszelkiej korespondencji, przesyłek i towarów winny być uskuteczniane łącznie przez dwóch którykolwiek zarządców pod stemplem firmy. Do samodzielnego prowadzenia Oddziału w Warszawie i do podpisywania takowego pod stemplem firmy upoważniony jest zarządca Mieczysław Potok. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Szretterem dn. 5 marca 1921 r. za Nr. 413, na lat dwa z warunkiem automatycznego przedłużania na następne dwulecia.

Wciągnięto w dn. 17 października 1929 r.

R. H. B XLV 6495: **„Magazyn Angielski“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki mieści się w Warszawie, ul. Elektoralna 11. Celem spółki jest założenie i prowadzenie przedsiębiorstwa wyrobu i sprzedaży ubiorów męskich. Kapitał zakładowy wynosi zł 3.000, podzielony na 100 udziałów. Zł 2.400 wpłacono gotowizną, pozostałe zaś zł 600 wniesiono wkładem rzeczowym. Zarząd stanowią: Henryk Ratusznik, Mendel Ratusznik, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy, podpisując firmę każdy samodzielnie pod jej stemplem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów, zeznanych przed notariuszem Sienickim w Warszawie dn. 10 i 16 października 1929 r. za Nr 5091 i 5187, na czas do dn. 1 stycznia 1931 r., z warunkiem przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed expiracją żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 17 października 1929 r.

R. H. B XLV 6496: **„Wuma“ Wytwórnia Uszczelnień Metalowo-Azbestowych Leon Paślawski**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Brzeska 7. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni uszczelnień metalowo-azbestowych. Kapitał zakładowy zł 30.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Leon Paślawski, Piotr Paślawski, obaj z Milanówka, Jan Wasilewski z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra na nich, umowy, czeki, prokury, plenipotencje i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują wszyscy trzej zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, należności, przekazów pieniężnych, ładunów i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dn. 27 maja 1929 r. za Nr 492, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 19 października 1929 r.

R. H. B XLV 6498: **„Teta“ Towarzystwo Eksploatacji Taksówek**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Koszykowa 54. Celem spółki jest eksploatacja dorożek samochodowych na rachunek własny i cudzy. Kapitał zakładowy zł 5.000, podzielony na 50 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Fawij

Raskin, Arja Ehrlich, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem każdy samodzielnie. Prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Sułowskim w Warszawie dn. 4 października 1929 r. za Nr 1261, na czas do dn. 4 października 1932 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi drugiego listem poleconym o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 21 października 1929 r.

R. H. B XLV 6499: **Towarzystwo Przemysłowe „Garbenzol“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Orla 5 m. 2. Celem spółki jest budowa i eksploatacja garaży samochodowych na placach, położonych w Warszawie przy zbiegu ulic Czerskiej i Łużyckiej. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarządcami są: inż. Józef Cyfracki, Leon Birnbaum, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, akty notarialne i hipoteczne i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Pełnomocnictwa pocztowe i sądowe, pokwitowania z odbioru sum pieniężnych, korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Okołowiczem w Warszawie dn. 12 października 1929 r. za Nr. 1076, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 21 października 1929 r.

R. H. B XLV 6500: **„Wolskie Zakłady Metalowe“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Syreny 5. Celem spółki jest prowadzenie fabryki wyrobów metalowych. Kapitał zakładowy zł 40.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Flora Buchalcew, Jonas Buchalcew, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania, weksle, indosy na wekslach, czeki, pełnomocnictwa, prokury i akty notarialne podpisują obaj zarządcy łącznie. Pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji i przesyłek podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dn. 7 października 1929 r. za Nr 1809, na czas do dn. 1 września 1932 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalszy trzyletni okres, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci zlikwidowania spółki.

Wciągnięto w dn. 23 października 1929 r.

R. H. B XLV 6501: **„Progress“ Fabryka Maszyn Żurkowski, Rössler i Ponndorf**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Niska 65. Celem spółki jest budowa i eksploatacja maszyn i części maszyn, przeznaczonych w szczególności dla przemysłu tytoniowego, oraz wyrobu papierosów i pudełek, udział w pokrewnych przedsiębiorstwach, nabywanie i użytkowanie licencji i patentów. Kapitał zakładowy zł 40.000, podzielony na 400 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Jan Żurkowski, Karol Rössler, Artur Ponndorf, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, akty notarialne i hipoteczne, zobowiązania, weksle, czeki, pełnomocnictwa, podpisują dwaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Prokury podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencje, niezawierająca zobowiązań, pokwitowania z odbioru należności, korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców lub prokurent. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie dn. 5 lipca 1929 r. za Nr. 1345, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 25 października 1929 r.

R. H. B XLV 6503: **Zakłady Auto-Elektrotechniczne „Urs“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Zamojskiego 26. Celem spółki jest prowadzenie zakładu elektrotechnicznego ze specjalnym uwzględnieniem samochodowych instalacji elektrycznych. Kapitał zakładowy zł 20.000, podzielony na 4 udziały. Zł 15.000 wniesiono wkładem rzeczowym, pozostałe zł 5.000 wpłacono gotówką. Zarządcami są: Czesław-Józef Medyński z Warszawy, Eryk-Jan Falczan z Żerania, gm. Brudno. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, rewersy, plenipotencje i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Żyra na wekslach, czeki, umowy, korespondencje, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, należności, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 19 września 1929 r. za Nr 4622, na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 28 października 1929 r.

R. H. B XLV 6504: **„Blachocynk“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Młynarska 11. Celem spółki jest wytwarzanie i sprzedaż kubłów oraz innych naczyń i przyrządów ocynkowanych oraz pokrewnych tej gałęzi przedmiotów. Kapitał zakładowy zł 6.000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Hendla Rozenberg, Szepsel Lipszyc, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa, pokwitowania z odbioru sum pieniężnych podpisują oboje zarządcy łącznie lub Hendla Rozenberg samodzielnie. Prokury podpisują oboje zarządcy łącznie. Korespondencje, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Chomenko w Warszawie dn. 19 października 1929 r. za Nr 1089, na czas do dn. 31 grudnia 1931 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 28 października 1929 r.

R. H. B XLV 6505: **„Nasza Spółka Włókiennicza“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Chłodna 8. Celem spółki jest prowadzenie sklepu z ubiorami i manufakturą. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie wniesiony wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Antonina Zawistowska, Nusen Zylberbart, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, czeki, żyra wekslowe, pełnomocnictwa i pokwitowania z odbioru należności z instytucji kredytowych podpisują oboje zarządcy łącznie. Korespondencje, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, należności i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dn. 21 października 1929 r. za Nr 4265, na czas do dn. 31 grudnia 1930 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 29 października 1929 r.

R. H. B XLV 6507: **„Towarzystwo dla Handlu Kawą“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Szpitalna 10. Celem spółki jest prowadzenie handlu towarami kolonialnymi. Kapitał zakładowy zł 2.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządca Dymitr Utgoł z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Szymań-

skim w Warszawie dn. 17 września 1929 r. za Nr 1975, na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 30 października 1929 r.

R. H. B XLV 6508: **Zjednoczone Zakłady Przemysłowe „Felzytyn i Trocal“**, Spółka przemysłowo-handlowa z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Hoża 48. Celem spółki jest prowadzenie zakładów przemysłowych i wytwórni szlachetnej wyprawy fasadowej oraz wykonywanie kompletnych fasad własnymi murarzami, tudzież wytwórni kamienia sztucznego według przepisów wytwórni tych samych artykułów marki ochronnej „Felzytyn“, wreszcie wielkich środków izolacyjnych i uszczelniających według systemu chronionego marką ochronną „Trocal“, „Xeroton“ i innych marek i systemów podobnych oraz farb ochronnych od rdzy. Kapitał zakładowy zł 50.000, podzielony na 500 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Naum Menn, Abram Menn, Witold Brzozowski, dr. Arnold Friedman, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, akcepty, indosy, umowy, akta urzędowe, pełnomocnictwa, czeki na odbiór funduszy z banków i innych instytucji kredytowych, korespondencje, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, należności, przesyłek i ładunków podpisują dwaj zarządcy łącznie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Izaakowi Grafmanowi z Katowic udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie dn. 4 maja 1929 r. za Nr. 924, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 31 października 1929 r.

R. H. B XLV 6509: **„Vitamoza“ Przetwórnia Środków Spożywczych**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Miodowa 19. Celem spółki jest przetwarzanie i prowadzenie handlu środkami spożywczymi zarówno na rachunek własny, jak i drogą przedstawicielstwa oraz komisów na rachunek osób trzecich. Kapitał zakładowy zł 15.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Zygmunt Kosiński, Jerzy Neuman, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencje, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, ładunków, towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dn. 16 i 24 października 1929 r. za Nr. 2212 i 2267, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 31 października 1929 r.

R. H. B XLV 6510: **„The Tire and Rubber Company“**, Spółka Akcyjna. Sprzedaż wyrobów Goody Car. Siedziba spółki w Warszawie, Ossolińskich 6. Celem spółki jest handel wszelkiego rodzaju wyrobami gumowymi ze specjalnym uwzględnieniem opon i detek samochodowych Goody Car, a także naprawa tychże. Kapitał zakładowy zł 510.000, podzielonych na 5.100 akcji na okaziciela. Na poczet kapitału zakładowego wpłacono zł 127.500, pozostałe zł 382.500 winny być wpłacone do dn. 31 grudnia 1929 r. Zarządcami są: Jakób Szereszewski, Abram Lipnik, obaj z Warszawy, Mendel Kağan w Zoppotach. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelką korespondencję w imieniu spółki, weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty hipoteczne i notarialne, czeki na rachunek bieżący, tudzież pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisują bądź dwóch członków Zarządu łącznie, bądź jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem. Do odbioru z poczyty pieniędzy, przesyłek i dokumentów dostateczny jest podpis jednego członka Zarządu lub prokurenta. Spółka Akcyjna powstała na mocy statutu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 25 października 1929 r. za Nr. 5352. Akt organizacyjny zeznany został przed tymże notariuszem dn. 25 października 1929 r. za Nr. 5354.

Wciągnięto w dn. 31 października 1929 r.

R. H. B XLV 6511: **Sprzedż Wyrobów Fabryki Konserw „Stavanger“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Biała 3. Celem spółki jest komi-sowa sprzedaż wyłącznie wyrobów fabryki „Stavanger“. Kapi-tał zakładowy zł. 2.000, podzielony na 20 udziałów, całko-wicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Abram Rabuchin z Warszawy, Dawid Rosenberg z Gdańska. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania, weksle, akcepty, traty, cesje i żyra na takowych i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącz-nie. Rachunki, korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pełnomocnictwa dla agentów do przyjmowania obstalunków, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, pieniędzy za przekazami, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zar-ządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warsza-wie dn. 23 września 1929 r. za Nr. 4400, na czas do dn. 1 paź-dziernika 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostających notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 31 października 1929 r.

R. H. B XLV 6512: **Fabryka Win i Miodów „Piotr Lisiecki i S-ka“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Elektoralna 31. Celem spółki jest wyrób, zakup i sprzedaż win i miodów krajowych i zagranicznych. Kapitał zakładowy zł. 4.500, podzielony na 9 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Piotr Lisiecki, Józef Parczewski, Stanisław Szwarz, Wilhelm Gempfert, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra na wekslach, czeki, przekazy, umowy, kontrakty prywatne i urzędowe, prokury i pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują Parczewski lub Gempfert łącznie z Lisieckim lub Szwarzem. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, pieniędzy, towarów i przesyłek podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Sułowskim w War-szawie dn. 25 października 1929 r. za Nr. 1384, na czas nie-ograniczony.

Wciągnięto w dn. 2 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6513: **Towarzystwo dla Przemysłu Kolejowe-go „Smoschewer i S-ka“**, Spółka z ograniczoną odpowie-dzialnością. Siedziba spółki w Katowicach. Oddział w War-szawie, Marszałkowska 81-a. Celem spółki jest wyrób, han-del oraz wypożyczanie materiałów na koleje wąsko- i szeroko-rotorowe oraz zawieranie wszelkich interesów, stojących z tem w połączeniu. Kapitał zakładowy zł. 100.000. Zarządca Maksymilian Sabass z Katowic zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, samodzielnie podpisując firmę. Udzielanie prokur należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia współników. Spółka z ograniczoną odpowie-dzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariu-szem Czaplą w Katowicach dn. 12 listopada 1924 r. za Nr. 218.

Wciągnięto w dn. 4 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6514: **„Kino dla Wszystkich“**, Spółka z ogra-niczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Wierzbowa 7. Celem spółki jest wydawanie dwutygodnika fachowego pod tytułem: „Kino dla Wszystkich“. Kapitał za-kladowy zł. 10.000, podzielony na 10 udziałów. Zł. 5.000 wpłacono gotowizną, pozostałe zł. 5.000 wkładem rzeczow-ym. Zarządcami są: Alfred Niemirski, dr. Henryk Gleisner z ramienia Polskiego Związku Przemysłowców Filmowych, Stanisław Zagrodziński, Feliks Wóycicki z ramienia „Związku Polskich Zrzeszeń Teatrów Świetlnych“, wszyscy z War-szawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i pro-wadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisują dwaj zarządcy łącznie po jednym z ramienia każdego z kon-trahentów. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawar-ta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim

w Warszawie dn. 5 listopada 1928 r. za Nr. 4603, na czas do dn. 5 listopada 1934 r., z warunkiem automatycznego prze-dłużania na dalsze sześcioladne okresy, o ile na sześć mie-sięcy przed upływem terminu nie nastąpi postanowienie Wal-nego Zgromadzenia o likwidacji spółki.

Wciągnięto w dn. 4 listopada 1929 r.

R. H. B XXXVIII 5639: **„Elka“ Laboratorium Chemiczne w Warszawie**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Nowolipki 67. Celem spółki jest prowadzenie laboratorium chemicznego oraz handel ar-tykułami technicznymi. Kapitał zakładowy zł. 15.000, podzie-lony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zar-ządcami są: Feliks Kluczyński, Wincenty Kamiński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, czeki, umowy, akty notarialne i kontrakty podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobow-iazań, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rod-zaju korespondencji, sum pieniężnych, przesyłek, ładunków i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Pod-pisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ogra-niczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów, zezna-nych przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dn. 21 grudnia 1927 r. za Nr. 2567 i dn. 26 stycznia 1928 r. za Nr. 194, na czas do dn. 31 grudnia 1928 r., z warunkiem automa-tycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współni-ków nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci wystą-pienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 30 marca 1928 r.

R. H. B XXXVIII 5725: **„H. Jankowski“**, Spółka z ograni-czoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Wolność 4. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa furmańskiego. Kapitał zakładowy zł. 2.000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie wpłaconych. Zarządcami są: Mie-cyżysław Jankowski z Warszawy, Henryk Jankowski ze wsi Zawady, gm. Chlebotki, pow. łomżyński. Zarządcy zastępu-ją spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki, pełnomocni-ctwa podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Korespondencję zwyczajną oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, przesyłek i wszelkiej korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpow-iedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed no-tariuszem Jamonttem dn. 23 maja 1928 r. za Nr. 347, na czas do dnia 30 czerwca 1929 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na następne jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi notarialnie drugiego o chęci wystąpienia ze spółki i jej likwidacji.

Wciągnięto w dn. 26 maja 1928 r.

R. H. B XLIV 6463: **Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „A. L. Sojka“**, Spółka Akcyjna. Siedziba spółka w Warsza-wie, Królewska 6. Celem spółki jest sprzedaż komisowa i hurtowa, eksport oraz import węgla, koksu oraz produk-tów pokrewnych. Kapitał zakładowy zł. 500.000, podzielo-ny na 5.000 akcji, z których 4.000 akcji na okaziciela i 1.000 akcji imiennych, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarząd stanowią: prezes Abraham Sojka, wiceprezes Rache-la Sojka, dr. Rudolf Blumenfeld, wszyscy z Warszawy. Zar-ząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do podpisywania wszelkiej korespondencji w imie-niu spółki, do odbierania z poczty pieniędzy, przesyłek i do-kumentów, niezawierających zobowiązań, do tateczny jest podpis jednego z członków Zarządu. Do składania oświadczeń w imieniu spółki lub podpisywania wszelkiego rodzaju zobow-iazań, weksli, czeków, pełnomocnictw, umów, kontraktów, aktów notarialnych i hipotecznych wystarczy podpis pod stemplem firmy jednego członka Zarządu, upoważnionego do tego przez Walne Zgromadzenie lub dwóch jakichkolwiek członków Zarządu lub jednego członka Zarządu łącznie z prokurentem. Prezes Zarządu Abraham Sojka upoważniony został do samodzielnego składania wszelkich oświadczeń w imieniu spółki, do podpisywania wszelkiego rodzaju zobow-iazań, weksli, czeków, pełnomocnictw, umów, kontraktów, aktów notarialnych i hipotecznych. Spółka Akcyjna powstała

na mocy statutu, zeznanego przed notariuszem Borkowskim w Warszawie dn. 16 września 1929 r. za Nr. 1275. Akt organizacyjny zeznany został przed tymże notariuszem dn. 3 października 1929 r. za Nr. 1332.

Wciągnięto w dn. 7 października 1929 r.

R. H. B XLV 6489: **Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Lubna“**, Spółka Akcyjna. Siedziba spółki w Warszawie, Polna 64 m. 4. Celem spółki jest prowadzenie cegielni i innych przedsiębiorstw ceramicznych oraz przemysłowo-rolniczych, jak również handel produktami wymienionych przemysłów. Kapitał zakładowy zł. 400.000, podzielony na 4.000 akcji, z których 2.400 akcji imiennych i 1.600 akcji na okaziciela. Na poczet kapitału zakładowego włożono zł. 100.000, pozostałe zł. 300.000 winny być wpłacone do dn. 8 kwietnia 1931 r. Zarząd stanowią: Pejsach Szyfryn, Abraham Ceitlin, obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelką korespondencję, jak również pokwitowania z odbioru z poczty korespondencji zwyczajnej oraz pieniężnej podpisuje w imieniu spółki jeden z członków Zarządu lub osoba przez Zarząd upoważniona. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, akty hipoteczne, notarialne i wogóle wszelkie akty prawne i zobowiązania w imieniu spółki winny być podpisywane przez dwóch członków Zarządu względnie przez jednego członka Zarządu i prokurenta. Spółka akcyjna powstała na mocy statutu, zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie dn. 16 lipca 1929 r. za Nr. 438. Akt organizacyjny zeznany przed tymże notariuszem dn. 8 października 1929 r. za Nr. 782.

Wciągnięto w dn. 15 października 1929 r.

R. H. B XLV 6497: **Polska Hurtownia Spożywcza „Połus“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Lwowie. Oddział w Warszawie. Celem spółki jest handel towarami konsumcyjnymi i innymi użytkowymi na rachunek własny lub osób trzecich, branie i udzielanie zaliczek na powyższe towary, wytwarzanie tych towarów w odpowiednich przedsiębiorstwach produkcyjnych już istniejących lub powstać mogących, a to na rachunek własny lub osób trzecich, zakładanie lub nabywanie takich przedsiębiorstw. Kapitał zakładowy zł. 16.000, całkowicie wpłacony. Zarządca Ludwik Horodyski ze Lwowa zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Zawadzkim we Lwowie dn. 30 grudnia 1915 r. za Nr. 59827, na czas nieograniczony. Spółka zarejestrowana we Lwowie dn. 10 stycznia 1916 r. za Nr. C. 11 fol. 85.

Wciągnięto w dn. 19 października 1929 r.

R. H. B XLV 6515: **Rejonowa Hurtownia Tytuniowa w Żyrardowie**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Żyrardowie, ul. Pierwszego Maja 20. Celem spółki jest prowadzenie hurtowni tytunowej na zasadzie posiadanej przez Władysława Boronia koncesji. Kapitał zakładowy zł. 15.000, podzielony na 30 udziałów. Zł. 10.000 wpłacono gotowizną, pozostałe zł. 5.000, wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządca Stanisław Ciechomski z Żyrardowa zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 27 września 1929 r. za Nr. 5861, na czas do dn. 31 grudnia 1934 r.

Wciągnięto w dn. 4 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6520: **Wytwórnia Chemiczna „Henwała“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Żórawia 4 m. 7. Celem spółki jest fabrykacja specjalnego mydła-pasty nazwanego „Preczbrud“ oraz produkcja pokrewnych przetworów chemicznych i handel tymi artykułami. Kapitał zakładowy zł. 3.500, podzielony na 7 udziałów, całkowicie wpłaconych. Zarządcami są: Waclaw Hensel i Ludwik Apte, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkiego rodzaju zobowiązania i pełnomocnictwa podpisują pod

stemplem firmy obaj zarządcy łącznie, wszelkie zaś inne czynności mogą być dokonywane przez jednego z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Okołowiczem w Warszawie dn. 23 października 1929 r. za Nr. 1119, na lat pięć, począwszy od dn. 23 października 1929 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na następne pięcioletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi notarialnie spółki o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 7 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6522: **Pierwsze Warszawskie Importowe Towarzystwo „E. W. I. G.“**, Spółka Akcyjna. Siedziba spółki w Warszawie, Leżno 10. Celem spółki jest import do Polski herbaty, sortowanie i paczkowanie herbaty, jak również innych towarów kolonialnych. Kapitał zakładowy zł. 500.000, podzielony na 5.000 akcji, całkowicie pokryty wkładem rzeczowym. Zarząd stanowią: Leon vel Lew-Icek Niemcovicz vel Nimcovicz, Rubin Nimcovicz, Arja Niemcovicz vel Nimcovicz i Eiszon Nimcovicz, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelką korespondencję w imieniu spółki podpisuje jeden członek Zarządu. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne, pisma z żądaniem zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisują dwaj członkowie Zarządu łącznie pod stemplem firmy. Do odbierania z poczty posyłek, dokumentów i pieniędzy dostateczny jest podpis jednego członka Zarządu. Zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa na okres dłuższy niż jeden rok, kupno, obciążenie, zbycie nieruchomości spółki należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów. Zajmwelowi vel Zygmuntowi Lisowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Spółka Akcyjna powstała na mocy statutu, zeznanego przed notariuszem Malkowskim w Warszawie dn. 7 lutego 1929 r. za Nr. 368. Akt organizacyjny zeznany został przed tymże notariuszem w tymże dniu za Nr. 369.

Wciągnięto w dn. 12 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6523: **„Scaland Trading“ (Poland) Limited, Handel Londowo-Morski w Polsce**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Mazowiecka 10. Celem spółki jest prowadzenie komisowo-przedsiębiorstwa agenturowego czyli reprezentacji firm zagranicznych, w szczególności angielskich. Kapitał zakładowy zł. 10.000, podzielony na 10 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Jakób Minkowski z Warszawy, Leon Ziserman z Londynu. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dn. 29 października 1929 r. za Nr. 1349, na przeciąg lat trzech z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie lub listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 12 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6526: **Towarzystwo „Ziemia i Dom“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Włocławska 10 m. 11. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa, mającego za zadanie wykonywanie zleceń osób trzecich w przedmiocie kupna i sprzedaży nieruchomości ziemskich i miejskich. Kapitał zakładowy zł. 6.000, podzielony na 60 udziałów. Na poczet kapitału zakładowego wpłacono zł. 3.000, pozostałe zł. 3.000 winny być wpłacone do dn. 1 kwietnia 1930 r. Zarządcami są: Kłazmierz Otoliński, Henryk Sachocki, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa, prokury, umowy, akty i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, towarów, sum pieniężnych i wszelkiej wartości podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem

Pomykalskim w Warszawie dn. 17 października 1929 r. za Nr 717, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 14 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6527: „United States Lines Operations Inc”. Siedziba Towarzystwa Okrętowego w New-Yorku. Biuro okrętowe w Warszawie, Senatorska 28/30. Celem Towarzystwa w Państwie Polskim jest prowadzenie biura do wykonywania czynności, połączonych z przewozem emigrantów w Warszawie. Przeznaczony na działalność w Państwie Polskim kapitał wynosi zł 136.363 gr 24. Przedstawicielem Towarzystwa w Państwie Polskim mianowany został Stefan-Daniel Ostoja-Zagórski z Warszawy, Flory 3, z prawem działania w granicach pełnomocnictwa, zeznanego przed notariuszem Harry Pater Venn w Londynie dn. 21 czerwca 1929 r. Zastępcą Stefana-Daniela Ostoja-Zagórskiego jest Eugenjusz Lewicki z Warszawy, Podwałe 22. Spółka Akcyjna zarejestrowana w Stanie Nowego Yorku w Departamencie Stanu dn. 5 kwietnia 1929 r. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zezwolenia Towarzystwu Okrętowemu na działalność w Państwie Polskim opublikowane zostało w Nr 259 „Monitora Polskiego” z dn. 9 listopada 1929 r.

Wciągnięto w dn. 15 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6528: „Wytwórnia Pończoch i Trykotaży”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Złota 32. Celem spółki jest wyrób i sprzedaż wyrobów pończosznico-trykotażowych i sprzedaż galanterji. Kapitał zakładowy zł 3.000, podzielony na 30 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Herman Haus z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów, zeznanych przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 18 i 26 października 1929 r. za Nr 6305 i 6459, na czas do dn. 18 października 1930 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na dwa miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 14 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6529: Gabinet Kosmetyczny „Tadizo”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Swiat 21 m. 26a. Celem spółki jest prowadzenie zabiegów kosmetycznych. Kapitał zakładowy zł 5.000, podzielony na 10 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Zofja Malarska, Tadeusz Kempa, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, czeki, rewersy, umowy, akty notarialne i hipoteczne, prokury, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują oboje zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, sum pieniężnych i przesyłek podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dowbór-Muśnickim w Warszawie dn. 4 czerwca 1929 r. za Nr. 365, na czas do dn. 24 czerwca 1932 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 14 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6530: Towarzystwo Handlowe „Binom”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Al. Jerozolimskie 35. Celem spółki jest: a) wykonywanie na własny rachunek lub na zlecenie osób trzecich interesów handlowych wszelkiego rodzaju, a w szczególności kupno i sprzedaż wszelkiego rodzaju surowców, półfabrykatów i towarów, oraz produktów krajowych i zagranicznych, b) tworzenie i nabywanie oraz prowadzenie przedsiębiorstwa i urzędzeń transportowych oraz wszelkiego rodzaju rurociągów, c) nabywanie i prowadzenie wszel-

kich interesów przemysłowych, zmierzających do popierania powyższej działalności, d) przyjmowanie przedstawicielstw fabryk i domów handlowych, krajowych i zagranicznych. Kapitał zakładowy zł 20.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie w gotowiznie wpłaconych. Zarządcami są: Kazimierz Jaskulski i Mieczysław Majewski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję handlową oraz pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, telegramów, przekazów, pieniędzy i wszelkiego rodzaju innego mienia podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dn. 23 października 1929 r. za Nr. 5967, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 14 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6532: „Pejot” Sprzedaż Wyrobów Bławatnych i Konfekcji, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Wierzbowa 6. Celem spółki jest prowadzenie handlu wyrobami bławatnymi i konfekcji damskiej. Kapitał zakładowy zł 15.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie w gotowiznie wpłaconych. Zarządcami są: Stefan Jankowski, Józefa Pawłowska, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Umowy, zobowiązania wekslowe i inne, czeki, żyra, pełnomocnictwa i prokury podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. Korespondencję bieżącą, niezawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów i wszelkich wartości oraz wszelkiej korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Landau w Warszawie dn. 8 listopada 1929 r. za Nr 1430, na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 15 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6533: Towarzystwo Handlowe „Unida”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Zjazd 1. Celem spółki jest handel tłuszczami, olejami i artykułami pokrewnymi. Kapitał zakładowy zł 110.000, podzielony na 110 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Emil Wielgoński z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 6 listopada 1929 r. za Nr 5536, na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 16 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6536: „Pole”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Widok 9. Celem spółki jest udzielanie informacji o biegu spraw, wszczętych przez klientów w instytucjach państwowych, komunalnych i prywatnych, rozwoju i pilnowania ich biegu. Kapitał zakładowy zł 2.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Irena Borowska, Stanisław Pokrzywnicki, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania i umowy podpisuje Stanisław Pokrzywnicki. Weksle, indosy i pełnomocnictwa podpisują oboje współnicy łącznie. Czeki, korespondencję, pokwitowania z odbioru pieniędzy, wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, ładunków, przekazów pieniężnych i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jamontem w Warszawie dn. 8 listopada 1929 r. za Nr 4970, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 18 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6537: Przedsiębiorstwo Handlu Drzewem i Eksploatacji Terenów Leśnych „Sawejki”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie,

Fredry 4. Celem spółki jest nabywanie i sprzedaż drzewa we wszystkich jego postaciach oraz eksploatacja terenów leśnych. Kapitał zakładowy zł 7.000, podzielony na 70 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Jerzy Nowicki, Miron Astrachan, Władysław Sanicki, Alina Leźnicka, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania podpisuje Jerzy Nowicki łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Czeki, korespondencję, niezawierającą zobowiązań, podpisuje Jerzy Nowicki samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 17 października 1929 r. za Nr 5210, na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 19 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6538: **Dom Handlowy „Domwill”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Bracka 10/12. Celem spółki jest pośrednictwo w interesach majątkowych oraz prowadzenie zastępstw handlowych. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 200 udziałów. Zł 9.000 wpłacono gotowizną, pozostałe zł 1.000 wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Marjan Sawicki, Aleksander Domini, Józef Marszewski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, weksle, żyra, czeki, akty i zobowiązania podpisują wszyscy trzej zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, sum pieniężnych, towarów i wszelkich wartości podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Romanem w Warszawie dn. 27 sierpnia, 13 września, 15 października i 6 listopada 1929 r. za Nr 1284, 1349, 1488 i 1615, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 19 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6539: **„Mawol”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Grodzisku Mazowieckim, Sienkiewicza 3. Celem spółki jest sprzedaż artykułów spożywczych. Kapitał zakładowy zł 12.000, podzielony na 120 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Wolf Sierpski, Lejwa Gutgeld, Majlech Grynberg, wszyscy w Grodzisku-Mazowieckim. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, weksli, czeki, akty urzędowe, pełnomocnictwa i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują wszyscy trzej zarządcy łącznie. Rachunki, korespondencję, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, pieniędzy za przekazami, przesyłek, ładunków i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dn. 16 maja 1929 r. za Nr 1062, na czas do dn. 15 maja 1930 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi listem poleconym pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 19 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6540: **„Polska Agencja Samochodów”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Mochnackiego 11. Celem spółki jest kupno i sprzedaż samochodów i ich części oraz reprezentacja wszelkich firm samochodowych. Kapitał zakładowy wynosi zł 60.000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie wpłaconych. Zarządcami są: Przemysław Kraczkiewicz, Wacław Kruszewski, Henryk Kochan. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle, zobowiązania, czeki, umowy, kontrakty, akty, pełnomocnictwa i prokury podpisują dwaj którykolwiek z zarządców łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru należności, wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów i towarów podpisuje każdy z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na

mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kosińskim w Warszawie dn. 21 maja 1929 r. za Nr 1531, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 21 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6544: **„Zrzeszenie Pracowników Budowlanych”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Widok 3. Celem spółki jest wykonywanie wszelkich robót wykończonych na budowlach. Kapitał zakładowy zł 3.200, podzielony na 80 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Konstanty Mancewicz, Stefan Przewłocki, obaj z Warszawy, Stanisław Strykowski z Drewnicy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, indosy, pełnomocnictwa, prokury, akty urzędowe i umowy prywatne podpisuje Konstanty Mancewicz łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Pokwitowania z odbioru pieniędzy i walerów podpisuje Konstanty Mancewicz samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dn. 25 czerwca 1929 r. za Nr 1380, na przeciąg lat pięciu, z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze pięcioletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 22 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6545: **„Kursy Techniczne Korespondencyjne”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 44. Celem spółki jest szerzenie wiedzy technicznej w drodze korespondencji oraz wydawanie dzieł popularyzujących i pogłębiających wiedzę techniczną. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 200 udziałów. Na poczet kapitału zakładowego wpłacono zł 7.000, pozostałe zł 3.000 winny być wpłacone do dn. 1 października 1930 r. Zarządcami są: inż. Stanisław Zarzecki z Warszawy, inż. Józef Weber z Dąbrowy Górniczej. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisują obaj zarządcy łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Masalskim w Warszawie dn. 26 lipca 1929 r. za Nr. 1252, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 22 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6546: **Biuro Inżynierskie „Termotechnika”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Twarda 50. Celem spółki jest: 1) prowadzenie robót instalacyjnych centralnego ogrzewania wszelkich systemów, kanalizacji, wodociągów, oświetlenia i innych, wchodzących w zakres techniki, 2) prowadzenie handlu wewnętrznego i zagranicznego na rachunek własny i na zasadach komisowych wszelkiego rodzaju materiałami, maszynami i artykułami, surowcami, fabrykatami i półfabrykatami, mającymi zastosowanie przy budownictwie, 3) zakładanie, nabywanie, prowadzenie i wydzierżawianie fabryk, wytwórni, pracowni, zakładów i warsztatów dla wyrobu, remontowania i montowania materiałów technicznych i budowlanych, 4) podejmowanie się dostaw i wykonywanie robót budowlanych i technicznych od instytucji rządowych, komunalnych, wojskowych, kolejowych, jak również od firm i osób prywatnych. Kapitał zakładowy zł 3.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Daniel Rozendorn, Monus Piersic, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa, wszelkiego rodzaju zobowiązania, korespondencję i wszelkie pokwitowania podpisują obaj zarządcy łącznie pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 6 listopada 1929 r. za Nr 5542, na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 22 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6547: **Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu „Naftchem”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Jasna 22. Celem spółki jest handel wszelkiego rodzaju towarami naftowymi, chemikaliami, kolonialno-zbożowymi, eksport-import. Kapitał zakładowy zł 50.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Ludwik Wilderbaum, Paweł Zyskin, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, indosy, czeki i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru pieniędzy, wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, ładunków i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dn. 23 października 1929 r. za Nr 4754, na czas do dn. 23 października 1932 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 23 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6548: **„Atol” Biuro Agenturowe**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Zjazd 1. Celem spółki jest prowadzenie biura agenturowego dla zastępstwa krajowych i zagranicznych fabryk olejów i tłuszczów. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielonych na 10 udziałów, całkowicie gotowizną wpłaconych. Zarządca Holger Schrader z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Nabywanie i zbywanie nieruchomości i wystawianie zobowiązań wekslowych i hipotecznych należeć będzie do zgromadzenia współników. Wszelkie inne zobowiązania, kontrakty, umowy, czeki, korespondencję handlową i wszelkie pokwitowania podpisuje pod stemplem firmy zarządca samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Śleszyńskim w Warszawie dn. 12 listopada 1929 r. za Nr 1349, na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 23 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6549: **„Mleczarnia Parowa w Pniewie Zrzeszonych Kupców Warszawskich”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Al. Jerozolimskie 17. Celem spółki jest handel mlekiem i przerobami tegoż. Kapitał zakładowy zł 6.000, podzielony na 12 udziałów, całkowicie wniesiony wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Kazimierz Borowicz, Władysław Stankiewicz, Julian Cichowski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkiego rodzaju zobowiązania, umowy, weksle, czeki, indosy i pełnomocnictwa podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, należności, pieniędzy za przekazami, towarów i przesyłek podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 11 maja 1929 r. za Nr. 2870, na czas do dn. 30 kwietnia 1931 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 23 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6551: **„Chaja - Sura Szmer i Spółka”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, pl. Kercelego 428. Celem spółki jest drobna sprzedaż towarów lokciowych. Kapitał zakładowy zł 4.000, podzielony na 4 udziały, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządczyniami są: Chaja - Sura Szmer, Estera Haut, obie z Warszawy. Zarządczyni zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisuje każda z zarządczyń samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Olszewskim w Warszawie dn.

15 listopada 1929 r. za Nr 1379, na przeciąg lat trzech od dnia wpisania do rejestru handlowego, z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na rok przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie lub listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 26 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6552: **„Kinema”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Chmielna 33. Celem spółki jest eksploatacja kinoteatrów, teatrów i innych imprez widowiskowych. Kapitał zakładowy zł 40.000, podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Henryk Finkelstein, Izidor Fenigstein; zastępcą Izidora Fenigsteina jest Felicja vel Faiga Fenigstein, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, prokury, pełnomocnictwa i wogóle wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, należności i przesyłek podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dn. 17 lipca 1929 r. za Nr 1152, na czas do dn. 17 lipca 1945 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze pięcioletnie okresy, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 26 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6558: **„Nowoczesne Laboratorium Kosmetyczne w Warszawie”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Bielańska 9. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni kosmetycznej. Kapitał zakładowy zł 2.000, podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Pinchos Rozenman, Abram-Józef Rozenman, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra weksli, akcepty, czeki, pokwitowania, pełnomocnictwa, umowy i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, towarów i ładunków podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dn. 12 października 1929 r. za Nr 4720, na czas do dn. 1 października 1934 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałego notarialnie o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 20 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6553: **Zakłady Odziewów Artystycznych L. Kranc i T. Lempicki „Metalars”**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Topolowa 11. Celem spółki jest prowadzenie artystycznej odlewni metali. Kapitał zakładowy zł 69.900, podzielonych na 12 udziałów. Na pokrycie kapitału zakładowego w gotowiznie wpłacono zł 49.900 i wkładem rzeczowym zł 20.000. Zarządcami są: Leon Kranc, Tadeusz Lempicki, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Umowy, o ile dotyczą aljenacji, obciążenia, dzierżawy majątku nieruchomego spółki oraz weksle, podpisują obaj zarządcy łącznie. Wszelkie inne umowy, czeki, żyra wekslowe, pełnomocnictwa, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Pomykałskim w Warszawie dn. 19 listopada 1929 r. za Nr 797, na czas do dn. 19 listopada 1934 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na następne pięcioletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu nie nastąpi przez współnika wypowiedzenie listem poleconym, doręczonym w siedzibie spółki.

Wciągnięto w dn. 27 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6559: „Sklady Filmowe”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Marii Kazimiery 66. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa składowego, przeznaczonego do magazynowania taśmy filmowej oraz innych wyrobów celuloidowych. Kapitał zakładowy zł 12.000, podzielony na 24 udziały, całkowicie wpłaconych. Zarząd stanowią członkowie: Mieczysław Majewski, Alfred Niemirski; zastępca: Waclaw Skarbek-Malczewski, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle, żyra, czeki, umowy, akty i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj członkowie Zarządu łącznie lub jeden z członków Zarządu łącznie z zastępcą. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, towarów, sum pieniężnych i wszelkich wartości podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dowbór-Muśnickim w Warszawie dn. 4 listopada 1929 r. za Nr 643, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 29 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6560: Salon Samochodowy „Panhard et Levassor” W. Ładyński, F. Skrodzki, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Bracka 16. Celem spółki jest sprzedaż samochodów marki „Panhard et Levassor” oraz wszelkich akcesoriów do nich, jak również sprzedaż towarów, związanych z przemysłem samochodowym. Kapitał zakładowy zł 10.000, podzielony na 10 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Wincenty Ładyński, Feliks Skrodzki, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, pieniędzy i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 20 sierpnia 1929 r. za Nr 4076, na czas do dn. 31 grudnia 1932 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy, o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 29 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6561: Biuro Leśne „Filip Rotsztein i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Wilcza 18. Celem spółki jest dokonywanie dostaw materiałów leśnych dla Dyrekcji Kolei Państwowych oraz dla innych instytucji państwowych. Kapitał zakładowy zł 15.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie w gotowiznie wpłaconych. Zarządcami są: Filip Rotsztein z Warszawy, Dawid Kuc i Uszer Szuchet, obaj z miasteczka Bereźno, pow. kostopolski. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra i czeki podpisują wszyscy trzej zarządcy łącznie. Umowy, akty i kontrakty podpisuje Filip Rotsztein łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Pokwitowania z odbioru wszelkich sum z Dyrekcji Kolejowych i innych instytucji państwowych i pełnomocnictwa wszelkiego rodzaju podpisują dwaj którykolwiek z zarządców łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów, ładunków i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie dn. 19 października 1929 r. za Nr 856 na czas do dn. 31 grudnia 1930 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na następne jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu nie nastąpi ze strony któregośkolwiek ze współników notarialne wypowiedzenie dalszego udziału w spółce.

Wciągnięto w dn. 30 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6562: „Polsko-Norweskie Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu”, Spółka z ograniczoną odpowiedzial-

nością. Siedziba spółki w Warszawie, Poznańska 21. Celem spółki jest nawiązanie i utrzymywanie bezpośrednich stosunków handlowo-przemysłowych z Norwegją, jak również i innymi krajami skandynawskimi, a to przez eksportowanie wszelkiego rodzaju towarów, owoców i produktów rolnych do tych krajów i importowanie do Polski śledzi wszelkiego rodzaju w stanie surowym, wędzonym, mrożonym i t. p., oraz innych produktów pomienionych krajów. Kapitał zakładowy zł 60.000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie wpłacony. Zarządcami są: Zdzisław hr. Grocholski, Długa 38, Stefan Lipski, Poznańska 21, obaj z Warszawy, Martin Sumstad z Oslo (Norwegja). Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, kontrakty, weksle, czeki, akty, pełnomocnictwa i prokury podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kosińskim w Warszawie dn. 13 października 1928 r. za Nr 1906, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 30 listopada 1929 r.

R. H. B XLV 6507: Spożywcze Zakłady Wytwórcze „Teans”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Nowolipie 22. Celem spółki jest wytwarzanie i przetwarzanie towarów kolonialnych oraz spożywczych i pokrewnych. Kapitał zakładowy zł 30.000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Ejszon Niemcowicz, Arja Niemcowicz vel Nimcowicz, Jakób Sagałowicz, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i należności podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Pli-szczyńskim w Warszawie dn. 14 listopada 1929 r. za Nr. 1552, na czas do dn. 31 grudnia 1931 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi listem poleconym pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 3 grudnia 1929 r.

R. H. B XLV 6566: „Piekarnia Wiejska w Zaciszu”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Zaciszu pod Warszawą. Celem spółki jest prowadzenie piekarni. Kapitał zakładowy zł 3.000, podzielony na 30 udziałów, całkowicie wniesiony wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Moszek-Dawid Lufttrajber z Warszawy, Sruł Posesorski, Moszek Wiśniewski, obaj z Zacisza, gm. Brudno. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, akty urzędowe i prywatne, pełnomocnictwa, czeki, żyra na wekslach, wszelkie zobowiązania, rachunki, pokwitowania z odbioru towarów i przesyłek podpisuje Moszek-Dawid Lufttrajber łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji i pieniędzy za przekazami podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Małkowskim w Warszawie dn. 27 września 1929 r. za Nr. 1940, na czas do dn. 1 października 1930 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na następne jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 3 grudnia 1929 r.

R. H. B XLV 6568: Dekoracyjny Antykwariat „K. Kaniowski i S-ka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy Świat 64. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa dekoracyjnego antykwarskiego oraz handlu meblami i wszelkiego rodzaju przedmiotami sztuki na rachunek własny i komisowo. Kapitał zakładowy zł 20.000, podzielony na 100 udziałów, cał-

kowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Kazimierz Kaniowski, Antoni Sapieha, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkiego rodzaju zobowiązania, kontrakty, umowy, weksle, żyra, indosy, akty nabycia, zbycia, obciążenia, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję handlową, pokwitowania z odbioru należności, wszelkiej korespondencji i przesyłek podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dn. 4 września 1929 r. za Nr. 1064, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 3 grudnia 1929 r.

R. H. B XLV 6569: „Ojrechman i Najszewski“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Franciszkańska 28. Celem spółki jest prowadzenie pracowni sukienek dziecięcych. Kapitał zakładowy zł. 2.000, podzielony na 20 udziałów. Zł. 1.900 wpłacono gotowizną, pozostałe zł. 100 wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Chaim - Icek Ojrechman, Icek Najszewski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, pełnomocnictwa i wszelkiego rodzaju zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru należności, wszelkiej korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kostackim w Warszawie dn. 29 sierpnia 1929 r. za Nr. 3475, na czas do dn. 1 września 1932 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałego o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 3 grudnia 1929 r.

R. H. B XLV 6570: **Pakownia Towarów Spożywczych „Ha - Ce - Wu“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Pawia 4. Celem spółki jest prowadzenie pakowni towarów spożywczych i kolonialnych, rozlewni esencji octowej, oliwy i musztardy oraz wytwórni soków owocowych. Kapitał zakładowy zł. 6.000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Ruchla Czertok, Lejb Najman, Abisz Aszkinas, Józef Pacholder, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, akcepty, traty, jako też cesje i żyra na nich, umowy, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisuje Józef Pacholder łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Rachunki, korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy za przekazami, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Aronowi Pacholderowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów, zeznanych przed notariuszami w Warszawie: Tyborowskim dn. 17 czerwca 1929 r. za Nr 2791 i Jasińskim dn. 7 listopada 1929 r. za Nr. 2365, na czas do dn. 1 sierpnia 1932 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na następne trzyletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 4 grudnia 1929 r.

R. H. B XLV 6571: „**Garaz Centralny**“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Kopernika 4/6. Celem spółki jest prowadzenie garażu. Kapitał zakładowy zł. 2.000, podzielony na 40 udziałów. Zł. 1.000 wpłacono gotowizną, pozostałe zł. 1.000 wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Józef Zdziechowski, Kazimierz - Antoni Zdziechowski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notar-

iuszem Zembruskim w Warszawie dn. 5 sierpnia 1929 r. za Nr 182, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 4 grudnia 1929 r.

R. H. B XLV 6595: „**K Wiland i S-ka**“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Piękna 30. Celem spółki jest prowadzenie handlu artykułami kolonialnymi i pokrewnymi. Kapitał zakładowy zł. 5.000, podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Karol Wiland, Jerzy Lisiewicz, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, czeki, umowy, przekazy, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, i wszelkie pokwitowania podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dn. 18 maja 1929 r. za Nr. 2312, na czas do dn. 31 grudnia 1931 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 2 grudnia 1929 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B 45: **Towarzystwo Akcyjne Zakładów Ceramicznych „Dziewulski i Lange“** w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 1.800.000, podzielonych na 7.200 akcji, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł. 600.000, a to drogą przelania na kapitał zakładowy zł. 470.814 gr. 60 specjalnego funduszu rezerwowego, powstałego z przeliczenia nadwyżki bilansowej na dzień 1/VII 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r., oraz o zł. 129.135 gr. 40 drogą przelania tej sumy z funduszu rezerwowego, opublikowane zostało w Nr. 191 „Monitora Polskiego“ z dn. 21 sierpnia 1929 r.

R. H. B 69 (B XXXI 4940): **Towarzystwo Zakładów Metalowych „B. Hantke“** w Warszawie, Spółka Akcyjna. Julian Leski z Zarządu wystąpił.

R. H. B II 262: **Towarzystwo Akcyjne Fabryki Maszyn „Bracia Geisler, Okolski i Patschke“** w Warszawie. Według bilansu, przerachowanego brutto na dzień 1 lipca 1928 r. w wykonaniu Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 38/28, poz. 352) i zatwierdzonego uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów w dn. 15 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 560.000.

R. H. B III 322: „**Polskie Zakłady Marconi**“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Dyrektorem zarządzającym mianowany został Gustaw Rüdiger z Warszawy z prawem działania w granicach pełnomocnictwa, zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dn. 31 maja 1928 r. za Nr. 1066.

R. H. B III 323: **Spółka Akcyjna Wydawniczo-Drukarska „Praca“** w Warszawie. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Biernackim w Warszawie dn. 28 grudnia 1928 r. za Nr. 2127, oraz uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 2 lutego 1929 r., likwidacja spółki została ukończona, przedsiębiorstwo zaś z aktywami i pasywami oraz z prawem używania firmy: „Zakłady Wydawniczo-Drukarskie „Praca“ przeszło na wyłączną własność Janiny Zofii Boguckiej.

R. H. B III 378: **Towarzystwo Akcyjne Fabryk Ołówków „St. Majewski i S-ka“**. Kapitał zakładowy obecnie wynosi

zł. 2.100.000, podzielonych na 35.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł. 288.000, drogą przeniesienia do kapitału zakładowego zł. 260.649 gr. 98 z kapitału rezerwowego i zł. 27.350 gr. 02 z kapitału zapasowego spółki, oraz o zł. 180.000, czyli łącznie do zł. 2.100.000, drogą nowej emisji 3.000 sztuk nowych akcji, opublikowane zostało w Nr. 186 „Monitora Polskiego” z dn. 14 sierpnia 1929 r.

R. H. B IV 535 (B XXIV 4175): „Bank Małopolski”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Prokura Witolda Szyszkowskiego ufała.

R. H. B IV 560 (B XL 5888): „Modrzejowskie Zakłady Górniczo-Hutnicze”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Radę Zarządzającą obecnie stanowią: Jerzy Meyer, Henryk Neuman, Leopold Wellisz, Maksymilian Wizel, Józef Kernbaum, Stanisław ks. Lubomirski, Jerzy Michalski, Wacław Brun, Alfred Goldklang, Mieczysław Hofman, Wacław Urbanowicz, wszyscy z Warszawy, i Jerzy Haase z Katowic. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 28 sierpnia 1928 r.

R. H. B IV 565 (B XXXI 5000): Zakłady Przemysłowe „Weneda” Szymański, Kurowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Zarząd obecnie stanowią członkowie: ks. Teodor Suck (nieobecny), Marjan Holtorp, Stefan de Holtorp, Mikołaj Prymaczenko, Władysław Szrednicki; zastępcy: Henryk Filipowicz, Wacław Sobierański, Włodzimierz Szaniawski, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 29 kwietnia 1929 r.

R. H. B V 673: Spółka Akcyjna Zakładów Przemysłowych „Kadzielnia” w Warszawie. Zastępca członka Zarządu Leon Weinberg z zajmowanego stanowiska ustąpił. Na zastępcę członka Zarządu wybrany został Juljusz Erlich z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 21 czerwca 1929 r.

R. H. B V 791 (B XXIII 4061): „Warszawsko-Ludzkie Towarzystwo Handlowe”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Gęsej 3. Prokury Czesława Kralkowskiego, Bronisława Pogorzelskiego i Konstantego Rostkowskiego ufały.

R. H. B VII 1016: Towarzystwo Akcyjne Zakładów Mechanicznych „Borman, Szwede i S-ka”. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 3.150.000, podzielonych na 31.500 akcji, całkowicie wpłaconych. Dodatkowo na członka Zarządu wybrany został Samuel Elblinger (nieobecny). Według bilansu, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 17 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 3.150.000 i podzielonych na 31.500 akcji.

R. H. B VII 1029 (B XLIV 6478): Biuro Inżynierskie „C. Lubiński i K. Jaskulski”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 500.000, podzielonych na 100 udziałów, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 38, poz. 352) i zatwierdzonego uchwałą Walnego Zgromadzenia wspólników w dn. 28 stycznia 1929 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 460.000, na mocy zaś tejże uchwały kapitał zakładowy podwyższony został o zł. 40.000, czyli łącznie do sumy zł. 500.000 i podzielony na 100 udziałów.

R. H. B VII 192: Polska Fabryka Siatki Jednolitej hr. St. Ledóchowski, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 750.000, podzielonych na 25.000 ak-

cyj. Według bilansu, przerachowanego brutto na dzień 1 lipca 1929 r. w wykonaniu Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 38/1923, poz. 352) i zatwierdzonego uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów w dn. 15 listopada 1928 r. i 19 lutego 1929 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 750.000.

R. H. B VII 1194 (B XIX 3604): „Wschodnio-Europejskie Towarzystwo Ekspedycyjne”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Według bilansu, przerachowanego brutto na dzień 1 lipca 1928 r. w wykonaniu Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 38/1923, poz. 352) i zatwierdzonego uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów w dn. 4 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 10.000.

R. H. B IX 1696 (B XXXII 5074): Fabryka i Pralnia Bielizny „Opus”, Spółka Akcyjna. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 870.000, podzielonych na 58.000 akcji. Prokura Miecysława Wirgina ufała. Według bilansu, przerachowanego brutto na dzień 1 lipca 1928 r. w wykonaniu Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 38/1928, poz. 352) i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 12 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na sumę zł. 870.000.

R. H. B X 2072 (B XXVI 4408): „Ganz” Zakłady Elektryczne i Mechaniczne w Polsce, Spółka Akcyjna. Mikołaj Winnicki przestał być kierownikiem Oddziału we Lwowie.

R. H. B XI 2210: Pierwsza Krajowa Wytwórnia Win i Spirytualji „Maurycy Seydel i S-ka”, w Warszawie. Sędzia komisarzem mianowany został sędzia handlowy Wacław Purski, zaś nadzorcą sądowym adw. Wacław Biliński z Warszawy, Senatorska 37. Na mocy uchwały nadzoru sądowego z dn. 4 marca 1929 r. wszelkie zobowiązania spółki, umowy, pełnomocnictwa, weksle, czeki, zyra, zamówienia, rachunki, listy i podania dla ważności swej winy być zaopatrzone w podpisy pod stemplem firmy dwóch członków Zarządu oraz nadzorczy sądowego adw. Wacława Bilińskiego. Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 4 marca 1929 r. udzielone zostało spółce odroczenie wypłat na czas do dn. 4 czerwca 1929 r. Wpis powyższy w dn. 23 września 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 2 września 1929 r. termin odroczenia wypłat przedłużony został do dn. 4 grudnia 1929 r.

R. H. B VII 2454 (B XLIV 6468): Przemysł Drzewny „Agahell”, Spółka Akcyjna. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 1.000.000, podzielonych na 50.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Na Walnem Zgromadzeniu akcjonariuszów w dn. 5 lipca 1929 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Nachum Heller, Herman Heller, Maurycy Heller, dr. Horacy Heller, wszyscy z Warszawy, Fernand Hautain (nieobecny), Charles Delbeke (nieobecny), Victor Delvault (nieobecny). Według bilansu, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 22 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 1.000.000.

R. H. B XII 2502 (B XXV 4378): Mikoszewickie Zakłady WYROBÓW DRZEWNYCH „Olza”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 1.000.000, podzielonych na 10.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Na Walnem Zgromadzeniu akcjonariuszów w dn. 22 lipca 1929 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Nachum Heller, Maurycy Heller, dr. Horacy Heller, wszyscy z Warszawy, Herman Heller (nieobecny), Hector Carlier (nieobecny), Fernand Hautain (nieobecny), Charles Delbeke (nieobecny), Victor Delvault (nieobecny). Według bilansu, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 22 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 1.000.000.

R. H. B XIV 2910: „Książnica-Atlas” Zjednoczone Zakłady Kartograficzne i Wydawnicze Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 3.000.000, podzielonych na 262.500 akcji. Prokura Cyprjana Osińskiego ustała.

R. H. B XV 3003: Fabryka Wyrobów Ceramicznych „Opoczno”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 1.000.000, podzielonych na 10.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dniu 24 listopada 1928 r. kapitał zakładowy określony został na zł. 1.000.000 i podzielony na 10.000 akcji.

R. H. B XVII 3334 (B XXX 4828): Powszechne Towarzystwo Elektryczne „A. E. G.”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Prokura Gustawa Tilka ustała. Wpis powyższy w dn. 14 października 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Prokury Kazimierza Słaboszewicza i Aleksandra Brusikiewicza ustały. Wilhelmowi Schweitzerowi udzielono prokury dla Oddziału w Łodzi z prawem podpisywania za wspomniany Oddział łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B XVIII 3412 (B XLI 6109): „Budex” Budowlano-Eksportowa Spółka Akcyjna w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Zielnej 15 m. 3.

R. H. B XXI 3876: „Transunion”, Spółka Transportowa i Handlowa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 20 grudnia 1928 r. przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. B XXII 3972: Skład Żelaza i Blachy „Żelazodetal”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Zielnej 48 w lokalu firmy „Carboconsorcjum”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

R. H. B XXIV 4245: Towarzystwo Elektryczne „Kandem”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Oddział w Poznaniu został zwinięty.

R. H. B XXVII 4524: „Extralit” Leonarda Pajerskiego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dn. 20 czerwca 1929 r. za Nr. 1914, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XXVII 4574: Włoska Spółka Akcyjna Powszechna Asekuracja w Triście. Otwarto Oddział w Białymstoku.

R. H. B XXX 4831: „Nils Barren” Sprzedaż Maszyn Drogowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Prokura Aurelego-Henryka Świętochowskiego ustała.

R. H. B XXXVI 5386: Wytwórnia Mechaniczna „Navicula”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Navicula, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się przy ul. Grochowskiej 119. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 60.000, podzielonych na 120 udziałów. Na pokrycie kapitału zakładowego wpłacono zł. 28.000. Wkładem rzeczowym wniesono zł. 12.000, pozostałe zaś zł. 20.000 winny być wpłacone do dn. 1 stycznia 1930 r. Zarządcami obecnie są: Adam Jankowski, Roman Kneblewski, Feliks Staszewski. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie

umowy, pełnomocnictwa, prokury i akty notarialne podpisuje Adam Jankowski łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, czeki, pokwitowania z odbioru należności, wszelkiej korespondencji, przekazów pieniężnych, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Jelnickim w Warszawie dn. 9 sierpnia 1929 r. za Nr. 1296. Uchwała Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 5 lutego 1929 r. o likwidacji spółki została zniesiona.

R. H. B XXXVII 5512: „Auto-Palace” Towarzystwo Udziałowe dla Przemysłu i Handlu Samochodowego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Auto-Palace”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”.

R. H. B XXXVII 5547: „Kodak”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Otwarto Oddział w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 121.

R. H. B XXXVIII 5709: Polskie Towarzystwo Samochodowe „Saint Didier”, Spółka Akcyjna. Janowi Wyskoczowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania weksli, pełnomocnictw, umów, kontraktów, aktów hipotecznych i notarialnych łącznie z dwoma członkami Zarządu lub ich zastępcami oraz z prawem podpisywania wszelkiej korespondencji i czeków łącznie z jednym z członków Zarządu lub dyrektorem.

R. H. B XL 5998: „Ratospłat”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 9 kwietnia 1929 r. za Nr. 2262, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XLI 6011: „Bank Ziemiański w Warszawie”. Władysławowi Perunowi udzielono łącznej prokury dla Oddziału w Rawie Mazowieckiej.

R. H. B XLI 6039: Zakłady Ceramiczne „Słupno”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Zakłady Ceramiczne „Izenów Marki”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 60.000, podzielonych na 600 udziałów, całkowicie wpłaconych. Zarządcami są: Izrael-Izydor Neugoldberg i Naftal Neugoldberg, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Umowy, weksle, czeki, indosy, akty notarialne i hipoteczne, prokury i pełnomocnictwa oraz wszelkie zobowiązania i dokumenty podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych z poczty, towarów i pieniędzy podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 12 czerwca 1929 r. za Nr. 2792.

R. H. B XLII 6205: „Trynit” Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Budowlanych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Mokotowskiej 17 m. 10.

R. H. B XLII 6211: „Zjednoczenie Polskich Fabryk Maszyn i Narzędzi Rolniczych”, Spółka Akcyjna w Warszawie. Witold Moritz z Zarządu wystąpił. Do Zarządu wybrany został Edmund Grzybowski. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Jerzy Brusendorf, nadzorcą sądowym adwokat Antoni Jurkowski z Warszawy. Obecny Zarząd upoważniony został do dalszego wykonywania swych czynności z tem, że wszystkie umowy, pełnomocnictwa, zobowiązania, weksle i czeki winny być podpisywane również przez nadzorcę sądowego. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie

z dn. 9 sierpnia 1929 r. spółce udzielone zostało odroczenie wypłat na przeciąg trzech miesięcy, t. j. do dn. 9 listopada 1929 r.

R. H. B XLIII 6279: **Skład Wyrobów Firmy „Villeroy i Boch“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Stanisławowi Gebhardtowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B XLIII 6283: **„Zachodnie Towarzystwo Handlu Produktami Spożywczyimi“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Otwarto Oddziały we Lwowie i w Gdańsku. Udzielono Prokury dla Oddziału we Lwowie Emanuelowi Żeleźniakowi z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków Zarządu, i dla Oddziału w Gdańsku Abrahamowi Spiegełmanowi z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków Zarządu.

R. H. B XLIII 6309: **Towarzystwo Filmowe „Metro-Goldwyn-Mayer“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Otwarto Oddziały w Poznaniu i we Lwowie.

R. H. B I 15 (B XXVI 4402): **Fabryka Maszyn i Odlewnia „Orthwein, Karasiński i S-ka“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 9 lipca 1929 r. układ zapobiegawczy, zawarty pomiędzy firmą: „Fabryka Maszyn i Odlewnia „Orthwein, Karasiński i S-ka“, Spółka Akcyjna a jej wierzycielami na warunkach spłaty należności, wyłuszczonej w protokole Ogólnego Zebrania wierzycieli z dn. 22 czerwca 1929 r., został zatwierdzony.

R. H. B I 64 (B XXIV 4125): **„Warszawskie Towarzystwo Fabryk Cukru“ w Warszawie**. Członkowie Zarządu: Józef Natanson, Antoni Pułjanowski i Michał Orłęga zmarli, Jerzy Kowalewski z zarządu wystąpił. Na członków Zarządu wybrani zostali: Antoni Makowiecki, Dominik - Józef Penock, obaj z Warszawy. Prokurent Zygmunt Szamoto zmarł. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 28 listopada 1928 r.

R. H. B I 119: **„P. Lebieździński“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 20.000, podzielonych na 400 udziałów, całkowicie wpłaconych. Na Walnym Zgromadzeniu wspólników w dn. 28 grudnia 1928 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Piotr Lebieździński, Henryk Rewkiewicz i Stefan Ambroźewicz, wszyscy z Warszawy. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie wspólników w dn. 28 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 20.000.

R. H. B II 204 (B XXI 3836): **„Polthap“ Polskie Towarzystwo Techniczne dla Handlu i Przemysłu**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 400.000, podzielonych na 800 udziałów, całkowicie wpłaconych. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dn. 29 maja 1929 r. za Nr. 2480.

R. H. B IX 1907: **„Zjednoczenie“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Grodzisku. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 3.800, podzielonych na 190 udziałów, całkowicie wpłaconych. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 15 września 1929 r.

R. H. B XII 2547: **„Metalochemia“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 300.000, podzielonych na 30.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Po stanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu

w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł. 200.000, czyli łącznie do zł. 300.000 drogą III emisji 20.000 nowych akcji, opublikowane zostało w Nr. 32 „Monitora Polskiego“ z dn. 8 lutego 1929 r.

R. H. B XIII 2704 (B XLI 6077): **„Górnośląska Fabryka Celulozy“**, Spółka Akcyjna na Górnym Śląsku. Centrala handlowa w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 2.100.000, podzielonych na 21.000 akcji. Według bilansu brutto, przeliczonego na dzień 1 lipca 1928 r. w wykonaniu Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. Nr. 38/28, poz. 352) i zatwierdzonego uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 28 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 2.100.000.

R. H. B XVIII 3365 (B XLI 6067): **Papiernia „Soczewka“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Prezes Zarządu Piotr Kastełan zmarł. Prokura Wacława Brojerskiego ustala.

R. H. B XVIII 3407: **„Towarzystwo Karwice Oziezańskie Cukrowni i Rafinerji“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 1.750.000, podzielonych na 500 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 29 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 1.750.000.

R. H. B XX 3655: **Fabryka Śmięcieli, Wyrobów Drzewnych i Metalowych „W. Szomański i S-ka“**. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 45.000, podzielonych na 225 udziałów, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie wspólników w dn. 31 października 1929 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 45.000.

R. H. B XXI 3843: **Towarzystwo dla Przedsiębiorstw Budowlanych „Spoiwo“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ulicy Natolińskiej 8 m. 53.

R. H. B XXII 3975: **„Inżynier Klobukowski i S-ka“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ulicy Ursynowskiej 14 m. 2.

R. H. B XXII 3983: **„Ogniwo Rodzin“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: Ludwik Frank, Ludwik Szyndler, Józef Rodkiewicz, wszyscy z Żyrardowa. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 2 czerwca 1929 r.

R. H. B XXIII 4067: **Automobile „Czesław Łączny i S-ka“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Czesław Łączny i Mieczysław Kepiński, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, zryta, indosy, czeki, umowy, akty notarialne, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Wszelkie inne dokumenty, niezawierające zobowiązań, podpisuje jeden z zarządców. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dn. 14 września 1929 r. za Nr. 4288.

R. H. B XXVI 4414: **„Diabolo - Separator“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Otwarto Oddział

w Równem na Wołyniu. Udzielono samodzielnej prokury dla Oddziału w Równem Michałowi Paszkiewiczowi.

R. H. B. XXVI 4462: „Polskie Radio“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Radę Zarządzającą obecnie stanowią: prezes Tadeusz - Mieczysław Sułowski, zastępcy prezesa: Kazimierz Fudakowski, Henryk Kowalski; członkowie: Kazimierz Barański, Zygmunt Chamiec, August Janisławski, Władysław Heller, Nils Klemming, Józef Kożuchowski, Franciszek Pułaski, Maciej Romer, Leopold Skulski, Eugenjusz Stalinger, Tadeusz Sułowski, Jan Zagleniczny, wszyscy z Warszawy. Prokura Karola Ostrowickiego ustała. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 2 sierpnia 1929 r. oraz Pisma Ministerstwa Poczty i Telegrafów z dn. 26 września 1929 r.

R. H. B. XXVII 4463: „Centrala Zbiorowych Ładunków“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Al. Jerozolimskie 29 m. 6.

R. H. B. XXVII 4563: „Towarzystwo Akcyjne Warszawskich Dróg Żelaznych Dojazdowych“ w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł 20,406,400, podzielonych na 63,770 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 4 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 20,406,400.

R. H. B. XXVIII 4604: „Megohm“ Zakłady Radjotechniczne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Antoni Borkowski przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrany został Zygmunt Bałbaszewski z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 27 marca 1929 r.

R. H. B. XXVIII 4644: „Pain Delice“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Obecnie Szlama vel Salomon Tekel z Warszawy jako jedyny zarządcą zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, samodzielnie podpisując pod stemplem firmy wszelkie zobowiązania spółki, w tem weksle, czeki, umowy, akty notarialne i hipoteczne oraz pełnomocnictwa i prokury. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dn. 22 października 1929 r. za Nr. 3078.

R. H. B. XXIX 4727: Spółka Akcyjna Fabryk Metalowych pod firmą: „Norblin, B-cia Buch i T. Werner“ w Warszawie, Prokura Władysława Domańskiego ustała. Michałowi Zakrzewskiemu, jako zastępcy naczelnego dyrektora, i Stanisławowi Dzierżanowskiemu, jako wicedyrektorowi handlowemu, obydwoim z Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania każdego z nich łącznie z jednym z członków Rady Zarządzającej oraz z prawem samodzielnego podpisywania każdego z nich dokumentów, na których wystarcza podpis jednego z członków Rady Zarządzającej. Określenie kapitału zakładowego na zł. 7,500,000, nastąpiło nie w drodze bilansu otwarcia w złotych, a w drodze bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1929 r.

R. H. B. XXX 4873: Zakłady Graficzne „B. Pardecki i S-ka“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 30,000, podzielonych na 100 udziałów, całkowicie w gotówiznie wpłaconych. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Śleszyńskim w Warszawie dn. 12 października 1929 r. za Nr. 1253.

R. H. B. II 221 (B XXXVII 5485): Spółka Akcyjna Handlu i Przemysłu Metalowego „M. Lisowski“ w Warszawie, Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 13 lutego 1928 r. nadzór sądowy przedłużony został do dn. 24 kwietnia 1928 r. Wpis powyższy w dn. 5 kwietnia 1928 r. uzupełniony został dopełnieniem: Michał Pohoski z zarządu wy-

stał. Wpis powyższy w dn. 2 maja 1928 r. uzupełniony został dopełnieniem: Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 450,000, podzielonych na 30,000 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu otwarcia w złotych, sporządzonego na dzień 1 stycznia 1925 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 4 lipca 1925 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 450,000 i podzielony na 30,000 akcji. Wpis powyższy w dn. 29 sierpnia 1928 r. uzupełniony został dopełnieniem: Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 2 sierpnia 1928 r. postępowanie nadzorcze zostało umorzono.

R. H. B. II 243: „Zjednoczona Fabryka Żarówek“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Członek Zarządu Maksymilian Martens zmarł. Na członka Zarządu wybrany został Henryk Martens z Warszawy. Władysławowi Małachowskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków Zarządu lub prokurentem Adamem Gradenwicem. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 12 października 1929 r.

R. H. B. II 278: „Polska Budowlana Spółka Akcyjna“ w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 750,000, podzielonych na 7,500 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez uchwały Walnych Zgromadzeń akcjonariuszów w dn. 29 grudnia 1928 r. i 6 kwietnia 1929 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 750,000 i podzielony na 7,500 akcji.

R. H. B. III 408 (B XLIV 6403): „C. Hartwig“ Towarzystwo Akcyjne w Warszawie. Siedziba Oddziału w Warszawie mieści się obecnie przy ul. Marszałka Focha 12. Witold Prądzyński przestał być zarządzającym oddziału w Warszawie. Dodatkowo na członka Zarządu wybrany został Ernest Hellwig z Poznania. Konstantemu Bulkowskiemu, Tadeuszowi Smoluchowskiemu i Bolesławowi Szulc - Rembowskiemu, wszystkim z Poznania, udzielono łącznej prokury dla Centrali i wszystkich Oddziałów.

R. H. B. IV 469 (B XLV 6524): Spółka Akcyjna Przedsiębiorstw Technicznych „Zaborowski i S-ka“ w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 280,000, podzielonych na 2,800 akcji, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł. 120,000, czyli do zł. 280,000, drogą II emisji 1,200 szt. nowych akcji, opublikowane zostało w Nr 157 „Monitora Polsk.“ z dn. 11 lipca 1929 r.

R. H. B. IV 480 (B XXXIX 5763): Towarzystwo Akcyjne Fabryki Garbarskiej „Temler i Szwede“ w Warszawie. Dyrektorem zarządzającym mianowany został Stanisław Temler z Warszawy z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków Zarządu czeków, weksli, pełnomocnictw, kontraktów kupna i sprzedaży i wszelkich aktów oraz z prawem samodzielnego podpisywania korespondencji.

R. H. B. IV 574: Spółka Pracowników Restauracyjnych „Bar“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ulicy Wileńskiej 23. Kapitał zakładowy zł. 24,000, podzielonych na 12 udziałów, całkowicie wpłaconych. Dodatkowo na członka Zarządu wybrany został Stanisław Arczewski z Warszawy. Wszelkie zobowiązania podpisują wszyscy trzej zarządcy łącznie. Wpisano na mocy aktów, zeznanych przed notariuszem Pliżczyńskim w Warszawie dn. 22 lipca 1929 r. za Nr. 1002 i 1003.

R. H. B. V 742 (B XXVI 4391) (B XLIV 6469): Fabryka Lamp, Bronzów i Wyrobów Metalowych „Jan Serkowski“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 840,000, podzielonych na 84,000 akcji, całkowi-

cie wpłaconych. Według bilansu, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 17 października 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 840.000. Wpis powyższy w dn. 9 października 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Spółka prowadzi przedsiębiorstwa: 1) fabrykę lamp, bronzów, wyrobów metalowych i aparatów gazowych w Warszawie przy ulicy Nowolipie 76/78, i 2) fabrykę wyrobów metalowych w Leningradzie.

R. H. B V 771: **Towarzystwo Zakładu Leczniczego „Nałęczów”**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 460.000, podzielonych na 4.600 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 22 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 460.000 i podzielony na 4.600 akcji.

R. H. B VI 843 (B XXIX 4714): **Polskie Towarzystwo Księgarni Kolejowych „Ruch”**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 1.000.000, podzielonych na 10.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł. 400.000 drogą II i III emisji akcji opublikowane zostało w Nr 107 „Monitora Polskiego” z dn. 10 maja 1929 r.

R. H. B VI 857 (B XXXVI 5416): **„Bank Handlowy w Łodzi”**, Spółka Akcyjna. Prokura Jana Łuczyc - Wychowskiego ustala. Antoniemu Stokowskiemu z Warszawy udzielono prokury dla Oddziału w Warszawie. Antoniemu Pałuszemu z Łodzi udzielono prokury z prawem podpisywania za centralę, wszystkie oddziały i agentury banku.

R. H. B VI 874 (B XXXV 5284): **„Włocławska Fabryka Papieru”**, Spółka Akcyjna, w Warszawie. Członek zarządu Ajzyk Szwarcsztajn zmarł. Na członka Zarządu wybrany został Maks Lehr z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 31 maja 1929 r.

R. H. B VI 931 (B XXXIX 5772): **„Krajowe Towarzystwo Meljoracyjne”**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Hipolit Wasowicz przestał być prezesem Zarządu. Na prezesa Zarządu wybrany został dotychczasowy członek Zarządu Stanisław Janicki. Wpisano na mocy uchwały Zarządu z dn. 1 sierpnia 1929 r.

R. H. B VII 1170 (B XXXIV 5249): **„Polska Fabryka Ekstraktów Garbarskich”**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 900.000, podzielonych na 9.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł. 300.000, czyli do zł. 900.000 drogą VI emisji 3.000 sztuk nowych akcji opublikowane zostało w Nr. 123 „Monitora Polskiego” z dn. 31 maja 1929 r.

R. H. B VII 1177 (B XXXIII 5123): **„Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Dróg Żelaznych Dojazdowych w Państwie Polskim”**. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 3.000.000, podzielonych na 40.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 18 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 3.000.000.

R. H. B VIII 1298 (B XXIX 4716): **Nasz Sklep „Urania”**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Według bilansu, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia

Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 19 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy nie uległ zmianie i wynosi zł. 1.000.000.

R. H. B VIII 1390 (B XXXVI 5457): **Zakłady Przemysłowe „Etyl”**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Siedziba Komisji Likwidacyjnej mieści się w Warszawie przy ulicy Hortensja 6. Komisję Likwidacyjną stanowią: Marjan Arkuszewski, Aleksander Chojnacki i Kazimierz Skarzyński, wszyscy z Warszawy. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 19 lipca 1929 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B VIII 1496 (B XXXIX 5789): **Polskie Zakłady Elektryczne „Brown - Boveri”**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 28 grudnia 1928 r. kapitał zakładowy nie uległ zmianie i wynosi zł. 4.000.000.

R. H. B VIII 1557 (B XXVII 4475): **Zakłady Przemysłowe „Eternit”**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 600.000, podzielonych na 6.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 6 lutego 1929 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 600.000 i podzielony na 6.000 akcji.

R. H. B IX 1640 (B XLV 6516): **Fabryka Maszyn „S. Waberski i S-ka”**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 325.000, podzielonych na 20.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 22 września 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 325.000.

R. H. B IX 1697 (B XXVIII 4594): **Towarzystwo Manufaktury „Ponizowski”**, Spółka Akcyjna. Kapitał zakładowy wynosi zł. 600.000, podzielonych na 3.750 akcji, całkowicie wpłaconych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie powiększenia kapitału zakładowego o zł. 300.000, drogą IV emisji 1875 szt. nowych akcji opublikowane zostało w Nr. 66 „Monitora Polskiego” z dn. 20 marca 1929 r. Wpis powyższy w dn. 28 października uzupełniony został dopełnieniem: Firma obecnie brzmi: „Włókiennicza Spółka Akcyjna Ponizowski”. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zmiany brzmienia firmy opublikowane zostało w Nr. 235 „Monitora Polskiego” z dn. 11 października 1929 r.

R. H. B X 1964: **Fabryka Wyrobów Ceramicznych „Britania”**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 375.000, podzielonych na 3.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 5 grudnia 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 375.000.

R. H. B X 2060 (B XXXIX 5734): **„Spółka Wytwórcza Polskich Rymarzy i Siodlarzy”**. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 160.000 zł., podzielonych na 8.000 udziałów, całkowicie wpłaconych. Na mocy aktów, zeznanych przed notariuszem Śleszyńskim w Warszawie dn. 26 kwietnia 1925 r. za Nr. 580 i dn. 15 kwietnia 1928 r. za Nr. 538, kapitał zakładowy został podwyższony do zł. 150.000. Według zaś

bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie wspólników w dn. 12 grudnia 1928 r. kapitał zakładowy określony został na zł. 160.000, i podzielony na 8.000 udziałów.

R. H. B XI 2183 (B XXX 4812): **Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Block-Brun“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Członek Zarządu Kazimierz Brun zmarł. Do Zarządu wybrani zostali: na członka: Wacław Brun, dotychczasowy zastępca członka Zarządu, na zastępcę: Mieczysław Brun, obaj z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 27 maja 1929 r.

R. H. B XI 2245: **Towarzystwo Akcyjne „Chargeurs Reunis“ Kompanji Francuskiej Żeglugi Parowej w Paryżu**. Biuro w Warszawie. Przedstawicielem Towarzystwa w Państwie Polskiem z prawem działania w granicach pełnomocnictwa, zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dn. 10 marca 1928 r. za Nr. 916, mianowany został Wacław Józefowicz z Warszawy.

R. H. B XI 2257: **„Polska Spółka Sportowa“, Skład Przyborów Sportowych i Gimnastycznych**. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Witold Michalski zamieszkuje obecnie przy ul. Filtrowej 75. Witoldowi Michalskiemu z Warszawy udzielono prokury.

R. H. B XI 2298 (B XLIV 6475): **Przemysł Futrzany „Tytus Kowalski“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 250.000, podzielonych na 2.500 akcji, z których 2.250 akcji na okaziciela i 250 akcji imiennych uprzywilejowanych. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o zł. 150.000, czyli do zł. 250.000, drogą II emisji 1.500 szt. nowych akcji, opublikowane zostało w Nr. 172 „Monitora Polskiego“ z dn. 29 lipca 1929 r.

R. H. B XI 2307 (B XLV 6502): **Huta Szkłana „Dąbrowa“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Leon Bertstein z Zarządu wystąpił.

R. H. B XI 2320: **Restauracja - Winiarnia „Ermitaż“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Restauracja i Winiarnia „Ermitaż pod Bachusem“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 73.000, podzielonych na 146 udziałów, całkowicie wpłaconych. Na Walnym Zgromadzeniu wspólników w dn. 20 czerwca 1929 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Marjan Szulc, Jan Piezczek, Józef Dzierżanowski, Antoni Kowalczyk, Wacław Gołacki; Zastępca Leonard Hezuk, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie wspólników w dn. 20 czerwca 1929 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 73.000 i podzielony na 146 udziałów.

R. H. B XI 2346 (B XLIV 6472): **Zakłady Przemysłowe „H. B. Raabe“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Tadeusz Raabe z Zarządu wystąpił.

R. H. B XII 2533: **„Składnica Straży Pożarnych“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 197.000, podzielonych na 10.000 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu brutto, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 24 marca 1929 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 197.000.

R. H. B XIV 2902: **„Związek Handlowy Rolników Polskich“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Adwokat Stanisław Wilczyński i obrońca sądowy Edward Zaleski mianowani zostali syndykami ostatecznymi.

R. H. B XIV 2905: **„Szkoła Muzyczna imienia Mieczysława Karłowicza“**. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się przy ulicy Nowogrodzkiej 2 m. 7.

R. H. B XV 3055: **Huta Szkła „Janina“ w dobrach Grajewo**, Spółka Akcyjna. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ulicy Nalewki 26. Henryk (Chaim) Lerer z Zarządu wystąpił. Na zastępcę prezesa do Zarządu wybrany został Franciszek Hemma z Bielska. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 16 sierpnia 1929 r.

R. H. B XVII 3329: **„Stożeczne Towarzystwo Budowlane“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Antoni Ponikowski przestał być członkiem Zarządu. Na członka Zarządu wybrany został Jan Walewski, na zastępcę Antoni Ponikowski, obaj z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 27 kwietnia 1928 r.

R. H. B XVIII 3351: **Zakłady Przemysłowo-Budowlane „Bracia Horn i Rupiewicz“**, Spółka Akcyjna w Warszawie. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Stanisław Breitkopf, nadzorcą zaś sądowym adwokat Ignacy Chabielski z Warszawy. Uchwałą nadzoru sądowego z dn. 22 sierpnia 1929 r. do prowadzenia interesów firmy upoważnieni zostali członkowie Zarządu Gustaw Horn i Władysław Jabłoński oraz prokurent firmy Paweł Hoser z tem, że wszelkie umowy i zobowiązania firmy będą podpisane przez dwóch wymienionych członków Zarządu lub przez jednego z nich łącznie z prokurentem i omatrzone będą akceptacją i podpisem nadzorca sądowego. Wszelkie wpływy i wydatki kasowe będą potwierdzane przez nadzorcę sądowego. Wszelka korespondencja w imieniu firmy podpisana będzie pod stemplem przez jednego z członków Zarządu lub prokurenta i nadzorcę sądowego. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 13 sierpnia 1929 r. firmie: „Zakłady Przemysłowo-Budowlane „Bracia Horn i Rupiewicz“, Spółka Akcyjna“ udzielone zostało odroczenie wypłat do dnia 13 listopada 1929 r.

R. H. B XXXI 4900: **„Sepewe“ Eksport Przemysłu Obronnego**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wilczej 37. Prokury Leona Gołogórskiego i Zygmunta Dobrowolskiego ustaly.

R. H. B XXXI 4962: **Bar „Kokos“**, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Stanisław Mitrądzewski, nadzorcą zaś sądowym adw. Władysław Chyliński z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 23 września 1929 r. firmie udzielone zostało odroczenie wypłat na termin trzymiesięczny od daty wyroku. Z upoważnienia sędziego komisarza do prowadzenia przedsiębiorstwa są upoważnieni Adam Herman z Warszawy i Jan Krzeczkowski z Milanówka, łącznie i każdy oddzielnie z prawem czynienia z obrotów dziennych wydatków niezbędnych do prowadzenia przedsiębiorstwa do sumy zł. 500, z obowiązkiem składania nadzorczy codziennych sprawozdań kasowych i przelewania gotowizny do rąk nadzorczy sądowego. Weksle, czek, umowy i wszelkie zobowiązania wiążą firmę tylko z akceptacji i za podpisem nadzorczy sądowego.

R. H. B XXXI 5001: **„Warszawska Spółka Gospodarcza Przemysłu Cukrowniczego“**, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorami są: Oskar Sobań-

ski, Sylwester - Mieczysław Godlewski, obaj z Warszawy. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 14 sierpnia 1929 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXX 4879: „A. Horn“ Zakłady Garbarskie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Henryk Neuman, nadzorcą zaś sądowym adwokat Leon Trzeciak z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 11 lutego 1929 r. udzielono firmie odroczenie wypłat na okres czasu od dnia 11 maja 1929 r. Wyrokiem zaś tegoż sądu z dn. 13 maja 1929 r. zarządzono zostało otwarcie postępowania układowego firmy z jej wierzycielami.

R. H. B XXX 4897: Towarzystwo Przemysłowo-Budowlane „Budopcl“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Wacław Rozwadowski z Zarządu wystąpił. Na zarządcę wybrany został Antoni Pałuszny z Warszawy. Wszelkie umowy, akty, czeki, weksle, żyra, kwity z odbioru wszelkich sum oraz pełnomocnictwa podpisuje pod stemplem firmy Antoni Pałuszny łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 21 września 1929 r. za Nr. 4697.

R. H. B XXXIII 5166: „Budowa Dróg i Nawierzchni“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Dyrektor Karol Hoffman z zajmowanego stanowiska ustąpił. Wszelkie bez wyjątku akta notarialne, pełnomocnictwa, umowy, weksle, czeki, oraz wszelkie zobowiązania podpisuje dwóch dyrektorów łącznie lub jeden z dyrektorów łącznie z prokurentem lub dwóch prokurentów łącznie. Korespondencję zwykłą oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy, przesyłek wartościowych i polecanych podpisuje jeden z dyrektorów lub prokurent. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 29 kwietnia 1929 r.

R. H. B XXXIV 5238: Warszawskie Towarzystwo Eksploatacji Młynów „Wartem“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 8 kwietnia 1929 r. za Nr. 2239, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XXXVII 5480: „Wierbka-Stawniów“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba mieści się obecnie przy ul. Poznańskiej 22 m. 38. Komisje likwidacyjną stanowią: Juliusz Turowski, Tadeusz Galewski, Gustaw Thunberg, wszyscy z Warszawy. Prokura Ignacego Świętochowskiego ustala. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 10 października 1929 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXXVII 5506: „Messalina“ Fryzjerz Damscy Stanisław, Leon, Władysław, Józef i S-ka“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Pliszczewskim w Warszawie dn. 1 października 1929 r. za Nr. 1339, spółka została rozwiązana, w celu zaś dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka pod firmą: „Messalina“ Fryzjerz Damscy Stanisław Śmigiełski i S-ka“.

R. H. B XXXVIII 5600: Biuro Inżynierino - Budowlane „Polski Żelbet“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zygmunt Chabelski z Zarządu wystąpił. Pozostali zarządcy podpisują firmę pod jej stemplem obaj łącznie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dn. 15 października 1929 r. za Nr. 4157.

R. H. B XXXVIII 5613: „Motofors“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Ryszard Jakobini z Zarządu wystąpił.

R. H. B XXXVIII 5618: „Perfumerje Paryskie“ (Parfumeries de Paris), Spółka Akcyjna w Warszawie. Jan Speth i Witold Balcer z Zarządu wystąpili. Na członków Zarządu wybrano: Pierra Bassaler'a i Paule Jenny'a. Drugim dyrektorem zarządzającym mianowany został Charles Sion z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 24 października 1928 r.

R. H. B XXXVIII 5644: „Polski Lloyd“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Prokury Gustawa Lufta i Artura Odlanickiego-Poczobutta za Oddział we Lwowie ustały. Udzielono prokury: Pawłowi Jellinkowi i Aleksandrowi Friedowi, obydwom z Warszawy, z prawem podpisywania każdego z nich łącznie z dyrektorem zarządzającym Romanem Dobronokim, lub też łącznie z jednym z prokurentów niżej wymienionych: Teodorem Rejem lub Władysławem Rosentalem lub wreszcie Piotrem Bilińskim. Dla Oddziału w Wilnie: Wilhelmowi Otto, Edwardowi Kopciowi i Czesławowi Rosenthalowi z prawem podpisywania za Oddział ten we dwóch łącznie. Wpis powyższy w dn. 16 listopada 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Otwarto Oddział w Zebrzydowicach. Ustały prokury: Pawła Jellinka, Piotra Bilińskiego, Stanisława Spanlanga i Lucjana Wolskiego.

R. H. B XXXVIII 5697: „General Motors Polskie“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „General Motors w Polsce“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki mieści się przy ulicy Wolskiej 101/103/105. Kapitał zakładowy podzielony został na 2.500 udziałów. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dn. 6 czerwca 1928 r.

R. H. B XXXIX 5733: „Bank Międzynarodowy w Warszawie“, Spółka Akcyjna. Prokura Adolfa Modro ustała.

R. H. B XXXIX 5777: „Paramount Films“ Biuro Wynajmu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 200.000, podzielonych na 200 udziałów, całkowicie w gotówiznie wpłaconych. Podwyższenie kapitału zakładowego o zł. 190.000 nastąpiło na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Massem Bonnem w Berlinie dn. 23 sierpnia 1929 rok za Nr. 188.

R. H. B XXXIX 5840: Fabryka Gilz „Syrena“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Zarządcami obecnie są: Pinkus Miara, Jankiel Weinberg, Jankiel Mejerowicz i Chaim Rotfeld, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie bez wyjątku zobowiązania w imieniu spółki podpisują pod stemplem firmy Rotfeld lub Mejerowicz łącznie z Miarą lub Weinbergiem. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, pieniędzy, przesyłek, ładunków i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie pod stemplem firmy. Termin trwania spółki ustalony został do dn. 31 grudnia 1930 r., z warunkiem automatycznego przedłużenia na następne jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o swym życzeniu rozwiązania spółki. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 7 grudnia 1928 r. za Nr. 5179. Wpis powyższy w dn. 13 marca 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Dodatkowo na zarządcę wybrany został Tadeusz Bart z Warszawy. Wszelkie zobowiązania podpisuje Jankiel Weinberg bądź Tadeusz Bart łącznie z którymkolwiek z pozostałych zarządców. Termin trwania spółki przedłużony został na czas do dn. 1 marca 1933 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na następne jednoroczne okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o swym życzeniu rozwiązania spółki. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dn. 1 marca 1929 r. za Nr. 395.

R. H. B XXXIX 5864: Sprzedaż Papieru „Papier Soczewka“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warsza-

wie. Weksle, indosy, cesje, czeki, zobowiązania kredytowe, umowy z osobami prywatnymi, instytucjami państwowymi, społecznymi, prywatnymi i wogóle wszelkiego rodzaju umowy bez żadnego wyłączenia, akty kupna sprzedaży, obciążania i zwalniania od obciążeń nieruchomości i praw hipotekowanych, pełnomocnictwa, prokury, pokwitowania z odbioru sum pieniężnych, tudzież wszelkie dokumenty podpisują dwaj zarządcy Waclaw Grotowski i Julian Muszkat łącznie lub dwaj zastępcy zarządców Leon Pleśniarowicz i Grzegorz Marmer łącznie, lub też zarządca Waclaw Grotowski łącznie z zastępcą zarządcy Grzegorzem Marmerem lub wreszcie zarządca Julian Muszkat łącznie z zastępcą zarządcy Leonem Pleśniarowiczem. Korespondencję, niezawierającą zobowiązań, i pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji i towarów podpisuje jeden z zarządców lub zastępców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dn. 12 października 1929 r. za Nr. 5131.

R. H. B XL 5878: „Cerwar“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dn. 12 kwietnia 1929 r. za Nr. 2337, spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. B XL 5885: Pierwsza Polska Fabryka Greckiej Chałwy „Eskimo“. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Szyi Rosenbaumowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. B XL 5974: Warszawsko-Ryska Fabryka Wyróbów Gumowych „Rygawar“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Kapitał zakładowy został całkowicie wpłacony.

R. H. B XL 5980: Mechaniczna Obróbka Drzewa „Trzon“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Fabryka Wyróbów Drzewnych „Trzon“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie“. Józef Tomaszewski przestał być zarządcą. Na zarządcę wybrano Józefa Boye z Warszawy. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dn. 5 września 1929 r. za Nr. 1885.

R. H. B XLI 6011: „Bank Ziemiański w Warszawie“. Ustaly prokury: Za oddział w Rawie Mazowieckiej Marij Wiśniewskiej. Za Oddział w Siedlcach Juljusza Szkulteckiego. Za Oddział w Zamościu Michała Onysko. Udzielono łącznej prokury dla Oddziału w Siedlcach Michałowi Onysko. Dla Oddziału w Zamościu Stanisławowi Więckiewiczowi.

R. H. B XLI 6017: „Towarzystwo Akcyjne Częstochowskiej Fabryki Guzików“, dawniej Jan i Stanisław Grosman w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 864.000, podzielonych na 1.440 akcji, całkowicie wpłaconych. Według bilansu, sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w dn. 24 listopada 1928 r., kapitał zakładowy określony został na zł. 864.000 i podzielony na 1.440 akcji.

R. H. B XLII 6159: Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „A. L. Sojka“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „A. L. S.“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Borkowskim w Warszawie dn. 3 października 1929 r. za Nr. 1329. Wpis powyższy w dn. 16 listopada 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Borkowskim w Warszawie dn. 14 listopada 1929 r. za Nr. 1484, spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zaś wraz z aktywami i pasywami przeszło

na wyłączną własność spółki akcyjnej pod firmą: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe A. L. Sojka, Spółka Akcyjna“.

R. H. B XLII 6164: Towarzystwo dla Handlu z Południem „Jugoslawija“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Stanisław Raço z Warszawy jako jedyny zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy, podpisując firmę pod jej stemplem. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Hübnerem w Warszawie dn. 15 października 1929 r. za Nr. 1178.

R. H. B XLIII 6277: Bank Gospodarstwa Krajowego w Warszawie Ustąpił z zajmowanych stanowisk: Kierownik Oddziału w Białymstoku Waclaw Herbst, Kierownik Oddziału w Przemysłu Longin Łopuszański. Kierownik Oddziału w Łucku Józef Kosacki. Pełniący obowiązki kierownika Oddziału w Bydgoszczy Eugeniusz Gawlikowski. Zastępca kierownika Oddziału w Łodzi dr. Stefan Łapiński. Zastępca kierownika Oddziału w Poznaniu Tadeusz Wierzbicki. Zastępca kierownika Oddziału w Białymstoku Juljus Korzeń. Mianowani zostali: Zastępca dyrektora Banku Włodzimierz Czermiński. Kierownikami Oddziału w Białymstoku: Józef Bialikiewicz i dr. Stefan Łapiński. Kierownikami Oddziału w Łucku Tadeusz Wierzbicki. Kierownikami Oddziału w Bydgoszczy Mieczysław Romański. Kierownikami Oddziału w Przemysłu Eugeniusz Gawlikowski P. o. kierownika Oddziału w Stanisławowie Roman Riedl. Zastępca kierownika Oddziału w Krakowie dr. Marjan Kanenberg. Zastępca kierownika Oddziału w Łodzi dr. Józef Chodaczek. Zastępca kierownika Oddziału w Poznaniu Jerzy Szatałow. Zastępca kierownika Oddziału w Równem dr. Zbigniew Krówczyński. Ustaly prokury: Za Oddział w Krakowie Stanisława Skórczewskiego i dr. Marjana Kanenberga. Za Centralę dr. Józefa Chodaczka, Jerzego Szatałowa i Klemensa Łukasiewicza. Za Oddział w Równem dr. Zbigniewa Krówczyńskiego. Udzielono łącznej prokury: Dla Centrali: Longinowi Łopuszańskiemu. Dla Oddziału we Lwowie dr. Edmundowi Szelińskiemu i Stefanowi Opolskiemu. Wpis powyższy w dn. 26 października 1929 r. uzupełniony został dopełnieniem: Karol Roschildt przestał być zastępcą dyrektora Banku. Dotychczasowy prokurent Centrali dr. Kazimierz Platowski został mianowany i zastępcą kierownika Oddziału w Krakowie. Ustaly prokury za Centralę: Stanisława Firla i dr. Zbigniewa Dalskiego.

R. H. B XLIV 6375: „Albertyńska Fabryka Papieru i Tekstury“, Spółka Akcyjna w Warszawie. Siedziba spółki przeniesiona została do Albertyna, pow. słonimskiego. Przeniesienie siedziby do Albertyna, pow. słonimski, nastąpiło na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 9 listopada 1929 r.

R. H. B XLIV 6405: Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane „Inż. Waclaw Marcolla i S-ka“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Biuro Inżynieryjno-Budowlane „K. Floryanowicz, J. Wiszczer i S-ka“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Waclaw Marcolla przestał być zarządcą. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dn. 26 września 1929 r. za Nr. 1757.

R. H. B XXIV 4245: Towarzystwo Elektryczne „Kandem“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki przeniesiona została do Katowic. Wpisano na mocy aktu, zeznanego przed notariuszem Łukanowskim w Katowicach dn. 29 października 1929 r. za nr. 556.

R. H. B XLIV 6367: „Powszechna Spółka Budowlana“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się przy ulicy Goszczyńskiego 1 w Mokotowie. Prokura Jana Inzingera, mylnie wniesionego do Rejestru Handlowego jako Józef Inzinger, ustała. Oskarowi Hindenlangowi, Olkuska 9, i Ludwikowi Tokarowi, Nowogrodzka 3, obydwom w Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania we dwóch łącznie lub każdego z nich łącznie z innym prokurentem lub zarządcą.

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

XXVII SPRAWOZDANIE ZARZĄDU

Towarzystwa Akcyjnego Warszawskiej Fabryki Mebli Stylowych „Z. SZCZERBIŃSKI i S-ka” w Warszawie

za okres od dn. 1 lipca 1928 r. do dn. 30 czerwca 1929 r.

STAN CZYNNY	zł	STAN BIERNY	zł
Nieruchomości	2,094,906 ⁴¹	Kapitał Zakładowy	1,750,000 ⁰⁰
Ruchomości	446,395 ⁴¹	Kapitał Amortyzacyjny	546,503 ³⁶
Kasa	2,367 ⁶⁹	Kapitał Zapasowy	455,263 ⁸⁵
Remanenty	1,800,630 ⁸²	Kapitał Specjalny rezerwowy (pozastatu- towy)	667,228 ²⁷
Dłużnicy	281,191 ⁴⁷	Wierzyciele	939,783 ⁴⁰
Depozyty	75,000 ⁰⁰	Depozyty	75,000 ⁰⁰
Sumy przechodnie	13,669 ²⁹	Sumy przechodnie	18,441 ³⁷
		Zysk	261,940 ⁸⁴
	<u>4,714,161⁰⁹</u>		<u>4,714,161⁰⁹</u>

Rachunek Strat i Zysków za 1928/29 r.

Ogółem wydatki	899,590 ²⁹	Pozostałość zysku 1927/28 r.	42,920 ⁶⁸
Czysty zysk	<u>261,940⁸⁴</u>	Ogółem dochody	<u>1,118,610⁴⁵</u>
	<u>1,161,531¹³</u>		<u>1,161,531¹³</u>

Zysk podzielony został w myśl uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 21 grudnia 1929 r. w następujący sposób: Na Kapitał Amortyzacyjny zł 113.139⁴⁴; Na kapitał Zapasowy zł 21.902⁰²; Na Dywidendę zł 52.500⁰⁰; Na Podatki: dochodowy, majątkowy i t. p. i do przeniesienia na rok przyszły 1929/30 zł 74.399³⁸; **Razem zł 261.940⁸⁴.**

O terminie wypłaty dywidendy zawiadomienia nastąpią.

Zarząd

Towarzystwa Przemysłowego Zakładów Mechanicznych LILPOP, RAU I LOEWENSTEIN, Sp. Akc.

W WARSZAWIE

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że wyznaczone na dzień 8 stycznia 1930 r.

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

wskutek niezgłoszenia odpowiedniej ilości akcji do skutku nie doszło i odbędzie się ono w **drugim terminie dn. 27 stycznia 1930 r.**, o godz. 4 po południu, w lokalu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, ul. Czackiego Nr. 3.

Porządek obrad, ogłoszony w „Monitorze Polskim” z dn. 11 grudnia 1929 r. Nr. 285, „Kurjerze Warszawskim” z dn. 10 grudnia 1929 r. Nr. 339 i „Przemysle i Handlu” z dn. 21 grudnia 1929 r. Nr. 51, pozostaje bez zmiany.

Zebrań to, jako zwołane w drugim terminie, uważać się będzie za prawomocne, a uchwały jego, zapadłe zwykłą większością głosów, za ostateczne bez względu na liczbę akcji, zgłoszonych przez obecnych na Zebraniu Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tem Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć Zarządowi Towarzystwa swoje akcje lub też odpowiednie zaświadczenia jednego z banków akcyjnych ze wskazaniem Nr. Nr. akcji najpóźniej do dn. 20 stycznia 1930 r.

Bank Zachodni przyjmuje akcje Towarzystwa do depozytu narówni z Zarządem Towarzystwa.

Zarząd

Częstocickiego Towarzystwa Fabryk Cukru

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 4 lutego godz. 5 po południu odbędzie się w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Królewskiej Nr. 35

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności Towarzystwa za 1928/29 r.;
- 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i bilansu za rok rachunkowy 1928/29;
- 5) Uchwalenie kredytów na inwestycje i nowe urządzenia;
- 6) Uchwalenie planu działań i budżetu na 1929/30 r.;
- 7) Wnioski Zarządu;
- 8) Wybór Członków Zarządu;
- 9) Wybór Członków Komisji Rewizyjnej;
- 10) Wolne wnioski.

Stosownie do § 34 statutu Towarzystwa, właściciele akcji imiennych korzystają z prawa uczestniczenia w Zgromadzeniu o ile conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzeniu zostaną zapisani do ksiąg Spółki, właściciele zaś akcji na okaziciela, o ile w tym samym terminie złożą swe akcje w Kasie Spółki, względnie odnośne świadectwa depozytowe lub zastawowe instytucji kredytowych, przez Rząd zatwierdzonych.

RADA ZARZĄDZAJĄCA

SP. AKC.

„TRAMWAJE ELEKTRYCZNE W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEM”

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że na mocy uchwały Naozwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 17 października 1929 r. oraz postanowienia PP. Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dn. 27 grudnia 1929 r., ogłoszonego w „*Monitorze Polskim*” Nr. 300 z dn. 31 grudnia 1929 r., dotychczasowy kapitał zakładowy Spółki zostaje powiększony o zł 2,000.000, czyli do sumy nominalnej zł 3,200.000, drogą nowej emisji akcji.

Postanowienie to ma następujące brzmie:

POSTANOWIENIE

Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w sprawie zmiany statutu oraz powiększenia kapitału zakładowego Spółki Akcyjnej pod firmą: „Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskiem, Spółka Akcyjna”, drogą nowej emisji akcji.

Na zasadzie art. I Ustawy z dn. 29 kwietnia 1919 r. o zatwierdzaniu i zmianie statutów spółek akcyjnych, oraz art. 170 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o prawie o spółkach akcyjnych (*Dz. Ust. R. P.* Nr. 39/1928, poz. 383), zezwala się Spółce Akcyjnej pod firmą „Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskiem, Spółka Akcyjna”, z siedzibą w Sosnowcu:

I. — Na wydanie akcjonariuszom wzamian każdych dwóch akcji dotychczasowych, nominalnej wartości zł 50 każda, jednej nowej akcji, nominalnej wartości zł 100;

II. — Na powiększenie kapitału zakładowego Spółki o zł 2,000.000, czyli do zł 3,200.000, drogą IV emisji złotowej 20.000 sztuk nowych akcji, nominalnej wartości zł 100 każda, na następujących warunkach:

a) pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich, w stosunku do ilości posiadanych akcji;

b) dla wykonania prawa poboru dla dawnych akcjonariuszów (p. „a”) winien być określony

termin sześciotygodniowy od dnia ogłoszenia subskrypcji na akcje nowej emisji w „*Monitorze Polskim*”;

c) repartycji tych akcji, na które dotychczasowi akcjonariusze z tytułu posiadania prawa pierwszeństwa się nie zapiszą, dokona Rada Zarządzająca według swego uznania i określi ich kurs emisyjny, który nie może być niższy od ceny emisyjnej;

d) cena emisyjna akcji nowej emisji dla dawnych akcjonariuszów, którzy wykorzystają prawo poboru, określa się na zł 105, z których zł 100 przeznacza się na kapitał zakładowy, reszta zaś, po pokryciu kosztów, z emisją nowych akcji związanych, na kapitał zapasowy;

e) pod względem praw, przysługujących akcjonariuszom, akcje nowej emisji będą zrównane z akcjami poprzednich z chwilą wpisania podwyższenia kapitału zakładowego do rejestru handlowego, które winno być uskutecznione w ciągu miesiąca od dnia zamknięcia subskrypcji, i uczestniczyć będą w dywidendzie od dn. 1 lipca 1930 r.;

f) całkowita wpłata kapitału zakładowego oraz zapasowego winna być uskuteczniona w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego postanowienia w „*Monitorze Polskim*”;

g) w terminie miesięcznym od dnia zamknięcia subskrypcji szczegółowe sprawozdanie wraz z planem podziału i wykazem sprzedanych akcji, z zaznaczeniem otrzymanej za nie ceny

emisyjnej, winny być złożone do Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Dopiero po złożeniu takiego sprawozdania, Spółka będzie mogła zarejestrować dokonane powiększenie kapitału zakładowego:

h) w ogłoszeniach o subskrypcji winno być w całości publikowane postanowienie, zezwalające na przeprowadzenie nowej emisji akcji;

i) w ciągu dwóch miesięcy od dnia zamknięcia subskrypcji akcje nowej emisji winny być wydane akcjonariuszom.

III. — Na zmianę par. 5 Statutu, który po skutecznieniu powiększenia kapitału zakładowego otrzymuje brzmienie następujące:

§ 5.—Kapitał akcyjny określa się na zł 3,200.000, podzielonych na 32.000 akcji po zł 100 każda.

Warszawa, dn. 27 grudnia 1929 r.

Minister Przemysłu i Handlu

w. z. (—) *Franciszek Doleżał*
Podsekretarz Stanu

Za Kierownika Ministerstwa Skarbu

(—) *Broniewski*
v. Dyrektor Departamentu

Wobec powyższego Rada Zarządzająca wzywa PP. Akcjonariuszów, pragnących skorzystać z przysługującego im prawa poboru nowych akcji, aby do dn. 26 lutego 1930 r. przedstawili swe akcje do ostemplowania, wpłacając równocześnie

25% ceny emisyjnej, t. j. zł 26·25 od każdej akcji tytułem pierwszej raty na subskrybowane akcje.

Jednocześnie, w myśl upoważnienia Walnego Zgromadzenia z dn. 17 października 1929 r. Rada Zarządzająca podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że dalsze raty winny być wpłacone w terminach następujących:

25% ceny emisyjnej, t. j. zł 26·25 od każdej akcji tytułem drugiej raty, najpóźniej do dn. 30 kwietnia 1930 r. włącznie;

50% ceny emisyjnej t. j. zł 52·50 od każdej akcji, jako resztą należności, najpóźniej do dn. 30 czerwca 1930 r. włącznie.

Repartycji tych akcji, na które dotychczasowi akcjonariusze z tytułu posiadania prawa pierwszeństwa się nie zapiszą, i na które w terminie 6-tygodniowym od dnia ogłoszenia subskrypcji w „*Monitorze Polskim*” nie będzie wpłacona zaliczka w wysokości 25% należności, dokona w myśl par. 11 Statutu Rada Zarządzająca według swego uznania i określi cenę sprzedaży, która nie może być niższą od ceny emisyjnej. O ile po wpłaceniu pierwszej raty którakolwiek z dalszych rat nie będzie przez Akcjonariusza w oznaczonym terminie wpłacona, Rada Zarządzająca zastosuje par. 10 Statutu, na mocy którego akcje zostaną sprzedane przez Radę Zarządzającą według jej uznania, przyczem PP. Akcjonariuszom zostaną zwrócone wpłacone przez nich raty po potrąceniu wszelkich kosztów sprzedaży akcji.

Subskrypcję i wpłaty przyjmuje Sp. Akc. „Siła i Światło” w Warszawie, ul. Marszałkowska 94, w godz. od 10 do 13, a w soboty do 12.

Na subskrybowane akcje nowej emisji wydawane będą świadectwa tymczasowe. O zamianie świadectw tymczasowych oraz akcji 50-złotowych poprzedniej emisji na nowe akcje 100-złotowe nastąpi oddzielne ogłoszenie.

PREZES RADY ZAWIADOWCZEJ

S-ki Akc. „TEKATE“ TOW. DLA HANDLU, PRZEMYSŁU i ROLNICTWA, S. A.
W WARSZAWIE

podaje do wiadomości, że

Walne Zgromadzenie

PP. Akcjonariuszów spółki odbędzie się w piątek dn. 31 stycznia 1930 r. o godz. 4 popołudniu, w lokalu firmy Franc. Tow. Akc. „Perun“, Warszawa, Mazowiecka 7, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie protokołu Walnego Zgromadzenia z 5/XII 1928 r.;
- 3) Sprawozdanie o stanie interesów spółki;
- 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 5) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok 1928, udzielenie absolutorjum władzom spółki, określenie wynagrodzenia Komisji Rewizyjnej;
- 6) Likwidacja spółki;
- 7) Wybór Komisji Likwidacyjnej i określenie warunków likwidacji;
- 8) Wnioski i interpelacje.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w Zarządzie Głównym spółki, do dn. 24/I 1930 r. swoje akcje wzgl. zaświadczenie banku lub instytucji finansowej, że akcje zostały przyjęte do de-

pozytu lub zastawione i nie będą właścicielowi oddane przed odbyciem Walnego Zgromadzenia (§ 24 statutu).

Prawo wydawania zaświadczeń, że akcje zostały przyjęte do depozytu i nie będą właścicielowi zwrócone przed terminem Walnego Zgromadzenia, posiadają, oprócz krajowych, następujące zagraniczne instytucje kredytowe: Wiedeń — Oesterreichische Credit Anstalt für Handel und Gewerbe, Berlin—Disconto Gesellschaft, Londyn—Comptoir d'escompte de Paris a Londres.

Akcjonariusze, chcący wystąpić z wnioskiem na Walnym Zgromadzeniu, o ile reprezentują przynajmniej 10 głosów, t.j. 100 akcji, powinni złożyć wnioski Radzie Zawidowczej na piśmie, nie później niż 21 stycznia 1930 r. (§ 21 statutu).

W razie nieprzybycia przepisanej statutem liczby Akcjonariuszów Walne Zgromadzenie odbędzie się w drugim terminie tego samego dnia o godz. 5 popołudniu w lokalu spółki Franc. Tow. Akc. „Perun“, Warszawa, Mazowiecka 7, z zachowaniem tego samego porządku obrad i zgodnie z § 32 statutu Walne Zgromadzenie będzie ważne, a uchwały jego prawomocne bez względu na liczbę akcji reprezentowanych przez uczestniczących w niem akcjonariuszów lub pełnomocników.

CUKROWNIA „MAŁA WIEŚ” S. A.

Bilans na dz. 31 marca 1929 r.

STAN CZYNNY	zł	STAN BIERNY	zł
Kasa	53.117'19	Kapitał zakładowy	3.450.000'00
Papiery procentowe, weksle i udziały	626.664'19	Kapitał zapasowy	20.285'44
Majątek nieruchomy i ruchomy	7.488.728'38	Kapitał amortyzacyjny	1.309.582'31
Cukier, melas i wytloki	2.303.335'00	Kapitał reze wowy (reszta nadwyżek z przerachowania)	1.814.000'00
Dłużnicy	1.141.004'56	Akcepty własne i weksle plantatorskie	2.489.233'64
Materiały dla remontu i fabrykacji 1929/30 r.	306.637'64	Kredyt zagraniczny	1.726.476'77
Różne wydatki na kampanję 1929/30 r.	1.288.383'53	Wierzyciele	2.503.009'09
Straty za rok operacyjny 1928/29 r.	104.716'76	Kaucje	583.514'00
Kaucje	583.514'00		
	<u>13.896.101'25</u>		<u>13.896.101'25</u>

Rachunek Strat i Zysków.

	zł		zł
Procenty i prowizje	364.032'20	Różnice kursowe	891'85
Amortyzacja budynków, ruchomości, maszyn i narzędzi	464.582'31	Zysk na melasie 1927/28	1.646'66
		„ „ cukrze 1927/28	2.604'77
		„ „ fabrykacji 1928/29	718.754'47
		Strata za rok operacyjny 1929	104.716'76
	<u>828.614'51</u>		<u>828.614'51</u>

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 17 grudnia 1929 r. uchwaliło umorzyć stratę za rok operacyjny 1928/29 w sumie zł 104.716'76 w sposób następujący:

- 1) spisać z pasywów całkowity kapitał zapasowy w sumie . . . . . zł 20.285'44
- 2) spisać z zł 1.814.000'00 reszty nadwyżki z przerachowania brakujące . . . . . zł 84.431'32

CUKROWNIA KRUSZWICA, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1929 r.

AKTYWA	zł	PASYWA	zł
Własność ziemska	324.463'91	Kapitał zakładowy	4.500.000'00
Nieruchomości	2.725.715'99	" zapasowy	458.222'23
Maszyny	5.092.899'23	" rezerwowany specjalny	1.722.986'08
Ruchomości	161.019'15	" amortyzacyjny	3.608.157'33
Samochody	53.296'90	Dywidenda — nieodebrana dywidenda	21.470'91
Warsztat	62.448'47	Fundusz robotniczy	62.554'04
Laboratorium	13.938'66	" emerytalny	61.246'33
Kolejki	3.081.531'51	Rachunki bieżące — wierzyciele	11.341.906'27
Parowce i promy	123.377'56	Saldo zysk	389.753'73
Dźwignia parowa	3.006'22		
Dźwignia elektryczna	5.557'97		
Elektryczne oświetlenie	116.581'53		
Konie, wozy i uprzęże	28.142'72		
Urządzenie do oczyszcz. wód odchodowych	2'10		
Papiery wartościowe	481.100'75		
Kasa — gotówka	22.043'24		
Rachunki bieżące — dłużnicy	7.443.274'25		
Materiały — zapasy	275.428'17		
Cukier	1.770.042'28		
Melasa	87.720'00		
Nasienie buraczane	24.178'70		
Worki	103.062'00		
Wapno	16.407'40		
Węgiel	90.595'33		
Drzewo	899'60		
Sztuczne nawozy	59.563'28		
	22.166.296'92		22.166.296'92

Rachunek Zysków i Strać w dn. 30 czerwca 1929 r.

WINIEN	MA
Koszty fabrykacji	Saldo z 1927/28 r. . . . .
Podatki	Dochód brutto z fabrykacji . . . . .
Procenty	
Amortyzacja	
Saldo zysk	
15.377.433'94	15.377.433'94

ZARZĄD

Towarzystwa Zakładów Żyrardowskich

Spółka Akcyjna

zawiadamia posiadaczy 5% obligacji Zakładów Żyrardowskich z 1894 r., że w dn. 2 stycznia 1930 r. wylosowane zostały następujące obligacje:

3	51	133	142	148	159	191	196	245	303
340	360	375	441	451	458	471	502	503	517
523	559	579	602	641	643	752	799	806	895
941	986	1023	1040	1086	1108	1148	1154	1161	1176
1277	1337	1349	1358	1366	1390	1417	1463	1478	1493
1522	1561	1607	1633	1675	1809	1821	1949	1975	2100
2151	2158	2163	2184	2229	2294	2312	2348	2437	2493
2520	2612	2703	2722	2776	2777	2796	2832	2862	2865
2914	2935	2970	2982	2993	3051	3063	3102	3125	3144
3200	3230	3249	3466	3479	3560	3584	3615	3991	4127
4149	4165	4223	4245	4267	4278	4290	4467	4539	4568
4822	4854	4876	4910	5004	5044	5109	5129	5130	5146
5190	5244	5317	5489	5508	5550	5635	5638	5806	5843
5956	5967	5993	5999						

Wypłacanie należności za wylosowane obligacje, według nominalnej wartości (po konwersji zł 500 za 500 rubli) rozpocznie się z dn. 1 kwietnia 1930 r., w biurach Zarządu T-wa w Warszawie, ul. Traugutta 8. Z tym dniem ustaje oprocentowanie wymienionych wyżej wylosowanych obligacji.

„STAR” Fabryka Domieszek do Kawy w Sądowej Wiszni

Spółka Akcyjna we Lwowie

Bilans za 1928 r.

zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie w dniu 20 względnie 28 sierpnia 1929 r.

AKTYWA	zł
Nieruchomości i urządzenie maszynowe	617.271'25
Kasa, PKO i Papiery wartościowe	14.379'71
Dłużnicy, Suszarnia i Remanent	335.047'69
Straća	3.982'92
	970.581'57
PASYWA	zł
Kapitał Akcyjny z przedpłata	510.000'00
Fundusze	46.731'13
Banku i Wierzyciele	307.494'14
Weksle	91.449'00
R-k Przechodni	14.907'20
	970.581'57
Rachunek Strać i Zysków	zł
STRATY	zł
Robocizna i Koszta handlowe	268.292'48
	268.292'48
ZYSKI	zł
Ze sprzedaży	264.309'56
Do Bilansu	3.982'92
	268.292'48

ZARZĄD
BUDOWLANEJ SPÓŁKI AKCYJNEJ W ŁODZI

SP. AKC.

zawiadamia wszystkich Akcjonariuszów Spółki o

Walnem Zgromadzeniu Spółki

które odbędzie się w dn. 11 lutego 1930 r. o godz. 16 w lokalu Spółki w Łodzi przy ul. Narutowicza Nr. 16, z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok 1928/29; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku Strat i Zysków za r. 1928/29; 4) Zatwierdzenie kupna i sprzedaży nieruchomości, 5) Zaciągnięcie pożyczki hipotecznej; 6) Udzielenie absolutorjum Zarządowi; 7) Podział zysków i wynagrodzenie Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej; 8) Powiększenie Kapitału Zakładowego; 9) Plan działania i budżet na rok 1930; 10) Wybór Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 11) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tem Zgromadzeniu, winni w myśl § 26 statutu, najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, złożyć akcje swoje w Zarządzie Spółki. W razie niedojścia Zgromadzenia do skutku w pierwszym terminie wskutek niezłożenia dostatecznej ilości akcji, to w myśl § 17 statutu, następne Zgromadzenie Akcjonariuszów odbędzie się w drugim terminie, z powyższym porządkiem, w dn. 26 lutego 1930 r. o godz. 16 w tymże lokalu, bez względu na ilość obecnych na Zebraniu Akcjonariuszów, które to Zebranie, zgodnie z § 17 statutu, będzie prawomocne. Akcje złożyć należy w biurze Zarządu Spółki do dn. 19 lutego 1930 r.

Zarząd Budowlanej Spółki Akcyjnej
w Łodzi Sp. Akc.

„PIONIER”

Spółka Akcyjna dla Poszukiwania
i Wydobywania Mineralów Bitumicznych

BILANS zamknięcia z dn. 30 IV 1929 r.

AKTYWA

Gotówka w kasie zł 10.232'57; Gotówka w bankach zł 1.590.118'29; Weksle w portfelu zł 2.426.200'00; Dłużnicy zł 319.791'75; Inwentarz biurowy zł 9.586'18; Inwentarz wiertniczy zł 72.301'90; Kapitał niewpłacony (płatny w ratach za gwarancją wekslową) zł 11.250.000'00; Strata zł 3.879'13; **Razem zł 15.682.109'82.**

PASYWA

Kapitał akcyjny zł 15.000.000'00; Fundusz geologiczny zł 680.859'82; Wierzyciele zł 1.250'00; **Razem zł 15.682.109'82.**

Rachunek Strat i Zysków

AKTYWA

Koszty handlowe zł 51.788'87; Koszty założenia Spółki zł 64.381'39; Amortyzacja inwentarza biurowego 10% od kwoty zł 10.651'31 — zł 1.065'13; Amortyzacja inwentarza wiertniczego 5% od kwoty zł 76.107'26 — zł 3.805'36; **Razem zł 121.040'75.**

PASYWA

Odsetki zł 117.161'62; Strata zł 3.879'13; **Razem zł 121.040'75.**

Zarząd

**Warszawsko-Ryskiej Fabryki Wyrobów Gumowych
„RYGAWAR”, Sp. Akc.**

podaje do wiadomości Akcjonariuszów, że zwołuje **Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów** na dz. 11 lutego 1930 r. o godz. 5 p. poł. w Warszawie przy ul. Gocławskiej Nr. 9 w lokalu Siedziby Zarządu. Porządek dzienny następujący:

- 1) Zatwierdzenie wydatków Zarządu w związku z urządzeniem i uruchomieniem fabryki do dn. 1 stycznia 1930 r.;
- 2) Mianowanie dyrektorów zarządzających i określenie ich kompetencji;
- 3) Ustalenie wynagrodzenia członkom Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Prenumerując

„Lot Polski”

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna zł 12 — P. K. O. 7.860

Warszawa — Długa 50

Czy wiesz, że nasze lotnictwo komunikacyjne szczyli się pełnem 100% bezpieczeństwem, a zatem, że jest najlepiej zorganizowane w świecie.

Czy wiesz, że samoloty komunikacyjne poza pasażerami codziennie przewożą również listy i towary tanio i najszybciej na linjach:

Warszawa — Poznań, Warszawa — Katowice — Kraków, Warszawa — Lwów, Warszawa — Gdańsk, Kraków — Katowice — Wiedeń, Poznań — Bydgoszcz — Gdańsk.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

CENTRALA W WARSZAWIE
UL. KRÓLEWSKA 5

DEPARTAMENT
BUDOWLANY
WARSZAWA,
ULICA SIENNA Nr. 17

ZAŁATWIA OPERACJE BANKOWE, W SZCZEGÓLNOŚCI:

- 1) SKUP I SPRZEDAŻ WEKSLI
  - 2) NABYWANIE I SPRZEDAWANIE NA RACHUNEK WŁASNY WALUT OBCYCH ORAZ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH PAŃSTWOWYCH, KOMUNALNYCH I INNYCH
  - 3) INKASOWANIE WSZELKIEGO RODZAJU NALEŻNOŚCI
  - 4) WYDAWANIE PRZEKAZÓW NA MIEJSCOWOŚCI W POLSCE ORAZ ZAGRANICĄ POŁOŻONE
  - 5) PRZYJMOWANIE DO DEPOZYTU WSZELKICH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, DOKUMENTÓW ORAZ KOSZTOWNOŚCI
  - 6) UDZIELANIE KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO PRZEZ EMISJĘ 7% LISTÓW ZASTAWNYCH, 7% OBLIGACJI KOMUNALNYCH, A DLA POTRZEB PRZEMYSŁU 7½% OBLIGACJI BANKOWYCH.
- PAPIERY TE WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE.

KAPITAŁY WŁASNE BANKU WYNOSZĄ zł 200,000.000

20 ODDZIAŁÓW PROWINCJONALNYCH

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH
WIĘKSZYCH MIASTACH ŚWIATA

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH

SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-8

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLEGA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINE, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNA. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NA, LOTNICZA, SAMOCHODOWA I MOTOROWA. —
NAFTE: RAFINOWANĄ I SILNOPŁOMIENNA. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34

KRAKÓW, ul. Szczępańska 9, tel. 15-82

LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74

LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 114-75

POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36

SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08

TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99

WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNOSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY